

STORTINGET

Dokument 15:11

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1501-1650
17.02.2023-13.03.2023

Innhold

1501. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. at klareringsmyndighetene i forbindelse med sikkerhetsklareringer oppfyller retten til oppnevnt advokat til dem som har krav på det, besvart av justis- og beredskapsminister.....	11
1502. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. mandatet for avkommersialiseringsutvalget, besvart av kommunal- og distriktsminister	12
1503. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wætrhus Thorsvik, vedr. praktiseringen av alkoholreklameregelverket, besvart av helse- og omsorgsminister.....	12
1504. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. lokale rusreformer, besvart av justis- og beredskapsminister.....	13
1505. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. de nye retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon, besvart av kommunal- og distriktsminister	14
1506. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. advokatloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	15
1507. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. makrotallene for norsk økonomi som regjeringen leverer i det årlige statsbudsjettet når budsjettet skal behandles, besvart av finansminister.....	16
1508. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. opprettelsen av polititjenestested i Meråker, besvart av justis- og beredskapsminister.....	17
1509. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. tillitsreform i offentlig sektor, besvart av kommunal- og distriktsminister	17
1510. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. barn, besvart av justis- og beredskapsminister	19
1511. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. oversikt/liste over hvor mye klimautslippene reduseres i Europa grunnet at gass fortrenger kull, olje og annen forurensende energi, besvart av olje- og energiminister	20
1512. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. statsstøtte til bedrifter med hensikt å fremme grønn teknologi og industri., besvart av næringsminister	20
1513. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. samvirkene Geno og Norsvin, besvart av landbruks- og matminister	22
1514. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. vindkraftanleggene på Fosen, besvart av olje- og energiminister	22
1515. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. grønn industri, besvart av næringsminister	23
1516. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. å gi samskipnadens barnehager samme unntak som de eid av Den norske kirke, besvart av kunnskapsminister	25
1517. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. Lærdalstunnelen, besvart av samferdselsminister	26
1518. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. piggdekk, besvart av samferdselsminister	27
1519. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. regjeringens avkommersialiseringsutvalg, besvart av kommunal- og distriktsminister	28
1520. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Norges farligaste veg E-16 Skaret- Hønefoss i Viken, besvart av samferdselsminister.....	29
1521. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gassforsyning til Europa, besvart av olje- og energiminister..	30
1522. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Rystad-rapporten, besvart av olje- og energiminister	30
1523. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. helsevesenet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	31
1524. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. oversikt over kor mykje verdiskaping, arbeidsplassar og sysselsetjing/busetnad i kystsamfunn havbruksnæringa står for, samanlikna med fiskerinæringa, besvart av fiskeri- og havminister.....	32
1525. Spørsmålet ble trukket.....	33
1526. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. pris- og kostnadsveksten for statsbudsjettets utgifter i 2022, besvart av finansminister.....	34
1527. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. utilsiktet innstramming i statsbudsjettets reelle utgifter, besvart av finansminister.....	34
1528. Fra stortingsrepresentant Sandra Bruflot, vedr. tillitsreform i offentlig sektor, besvart av helse- og omsorgsminister.....	35
1529. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. saksbehandlingstiden i NOKUT, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	36
1530. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. tillitsreformen, besvart av samferdselsminister.....	37

1531. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. politi og kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	38
1532. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. hendelsen på Kongsberg 13. oktober 2021 , besvart av justis- og beredskapsminister	39
1533. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. ACER , besvart av olje- og energiminister	40
1534. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Luftfartsmuseet i Bodø, besvart av forsvarsminister	41
1535. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. lik behandling i forhold til betaling for institusjonsoppholdet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	41
1536. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. Mjøsa, besvart av olje- og energiminister	42
1537. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. deling av lokalprodusert strøm og energilagring, besvart av olje- og energiminister	43
1538. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. reindriftsutøverne på Fosen, besvart av olje- og energiminister	44
1539. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. fugleinfluenza , besvart av helse- og omsorgsminister....	45
1540. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. privat bruk av fyrverkeri, besvart av justis- og beredskapsminister.....	46
1541. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. Unilabs, besvart av helse- og omsorgsminister	47
1542. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. fordelingsnøkkelen for de 75 millionene til politidistriktene, besvart av justis- og beredskapsminister	47
1543. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. flytte Fiskeridirektoratets statlige arbeidsplasser ut av Bergen, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	48
1544. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Haugalandspakken, besvart av samferdselsminister.....	49
1545. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. domstolsreformen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	50
1546. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. Diskrimineringsnemnda, besvart av kultur- og likestillingsminister.	51
1547. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. MultifunC-institusjoner i barnevernet, besvart av barne- og familieminister.....	52
1548. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. utbygging av mer fornybar energi, besvart av olje- og energiminister	53
1549. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. reglene knyttet til vertskommunesamarbeid og mulighet til medvirkning, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	54
1550. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. beregnings- og beslutningsgrunnlag for vindkraftutbyggig, besvart av finansminister.....	54
1551. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. feilbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister	55
1552. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. fylkesvegferjer, besvart av kommunal- og distriktsminister..	57
1553. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. innstramming i tolkinga av alkohollova, besvart av helse- og omsorgsminister.....	58
1554. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. dispensasjon for en midlertidig flytebrygge for MS-syk mann, besvart av kommunal- og distriktsminister	58
1555. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Norske tog AS, besvart av samferdselsminister	59
1556. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. boligmuligheter, besvart av kommunal- og distriktsminister	60
1557. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. utskrivningsklare ukrainske flyktninger innlagt i spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsminister	61
1558. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. pasienter med senvirkninger av covid-19, besvart av helse- og omsorgsminister	62
1559. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. faktagrunnlag for norsk filmbransje, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	63
1560. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. helikopter til de fire helikopterbærende fartøyene i Kystvakten, besvart av forsvarsminister	64
1561. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetthus Thorsvik, vedr. DPS, besvart av helse- og omsorgsminister	65
1562. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetthus Thorsvik, vedr. private barnevernsaktører til plassering av barn i ordinære fosterhjem, besvart av barne- og familieminister	66
1563. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. utbyggerne ved Roan og Storheia vindkraftverk, besvart av olje- og energiminister	67

1564. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. vindkraftanleggene på Fosen, besvart av olje- og energiminister	68
1565. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. urfolks rettigheter overholdes ved Statskrafts utbygging i urfolksområder i Chile, besvart av næringsminister	68
1566. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. lønnstillegg til grupper av ansatte utenom ordinære oppgjør gjennom selvstendige kommunestyrevedtak, besvart av kommunal- og distriktsminister	70
1567. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. kampen mot nettovergrep og deling av overgrepsmateriale, besvart av justis- og beredskapsminister	71
1568. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. at lokale protester mot deira anlegg aldri skal møtast med skot, besvart av næringsminister	72
1569. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. tiltakene i handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme, besvart av justis- og beredskapsminister	73
1570. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. forvaltningen i Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	73
1571. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. kjernekraft i det norske kraftsystemet, besvart av olje- og energiminister	74
1572. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Luftforsvarets skolesenter Kjevik, besvart av forsvarsminister	75
1573. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. arbeidende gjest i landbruket, besvart av landbruks- og matminister	76
1574. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. partilovnemnda, besvart av kommunal- og distriktsminister	77
1575. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. overføring av fiskerihavna i Bømlo frå Vestland Fylkeskommune til Kystverket, besvart av fiskeri- og havminister	79
1576. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. statlige midler til bypakke Nedre Glomma, besvart av samferdselsminister	80
1577. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. rabatt for lærlinger på kollektiv trafikk, besvart av samferdselsminister	81
1578. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. kjønnsdelt svømmeundervisning, besvart av kunnskapsminister	82
1579. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. at "dommer" i utlandet som åpenbart er urimelige etter norske regler og prinsipper legges til grunn for vedtak i NAV, besvart av barne- og familieminister	83
1580. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Statkrafts enorme bonusutbetalinger, besvart av næringsminister	83
1581. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. videre utvikling av Sørnettet på 132kV-nivå, besvart av olje- og energiminister	85
1582. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. mva-kompensasjon for boliger for utviklingshemmede, besvart av finansminister	86
1583. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. etablering av havvind i tilknytting til plattformer som er tilknyttet eller som er planlagt tilknyttet kraft fra land, besvart av olje- og energiminister	87
1584. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. forsvarlige arbeidsforhold for de ansatte i ambulansetjenesten i Halden, besvart av helse- og omsorgsminister	88
1585. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. bevare ferjedrift i Møre og Romsdal, besvart av samferdselsminister	89
1586. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. tvangsmulkt, besvart av barne- og familieminister	90
1587. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. evalueringen av terrorangrepet 25. juni, besvart av justis- og beredskapsminister	91
1588. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. terrorangrepet 25. juni, besvart av justis- og beredskapsminister	92
1589. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. fagskolene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	92
1590. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. klima- og miljørelatert folkehelsearbeid, besvart av helse- og omsorgsminister	93

1591. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. ny miljøteknologiordning for oppdrett, besvart av fiskeri- og havminister.....	95
1592. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. statsbudsjettet, besvart av finansminister.....	96
1593. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. Sandnesposten, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	96
1594. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. Forsvarets ulovlige bruk av begrenset politimyndighet overfor sivile, besvart av forsvarsminister	97
1595. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. karbonfangst- og lagring, besvart av olje- og energiminister	98
1596. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. Vest-Sahara, besvart av utenriksminister.....	99
1597. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. ansvar for forurensing fra vindkraftverk, besvart av olje- og energiminister	100
1598. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. gratis LAR-behandling nasjonalt, besvart av helse- og omsorgsminister.....	101
1599. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. behandlingen av søknad om visningskonsesjon fra Pure Norwegian Seafood AS, besvart av fiskeri- og havminister	101
1600. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. statsborgerloven § 26, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	102
1601. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. havvind, besvart av olje- og energiminister	103
1602. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. forslag til juridisk definisjon av ideell aktør, besvart av kommunal- og distriktsminister	104
1603. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. konkurransefortrinn, besvart av olje- og energiminister	105
1604. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. reguleringsplan for Møreaksen, besvart av samferdselsminister.....	106
1605. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. uføretrygd, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	107
1606. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. tiltak for å hindre at børssensitiv informasjon lekker fra politisk ledelse i regjeringsapparatet, sentrale politikere utenfor politisk ledelse og fra ansatte i departement og underliggende etater, besvart av finansminister	108
1607. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. potensialet for geotermisk energi i Norge, besvart av olje- og energiminister	108
1608. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. sikringsbolter fra Pretec, besvart av samferdselsminister	110
1609. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Kystverket, besvart av fiskeri- og havminister.....	110
1610. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Tiktok/Bytedance, besvart av kommunal- og distriktsminister	111
1611. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. overgrep mot barn, besvart av justis- og beredskapsminister.....	113
1612. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. visningsrettigheter på internett til utlandet for særforbundene i idretten, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	114
1613. Fra stortingsrepresentant Fredrik Holm, vedr. barnekoordinators oppgave, besvart av helse- og omsorgsminister.....	115
1614. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. studieplassene på UiT, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	116
1615. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. lavterskeltilbud for barn og unge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	117
1616. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. opplysninger om norske borgere som skal lagres ved TikToks nye datasenter, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	117
1617. Fra stortingsrepresentant Yngve Sætre, vedr. rovdyrpolitikk, besvart av klima- og miljøminister.....	119
1618. Fra stortingsrepresentant Yngve Sætre, vedr. omkjøringsveg, besvart av samferdselsminister	120
1619. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. folkerettsstridige israelske bosettingene, besvart av utenriksminister	121
1620. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. avtalegrunnlaget for Camp Viking, besvart av forsvarsminister	122
1621. Fra stortingsrepresentant Audun Hammer Hovda, vedr. likestille kulturlivet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	123
1622. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. norsk privat eigarskap i bedrifter landet rundt, besvart av næringsminister.....	125

1623.	Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. evalueringen av «Handlingsplan mot antisemittisme 2021-2023, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	126
1624.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. økonomien i Helse Sør-Øst, besvart av helse- og omsorgsminister.....	126
1625.	Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. forbud mot atomvåpen, besvart av utenriksminister.....	127
1626.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. å sikre flere folk i helsesektoren, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	128
1627.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. eit viktig ferjeavløysingsprosjekt i Askvoll kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	129
1628.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. bonusordningene for ansatte som jobber med krafthandel, besvart av næringsminister.....	130
1629.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. statlige virksomheter etablert i de ulike fylkene, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	132
1630.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. arbeidsplasser, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	133
1631.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. domstolsreformen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	136
1632.	Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. tiltak i skatte- og avgiftssystemet, besvart av klima- og miljøminister.....	136
1633.	Fra stortingsrepresentant Sofie Høgestøl, vedr. bedriften Kverneland, besvart av utenriksminister.....	137
1634.	Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. krigsveteraner, besvart av helse- og omsorgsminister.....	138
1635.	Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. Espoo-konvensjonen, besvart av olje- og energiminister.....	139
1636.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. ulovlig kveitefiske i Skagerak, besvart av fiskeri- og havminister.....	140
1637.	Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. utviklingen i søking på videreutdanning for lærere i..... grunnskolen og videregående skole i fagene norsk, matematikk og engelsk, besvart av kunnskapsminister.....	141
1638.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. Flytoget, besvart av næringsminister.....	143
1639.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. opprinnelseslandet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	144
1640.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. ambulansestasjon i Halden, besvart av helse- og omsorgsminister.....	146
1641.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Freyr Battery's Giga Arctic, besvart av næringsminister.....	147
1642.	Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. utredningsinstruksen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	148
1643.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. ny 420 kV kraftledning fra Blåfalli i Kvinnherad kommune, besvart av olje- og energiminister.....	149
1644.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. saksbehandlingstider, besvart av olje- og energiminister.....	150
1645.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. LO-169 artikkel 34, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	151
1646.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, besvart av justis- og beredskapsminister.....	151
1647.	Fra stortingsrepresentant Sofie Høgestøl, vedr. foreldrepengerregelverket, besvart av barne- og familieminister.....	152
1648.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. LAR-behandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	153
1649.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. dagens filmisensitivordning, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	154
1650.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Flyt, besvart av samferdselsminister.....	154

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1501 - 1650) for sesjonen 2022-2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

Almeland, Grunde (V)

Amundsen, Per-Willy (FrP)

Aydar, Seher (R)

Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)

Bjørlo, Alfred Jens (V)

Bjørnstad, Sivert (FrP)

Bollestad, Olaug Vervik (KrF)

Breivik, Ane (V)

Brufflot, Sandra (H)

Elvenes, Hårek (H)

Elvestuen, Ola (V)

Eskeland, Liv Kari (H)

Fagerås, Mona (SV)

Fiskaa, Ingrid (SV)

Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)

Gulati, Himanshu (FrP)

Hagen, Carl I. (FrP)

Halleland, Terje (FrP)

Haltbrekken, Lars (SV)

Hansson, Rasmus (MDG)

Haug, Kristoffer Robin (MDG)

Hjemdal, Silje (FrP)

Hoksrud, Bård (FrP)

Holm, Fredrik (H)

Hovda, Audun Hammer (SV)

Hussein, Marian (SV)

Høgestøl, Sofie (V)

Johnsen, Tor André (FrP)

Jønnes, Kari-Anne (H)

Jørgensen, Geir (R)

Kapur, Mudassar (H)

Kaski, Kari Elisabeth (SV)

Kjerstad, Birgit Oline (SV)

Lie, Kathy (SV)

Limi, Hans Andreas (FrP)

Linnestad, Anne Kristine (H)

Lund, Tobias Drevland (R)

Lønseth, Mari Holm (H)

Marhaug, Sofie (R)

Melby, Guri (V)

Moxnes, Bjørnar (R)

Nilsen, Marius Arion (FrP)

Njåstad, Helge André (FrP)

Ojala, Irene (PF)

Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

1605

1545, 1567, 1616, 1639

1502, 1602

1504

1524, 1552, 1610, 1622

1505, 1508, 1638

1558, 1573, 1614, 1615, 1648

1512, 1513, 1543, 1548, 1596, 1642

1528

1534

1560

1517, 1530, 1575

1555, 1581

1544, 1568

1641

1577, 1578

1606

1583, 1643, 1644

1521, 1580

1515, 1522, 1585

1539, 1540, 1598, 1634

1559, 1611, 1612

1519, 1523, 1584, 1591

1613

1621

1541, 1551

1633, 1647

1536, 1542

1516

1514, 1563, 1564, 1628, 1636

1509

1526, 1527, 1592

1590, 1635

1546, 1547

1507

1623

1510, 1565, 1600, 1645

1532, 1569, 1646

1533, 1538, 1595, 1597

1557

1619, 1620

1511, 1572, 1603, 1607

1553, 1554, 1626, 1627

1571

1535, 1609

Orten, Helge (H)	1599
Pettersen, Tage (H)	1586, 1649
Raja, Abid (V)	1566
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1529
Sanner, Jan Tore (H)	1637
Schou, Ingjerd (H)	1624
Skjelstad, André N. (V)	1582
Steffensen, Roy (FrP)	1593
Stensland, Sveinung (H)	1506, 1531, 1587, 1588
Stokkebø, Aleksander (H)	1629, 1630
Sve, Frank Edvard (FrP)	1518, 1520, 1604, 1608, 1650
Sætre, Yngve (H)	1617, 1618
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1550, 1601
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1503, 1561, 1562, 1594, 1631
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1537, 1632
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1625
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1501, 1570
Vågslid, Lene (A)	1574
Westgaard-Halle, Lene (H)	1589
Wiborg, Erlend (FrP)	1549, 1576, 1579, 1640
Wold, Grete (SV)	1556

STORTINGET

Dokument 15:11

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1501

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 2. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil ministeren sikre at klareringsmyndighetene i forbindelse med sikkerhetsklareringer oppfyller retten til oppnevnt advokat til dem som har krav på det?

BEGRUNNELSE:

I EOS-utlvetgets årsmelding 2021, pkt. 6.2 står det bl.a.:

Overfor departementet påpekte utvalget at hovedpersonen ofte ikke får vite at opplysninger er utelatt fra begrunnelsen, slik sikkerhetsloven legger opp til. Det er videre ikke skriftlige vurderinger i den interne begrunnelsen av hvilke opplysninger som eventuelt skal utelates i begrunnelsen til personen. Mangel på slike vurderinger gjør det vanskelig for utvalget å etterprøve hva som er årsaken til at klareringsmyndigheten ikke har formidlet opplysningene til hovedpersonen.

Samme dokument, pkt. 6.3 sier bl.a.:

Personer har rett til bistand fra en særskilt oppnevnt advokat dersom det er utelatt opplysninger fra begrunnelsen for en klareringsavgjørelse etter sikkerhetsloven § 8-13.27 Formålet med ordningen er å kompensere for ulempene ved ikke å få en full begrunnelse.

Utvalgets undersøkelser viste at ordningen ikke er brukt de siste ti årene. Utvalget har uttalt til Justis- og beredskapsdepartementet at det kan ha vært aktuelt med bistand fra særskilt oppnevnt advokat i flere tilfeller.

Svar:

Utgangspunktet for den som vurderes sikkerhetsklarert, og som ikke får den ønskede klareringen, er at personen skal få begrunnelse for avslaget. Likevel er det en del opplysninger som ikke gjøres kjent for den som skal klareres. Dette er bl.a. opplysninger som kan røpe forhold som har betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser eller er av betydning for kildevern. Hvilke opplysningskategorier som er holdt tilbake kan også i seg selv være noe man ønsker å beskytte, bl.a. fordi det kan avsløre kilder eller være gradert informasjon. Felles for alle kategoriene er at det er viktige sikkerhets- og rettssikkerhetshensyn som ligger bak og er helt sentralt for tilliten til klareringsinstituttet. Selv om den som skal klareres ikke gjøres kjent med innholdet, utarbeider likevel klareringsmyndighetene en intern begrunnelse der også disse opplysningene inngår.

Som det påpekes er ordningen med særskilt oppnevnt advokat etter sikkerhetsloven et kompensierende tiltak for ulempene ved ikke å få en full begrunnelse. Advokaten skal vurdere de opplysningene som er ukjent for den som vurderes klarert, og skal rådggi om hvorvidt det bør klages eller ikke. Dette er en rettssikkerhetsmekanisme som det er viktig å ha på plass.

Jeg har blitt gjort oppmerksom på at flere personer nå har etterspurt særskilt oppnevnt advokat i klareringsaker, og det har blitt avdekket et behov for å få på plass en fullkommen mekanisme for å ivareta ordningen. Mitt departement har over tid, sammen med NSM og SKM, jobbet aktivt for å utarbeide en ordning som tilfredsstillere alle kravene som følger av regelverket. NSM har utarbeidet nødvendige veiledninger for advokater, klareringsmy-

ndigheter og den enkelte som vurderes klarert, og en ordning er nært forestående.

SPØRSMÅL NR. 1502

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 3. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

«Formålet med utvalget er å utrede hvordan kommersiell drift kan utfases i ulike skattefinansierte velferdstjenester, og legge fram en egen nullprofittmodell for hver slik sektor. Utvalget skal også foreslå en juridisk definisjon for ideelle driftsformer.» Dette er kjernepunktene i mandatet for avkommersialiseringsutvalget.

Vil statsråden sørge for at utvalget har mulighet til å levere juridisk definisjon for ideelle driftsformer og hvordan kommersiell drift kan utfases i ulike skattefinansierte velferdstjenestene?

Svar:

Utvalet er ei oppfølging av eit oppmodingsvedtak frå Stortinget. Som det går fram av mandatet er føremålet med utvalet m.a. å utgreia korleis kommersiell drift kan utfasast i ulike skattefinansierte velferdstjenester, og

foreslå ein juridisk definisjon for ideelle driftsformer. Utvalet skal òg utgreie strengare regulering av kommersiell drift av velferdstenestene enn i dag. Dette ligg fast og utvalet si oppgåve er å svara ut mandatet.

Det er departementet si oppgåve å leggje til rette for at utvalet har gode rammer for arbeidet. Det inneber å syta for at naudsynte økonomiske ressursar blir stilt til rådvelde for utvalet, og at utval og sekretariat har ei leining og bemanning slik at oppgåvene kan gjennomførast på ein god måte.

Som følge av at utvalsleiar har valt å fråtre og leiar for sekretariatet har sagt opp stillinga si, treng departementet noko tid til å løysa situasjonen slik at vi kan sikra at rammene for utvalet sitt arbeid er på plass. Departementet arbeider med oppfølging av dette no. Departementet har formidla til sekretariatet at dei i mellomtida held fram arbeidet sitt og gjennomfører pågåande og planlagde aktivitetar så langt dette let seg gjere.

SPØRSMÅL NR. 1503

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 6. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at praktiseringen av alkoholreklameregulverket ikke er til hinder for at produsenter og serveringssteder kan dele informasjon om sine produkter også på sosiale medier?

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen skrev denne uken om en vinbonde på Sørlandet som fikk et forhåndsvarsel fra helsedirektoratet for å ha delt bilder av drueplanter, jf. <https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/0Q38BB/helsedirektoratet-mener-vinbonden-bryter-forbudet-mot-alkoholreklame-blir-nest-en-helt-maaloes>.

De siste årene har det kommet flere lokale produsenter av både øl, sider og vin. Det er spesielt for disse viktig å ha mulighet til å informere om produktene sine. I dag fremstår tolkingen av alkoholreklameforbudet svært streng, og mange bryggeri og serveringssteder opplever regelverket som firkanta. Situasjonen i saken nevnt over tjener som et eksempel på dette.

Det bør være mulig å informere kundene som aktivt oppsøker produsentene og serveringsstedene sine sider om hvilke produkter som er tilgjengelige og på vei. Det bør i det minste være mulig å dele bilder av druer, korn mv. Det presiseres at intensjonene bak alkoholreklameforbudet knyttet til den etterspørselsreducerende og holdningsskapende målsetningene bør ligge til grunn, men det bør likevel være mulig å sikre en praktisering som tillater at produsenter og serveringssteder kan informere om produktene sine.

Svar:

Jeg kan ikke gå inn i en vurdering av enkeltsaker. Svaret er derfor en generell redegjørelse for reglene om alkoholreklame og er ikke knyttet til den konkrete saken det vises til i spørsmålet.

Reklameforbudet er et viktig virkemiddel for å begrense alkoholkonsumet i befolkningen og dermed redusere omfanget av skader og problemer knyttet til alkoholbruk. Det skal hindre påvirkning som fører til økt etterspørsel og hindre alminneliggjøring av alkoholholdig drikk. Forbudet skal opprettholde forståelse i befolkningen om at alkoholholdig drikk ikke er en ordinær

vare, men et rusmiddel som kan medføre skader og problemer for den som drikker, tredjepersoner og samfunnet generelt.

Forbudet mot alkoholreklame i Norge har eksistert i snart femti år. Som utgangspunkt har vi et totalforbud mot reklame, hvilket innebærer at enhver massekommunikasjon som har til formål å fremme salg av alkoholholdig drikk er forbudt. Det er imidlertid gitt enkelte unntak fra reklameforbudet. Blant annet er det åpnet for at aktørene skal kunne publisere nøktern og faktabasert informasjon om alkoholholdig drikk på hjemmesidene sine. Da det ble gitt unntak for slik informasjon på hjemmesider, var det et bevisst valg å ikke åpne for dette i sosiale medier. Begrunnelsen for det er at informasjon på sosiale medier i mye større grad spres til personer som ikke oppsøker informasjon om alkohol.

Gjennom sosiale medier kan personer ufrivillig bli eksponert for reklame og informasjon om alkoholholdig drikk og alkoholomtale kan nå ut til svært mange personer. Særlig problematisk er det at barn og unge kan bli utsatt for alkoholpositiv omtale og eksponering.

At det tilkommer nye kommunikasjonsformer og kanaler er ikke et argument i seg selv for å åpne opp for publisering av nøktern og faktabasert informasjon om alkoholholdig drikk i sosiale medier. En slik utvidelse av adgangen til å gi informasjon om alkoholholdig drikk vil svekke alkoholreklameforbudet i betydelig grad. Det er ikke ønskelig og heller ikke i tråd med regjeringens mål om å videreføre en restriktiv alkoholpolitikk.

SPØRSMÅL NR. 1504

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 2. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Oslo politidistrikt sier nei til å bidra i gjennomføringen av lokal rusreform som Oslo bystyre har vedtatt at de vil gjennomføre. Andre by- og kommunestyre har også vedtatt lokale rusreformer hvor formålet er å gå fra straff til hjelp.

Som statsråd for et parti som vektlegger lokalt selvstyre, vil du gi politidistriktene instruks om å høre på lokaldemokratiet der rusreformer er vedtatt, og vil du uavhengig av dette klargjøre hva slags virkemidler reg-

jeringen vil akseptere at kommunene gjennomfører i sine lokale rusreformer?

Svar:

Oslo kommune har i brev av 16. februar anmodet Justis- og beredskapsdepartementet om en juridisk vurdering av handlingsrommet for et pilotprosjekt om alternative reaksjonsformer ved mindre narkotikalovbrudd i Oslo kommune. Oslo kommune søker samtidig Justis- og

beredskapsdepartementet om å gjennomføre pilotprosjektet. Brevet er besvart.

Den ordningen Oslo kommune ønsker å prøve ut ser ut til å svare til forslaget som ble fremmet av forrige regjering i Prop. 92 L (2020–2021) Endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og straffeloven m.m. (rusreform – opphevelse av straffansvar m.m.). Dette forslaget fikk som kjent ikke flertall på Stortinget.

Departementet har ikke noen mulighet til å behandle en slik søknad som er fremmet av Oslo kommune. Straffeloven og legemiddeloven er som andre lover vedtatt av Stortinget og bindende også for myndighetene. Departementet kan ikke uten hjemmel innvilge søknader om å gjøre unntak fra loven. Det vises i denne sammenheng til tilsvarende konklusjon i brev fra Oslo politidistrikt til Oslo kommune der påpekes at det også kreves hjemmel i lov for avkriminalisering innenfor gitte tidsrom eller gitte områder.

Kommunene må forholde seg til de lover som er vedtatt av Stortinget. Det samme gjelder for politiet i landets politidistrikter. Straffeloven og legemiddeloven gjelder i hele landet. Jeg viser for øvrig til mitt svar av 4. mai 2022

til Stortinget på skriftlig spørsmål nr. 1934 som berører samme tema.

Regjeringen vil at bruk og befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk fortsatt skal være straffbart, men rusavhengige skal bli møtt med hjelp og oppfølging fremfor straffereaksjoner. Dette er slått fast i regjeringsplattformen og legger rammene for regjeringens arbeid. Vi jobber med å gjennomføre en helhetlig forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet. Målet er å gi bedre kvalitet i behandlingen og oppfølgingen av mennesker med rusproblemer. Forebyggings- og behandlingsreformen vil forankres i en stortingsmelding. Behovet for lovendringer på ulike områder vil vurderes som ledd i reformen.

Forebygging av rusmiddelbruk blant barn og unge er et ansvar som deles av flere sektorer, og som fordrer en tverrsektoriell, koordinert og kunnskapsbasert innsats. Regjeringen vil derfor etablere et tverrsektorielt rusforebyggende arbeid der Helsedirektoratet, Politidirektoratet, Sekretariatet for konfliktrådene, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Utdanningsdirektoratet inngår.

SPØRSMÅL NR. 1505

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 7. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Er det slik å forstå at med de nye retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon, så vil i utgangspunktet ikke Bergen, Trondheim og Stavanger få nye, statlige arbeidsplasser, og ville for eksempel Sivas, Investinors eller Enovas hovedkontor og medfølgende arbeidsplasser kunne blitt lagt til Trondheim i dag, gitt de nye retningslinjene?

BEGRUNNELSE:

I "Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon" fastsatt ved klg.res. 12.08.2022 så står det i et kulepunkt under kap. 2 Formål at: Den statlege lokaliseringspolitikken skal, ved oppfølginga av desse retningslinjene, medverke til at nye og omlokaliserte statlege verksemdar i hovudsak blir lokaliserte utanfor Oslo, sentrale kommunar i Oslo-området eller andre av dei største byane.

Svar:

Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon er eit sentralt verktøy for å ivareta statlege lokaliseringspolitiske mål. Om lag 30 prosent av statlege arbeidsplassar er omfatta av retningslinjene.

Regjeringa meiner at statlege arbeidsplassar bør vere spreidd geografisk og kome heile landet til gode. Statlege arbeidsplassar er ettertrakta i alle arbeidsmarknader fordi dei bidreg til mangfald og tilgang på kompetansesarbeidsplassar. Dette gir attraktive arbeidsmarknader, og påverkar tilflytting og busetting rundt om i landet. Eit føremål med ein aktiv statleg lokaliseringsspolitikk er å gje ei betre fordeling av statlege arbeidsplassar som medverkar til å styrke lokale fagmiljø i ulike delar av landet. Verdien av statlege arbeidsplassar må sjåast i samanheng med størrelsen på og breidda i arbeidsmarknaden. Næringsliv og kommunal sektor i alle delar av landet etterspør kompetent arbeidskraft. Høve til å tiltrekke seg naudsynt arbeid-

skraft blir også påverka av moglegheitene for attraktivt arbeid for medflyttarar. Samansettinga av den einskilde arbeidsmarknaden blir då viktig.

Staten er i stor grad lokalisert i sentrale område, og sidan 2013 har sentraliseringa auka. Dei minst sentrale kommunane har fått vesentleg færre statlege sysselsette, medan veksten har vore sterkast i dei meir sentrale kommunane. Det er fleire årsaker til dette. Reformar og strukturelle endringar i statleg sektor har gitt organisering i færre og større einingar. Reduksjon i tenestestader i etatar som til dømes Politi- og lensmannsetaten, NAV og Skatteetaten har særleg redusert talet på statleg sysselsette i dei minst sentrale områda.

Eg er oppteken av at regjeringa fører ein aktiv statleg lokaliseringsspolitikk. Slik legg vi grunnlag for ei jamnare fordeling av statlege arbeidsplassar enn det som er ut-

viklinga i dag. Dette var eit mål for regjeringa då retningsslinjene for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon blei revidert i august i fjor. Ein føresetnad her er å sjå til at arbeidsmarknader også utanfor dei største byane blir vurdert når nye verksemdar eller verksemdar i endring skal lokaliseras.

Kva som blir definert som dei største byane, vil bli avklart i kvar enkelt lokaliseringssak. Retningslinjene utelukkar ikkje at statlege arbeidsplassar kan bli lokalisert i byar som Bergen og Trondheim. Dette vil avhenge av kva type statleg verksemd og arbeidsplassar det er snakk om. I kvar enkelt sak blir sektoromsyn og lokaliseringsspolitisk omsyn vurdert og sett i samanheng. Føremålet med retningsslinjene er å sikre at den endelege løysinga i kvar enkelt sak støttar best mogleg opp om både sektormål og lokaliseringsspolitiske mål.

SPØRSMÅL NR. 1506

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 6. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Advokatloven ble vedtatt 28. april 2022. Ikrafttredelsen skjer ved lov, og er avhengig av at departementet utarbeider de nødvendige forskrifter.

Kan statsråden gjøre rede for fremdriften i arbeidet med forskrifter, overgangsordninger mv., samt når statsråden ser for seg at loven skal tre i kraft?

BEGRUNNELSE:

Selv om Stortinget vedtok advokatloven den 28. april 2022, gjenstår det et arbeid med å utarbeide forskrifter før loven kan tre i kraft. Det er viktig med gode overgangsordninger som ivaretar personer og virksomheter som blir berørt av endringene. Samtidig er det viktig å få på plass et oppdatert lovverk for advokatbransjen hurtig. I debatten da loven ble behandlet i Stortinget uttalte justis- og beredskapsministeren at det er viktig for regjeringen at vi får gjort dette så raskt som mulig. Spørsmålsstiller ber om en oppdatering om når statsråden ser for seg å fremme forslag til ikrafttredelseslov og å sende forslag til forskrifter på høring.

Svar:

Departementet arbeider nå med forslag til overgangsregler og en ny advokatforskrift. Det planlegges for at både forslaget til overgangsregler og ny advokatforskrift sendes på alminnelig høring til høsten. Arbeidet prioriteres i departementet. Jeg vil komme tilbake til ikrafttredelsesdato på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1507**Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 8. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Mener statsråden at Stortinget ikke lenger kan legge til grunn makrotallene for norsk økonomi som regjeringen leverer i det årlige statsbudsjettet når budsjettet skal behandles, og er det slik at denne regjeringen mener Stortinget for fremtiden bør skaffe seg ekspertise til å lage egne makrotall for norsk økonomi?

BEGRUNNELSE:

Viser til brev fra helse- og omsorgsministeren 23.02.2023 der det ikke blir gjort noe forsøk på å nærme seg å besvare spørsmål i dokument 15:1401. Grunnlaget for spørsmålet er en påstand fremsatt av helseministeren i Stortinget. Brevet fra statsråden fremstår underlig, all den tid hun selv i Stortingets debatt om (Innst. 171 S (2022–2023), jf. Dokument 8:15 S (2022–2023)) kom med følgende utsagn:

«Det håndterer vi gjennom å kompensere for lønns- og prisstigningen. Det har jeg ikke sett at Fremskrittspartiet ivaretok i sitt alternative helsebudsjett».

Helse- og omsorgsministeren har altså i Stortinget tatt til orde for at et opposisjonsparti bør kompensere for lønns- og prisstigning, ut over det regjeringen tok høyde for i sin budsjettfremleggelse, som heller ikke regjeringsspartiene i budsjettavtalen eller finansinnstillingen fant grunn til å foreta. Statsråden viste derimot til at regjeringen 34 dager inn i budsjettåret 2023 fant grunn til å varsle offentligheten om at forutsetningene for lønns- og prisvekst som ligger til grunn i statsbudsjettet og Stortingets vedtak vil bli endret, uten at Stortinget så langt har fått noe varsel om hva denne endringen rent faktisk vil bety.

Representanten antar at alle medlemmer av regjeringen er kjent med at det er regjeringen som legger frem prognoser for lønns- og prisvekst for Stortinget. Det som er oppsiktsvekkende er at denne regjeringen allerede 34 dager etter at statsbudsjettet trådte i kraft sendte ut en pressemelding der de i realiteten innrømmer så grove bommerter på anslagene, at budsjettet allerede har gått ut på dato.

Minner om statsråders plikt til å svare Stortinget og ber derfor finansministeren forsøke å besvare spørsmålet som helse- og omsorgsministeren ikke besvarte.

Svar:

I Norge er det en lang praksis for at regjeringens budsjettfremlegg for Stortinget bygger på en grundig analyse av den økonomiske utviklingen i norsk og internasjon-

al økonomi. Analyser, vurderinger og prognoser for den makroøkonomiske utviklingen presenteres i nasjonalbudsjettet og revidert nasjonalbudsjett. Denne regjeringen, og regjeringene før oss, har i budsjettfremleggene lagt disse makroøkonomiske analysene til grunn, og de har også dannet grunnlag for Stortingets behandling av statsbudsjettet om høsten.

Makroøkonomiske prognoser er usikre. Prognosene bygger på tall om den økonomiske utviklingen som foreligger i forkant av publiseringen, og som kan bli revidert etter hvert som ny informasjon kommer til. Hendelser som var vanskelige å forutse på prognosetidspunktet, kan inntreffe. Økonomiens virkemåte er heller ikke fullt ut kjent og den kan endre seg.

Det er en rekke eksempler fra de siste årene på overraskelser som har hatt betydning for de makroøkonomiske anslagene og for budsjettpolitikken. Finanskrisen i 2008, fallet i oljeprisene i 2014, den kraftige økningen i antall asylsøkere i 2015, pandemien i 2020 og 2021, oppgangen i strømprisene høsten 2021 og Russlands angrep på Ukraina i 2022 er eksempler på dette. Slike overraskelser kan håndteres i de faste budsjettokumentene eller ved at regjeringen legger frem proposisjoner med endrede anslag og endrede forslag til budsjettbevilgninger. I Nasjonalbudsjettet 2023 stod det blant annet følgende om dette i kapittel 1:

«Usikkerheten i det videre økonomiske forløpet er uvanlig stor. Russlands aggressive krigføring i Ukraina skaper særlig usikkerhet, både når det gjelder lengde og omfang på krigshandlingene og de økonomiske sanksjonene. Russlands avstenging av gassstilførsel for å ramme europeiske forbrukere gjør utviklingen i energiprisene svært usikker. Jo mer energiprisene øker, desto svakere kan den økonomiske veksten i Europa bli. Samtidig er det også risiko for at inflasjonen her hjemme kan stige mer enn lagt til grunn, for eksempel hvis lønnsveksten skyter fart som følge av knappheten på arbeidskraft. Skulle den økonomiske utviklingen gjennom 2023 bli vesentlig annerledes enn lagt til grunn i denne meldingen, kan budsjettopplegget justeres. Revidert nasjonalbudsjett i mai er i så fall en stasjon for dette, og det kan også gjøres justeringer på andre tidspunkt dersom endringene i den økonomiske situasjonen er store.»

At regjeringen i februar i år har varslet at den vil legge frem forslag til å kompensere for uventet høy pris- og kostnadsvekst i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i mai, er helt i tråd med dette. Grunnen til at vi ikke allerede nå legger frem en proposisjon om dette, er at det fortsatt er betydelig usikkerhet om pris- og kostnadsveksten i 2023. Foreløpig har vi bare pristall for én av årets måneder.

Det er for øvrig ikke slik at Finansdepartementets prognoser er spesielt dårlige. Gharsallah og Sucarrat (s.

13, Samfunnsøkonomen nr. 3 2020) har vurdert treffsikkerheten til blant annet Finansdepartementets prognoser i perioden 1999 til 2018. De finner at treffsikkerheten i prognosene i nasjonalbudsjettene er på nivå med treffsikkerheten i prognosene til Norges Bank og SSB på sam-

menlignbare tidspunkt, og at de i gjennomsnitt treffer. For KPI-veksten viser analysen at den gjennomsnittlige prognosefeilen i nasjonalbudsjettene har vært nær 0 prosentenheter og ikke større enn hos Norges Bank eller SSB.

SPØRSMÅL NR. 1508

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 2. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at opprettelsen av polititjenestested i Meråker ikke vil medføre redusert bemanning ved de øvrige polititjenestestedene i Trøndelag politidistrikt?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har besluttet å opprette nye polititjenestesteder forskjellige steder i landet. Et av de nye tjenestestedene som skal opprettes er Meråker i Trøndelag politidistrikt. Spørsmålsstiller har registrert at det er uenighet mellom justis- og beredskapsministeren og Politiets Fellesforbund om dette skal finansieres av friske midler, eller om det skal finansieres ved omdisponering av midler på politiets budsjett. Det bes derfor om en garanti fra statsråden på at etableringen av det nye polititjenestestedet i Meråker ikke vil innebære at bemanningen reduseres ved de øvrige polititjenestestedene i Trøndelag politidistrikt.

Svar:

Regjeringen har gitt tydelige signaler om at opprettelsen av nye tjenestesteder skal bidra til å styrke polititjenesten og sikre flere politifolk i hele landet. Dette gjelder også i Meråker. Det er lagt til grunn i oppdraget gitt til Politidirektoratet at de nye tjenestestedene ikke skal medføre redusert bemanning ved eksisterende polititjenestesteder. I statsbudsjettet for 2023 ble det besluttet å sette av 75 mill. kroner til lokalt politi over hele landet, blant annet for å få flere politifolk i lokalsamfunnene og dekke opprettelse og drift av alle tjenestestedene som etableres i 2023. Midler til dette er fordelt til de aktuelle politidistriktene.

Regjeringen har også etablert 100 nye studieplasser ved Politihøgskolen fra 2022, som videreføres i 2023. Dette er en viktig del av målet om å sørge for flere politifolk, både ved eksisterende og nye tjenestesteder.

SPØRSMÅL NR. 1509

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur

Besvart 6. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

I Hurdalsplattformen står det at: «En av regjeringens viktigste prosjekter er en tillitsreform i offentlig sektor.»

Hvilke konkrete initiativ har statsråden tatt innenfor sitt ansvarsområde, og hvilke konkrete resultater kan statsråden vise til etter snart halvannet år i regjering?

Svar:

Målet med tillitsreforma er at innbyggjarane i heile landet skal få offentlege tenester med betre kvalitet og til rett tid. For å få dette til er det viktig at vi har ein offentleg sektor der det er høg grad av tillit, både mellom sektorane og mellom verksemdene, men òg internt i dei einskilde verksemdene.

Som kommunal- og distriktsminister har eg to roller i tillitsreforma. Eg har det overordna ansvaret for å koordinere og vere pådrivar for reforma, slik at ho i sum gjev resultat. I tillegg har eg på linje med dei andre statsrådene i regjeringa ansvar for å følge opp reforma innafor mitt eige ansvarsområde. Eg vil i dette svaret seie noko om kva eg konkret har teke initiativ til i begge desse rollene.

Eg vil streka under at tillitsreforma ikkje er ei tradisjonell reform som skal styrast frå regjeringa og departementa. Tvert om, så skal ho skapast av fleire partar undervegs i prosessen. Det meste av arbeidet skjer i dei einskilde sektorane i offentleg sektor.

I forholdet mellom staten og kommunesektoren handlar reforma om å gje auka handlingsrom til kommunar og fylkeskommunar. Kwart departement skal vurdere oppfølginga innan sin sektor. Som pådrivar og koordinator for reforma har Kommunal- og distriktsdepartementet bede dei andre departementa om å gjere greie for dei prosessane dei set i gang i sine sektorar.

Regjeringa er opptatt av at det i departementa sine styringsdialogar med dei underliggjande verksemdene blir formidla at arbeidet med tillitsreforma skal prioriterast. Departementa må gjennom etatsstyringa vere pådrivarar, dei må spørje etter resultat frå verksemdene sine, og dei må signalisere klare forventningar. Tildelingsbrev er eit naturleg dokument kor departementa kan formidle forventningar eller krav til verksemdene sine slik at tillitsarbeidet får prioritet. Arbeidet med tillitsreforma skal ikkje vere ein aktivitet på sida av den daglege drifta, men tvert om bli knytt nærare til kjerneverksemda.

Mitt departement har, i samråd med dei andre departementa, utarbeidd eit [inspirasjonsnotat](#) om tillitsreforma. Dette er eit overordna notat med spørsmål og svar om tillitsreforma.

I november i fjor arrangerte mitt departement eit større [seminar om tillitsreforma](#). Her var det deltakarar både frå staten og frå kommunesektoren, og vi la i dette seminaret vekt på praktiske døme på tillitsskapande arbeid. Målet med seminaret var å inspirere andre til vidare innsats i tillitsreforma. Eg planlegg fleire tverrgåande praktiske tiltak i det komande året.

Eg har bede Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) fokusere på tema som medverknad, partssamarbeid og tillitsbasert leiing i sine utviklingstilbod.

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) har justert arbeidsgivarstrategien i staten. Her har vi no lagt

meir vekt på medverknad og partssamarbeid, i tillegg til tillitsbasert leiing.

I arbeidet med tillitsreforma er dei tilsette sin rett til medverknad viktig. Staten og hovudsamanslutningane LO Stat, Akademikerne, Unio og YS Stat blei i desember 2022 samde om ein ny hovudavtale i staten. Den nye avtalen gjeld frå 1. januar 2023. I den nye avtalen er det mellom anna gjort endringar i reglane som gjeld for lokale avtalar om medverknad (tilpassingsavtalar). Det er viktig at statlege verksemdar har ein slik avtale, og at han er tilpassa verksemda.

Kommunal- og distriktsdepartementet har sett i gang eit arbeid for å revidere grunnlaget for god leiing i staten. I dette arbeidet vil vi mellom anna sjå på korleis vi kan leggje til rette for meir tillitsbasert leiing og medverknad.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har oppretta ei «verktøykasse» for tillitsreforma på nettsida Arbeidsgivarportalen. Denne nettsida er retta mot statlege verksemdar, men ho kan nyttast av alle. Både leiarar, tilsette og tillitsvalde kan her ta i bruk temasider, kurs og e-læringstiltak og eit erfaringsnotat eg i fjor bad DFØ utarbeide. I tillegg kan verksemdene, både i staten og i kommunesektoren, få råd og rettleiing om tillitsskapande arbeid hos Digitaliseringsdirektoratet (Digdir), DFØ og Design og arkitektur Norge (DOGA).

Som ein del av tillitsreforma tek regjeringa sikte på å etablere ei forsøksordning for kommunar og fylkeskommunar innanfor gjeldande forsøksheimlar. I budsjettproposisjonen til departementet er det gitt nærmare informasjon om rammene for arbeidet med å etablere forsøksordninga.

Stimulab er eit samarbeid mellom Digitaliseringsdirektoratet og DOGA og skal stimulere til offentleg innovasjon frå innbyggjarane sitt perspektiv. Det er i Stimulab-arbeidet gjeve føringar om at innovasjonsarbeidet i forvaltninga skal støtte opp under tillitsreforma. I Stimulab arbeider ein til dømes med medarbeidar drivne innovasjonsprosjekt som baserer seg på innsikt i behova til brukarane. Eit anna eksempel er Statsforvaltarens fellesnester (STAF) som gjennom Stimulab har sett i gang prosjektet «Klagebehandling økonomisk sosialhjelp».

Husbanken har i samarbeid med KS og utvalde kommunar utvikla eit nytt digitalt system for kommunalt disponerte utleigebustader, kalla Kobo. Systemet vil lette prosessen med å søke, tildele og administrere dei kommunalt disponerte utleigebustadane, følge opp dei som bur der og å skaffe eit datagrunnlag.

I tildelingsbrev for 2023 har alle dei underliggjande etatane til Kommunal- og distriktsdepartementet fått ei likelydande føring om å arbeide vidare med fleire forslag til pilotar eller forsøk. Fleire av etatane arbeider også med utvikling av leiarar, tillitsbasert leiing og medverknad for dei tilsette.

SPØRSMÅL NR. 1510**Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 2. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden at Norge overholder sine menneskerettslige forpliktelser om at barns beste skal være et grunnleggende hensyn?

BEGRUNNELSE:

Grunnloven slår klart og tydelig fast at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved handlinger og avgjørelser som berører barn. Det samme slår FNs barnekonvensjon artikkel 3 første ledd tydelig fast. Likevel ser vi at utlendingsmyndighetene gang etter gang ikke vektlegger barns beste eller hensynet til barn tilstrekkelig, særlig gjelder dette utvisningssaker der en eller begge foreldre skal utvises fra Norge.

NRK kunne denne uken fortelle om en etiopisk firebarnsfar som etter 15 år i Norge skal utvises. Den eldste sønnen forteller om en pappa som gjør alt for familien sin og gutten har selv skrevet et brev til UNE der han trygler nemden om å la pappaen hans bli.

Vi vet at barn blir svært negativt påvirket av å bli skilt fra en primæromsorgsperson og at dette særlig kan få alvorlige psykiske belastninger. Barn trenger foreldrene sine.

I saken uttaler en enhetsleder i UDI at barns beste skal være et grunnleggende hensyn i slike saker, «men det betyr ikke at hva som er barnas beste alltid slår gjennom i disse sakene». Vedkommende innrømmer for øvrig til NRK at det ikke er til barnas beste at mannen utvises, men sier likevel «[...] vi vurderer likevel ikke at barna vil bli utsatt for uvanlig store belastninger uten sin far i to år. De vil fremdeles ha moren sin her [...]».

Svar:

Det finnes en rekke bestemmelser i det norske regelverket som skal sikre at det foretas barnesensitive vurderinger innenfor de ulike sakskategorier. Hensynet til barnets beste er fremhevet som et grunnleggende hensyn, og regelverket ligger tydelig innenfor rammen av våre folkerettslige forpliktelser.

Når det gjelder praksis kan ikke departementet gå inn i avgjørelsen av enkeltsaker. Den konkrete avveiningen i den enkelte sak er overlatt til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda, og til domstolene. Jeg er trygg på at det i alle instanser legges stor vekt på å sikre slike grundige

vurderinger av hensynet til barnets beste som barnekonvensjonen mv. krever.

Noe annet er at enkelte saker kan reise vanskelige avveiningsspørsmål, når hensynet til barnets beste skal veies mot samfunnets behov for å reagere med utvisning. Selv om hensynet til barnets beste skal være et grunnleggende hensyn, er det anerkjent at det ut fra en konkret vurdering kan være legitimt å legge like stor eller større vekt på innvandringsregulerende hensyn. På dette punkt kan det være ulike syn på hva som bør bli utfallet i det enkelte tilfellet.

I begrunnelsen for spørsmålet fra representanten Drevland Lund er det særskilt vist til saker om utvisning av foreldre med barn i Norge. Selv om både regelverket og de prinsippene som følges i praksis, er i samsvar med våre folkerettslige forpliktelser, arbeider departementet for å utvikle og ytterligere styrke rettssikkerheten til barn i denne typen saker. I januar i år ga departementet en instruks til Utlendingsdirektoratet som skal forkorte den faktiske ventetiden før foreldre som har blitt midlertidig utvist, kan bli gjenforent med sin familie.

Videre har departementet blant annet sendt på høring et forslag om lavere terskel for at de aktuelle sakene skal avgjøres gjennom nemndmøtebehandling i Utlendingsnemnda. Dette er et tiltak som jeg mener vil styrke rettssikkerheten og skape enda høyere tillit til behandlingen av de aktuelle sakene. Høringsfristen er 30. mars i år.

Departementet arbeider også med flere andre tiltak som vil bli kunngjort så snart de er klare.

SPØRSMÅL NR. 1511**Innlevert 26. februar 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 7. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Flere partier på Stortinget påstår at leting og utvikling av norsk olje- og gass bør stoppes i klimaets navn, deriblant regjeringspartner SV, MDG ++. Men i realiteten så gir gassrørledningen Baltic Pipe fra Norge til Polen en reduksjon av klimautslippene i Polen med ca. 70 millioner tonn CO₂ årlig, mer enn Norges totale årlige utslipp på i underkant av 50 millioner tonn.

Kan statsråden bes gi en oversikt/liste over hvor mye klimautslippene reduseres i Europa grunnet at gassen fortrenger kull, olje og annen forurensende energi?

BEGRUNNELSE:

Fra Offshore Norge leser vi:

“Baltic Pipe Project, som planlegges satt i drift i oktober 2022, vil transportere gass fra felt på norsk sokkel via Europipe II gjennom nye gassrørledninger via Danmark til Polen.

Rundt 10 milliarder kubikkmeter gass planlegges eksportert i året gjennom den nye rørledningen og klimarapporten for prosjektet inneholder følgende hovedkonklusjoner:

Gjennom å erstatte kull, olje og trevirke til oppvarming av bygninger vil prosjektet bidra til å redusere partikkelutslippene med 54 prosent. Dette vil forhindre at mange tusen mennesker dør for tidlig på grunn av lokal luftforurensning årlig i Polen.

Ved å utnytte norsk rørgass, kombinert med vindkraft, vil CO₂-utslippene i Polen bli redusert med 70 millioner tonn i året, noe som sterkt vil bidra til å oppfylle Polens mål om å redusere sitt utslipp av CO₂ med 120 millioner tonn.

Det viser at norsk gass spiller en vesentlig rolle for at land som Polen kan nå sine klimamål.”

Tilsvarende gjelder for resten av gassen Norge leverer også. Det er ønskelig å vite hvor mye de totale klimautslippene i Europa reduseres grunnet norsk gass.

<https://offshorenorge.no/om-oss/nyheter/2022/02/norsk-gass-gir-viktige-klimagassreduksjoner-i-polen/>

Svar:

Departementet har ikke en oversikt/liste over hvor mye klimagassutslippene reduseres i Europa som følge av norsk gasseksport.

Beregninger av totaleffekten for globale utslipp som følge av gassproduksjonen på norsk kontinentalsokkel er i sin natur komplisert og usikker. Energimarkedene i verden henger sammen og norsk gasseksport vil ha effekter i energimarkedene globalt.

En faglig utredning som Rystad Energy har gjennomført på oppdrag fra departementet, tilsier at økt norsk gassproduksjon kan gi en netto global utslippsreduksjon. Ifølge Rystad vil økt norsk produksjon i stor grad fortrenge annen gassproduksjon globalt. Videre vil norsk naturgass i betydelig grad fortrenge bruk av flytende naturgass (LNG) i Europa. Denne LNG ventes derfor brukt andre steder i verden, ofte til erstatning for kull. At norsk gassproduksjon i gjennomsnitt har lavere utvinningsutslipp enn andre produsenter, bidrar også til utslippsreduksjoner. I sum finner Rystad at disse effektene vil føre til netto globale utslippsreduksjoner.

SPØRSMÅL NR. 1512**Innlevert 26. februar 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik****Besvart 6. mars 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Som respons til Inflation Reduction Act har EU-kommisjonen lagt frem Green Deal Industrial Plan, hvilket blant

annet øker mulighetene for å gi statsstøtte til bedrifter med hensikt å fremme grønn teknologi og industri.

Hvordan vil regjeringen møte denne utviklingen, og når vil regjeringen utarbeide en formell posisjon?

BEGRUNNELSE:

Til DN 31. januar uttaler næringsminister Jan Christian Vestre at et «subsidiemarkpløp vil høyst sannsynlig bety dyrere og dårligere løsninger».

Svar:

Det er positivt at USA ønsker å bidra til å bekjempe klimaendringene og fremskynde den grønne omstillingen gjennom Inflation Reduction Act (IRA). Samtidig er det omfattende økonomiske insentiver i IRA, med krav om lokalt innhold og lokal produksjon, som vil kunne trekke investeringer og aktører til USA, potensielt på bekostning av aktivitet i Norge og i Europa for øvrig.

Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age er EUs svar på IRA, som på overordnet nivå skal styrke europeisk konkurransevne og tiltrekke investeringer til Europa. Dette skal gjennomføres gjennom regulatoriske grep, finansiering, kompetanse og handel, som til sammen skal øke hurtigheten i den grønne omstillingen i Europa.

Regjeringen er opptatt av å finne de riktige svarene på denne utviklingen. I debatten om IRA er det imidlertid viktig å understreke at Norge ikke starter på null. I veikart for grønt industriløft, som ble lansert før IRA, har regjeringen foreslått 100 tiltak som skal bidra til å øke investeringene i grønne verdikjeder og sikre at norske bedrifter kan ta del i dugnaden om å levere grønne løsninger som verden trenger.

I veikartet viste vi til anslag fra virkemiddelapparatet om at behovet for statlig risikoavlastning til grønt industriløft kan være i størrelsesorden 60 milliarder kroner frem mot 2025. Siden regjeringen tiltrådte, har vi lagt til rette for nær 5 milliarder kroner i garantier, lån og tilskudd på batteriområdet, 3 milliarder kroner til hydrogenformål gjennom virkemiddelapparatet og økt bevillingen til EN-OVA med 2 milliarder kroner. I 2023-budsjettet er det satt av nær 4 milliarder kroner til CO₂-håndteringsprosjekter.

Vi har valgt å fokusere på garantier, lån, egenkapital og tilskudd, mens amerikanerne i større grad satser på skattekreditter. Vi mener at privat kapital skal lede an, men at staten skal stille opp med risikoavlastning og sørge for gode rammevilkår som bidrar til å realisere gode industriprosjekter.

Vi følger opp IRA og Green Deal Industrial Plan langs flere linjer. Dels følger vi opp gjennom dialog med både USA og EU, og dels ser vi på våre egne virkemidler i møtet med IRA og utviklingen i EU. Norge er tilhenger av frihandel og internasjonalt samarbeid. En viktig jobb for Norge i dialogen med andre land er å bidra til å hindre en utvikling der vi risikerer subsidiemarkpløp og handelshindringer. Det vil kunne ramme en liten, åpen økonomi som den norske hardt.

I dialogen med USA er vi opptatt av at norsk næringsliv skal få delta i verdikjeder som kvalifiserer til amerikanske

subsider, på lik linje med næringslivet hos partnere som EU, Japan og Storbritannia. Vi er derfor i tett kontakt med amerikanske myndigheter for å forhindre at Norge faller utenfor mulige løsninger. Som et ledd i dette, sendte utenriksministeren og jeg innspill og brev 13. februar til ledelsen i hhv. National Security Council (NSC), Department of Commerce (DOC) og Department of Treasury. Jeg reiser til Washington 13. mars for å følge opp norske interesser i IRA og ta opp saken med amerikanske myndigheter.

Vi jobber samtidig aktivt for å påvirke EUs respons, blant annet igjennom EØS-avtalen og gjennom arbeidet med industripartnerskapet. Jeg har nettopp vært i møte i regi av EUs batteriallianse, og jeg har deltatt i EUs ministermøte i Stockholm. IRA var på dagordenen begge steder. Her har jeg lagt frem Norges posisjon og argumentert for behovet for felles europeiske løsninger som legger til rette for integrerte verdikjeder.

Vi vurderer løpende hvordan vi best kan innrette næringspolitikken, også opp imot det som kommer fra USA og EU. Vi har satt i gang tverrdepartementalt arbeid som skal se på muligheter og veivalg knyttet til disse utspillene. Samtidig har vi tett dialog med industrien og lytter til deres bekymringer.

SPØRSMÅL NR. 1513**Innlevert 26. februar 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik****Besvart 2. mars 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Deler statsråden bekymringen til samvirkene Geno og Norsvin, som frykter tapt konkurransekraft som følge av strenge regler for genredigering i Norge?

BEGRUNNELSE:

I Nationen 30. januar uttaler administrerende direktør i Geno følgende:

«Hvis Norge skal ha strengere regler for genredigering enn resten av verden, vil norsk husdyravl bli parkert på sidelinjen».

I Nationen 1. februar uttaler administrerende direktør i Norsvin følgende:

«Hvis det norske regelverket for genredigering er mye strengere enn i resten av verden, vil vi måtte vurdere å flytte Norsvins aktivitet ut av Norge».

Svar:

Spørsmålet berører flere statsråders ansvarsområde, herunder klima- og miljøministerens, helse- og omsorgsministeren, fiskeri og havbruksministeren og mitt eget.

Genene til både planter, dyr, og mikroorganismer kan redigeres. I motsetning til tradisjonell GMO kan endringene tilsvare de som ligger til grunn for tradisjonell avl. Genredigering er en enkel og billig teknologi som kan innebære en "demokratisering" ved at bruken ikke begrenses til store multinasjonale selskap, men også er tilgjengelig for utviklingsland og små virksomheter.

Det pågår mye forskning på genredigering internasjonalt – og også i Norge. Samtidig bygger man kompetanse. Blant annet om mulige utfordringer og risiko knyttet til teknologien. Både fagmiljøer som NMBU og NIBIO, og flere norske avlsorganisasjoner som Graminor, Geno, Norsvin og Aquagen, er med på kompetansebygging- og innovasjonsdugnaden om genredigering.

Det har det vært liten etterspørsel i Norge etter tradisjonelle GMO, og en restriktiv holdning i bondenæringa, blant forbrukere og i dagligvarebransjen. Nye undersøkelser tyder på det nå er mer positive holdninger, især for genredigerte produkter som fremmer samfunnsnytte og bærekraft. Økt bruk av GMO, og Krigen i Ukraina, har også gjort det vanskeligere og dyrere å få tak i råvarer som ikke er genmodifiserte.

Bioteknologirådet kom i 2018 med en tilrådning om oppmykning av regelverket for genredigering. Det er også nedsatt et offentlig utvalg som skal utrede spørsmålet om fremtidens regulering av genteknologi, herunder genredigering. NOUen vil danne et viktig grunnlag for regjeringens videre arbeid på dette politikkområdet. Bioteknologirådets tilrådning og NOUen vil også gi norske myndigheter et godt grunnlag til aktivt å medvirke til regelverksprosessen i EU.

Min vurdering er at genredigering er ett av flere verktøy som kan spille en rolle i det grønne skiftet, og i en bærekraftig bruk av naturen. Det er derfor viktig å sikre at regelverket følger med på utviklingen, og ivaretar konkurransekraften for norske avlsmiljøer.

SPØRSMÅL NR. 1514**Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 6. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Står statsråden inne for sin påstand om at konsesjonsvedtakene for vindkraftanleggene på Fosen er «gyldig nå»?

BEGRUNNELSE:

Et video-opptak fra et folkemøte i Namsos viser at statsråden – på direkte spørsmål fra salen – svarer at vindkraftanlegget på Fosen er «gyldig nå». Men den enstemmige

Fosendommen uttaler i avsnitt 151 og 153 at konsesjonsvedtaket nettopp ikke er det, slik også jusprofessor Øyvind Ravna har påpekt (Ságat, 24. februar). Dermed hever statsråden seg over dommen, som sier at «konsesjonsvedtaket strider mot reineiernes rettigheter etter konsesjonsbestemmelsen» og videre at konsesjonsvedtaket er «ugyldig».

Det er oppsiktsvekkende at en statsråd gir villedende informasjon som står i direkte motsetning til Høyesteretts dom. Så langt har regjeringens strategi syntes å være å utsette å gjøre noe med konsekvensene av dommen, gjennom utredninger og planer. Aaslands uttalelse går enda lenger idet han leverer den diametralt motsatte konklusjonen av dommen, ved å påstå at konsesjonen er gyldig. Slik setter han seg over Høyesterett, stikk i strid med maktfordelingsprinsippet som den norske rettsstaten er tuftet på.

Svar:

Høyesterett har lagt til grunn at konsesjonsvedtakene fra 2013 er i strid med reineiernes rett til kulturutøvelse

på Fosen, fordi de ikke inneholdt tilstrekkelig avbøtende tiltak. Regjeringens tolkning av høyesterettsdommen og plan for oppfølging av denne har ligget fast. Regjeringen satte i gang en omgjøringsprosess umiddelbart etter at dommen falt.

Uttalelsen om at vedtakene fra 2013 er «gyldige nå» var ikke ment å så noen tvil om høyesterettsdommen eller konklusjonen om menneskerettighetsbrudd.

Det jeg siktet til, var at dommen i ekspropriasjonssaken ikke betyr konsesjonene til vindkraftverkene på Storheia og Roan har falt bort uten videre. Det er opp til regjeringen å følge opp dommen, gjennom å fatte nye vedtak i saken. Det arbeidet er vi i gang med.

Regjeringen skal sammen med de berørte partene og Sametinget sørge for å finne en ny løsning som sikrer reineiernes rettigheter på Fosen. Regjeringen jobber nå aktivt med å innhente det nødvendige faktiske grunnlaget for å fatte nye vedtak. Inntil de foreligger, drives vindkraftverkene i henhold til de opprinnelige konsesjonene. Vindkraftselskapene gjør derfor ikke noe ulovlig.

SPØRSMÅL NR. 1515

Innlevert 26. februar 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 9. mars 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ifølge Rystad Energy kan økt norsk gassproduksjon redusere globale klimagassutslipp hvis alle nye gassfelt elektrifiseres. Men elektrifisering av gassinstallasjoner krever mye strøm. Samtidig vil fastlandsindustriens kraftbehov øke kraftig hvis eksisterende industri skal nå sine klimamål. Batterifabrikker og annen ny industri vil øke kraftbehovet ytterligere.

Er statsråden bekymret for at elektrifisering av sokelen kan komme i konflikt med fastlandsindustriens mål om utslippskutt og etablering av ny grønn industri?

Svar:

Regjeringen har satt seg klare mål for næringspolitikken; vi skal legge til rette for videreutvikling og etablering av lønnsomme og attraktive jobber i hele landet, øke de grønne investeringene, styrke eksporten fra fastlandet og kutte klimagassutslipp. Disse målene skal vi nå i fellesskap

med næringslivet, gjennom å føre en aktiv og fremtidsrettet nærings-, klima- og energipolitikk.

Det ligger et særskilt potensial i å realisere nye grønne industriprosjekter i Norge. Vi har rike naturressurser, industriell spisskompetanse blant annet innenfor fornybar kraft og elektrifisering, samt verdensledende offshoret teknologi i en tid der det åpnes nye grønne markedsmuligheter i Europa og globalt. Dette er bakteppet for regjeringens grønne industriløft. Innsatsområder for satsingen er prosjekter i nye grønne næringer, som hydrogen, havvind, CO₂-håndtering og batterier, og store grønne prosjekter i eksisterende fastlandsindustri, som prosessindustrien, maritim industri og skog- og trenæringen og annen bioøkonomi. Vi har satt ambisjoner for hvert av innsatsområdene, blant annet at Norge skal ha verdens reneste og mest moderne og energieffektive prosessindustri, basert på høyteknologiske løsninger og stor verdiskaping.

Denne og øvrige ambisjoner må ses i lys av regjeringens mål om å gjøre Norge til en grønn industri- og en-

ergigigant, samtidig som Norge skal nå sine klimamål for 2030 og 2050. Jeg vil minne om at både norsk økonomi og norske klimamål er avhengige av at alle deler av næringslivet utvikles videre med lavere utslipp, både på fastlandet og på sokkelen.

Dette fordrer en helhetlig tilnærming, og samarbeid med og mellom bedrifter i ulike næringer. Flere næringer er gjensidig avhengige av hverandre i møte med den grønne omstillingen, både fram mot 2030 og lavutslipps-samfunnet i 2050. Eksempelvis er utviklingen av blått hydrogen som ny eksportnæring avhengig av kompetansen fra aktører innenfor naturgass og CO₂-håndtering. Dette er et område det er stor interesse for i Europa, herunder jf. den norsk-tyske mulighetsstudien om hydrogenrør fra Norge til Tyskland. Andre eksempler er koblingen mellom råvarer, prosessindustri og batterier, og batterier som essensiell komponent i utnyttelse av havvind, hydrogen og grønn skipsfart. Her er også den digitale kompetansen fra norsk vareproduserende industri en sentral muliggjørere for effektiv produksjon. I lys av at alt henger sammen med alt, er det lite hensiktsmessig å stille ulike områder opp mot hverandre.

Regjeringen vil utvikle petroleumssektoren slik at den bidrar til verdiskaping, sysselsetting, statlige inntekter og til at Norge fortsatt er en stabil og langsiktig leverandør av olje og gass til våre allierte i Europa. Det er satt mål om at utslippene fra produksjon av olje og gass skal reduseres med 50 prosent innen 2030 og til netto null i 2050. Siden 2015 har utslippene fra olje- og gassproduksjon falt med 20 pst. og utslippene skal videre ned.

Kraft fra land innebærer store investeringer, og det er betydelige variasjoner i både tekniske muligheter, kostnader og potensialet for utslippsreduksjoner knyttet til å forsyne ulike innretninger og landanlegg med kraft fra land. Kraft fra land vil derfor ikke være en hensiktsmessig løsning i alle tilfeller og noe regjeringen også i det videre vil vurdere fra sak til sak, slik det gjøres i dag. Beslutninger om bruk av kraft fra land vil med andre ord baseres på forhold/vurderinger rundt det enkelte prosjektet.

Regjeringens primære mål er at kraften som brukes for å elektrifisere produksjon på sokkelen også skal være produsert på sokkelen, noe som trolig vil være mulig i mye større grad om relativt kort tid.

Tilgang på ren og fornybar kraft vil være helt avgjørende for å nå mange av målene i nærings-, energi- og klimapolitikken. Regjeringen har derfor iverksatt en rekke tiltak som skal bidra til økt fornybar kraftproduksjon, bedre tilgang på nett og mer energieffektivisering.

Regjeringen har gjenopptatt konsesjonsbehandlingen av vindkraft på land, etter mange år med stillstand. Vi legger til rette for å realisere mer av vannkraftpotensialet, og vil prioritere vannkraftprosjekter som kan produsere når behovet er størst. Vi legger til rette for storstilt utbygging av havvind på norsk sokkel med mål om å tildele 30 GW innen 2040. Verdens største anlegg for flytende

havvind, HywindTampen, har nå startet opp. Dette er et eksempel på at vi gjør visjonene våre på området om til praksis. Vi vil arbeide for å effektivisere konsesjonsprosessen frem mot ferdigstilling av de første vindkraftprosjektene i norske havområder, med mål om at de første prosjektene settes i drift før 2030.

Regjeringen jobber også målrettet for å legge til rette for en raskere nettutbygging og en mer effektiv utnyttelse av nettet. Vi har styrket konsesjonsmyndighetene for å få ned saksbehandlingstiden for konsesjonssøknader, blant annet som oppfølging av Strømnettutvalget. I tillegg har regjeringen presisert mandatet til Enova, noe som innebærer en vektlegging av energieffektivisering i alle sektorer, og vi vil legge frem en handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi. Potensialet for økt energieffektivisering ble også synliggjort gjennom regjeringens midlertidige energitilskuddsordning for strømintensive bedrifter i 2022, som bidro til å ta ned disse bedriftenes strømforbruk tilsvarende forbruket til hele Kristiansands befolkning. Denne «sparte» energien vil nå komme andre aktører til gode.

Alt i alt mener jeg derfor at summen av tiltak fra regjeringens side vil bidra til at stabil tilgang på ren kraft kan forbli et konkurransefortrinn for norsk industri også i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1516**Innlevert 23. februar 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 6. mars 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Nylig ble det kjent at barnehager eid av Den norske kirke får unntak fra kravet om at hver barnehage må være selvstendig rettssubjekt. Statsråden har påpekt at disse barnehagene er i en helt spesiell situasjon. Barnehager driftet av studentsamskipnader står også i en lignende posisjon.

Vil statsråden vurdere på nytt en mulighet for å gi samskipnadenes barnehager samme unntak som de eid av Den norske kirke?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har nylig varslet at de vil gjøre unntak for barnehager eid av Den norske kirke knyttet til kravet i loven om å organiseres som selvstendig rettssubjekt. Samtidig pekte Stortinget på at regjeringen også burde vurdere hvordan regelverket kunne tilpasses barnehager driftet av studentsamskipnadene.

Studentbarnehagene inngår i velferdstilbudet som studentene har hos flere studentsamskipnader og sikrer barnehagetjenester spesielt tilpasset behovene til studenter. Samskipnadsbarnehagene har en sentral rolle når det kommer til å gjøre det enklere å studere mens du har barn, noe som er viktig for samfunnet i årene som kommer. Samskipnadene er slik sett i en særstilling når det gjelder barnehagedrift og disse barnehagene er også i dag underlagt krav til åpenhet og kontroll og tilsyn.

Samskipnadene forteller nå om at overgangen til selvstendig rettssubjekt både har ført til merkostnader knyttet til administrasjon og generelt en økning i fordyrende prosesser. Dette gjør at midler som skulle gått til studentvelferd forsvinner i kostnader knyttet til administrasjon, og en risiko for at det fremover vil føre til nedleggelse eller nedskalering av barnehagedriften. Dette vil både påvirke studentene spesifikt og tilgangen på barnehageplass til familier generelt.

Svar:

Jeg er enig i at samskipnadsbarnehagene har en sentral rolle når det gjelder muligheten til å gjennomføre studier mens man har barn, og at det er viktig å beholde dette tilbudet.

Studentsamskipnadenes barnehager mottar i likhet med andre private barnehager tilskudd fra kommunen etter barnehageloven § 19 og forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Barnehagene kan i tillegg kreve foreldrebetaling og betaling for kost i tråd

med forskrift om foreldrebetaling i barnehagen. Det er barnehageloven med tilhørende forskrifter som regulerer hvordan barnehagene kan bruke tilskuddet og foreldrebetalingen etter barnehageregelverket, og krav til regnskap, rapportering etc. For at det skal være mulig å få innsyn i bruken, må det være fullt tilgjengelig regnskapsinformasjon for den enkelte barnehage. Kravet om at hver enkelt barnehage skal være et eget rettssubjekt skal sikre innsyn i hvordan barnehagene bruker tilskudd og foreldrebetaling og bidra til at disse midlene blir brukt i tråd med regelverket. Dette er viktig uavhengig av hvem som eier barnehagen og hvilken eierform barnehagen har.

Jeg gjør oppmerksom på at studentsamskipnadenes barnehager mottar en offentlig finansiering i tillegg til det tilskuddet private barnehager ellers får etter barnehageregelverket. Det bevilges årlig midler til velferdsarbeid til studentsamskipnadene på kapittel 270, post 74 tilskot til velferdsarbeid o.a. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) forvalter tilskuddsordningen på vegne av Kunnskapsdepartementet. Midlene fordeles mellom de 14 studentsamskipnadene basert på tre fordelingskriterier, ett grunntilskudd som er likt for alle, uttelling per betalende student og uttelling per barn i studentbarnehage. I 2022 ble det gitt et tilskudd på kr 3 750 per barn i studentbarnehage (barn av studenter). Tilskuddet er likevel ikke øremerket til barnehageformål. Studentsamskipnadene står fritt til å avgjøre hvordan midlene skal benyttes, så lenge anvendelsen ligger innenfor det som er definert som studentvelferdstjenester i forskrift om studentsamskipnader § 8. I denne forskriftens kapittel 4 er det stilt nærmere krav til regnskapsinformasjon når det gjelder bruken av offentlig støtte til studentvelferd. Jeg gjør oppmerksom på at disse reglene skal sikre innsyn i bruken av den offentlige støtten som samskipnadene mottar til studentvelferd, og ikke i bruken av tilskuddet og foreldrebetalingen de mottar etter barnehageregelverket.

Kravet om selvstendig rettssubjekt og forbud mot annen virksomhet har gitt noen særlige utfordringer for barnehager eid av Den norske kirke. Mange av disse barnehagene holder til i lokaler som er eid av soknet, for eksempel lokaler som inngår i et kirkebygg eller som er på en eiendom i tilknytning til kirkebygget. Disse barnehagene må derfor forholde seg til kravene i forskriften Kirkeordning for Den norske kirke, som er gitt med hjemmel i lov om tros- og livssynsammfunn (trossammfunnsloven). I denne forskriften er det egne regler for Den norske kirke om blant annet deling av eiendom og mulighet til

å garantere for andres økonomiske forpliktelser. Jeg ser at overgangen til egne rettssubjekter blir vanskelig for barnehager eid av sokn i Den norske kirke på grunn av disse særskilte reguleringene og vil foreslå et unntak fra kravet til eget rettssubjekt for disse barnehagene. Dette vil kreve en høring og et lovforslag som må behandles av Stortinget.

Regjeringen vil at barnehagesektoren skal bestå av en kombinasjon av kommunale og private barnehager. Som regjeringen uttrykker tydelig i den nye barnehagestrate-

gien, skal det fortsatt være mulig å drive barnehage som privat virksomhet. Regjeringen har varslet en helhetlig gjennomgang av regelverket for styring og finansiering av barnehagesektoren i løpet av 2023. I dette arbeidet utredes det blant annet hvordan ideelle barnehager kan få bedre rammevilkår. Underveis i arbeidet har Kunnskapsdepartementet også dialog med organisasjonene i barnehagesektoren. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med forslag til regelverksendringer basert på denne gjennomgangen.

SPØRSMÅL NR. 1517

Innlevert 25. februar 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 17. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gjera greie for status i det førebuande arbeidet med å sikra Lærdalstunnelen og at utbetringa kan utførast utan full stenging, og kan vidare statsråden gjera greie for prosess for konsekvensutgreiing, involvering av næringsliv og kommunar langs E16, plan for gjennomføring, omfang av arbeida, opplysning om kva arbeid som er strengt nødvendig etter forskrifter og det arbeid ein tenkjer kan vera greitt å ta i tillegg, samt beslutningsprosess for utbetningsarbeida som er tenkt for Lærdalstunnelen?

GRUNNGJEVING:

I komitéinnstillinga til budsjett for 2023 hadde ein samla komité følgjande merknad:

“Komiteen viser til debatten om sikringsarbeid i Lærdalstunnelen. Komiteen merker seg at det er stor lokal motstand mot Statens vegvesens forslag for gjennomføring av tunnelsikring av Lærdalstunnelen, som er å stenge tunnelen helt i ett år. Komiteen mener prosjektet må forankres bedre lokalt, da en slik stenging vil få store konsekvenser for næringsliv og privatpersoner.

Komiteen ser utfordringen med sikkerhet, beredskap og alternativ omkjøring under utbedringsarbeid, og ber om at plan for gjennomføring av prosjekt som Lærdalstunnelen blir forankret lokalt, slik at innbyggernes behov for beredskap under utbedringen blir ivarett så godt som mulig.”

Samfunnskostnader og kostnader for tiltaket som blir påført næringsliv og fastbuande må også kome fram i dei konsekvensutgreiingane som skal utførast. Tilbakemeldingar i år frå lokale styresmakter, næringsliv og vegbrukarar har sterkt understreka at oppgraderinga må skje

utan full stenging og at det med dagens vegstandard ikkje er realistiske alternativ for omkjøring.

Svar:

Statens vegvesen skal gjennomføre nødvendige oppgraderingar av E16 Lærdalstunnelen i Vestland. Prosjektet fekk vedtak om styrings- kostnadsrammer ved handsaming i Stortinget av Prop. 193 S (2020–2021) jf. Innst. 648 S (2020–2021). I proposisjonen blei det orientert om at detaljane i forslaget til stengingsperiode ville bli drøfta med kommunane, lokalt næringsliv og transportnæringsa i samband med arbeidet med konkurransegrunnlaget. Statens vegvesen står for den praktiske gjennomføringa av prosjektet og drøftingane.

Det er førebels ikkje avgjort korleis arbeidet med oppgradering av Lærdalstunnelen skal gjennomførast med tanke på eventuell stenging av tunnelen. Det er venta at utgreiinga av ulike løysingar for stenging og trafikkavvikling i samband med oppgradering av Lærdalstunnelen vil ligge føre før påske 2023.

Statens vegvesen har sett på ulike løysingar for stengingsperiode. Offentlege og private aktørar har vore invitert til å koma med innspel til arbeidet. Det er gjennomført møte med fleire verksemder etter ønskje og behov. Samfunnskostnader og direkte kostnader for einskilde verksemder blir synleggjort gjennom utgreiingsarbeidet. Målsettinga med utgreiinga har vore å finne den modell for trafikkavvikling ved tunneloppgraderinga som best tek i vare ei forsvarleg anleggsdrift og som samtidig avgrensar ulempene dette påfører samfunnet i størst mogleg grad.

Statens vegvesen opplyser at arbeid som blir foreslått gjennomført i tunnelen er avgrensa til det som er naudsynt for å tilfredsstille gjeldande forskrifter samt sikre påkravd utbetring grunna forfall. Det er lagt særleg vekt på å minimera tiltaksomfanget utan at det inneber eit redusert tryggleiksnivå.

Eg har sjølv nyleg vore i Lærdal og lytta til ulike synspunkt på korleis oppgraderinga bør gjennomførast.

Når det gjeld vidare prosess vil eg vil no først vente på at Statens vegvesen gjer seg ferdig med sin utgreiing. Om utgreiinga kjem fram til ei god løysing for gjennomføringa av oppgradering av Lærdalstunnelen, og denne har vore grundig drøfta med kommunane, lokalt næringsliv og transportnæringa, legg eg til grunn at Statens vegvesen kan gå vidare med oppgraderinga av Lærdalstunnelen innanfor rammene av prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1518

Innlevert 21. februar 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 6. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva har samferdselsministeren tenkt å gjere med den alarmerande synkande andelen av piggdekk, der piggfrie dekk polerer vegbana både om vinteren og sommaren noko som kan medføre betydeleg fleire ulykker i framtida – og kva med forsvarleg “mønsterdybde” på vegbana?

GRUNNGJEVING:

For at piggfrie dekk skal fungere, trenger vegbana faktisk også ein betydeleg del piggdekk.

Statens vegvesen og andre fagmiljø viser til i ein rapportasje i nettavisa den 21/2, til at man trenger minst 20 % piggdekk for å unngå polering av veidekket om vinteren.

Opplysningsrådet for veitrafikk meiner at piggdekkandelen godt kan være 40 % for å kunne oppnå tilstrekkeleg veigrep.

Piggdekk rasper opp veidekket, noko som fører til at også piggfrie dekk får betre veigrep på mange vinterførarar, men også for bar asfalt.

Ekspertane viser til at dersom ein skal fortsette med ein høg andel piggfrie dekk, må vegvedlikeholdsstrategien endrast. Vegvedlikeholdet må styrkast og dette gjennom meir salting/strøing og generelt betre vintervedlikehold.

Vi har lovkrav om minimum mønsterdybde på dekk, men ikkje ang veibanen som pga. mindre piggdekk blir betydeleg polert både på vinter og sommarføre.

Faren for ulykker på sommarstid aukar pga. manglande “mønsterdybde” på vegbana, noko som også er erfart i blant anna Sverige ved legging av spesiell hard og slitesterk asfalt.

Svar:

Bruken av piggdekk varierer mykje frå sør til nord, frå kyst til innland og mellom by og land. I Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim ligg piggdekkdelen mellom 10 og 20 %, medan andre byar kan ha piggdekkdelar mellom 50 og 80 %.

Piggdekk og piggfrie dekk har ulike eigenskapar. Piggdekk er best på våt is, men under andre føreforhold viser testar at piggfrie dekk laga for nordiske forhold ofte er like gode eller betre enn piggdekk. Piggdekk har ein beskjeden effekt på reduksjon av risiko for trafikkulykker (ca. 2 %) samanlikna med piggfrie vinterdekk.

Piggdekk har ein positiv effekt for oppruing av snø, is og asfaltdekke, men aukar slitasjen på asfalten som fører til problem med mykje vegstøv og dårleg luftkvalitet, stor sporutvikling og kortare dekkelevetid. Statens vegvesen opplyser at lette køyretøy med piggdekk slit i snitt vekk 10 gram asfalt per køyrde kilometer, og for landet totalt utgjør det rundt 250 000 - 300 000 tonn kvart år. Dette fører til auka behov for å asfaltera på nytt som igjen aukar kostnader og klimautslepp. Det fører også til støvproblem som gir helseproblem og auka behov for reinhald og støvdemping i byane.

For å redusera piggdekkslitasjen og støvproblema nyttast meir slitesterke asfaltdekke med sterkare steinmaterial på vegane med størst trafikk og stor piggdekkdel. Men, enkelte steinmaterial med spesielt god slitestyrke blir også lettare polert av trafikken, og Statens vegvesen er derfor i gang med å stilla krav til poleringsmotstanden til steinmaterialet i dei områda kor låg sommarfriksjon er eit problem. I tillegg opnast det for å nytta steinmaterial med lågare slitestyrke i dei områda kor piggdekkbruken er låg.

Vegnormalane har krav til friksjon, og dette kontrollerast både på berr veg og vinterføre som grunnlag for å gjennomføra tiltak dersom friksjonen blir for dårleg. Teksturen ("mønsterdjupna") i eit asfaltdekke har noko å seia for friksjonsnivået, og piggdekk er med på å rua opp asfalten og auka friksjonen også på berr veg. I område med låg piggdekkdel, høg trafikkmengd, høg hastigheit og kor det i tillegg er slitesterke steinmaterialar i asfaltdekke så kan dette føret til låge friksjonsverdiar. Statens vegvesen fylger opp friksjonen på vegnettet gjennom jamlege målingar sommartid. Der krave ikkje er møtt vert det gjort friksjonsbetrande tiltak som fresing eller høgtrykksspyling.

På vinteren bli vegane strødd anten med sand eller salt når friksjon kjem under godkjende krav til friksjon. Statens vegvesen har delt inn riksvegnettet i fem vinterdriftsklassar (A-E). Driftsklasse A og B er vegar som saltas gjennom heile vintersesongen. Dette er dei viktigaste og mest trafikerte vegane og eit vegnett me ofte finn i byområde med ein høg piggfridel.

For dei lågare vinterdriftsklassen kan ein ha ein snø eller issole gjennom vinteren. Dette vegnettet er meir lågtrafikkert og finst i meir rurale strøk kor det normalt er ein større piggdekkdel.

Standardane for drift og vedlikehald beskriv kva som er godkjende føreforhold for dei ulike vinterdriftsklassane og krav til friksjon er ein av desse parameterane. Uavhengig av kva for vinterdekk ein har, kva piggdekkdel er på strekninga og kva for driftsklasse ein køyrer på, skal det vere god nok friksjon for trafikantane.

For om lag 20 år sidan viste undersøkingar ein samanheng mellom piggdekkdel og friksjonsutvikling på vinterføre. Dei siste åra har det skjedd ei stor teknologisk utvikling innan piggdekk, piggfrie dekk og innan førarstøttesystem for køyretøy. I tillegg er det store variasjonar i friksjon på ulike føreforhold og ved ulike temperaturer. Det er difor vanskeleg å setja ein absolutt grense for kor høg piggdekkdel me bør ha.

SPØRSMÅL NR. 1519

Innlevert 17. februar 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 3. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Kan statsråden svare på hvor mye penger som er brukt på regjeringens avkommersialiseringsutvalg som nå ser ut til nærme seg utfasing uten noen resultater?

BEGRUNNELSE:

I august 2022 nedsatte regjeringen avkommersialiseringsutvalget, da under navnet «nullprofittutvalget». Utvalget har fått i oppgave å se på hvordan man kan fase ut kommersielle aktører i velferden.

Den siste tiden er det kommet frem en rekke avsløringer om uenigheter og bråk innad i utvalget. Dette har skapt et utfordrende samarbeidsklima for utvalgets medlemmer. Nylig ble det kjent at utvalgets leder Tor Saglie har valgt å trekke seg fra utvalget.

Han forteller om høy temperatur i diskusjonene, boikott av utvalgsmøter og spredning av feilaktige opplysninger i sosiale medier.

Mandatet til utvalget er også vanskelig å forstå. På den ene siden skal de utrede hvordan de kommersielle aktørene skal fases ut, men samtidig skal de også se på hvordan de kommersielle fortsatt skal ha en rolle.

På bakgrunn av dette ber jeg statsråden redegjøre for hvor mye penger som er brukt på å drifte et utvalg som etter et halvt år ikke har kommet frem til noe som helst.

Svar:

Utvalet er oppnemnd på bakgrunn av eit oppmødingsvedtak frå Stortinget, som regjeringa har ansvar for å følgje opp. Som det går fram av mandatet er føremålet med utvalet å utgreie korleis kommersiell drift kan utfasast i ulike skattefinansierte velferdstenester, og foreslå ein juridisk definisjon for ideelle driftsformer. Utvalet skal òg utgreie strengare regulering av kommersiell drift av velferdstenestene enn i dag. Mandatet ligg fast, og utvalet si oppgåve er å svare ut mandatet.

Eit kvart departement som får ansvar for å oppnemne og følgje opp eit offentleg utval skal leggje til rette for at utvalet har gode rammer for arbeidet. Det inneber å syte for at naudsynte økonomiske ressursar blir stilt til rådvelde for utvalet, og at utval og sekretariat har ei leiding og bemanning slik at oppgåvene kan gjennomførast på ein god måte. Utgifter til eit offentleg utval vil typisk omfatte godtgjering til utvalet, lønn til sekretariatet, utgifter til ek-

sterne innkjøp, og utgifter til reise, opphald og servering på møta.

Per 1. mars 2023 er det samla medgått kr. 2 730 000,- (eks. mva.) frå utvalet starta arbeidet sitt i august 2022.

SPØRSMÅL NR. 1520

Innlevert 21. februar 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 8. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Når har samferdselsministeren tenkt å gjere noko med Norges farligaste veg, E-16 Skaret- Hønefoss i Viken?

GRUNNGJEVING:

E-16 mellom Skaret og Hønefoss i Viken, toppar den dystre statestatikken over dødsulykker på norske veier i 2022.

Eg registrerar at ordførarane også frå AP langs denne veien kjem med open kritikk av samferdselsministeren og eiga regjering for at denne vegstrekninga ikkje blir prioritert.

Samferdselsministeren seier i ein artikkel i nettavisa, at ordførarane har ein legetim rett til å arbeide for sine lokale prosjekter.

Regjeringa har sjølvsagt også ei klar plikt til å prioritere dei farligaste vegane her i landet, trafikktrygging og sørge for tryggast mulig ferdsl på norske vegar.

Svar:

Samferdselsdepartementet er kjend med statistikken over drepne og skadde personar på strekninga. Strekninga har over tid vore utsett for ulykker, og det er mellom anna etablert midtrekkverk og nedsett fartsgrense til 70 km/t på ulike delar av strekninga for å redusere risikoen for ulykker. Nullvisjonen ligg fast for alt arbeidet med trafikktryggleik i Noreg. Det er behov for fleire tiltak også på denne strekninga for å bidra til færre alvorlege ulykker som bidrag for å nå ambisjonane i Nasjonal transportplan om maksimalt 350 drepne og hardt skadde på vegane i Noreg innan 2030.

Som det går fram av Prop. 1 S 2022-2023, vil det i dei næraste åra vere mindre rom for å starte opp store investeringsprosjekt på riksveg og jernbane enn det som følgjer av Nasjonal transportplan 2022–2033. Fellesprosjektet E16 og Ringeriksbanen er prioritert i gjeldande NTP. Samstundes er det eit svært kostbart prosjekt som vil krevje betydelege statlege budsjettmidlar i gjennomføringsfasen av prosjektet. I budsjettforliket mellom regjeringspartia

og SV om statsbudsjettet for 2023 vart det einigheit om at E16 Skaret – Høgekastet – Hønefoss vert vidareført som eit fellesprosjekt, og at vidare framdrift blir vurdert i samband med Nasjonal transportplan (NTP) 2025–2036. Eg vil kome nærare tilbake til framdrifta i prosjektet i samband med at den nye transportplanen leggst fram for Stortinget neste år.

SPØRSMÅL NR. 1521**Innlevert 22. februar 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 7. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Mens statsministeren sier at norsk gasseksport går for fullt, reduserer Equinor eksporten av rørgass med 9 % i 4. kvartal 2022, sammenligna 4. kvartal 2021. Equinor reduserte eksporten da gassprisene i Europa gikk noe ned i fjerde kvartal. Gassprisene har svært stor påvirkning på strømprisene. En høyere eksport fra Equinor ville vært med på å presse prisene på gass nedover og dermed også prisene på strøm i Norge.

Vil statsråden sørge for at Equinor holder oppe en maksimal gassforsyning til Europa på bekostning av oljeproduksjonen?

Svar:

Innenfor de myndighetsbestemte rammene er det rettighetshaverne på norsk kontinentalsokkel som er ansvarlig for å produsere, markedsføre og selge sin gass i markedet. Gassen selger de på kommersielle vilkår i markedet i konkurranse med gass fra andre gasstilbydere.

Flere faktorer, herunder en sterk global gassetterspørsel høsten 2021 og en kraftig redusert tilgang på russisk rørledningsgass gjennom 2022, har ført til knapphet og svært høye gasspriser fra høsten 2021 og gjennom 2022. Det har vært usikkerhet knyttet til om Europa ville ha tilgang på nok gass til å dekke behovet sitt de neste årene. I en slik situasjon har gass fra norske felt vært særlig viktig for å dekke Europas energibehov.

Departementet har bidratt med å legge til rette for høy gassproduksjon bl.a. gjennom godkjenning av tillatelser for økt gassproduksjon fra enkeltfelt som hadde mulighet for det. Dette er gjort uten at det har gått særlig på bekostning av fremtidig oljeproduksjon.

Eksporten til markedene på kontinentet var også i 4. kvartal svært høy, mens det i deler av 4. kvartal 2022 ble eksportert noe mindre til Storbritannia. Det skyldes at gasslagerkapasiteten i den delen av markedet er veldig begrenset og det har vært god tilgang på LNG, i tillegg til enkelte perioder med mye kraftproduksjon fra fornybare energikilder. Summen av dette var at etterspørselen etter norsk gass i den perioden var betydelig lavere. Noe av reduksjonen skyldes også planlagt vedlikehold og uplanlagt driftsstans på felt og infrastruktur. I en slik situasjon er det fornuftig at tilbudet tilpasses. Alle er tjent med dette. Felt på norsk kontinentalsokkel fungerer på denne måten i praksis som et «lager» for gass i Europa ved at noe av produksjonen holdes igjen for heller å bli produsert når behovet i markedet er større.

Selskapene på norsk sokkel har lyktes med å øke eksporten av gass til Europa i denne perioden med om lag 8 prosent. Dette tilsvarer omtrent 100 TWh energi levert til Europa, og har vært et viktig bidrag for å at Europa har lyktes med å dekke sin etterspørsel etter gass. Prognosene for produksjon i år viser at vi vil holde dette høye nivået også i 2023.

SPØRSMÅL NR. 1522**Innlevert 26. februar 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 7. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Rystad-rapporten ble framlagt 15. februar og har frist for faglige innspill allerede 1. mars. Rapporten er bestilt som underlag for å vurdere klimautslipp ved nye oljefelt, men er ikke fagfelleverdert. Konklusjonene i rapporten strider med internasjonal fagfelleverdert forskning.

Vil statsråden i lys av dette utvide fristen for faglige innspill eller på annen måte sørge for at konklusjonene blir vitenskapelig kvalitetssikret før det brukes som beslutningsunderlag for departementet?

Svar:

Rystad Energy har, etter konkurranse, blitt tildelt et oppdrag fra Olje- og energidepartementet om å utarbeide en fagutredning knyttet til beregning av netto klimagassutslipp fra olje og gass produsert på norsk kontinental-sokkel. Formålet med utredningen er å sikre et godt, oppdatert faktagrunnlag ved beregninger og vurderinger av netto klimagassutslipp bl.a. ved myndighetsbehandling av nye utbygginger.

Jeg ønsker å legge til rette for et godt og faglig ordskifte også rundt dette elementet av norsk petroleumspolitik. Derfor ble utredningen gjort offentlig tilgjengelig da den var ferdig. I etterkant av dette avholdt departementet også en faglig gjennomgang av arbeidet slik at alle interesserte kunne stille de faglige spørsmål de måtte ha til utrederne.

Det ble i forbindelse med gjennomgangen også invitert til eventuelle faglige, skriftlige innspill knyttet til utredningen innen 1. mars.

Det er usikkerhet knyttet til beregninger av netto klimagassutslipp fra bruk av norsk produsert olje og gass. Utredningen til Rystad gir oss mer og dypere kunnskap ved å grundig dokumentere og belyse både de ulike effektene for henholdsvis olje og gass og størrelsen på disse.

Departementet vil bruke kunnskapen fra utredningen, sammen med andre relevante faglige arbeidere og informasjon, i sitt arbeid fremover. Som på andre områder hensyntar departementet usikkerheten i beslutningsgrunnlaget ved sine beregninger og vurderinger knyttet til mulige globale utslippseffekter ved nye utbygginger, jf. grunnlovens § 112.

SPØRSMÅL NR. 1523

Innlevert 24. februar 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 8. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at takster ikke forblir en bremsekloss for utviklingen av det offentlige helsevesenet?

BEGRUNNELSE:

Sykehuset Innlandet har sammen med flere kommuner siden 2018 jobbet med å utvikle en løsning som innebærer bruk av video som beslutningsstøtte for ambulansearbeidere og primærhelsetjenesten. Hodekameraet som de har vært med å utvikle i den sammenheng, er enkel i bruk og kan benyttes av alle med tilgang til Norsk Helsnett.

Video er ett godt verktøy for å realisere samhandling i helsetjenesten, det bidrar til bedre behandling til rett tid og der de er. En annen positiv effekt er at man opprettholder beredskap på ambulanser, og sparer pasienter for unødvendig transport når de i stedet kan få avklaring om behandling der de befinner seg. På denne måten avlaster man også trykket på legevakten. I Søndre Land kommune har de også benyttet seg av videoløsningen i hjemmetjenesten, slik at man kan utføre sårstell hjemme hos tjenestemottaker med veiledning fra spesialist. Denne arbeidsmåten understøtter det økte behovet for å utnytte ressursene bedre i fremtiden.

Det er et politisk budskap om behov for omstilling, bruk av teknologiske hjelpemidler og revidering av op-

pgavefordeling i helsesektoren. Beslutningsstøtte via video er implementert i deler av Innlandet, men Sykehuset Innlandet melder at de har et stort problem som er i ferd med å stoppe denne utviklingen. Takster er et direkte hinder for samhandling, da beslutningsstøtten pr dags dato ikke får skrive takster for sin bistand via video. Det resulterer i at pasienter må transporteres inn for at legen skal gjøre en vurdering, som i stedet kunne blitt utført der pasienten er, sammen med respektive lege via video.

Å sørge for at beslutningsstøtte som for eksempel leger kan skrive takster for bistand via video vil ikke bety økte kostnader for staten, men heller en smartere og bredere bruk av takster som allerede eksisterer. Dette vil øke lokal beredskap, og i mange sammenhenger slipper pasienten ambulansetransport, noe som kan spare store kostnader.

Svar:

Å forbedre samhandlingen mellom den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten er høyt prioritert av regjeringen. Det er avgjørende for å nå regjeringens mål om gode pasientforløp og rask tilgang til tjenester i hele landet. Digitale løsninger skal understøtte en helhetlig samhandling mellom helsepersonell. I Hurdalsplattformen framgår det at regjeringen vil sørge for

en finansiering som legger til rette for sammenhengende pasientforløp og økt pasientsamarbeid mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

Eksempelet fra Sykehuset Innlandet HF som representanten Hoksrud trekker fram, er et eksempel på samarbeid mellom kommuner og sykehus som både kan gi bedre kvalitet og pasientsikkerhet, samt bedre utnyttelse av knappe ressurser i helsetjenesten.

Problemstillingene som representanten tar opp berører finansieringsordninger rettet mot både spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Nedenfor skiller jeg derfor mellom forhold som gjelder de to tjenestenivåene. Jeg har innhentet opplysninger til svaret fra Helsedirektoratet og Helse Sør-Øst RHF.

Spesialisthelsetjenesten

I arbeidet med innsatsstyrt finansiering (ISF) er det i flere år vektlagt at ordningen skal være fleksibel med tanke på hvem som utfører tjenesten, hvor tjenesten ytes (for eksempel hjemme hos pasienten) og hvordan den ytes (for eksempel gjennom digitale verktøy). Dersom det ytes direkte helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten og aktiviteten dokumenteres i pasientens journal i sykehuset gis det ISF-refusjon. For eksempel gir en videokonsultasjon med pasienten refusjon lik den sykehuset ville fått dersom pasienten møtte fysisk. Det er heller ikke noe i veien for at pasienten er sammen med fastlege eller annet helsepersonell under videokonsultasjonen med sykehuset for at ISF-refusjon skal gis. ISF er en delfinansiering, og det er mye av aktiviteten i sykehus som er forutsatt dekket av basisbevilgningene til de regionale helseforetakene. Mer generelle veiledningstjenester mellom helsepersonell inngår ikke spesifikt i ISF, men det er en del av spesialisthelse-tjenestens ansvar og inngår i den samlede finansieringen av tjenesten. Jeg viser til at regjeringen har redusert andelen innsatsstyrt finansiering fra 50 til 40 pst. fra 2023. Det gir de regionale helseforetakene økt strategisk handlingsrom og kan føre til at det blir økonomisk

enklere for sykehusene å prioritere oppgaver som ikke gir inntekter gjennom ISF.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at deres oppfatning er at den etablerte samarbeidsmodellen i Sykehuset Innlandet HF sitt område fungerer for legene i spesialisthelsetjenesten, og at utfordringene gjelder takster knyttet til legevakt og fastlegekontorene. Dette omtales videre nedenfor.

Kommunehelsetjenesten

Representantens spørsmål omfatter også honorering av allmennleger ved fastlegekontorer og legevakt som bidrar med beslutningsstøtte eller veiledning til ambulansetjenesten, og også øvrig helsepersonell i den kommunale helse- og omsorgstjenester. Problemstillingen berører flere pågående arbeider om hvordan en kan legge til rette for bruk av nye arbeidsverktøy og understøttelse av god faglig praksis. Særlig er tiltakene knyttet til gjennomgang av takstsystemet for å understøtte faglig riktig praksis, legge til rette for bruk av nye arbeidsverktøy og øke bruken av e-konsultasjon relevante. Målene er bedre oppfølging, bedre effektivitet eller økt kvalitet i tjenesten. Den aktuelle problemstillingen om beslutningsstøtte arbeides det med i lys av dette.

Departementet har forespurt Helsedirektoratet om en vurdering av beslutningsstøtte til ambulansetjenesten. Direktoratet har vurdert at prehospitalet beslutningsstøtte ikke er omfattet av stønadsforskriften. Dette begrunnes med at dette ikke er en konsultasjon, men en situasjon der legen hjelper ambulanspersonell til å ta riktig avgjørelse.

Finansiering av denne formen for kontakt mellom lege, helsepersonell og evt. pasient vil kreve endring av Forskrift om stønad til dekning til undersøkelse og behandling hos lege. I tillegg er det behov for å avklare forhold knyttet til definisjonen av konsultasjoner og rådgivning, innkreving av eventuelle egenandeler og hvordan finansiering skal håndteres.

Departementet jobber nå konkret med hvordan denne problemstillingen kan løses.

SPØRSMÅL NR. 1524

Innlevert 27. februar 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 6. mars 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Statssekretær Vidar Ulriksen i Nærings- og Fiskeridepartementet seier til Fiskeribladet 27/2 at det er uaktuelt å in-

nføre grunnrenteskatt i fiskerinæringa fordei «grunnrente i fiskeriene tas ut i form av verdiskaping, arbeidsplasser, sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene».

Kan fiskeri- og havministeren gi ei kort oversikt over kor mykje verdiskaping, arbeidsplassar og sysselsetjing/busetnad i kystsamfunn havbruksnæringa står for, samanlikna med fiskerinæringa?

Svar:

Både fiskeri- og havbruksnæringa er viktige næringar som sikrar store eksportinntekter, høg verdiskaping, trygge arbeidsplassar og busetting i livskraftige lokalsamfunn langs heile kysten vår. Ifølgje Nasjonalrekneskapen til SSB var den samla verdiskapinga, målt som bidrag til bruttoprodukt, for fiske, fangst og akvakultur på totalt 63,4 milliardar kroner i 2022. Sjømatnæringa er syklisk, og samla verdiskaping varierer følgeleg frå år til år.

SSB sine nyaste tal for korleis verdiskapinga fordeler seg mellom fiske og fangst og akvakultur, er frå 2020. Den samla verdiskapinga i fiske, fangst og akvakultur dette året var på 41,7 milliardar kroner, og fordelte seg med 15,8 milliardar på fiske og fangst, og 25,9 milliardar på akvakultur.

I 2022 var det 9 591 hovudyrkesfiskarar og 1 226 registrerte biyrkesfiskarar i Fiskermanntalet. Fiskarar er hovudsakleg registrert i fylka Troms og Finnmark, Møre og Romsdal, Nordland og Vestland. Til samanlikning var det i 2021 om lag 9 800 personar sysselsett i akvakulturnæringa. Av desse er i overkant av 7 000 tilknytte produksjon av matfisk. Tilsette i akvakulturnæringa er i hovudsak knytte til fylka Vestland, Nordland, Troms og Finnmark og Trøndelag.

Sjømatnæringa gir i tillegg opphav til betydelege ringverknader, både som direkte og indirekte verknader i sysselsetting og verdiskaping i tilknytte næringar.

Nofima har på vegner av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond vurdert verdiskapinga knytt til ringverknadane til sjømatnæringa. I rapporten Ringvirknings- og verdiskapingsanalyser i norsk sjømatnæring 2020–2022 kjem det fram at verdiskapinga i næringa auka med 9 milliardar kroner frå 2020 til 2021 til totalt 120 milliardar kroner. Sysselsettingseffektane frå sjømatnæringa vart anslått til dei høgaste i nyare tid, med 53 300 tilsette i fangst, oppdrett, industri og spesialiserte leverandørar. I tillegg ble det anslått 52 600 tilsette gjennom

ringverknadar, totalt 105 900 tilsette. I same rapport vart førstehandsverdien for fisk og skaldyr levert av den norske fiskeflåten anslått til 23,9 milliardar kroner i 2021. Førstehandsverdien frå akvakultur var same år om lag 80,5 milliardar kroner, ifølgje Fiskeridirektoratet.

Norske fiskeri gir betydeleg verdiskaping. Det vart i 2021 generert ei netto verdiskaping på 21,4 milliardar kroner frå fiskeria, ifølgje rapporten til Nofima. Verdiskapinga i fiskeflåten var på 13,8 milliardar kroner, medan 7,6 milliardar kroner av verdiskapinga er ringverknader hos fiskeflåten sine leverandørar.

I Menonpublikasjonen Ringvirkninger av sjømatnæringen i 2021 kjem det fram at akvakultur hadde ei samla verdiskaping på 36 milliardar kroner, inkludert ringverknadar i 2021. Ifølgje same rapport var det om lag 9 800 direkte tilsett i akvakulturnæringa, samt om lag like mange indirekte tilsette. Rapporten viser også til at det i fiskeindustrieddet var om lag 15 500 tilsette knytt til akvakultur, både som direkte og indirekte tilsette. Ein stor del av dei tilsette i leverandørindustrien for sjømatnæringa kan også knytast til akvakultur.

Alt dette er uvurderlege bidrag til aktivitet i kyst- og havområda våre. Eg ønskjer at denne aktiviteten skal vekse, og at betydninga desse næringane har for både eksporten, den totale verdiskapinga og aktiviteten skal auke i åra framover.

Havbruksnæringa betaler i dag produksjonsavgift, eksportavgift og ordinær selskapsskatt. Frå 2023 er produksjonsavgifta 56 øre per kilo sløyd fisk, medan eksportavgifta utgjer 0,6 prosent av fob-verdi. Regjeringa sendte i september 2022 på høyring eit framlegg om grunnrenteskatt på havbruk. Høyringsfristen er nå utgått, og regjeringa tar sikte på å fremme eit forslag til lovproposisjon for Stortinget i løpet av våren. Når vi no arbeider med ei ny kvotemelding, legg regjeringa til grunn at grunnrenta frå fiskerinæringa skal takast ut gjennom aktivitet, verdiskaping og sysselsetjing i kystsamfunna, i tråd med intensjonane i havressurslova.

Med omsyn til grunnrenteskatt på fiskerinæringa så er det ikkje aktuelt for denne regjeringa. Vi har ingen planar om å innføre grunnrenteskatt for fiskerinæringa.

SPØRSMÅL NR. 1525

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 1526**Innlevert 27. februar 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 8. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I hvilket omfang (mrd. kr.) representerer den ekstra pris- og kostnadsveksten for statsbudsjettets utgifter i 2022 en utilsiktet voluminnstramming for henholdsvis statsbudsjettets utgifter totalt og for sykehussektoren spesielt, hensyntatt også at sykehusene fikk en tilleggsbevilgning på 2 500 mill. kroner i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2022?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonalbudsjettet for 2022 ble det anslått en økning i konsumprisindeksen (KPI) fra 2021 til 2022 på 1,3 pst. og en årslønnsvekst på 3,0 pst. For statsbudsjettets utgifter ble prisveksten anslått til 2,4 pst. Fasiten ble henholdsvis 5,9 pst. for KPI og, ifølge Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene, 4,1 pst. for årslønnsveksten.

Svar:

Pris- og lønnsveksten ble gjennom 2022 langt høyere enn det 2022-budsjettet la opp til. Prisveksten var i Nasjonalbudsjettet 2022 anslått til 1,3 prosent. Resultatet ble 5,8 prosent. Lønnsveksten var anslått til 3 prosent. Ifølge foreløpige tall fra nasjonalregnskapet var årslønnsveksten 4,4 prosent. Mye av prisveksten oppstod sent i året. Det er

dermed komplisert å fastslå eksakt hvordan prisveksten i sum har påvirket aktiviteten i 2022. Det vil blant annet avhenge av hvor store deler av bevilgingene som var bundet opp tidlig i året, og hvordan ulike kjøpskontrakter har regulert for prisvekst. Kommunesektoren er i en særstilling, ved at de også har skatteinntekter, og fikk i fjor en merskattevekst som mer enn oppveiet den uventede kostnadsveksten. Sykehusene fikk en tilleggsbevilgning på 2,5 mrd. kroner i forbindelse med nysalderingen. Begge disse forholdene motvirker den utilsiktede innstrammingen i 2022.

Regjeringen har varslet forslag om en lønns- og prisjustering av budsjettet for 2023 ifm. revidert nasjonalbudsjettet. Ved å kompensere for den uventede prisstigningen i 2023 legges det til rette for at offentlige virksomheter skal kunne levere den utviklingen i tjenestetilbudet som vi la opp til i det opprinnelige budsjettet. Samtidig må også offentlig sektor bidra til å holde igjen og ta noe av innstrammingen som kreves for å dempe den høye inflasjonen. Regjeringen har derfor ikke varslet en tilsvarende kompensasjon for den uventede pris- og lønnsveksten i 2022. Regjeringen vil ifm. RNB redegjøre nærmere for den makroøkonomiske situasjonen og hvordan den høye lønns- og prisveksten påvirker innretningen av finanspolitikken.

SPØRSMÅL NR. 1527**Innlevert 27. februar 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 3. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Med hvor mange mrd. kr. kan prisveksten og lønnsveksten i 2023, gitt at prisstigningen blir 4,8 pst. og lønnsveksten på 4,7 pst., innebære en utilsiktet innstramming i statsbudsjettets reelle utgifter, dvs. utgifter i faste priser i 2023, og hvor mye for sykehussektoren, hensyntatt at regjeringen har varslet en videreføring i 2023 av tilleggsbevilgningen på 2 500 mill. kroner til sykehusene for 2022?

BEGRUNNELSE:

Jeg har forstått det slik at utgiftene på statsbudsjettet i 2022, slik de var anslått i mrd. kr. ved salderingen av statsbudsjettet, ligger til grunn for bevilgningene i løpende priser for 2023 slik de var foreslått i statsbudsjettet for 2023.

I Nasjonalbudsjettet for 2023 ble økningen i konsumprisindeksen og lønnsveksten fra 2022 til 2023 anslått til

hhv. 2,8 og 4,2 pst., og prisendringen for statsbudsjettets utgifter til 3,5 pst.

KPI for januar 2023 ligger allerede 2,7 pst. høyere enn gjennomsnittet for 2022, dvs. at det bare er rom for svært liten prisstigning gjennom 2023 for at anslaget i Nasjonalbudsjettet på 2,8 pst. skal bli realisert. Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene anslår i sin siste rapport prisstigningen fra 2022 til 2023 til 4,8 pst. Lønnsveksten anslås både av SSB og Norges Bank til 4,7 pst.

Svar:

I Nasjonalbudsjettet 2023 ble prisveksten i 2023 anslått til 2,8 pst. Det ble samtidig opplyst om at det var en risiko for at inflasjonen kunne stige mer enn lagt til grunn. Lønnsveksten i 2023 ble anslått til 4,2 pst. Etter budsjettfremlegget har det blitt klart at både pris- og lønnsveksten trolig blir høyere enn lagt til grunn. Dette vil gi en utilsiktet innstramming for mottakere over statsbudsjettet på flere milliarder kroner dersom vi ikke endrer bevilgningene. Regjeringen har derfor varslet at vi vil foreslå en ekstraordinær pris- og lønnsjustering av statsbudsjettet for 2023

ifm. revidert nasjonalbudsjett. Det er fremdeles usikkerhet om pris- og lønnsveksten i 2023, og dermed hva den utilsiktede innstramningen ville utgjort. Regjeringen vil i revidert nasjonalbudsjett presentere nye anslag for pris- og lønnsveksten i 2023, som vil ligge til grunn for justeringen. Det er først når disse anslagene er klare, at vi vet hvor mye justeringen vil utgjøre for budsjettet samlet og for den enkelte mottaker over statsbudsjettet. Den varslede tilleggsbevilgningen på 2,5 mrd. kroner til sykehusene vil komme på toppen av denne justeringen i budsjettfremlegget.

Statlige bruttobudsjetterte virksomheter blir, i tråd med vanlig praksis, kompensert for lønnsutviklingen basert på det faktiske utfallet av lønnsoppgjøret i budsjettåret. Ytelser under folketrygden som reguleres etter veksten i grunnbeløpet vil bli regulert i tråd med trygdeoppgjøret som legger forventet lønnsvekst i reguleringsåret til grunn, justert for endringer siste to år. Videre vil sykepenger og foreldrepenger mv. beregnes på grunnlag av inntekt og utbetalingene vil derfor i stor grad følge lønnsutviklingen i samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 1528

Innlevert 27. februar 2023 av stortingsrepresentant Sandra Brufflot

Besvart 7. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I Hurdalsplattformen står det at: "En av regjeringens viktigste prosjekter er en tillitsreform i offentlig sektor."

Hvilke konkrete initiativ har statsråden tatt innenfor sitt ansvarsområde, og hvilke resultater kan statsråden vise til etter snart halvannet år i regjering?

Svar:

Målet for tillitsreformen er å gi mer velferd og bedre tjenester til innbyggerne. For å få til dette må vi øke tilliten i offentlig sektor, blant annet gjennom mindre detaljstyring og styrking av det lokale handlingsrommet. Tillitsreformen omfatter hele offentlig sektor, og mitt ansvar som helse- og omsorgsminister er å gjennomføre tillitsreformen i helse- og omsorgssektoren.

De er viktig å understreke at tillitsreformen ikke kommer i tillegg til arbeidet som gjøres i helse- og omsorgstjenesten i dag, men at reformen skal integreres i pågående

og framtidige tiltak, satsinger og prosesser. Helt konkret jobber vi innenfor et nasjonalt og et lokalt spor for å realisere tillitsreformen.

På nasjonalt nivå vil jeg følge opp tillitsreformen gjennom blant annet arbeidet med Bo trygt hjemme-reformen, Opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten, Opptrappingsplan for psykisk helse, Forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet og Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Jeg fremmet i januar en lovproposisjon med forslag til endringer i pasient- og brukerrettighetsloven som skal bidra til å forenkle og klargjøre dagens pasientrettigheter knyttet til pasientforløpet i spesialisthelsetjenesten, jf. Prop. 40 L (2022–2023) Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv. (pasientforløp i spesialisthelsetjenesten). For mange detaljerte bestemmelser som regulerer pasientforløpet i spesialisthelsetjenesten, kan medføre at helsepersonell bruker uhensiktsmessig mye tid og ressurser på å ikke trå feil i det juridiske landskapet på bekostning av tid til å ivareta de viktige primær oppgavene.

Forslaget skal gjøre det enklere å forstå og ivareta pasientrettighetene både for pasientene og helsepersonellet. I arbeidet med lovforslagene har jeg vært opptatt av at lovgivningen skal understøtte gode pasientforløp og ikke føre til unødvendig merarbeid eller være til hinder for god planlegging i spesialisthelsetjenesten.

Intensjonene i tillitsreformen er også fulgt opp gjennom forenkling av tilskuddsordninger og redusert rapporteringsbyrde. Jeg har blant annet gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å gjennomgå rapporteringskrav innen psykisk helsevern og rusbehandling, med mål om tiltak som reduserer rapporteringsbyrde for behandlerne og at rapporteringen oppleves som mer faglig relevant.

Regjeringen tar sikte på å invitere kommuner og fylkeskommuner til et frikommuneforsøk i løpet av første halvår 2023. Statlig og kommunal forvaltning kan gjennom forsøksloven få prøve ut løsninger som kan føre til mer effektiv organisering, raskere saksbehandling og/eller bedre tjenester for brukerne. Forvaltningen kan da få unntak fra krav i lov eller forskrift for eksempel for å prøve ut nye måter å løse sine oppgaver på.

Tillit kan ikke vedtas, men må bygges mellom mennesker over tid. Tillitsreformen skal gjennomføres lokalt, og de gode løsningene må utvikles i samarbeid mellom partene i helse- og omsorgstjenesten. Jeg har jevnlig dialog med organisasjonene og lytter til hva de tenker må til for å bygge tillit og styrke det lokale handlingsrommet.

SPØRSMÅL NR. 1529

Innlevert 27. februar 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 8. mars 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Fagskolen Diakonova har i brev fra NOKUT 16.2.23 fått beskjed om at NOKUT har fått flere søknader om akkreditering enn de har saksbehandlere til å behandle. NOKUT kan ikke begynne å saksbehandle søknadene våren 2023 og kan ikke anslå når søknaden vil være behandlet. Dette forsinker utdanningen av helsepersonell og skaper en uholdbar situasjon for fagskolen, bl.a. i arbeidet med å skaffe praksisplasser.

Hva vil regjeringen gjøre for å redusere saksbehandlingstiden i NOKUT, og hva er status for arbeidet som startet i 2022?

BEGRUNNELSE:

I en tid med stor mangel på helsepersonell, et politisk ønske om å tette mangelen ev sykepleiere med helsefagarbeidere, og et sterkt ønske fra praksisfeltet om konkrete fagskolestudier og nye fagskoleplasser, er det bekymringsfullt og merkelig at det er behandlingen i NOKUT som blir proppen i systemet. Både Høring - NOU 2023: 4 Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste og NOU 2022: 13 Med videre betydning – Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole peker på høyere yrkesfaglig utdanning som en del av løsningen.

Det er et stort problem for både praksisplasser og skoler dersom søknadene blir behandlet så sent at estimert

ert oppstart ikke blir høst 2024, men høst 2025. Fagskolene er lovpålagt å utvikle utdanningene i samarbeid med arbeidslivet og å inngå samarbeid om praksisavtaler osv. Så store forsinkelser får store konsekvenser for fagskolene og de klarer heller ikke å svare på arbeidslivets behov.

Våren 2022 skriver statssekretær Oddmund Løkensgard Hoel i Kunnskapsdepartementet:

«Vi har startet en prosess for å se på akkrediteringssystemet, om det bør gjøres endringer for å redusere kø og behandlingstid for søknader om akkreditering av nye studietilbud. Dette skjer i dialog med Nokut».

Årets situasjon er den samme som for ett år siden.

Fagskolen fremstår ikke som en samarbeidspart det er særlig attraktivt å ha samarbeid med, dersom det fra utvikling til utdanningen er i drift går opptil 2 år. Søknadsfristen for offentlige driftsmidler er 15. desember 2023 – dersom søknadene ikke er akkreditert til da så er neste frist 15. desember 2024. Oppstart av studiene er påfølgende høst.

Svar:

Kunnskapsdepartementet fikk i 2022 henvendelser fra ulike parter i arbeidslivet og organisasjoner med bekymring om saksbehandlingstiden for akkreditering av nye studietilbud ved fagskoler. Jeg har tidligere fått tre spørsmål fra Stortinget om situasjonen. Departementet

har gjennom tildelingsbrevet til NOKUT for 2023 kommet med føringer til NOKUT om å prioritere søknader om akkreditering av høyere yrkesfaglig utdanning. Under særskilte forventninger i tildelingsbrevet til NOKUT skriver departementet at:

Behovene på fagskoleområdet vil være en særlig utfordring for NOKUT i 2023.

Kunnskapsdepartementet har en særlig forventning om at NOKUT prioriterer akkreditering av høyere yrkesfaglig utdanning. Det er viktig at NOKUT får ned saksbehandlingstiden på akkreditering av fagskoleutdanning.

Departementet er i tett kontakt med NOKUT om status for akkreditering av høyere yrkesfaglig utdanning.

Samtidig vil jeg gjerne påpeke at utviklingen i høyere yrkesfaglig utdanning er positiv og har vært det over flere år. Kandidatundersøkelsen for fagskoler som nettopp ble

publisert av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU), viser at antall fagskolestudenter har mer enn doblet seg de siste ti årene, og at innen helse- og velferdsfag så har antall studenter økt fra 1 236 i 2010, til 5 692 i 2021. Dette innebærer at fagskoler i stor grad har bidratt til etterlengtet kompetanse i arbeidslivet.

Departementet jobber også med en løsning som skal få ned saksbehandlingstiden for av akkreditering av høyere yrkesfaglig utdanning på lengre sikt. Departementet tar sikte på å sende et forslag om institusjonsakkreditering i høyere yrkesfaglig utdanning på høring sommeren 2023. En institusjonsakkreditering innebærer at fagskolene kan godkjenne utdanningene selv, på samme måte som universiteter og høyskoler gjør dette for sine utdanninger.

SPØRSMÅL NR. 1530

Innlevert 27. februar 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 6. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva konkrete initiativ har statsråden teke innan sitt ansvarsområde kva gjeld tillitsreformen som regjeringa har varsla, og kva resultat kan statsråden vise til etter snart eit og eit halvt år i regjering?

GRUNNGJEVING:

I Hurdalsplattformen står det at: «En av regjeringens viktigste prosjekter er en tillitsreform i offentlig sektor.» Innan samferdsloa er det svært mange stillinger som er knytt til det offentlege på fleire nivå. Beskriv gjerne kva initiativ som er teke på statleg nivå, og korleis ein jobbar opp mot kommunar/fylkeskommunar.

Svar:

Tillitsreforma skal mellom anna ta betre i bruk erfaringa og kunnskapen blant medarbeidarar og fagmiljø i offentlig sektor. Arbeidet skal i hovudsak skje lokalt, og reforma er ikkje lagt opp slik at det frå sentralt hold skal utformast tiltak som forvaltninga på ulike nivå så blir bedt om å gjennomføre. Likevel må det frå sentralt hold leggast til rette for det lokale arbeidet. Det er sett i gang fleire tiltak innan samferdselsområdet som er i tråd med intensjonane i tillitsreforma.

Samferdselsdepartementet har over tid arbeidd for å gje underliggende etatar gode vilkår og færre rapporterings- og dokumentasjonskrav, mellom anna ved å styre på meir relevante mål og resultatkrav og ved å auke handlingsrommet ved utvida fullmakter og mindre detaljstyring. Dette arbeidet held fram. Det innførte grepet med porteføljestyling av store investeringsprosjekt på samferdselsområdet har vidare gitt fagmiljøa i etatane rom til å arbeide kontinuerleg med å optimalisere og vidareutvikle prosjektporteføljane for å få fram meir samfunnsøkonomisk lønnsame prosjekt. I mai 2022 la Statens vegvesen og Jernbanedirektoratet fram sine første porteføljeprioriteringar, og innspela var eit viktig grunnlag for framlegget til statsbudsjettet for 2023.

I samferdselssektoren vil vi halde fram med å søke betre samordning på tvers av etatane i eigen sektor, og mellom denne og andre sektorar. I oktober 2022 la regjeringa fram ein handlingsplan mot sosial dumping i transportsektoren. Handlingsplanen er utforma i dialog med organisasjonane i arbeidslivet, og har ei rekke tiltak som skal bidra til å fremme seriositet i transportbransjen, likare konkurransevilkår og sørge for at dei som arbeider i transportsektoren har arbeidsvilkår i tråd med norske standardar og verdier. Tilsyn, kontroll og handheving er ein viktig del av planen, og inneber mellom anna tiltak om samarbeid mellom ulike kontrollstyresmakter. I tråd med

Hurdalsplattforma er vidare ein gjennomgang av organisering og selskapsstruktur i jernbanesektoren starta opp. Ein ekstern kartlegging av utfordringar er satt ut, i tillegg til at departementet går gjennom spørsmål knytt til styring og organisering av jernbanesektoren. Dialog med verksemdene og organisasjonane for dei tilsette er viktig i gjennomgangen, og arbeidet starta opp ved at aktørane fekk gje innspel gjennom eigne møter.

Arbeid i tillitsreforma skal i hovudsak skje etter initiativ frå lokalt hold. På samferdselsområdet er det i liten grad reguleringar og rettsbaserte ordningar som snevrar inn handlingsrommet til kommunale og fylkeskommunale styresmakter. Samstundes er god samordning og godt samarbeid mellom nasjonalt og lokalt nivå nødvendig, og vi skal vidareføre og styrkje samarbeidet med fylkeskommunane og kommunane. For eksempel er Statens

vegvesen gitt i oppdrag å sikre at fylkeskommunane deltek i arbeidet med oppdatert kartlegging av etterslep av vedlikehaldet på fylkesveg og i utforming av gjennomføringsplan for ras- og skredsikring på riks- og fylkesveg. Samarbeidet mellom forvaltningsnivåa om byvekstavtaler er òg eit godt døme i så måte. Det er inngått byvekstavtaler i de fire største byområda, der fylkeskommunane og kommunane i stor grad sjølv avgjer kva for tiltak som skal prioritert og korleis dei statlege tilskotta skal nyttast.

Eg har nyleg møtt leiinga i alle etatane under Samferdselsdepartementet, som ein del av den årlege styringsdialogen med kvar etat. Eg tok opp tillitsreforma i alle møta. I tillegg til omtale av tillitsreforma på mitt ansvarsområde, gav eg òg klart uttrykk for regjeringas forventningar til betre utnytting av dei etablerte ordningane for medverking og partssamarbeid internt i den einskilde verksemd.

SPØRSMÅL NR. 1531

Innlevert 27. februar 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 3. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Betyr statsrådens svar på spørsmål nr. 1447 at virksomhetene skal skalere driften frem til revidert nasjonalbudsjett ut fra en forutsetning om at bevilgningen økes eller ut fra en forutsetning om at allerede tildelte midler skal kunne dekke all aktivitet i 2023 iht. Stortingets vedtak, og kan statsråden gjøre rede for og eventuelt dokumentere departementets kommunikasjon med underliggende virksomheter om ny prisomregning?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på spørsmål nr. 1447, hvor statsråden blant annet svarte følgende:

«Regjeringen varslet 3. februar at den i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett vil fremme forslag til Stortinget om pris- og lønnsjustering av statsbudsjettet for 2023 basert på oppdaterte anslag i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Hensikten med å varsle om dette er å redusere usikkerhet for virksomhetene slik at virksomhetene kan planlegge året på en god måte og med om lag samme aktivitetsnivå som ble lagt til grunn i statsbudsjettet for 2023».

Hvis virksomhetene skal kunne planlegge året ut fra «om lag samme aktivitetsnivå som ble lagt til grunn i statsbudsjettet for 2023», må virksomhetene forskuttere et vedtak i Stortinget om økte bevilgninger. Spørsmålss-

tiller er bekymret over at regjeringens manglende tydelighet i spørsmålet om hvilke rammer virksomhetene har å forholde seg til fører til uro og usikkerhet.

Svar:

Finansministeren har varslet at regjeringen i revidert nasjonalbudsjett vil legge frem forslag om en justering av bevilgningene, basert på oppdaterte tall for prisstigningen inneværende år. Lønnsveksten vil videre kompenseres på vanlig måte i tråd med resultatet av lønnsoppgjøret til våren. Usikkerheten virksomhetene ellers måtte ha i styringen ut fra pris- og lønnsvekst er således langt lavere enn den ville vært uten disse justeringene. Virksomhetene er for øvrig vant med å håndtere bevilgningsendringer i løpet av året, noe som blant annet skjer hver sommer i revideringen av budsjettet og hver høst i nysalderingen av budsjettet. Departementet har ikke sendt underliggende virksomhetene informasjonen om den varslede priskompensasjonen i revidert nasjonalbudsjett utover det som ble offentliggjort av finansministeren 3. februar. Jeg

registrerer at representanten har mange spørsmål rundt budsjettstyring og er bekymret for uro og usikkerhet knyttet til prisveksten. Denne usikkerheten er regjeringen også opptatt av, og det er nettopp for å ta ned

denne usikkerheten regjeringen har varslet at det vil komme en prisjustering i revidert nasjonalbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 1532

Innlevert 27. februar 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 2. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvordan anbefalingene fra evalueringsutvalget etter hendelsen på Kongsberg 13. oktober 2021 har blitt fulgt opp og/eller hvordan regjeringen planlegger å følge opp anbefalingene?

BEGRUNNELSE:

Den 14. juni overleverte evalueringsutvalget etter hendelsen på Kongsberg 13. oktober 2021 sin rapport. Rapporten peker på en rekke læringspunkter og anbefalinger, blant annet om radikaliseringskontaktene i politiet og informasjonsutvekslingen mellom politiet, PST og hel-sevesenet.

Svar:

Evalueringsrapporten etter hendelsen på Kongsberg, som ble levert til politidirektøren i juni 2022, inneholder en rekke konkrete anbefalinger til hvordan politietaten kan lære av hendelsen. Flere av anbefalingene fra utvalget treffer pågående utviklingsarbeid i politiet, og kunnskapen fra rapporten er et viktig bidrag inn i dette arbeidet.

Regjeringens reviderte kontraterrorstrategi ble lansert i november i fjor. Vår felles innsats mot terror må stadig videreutvikles, og med et oppdatert strategisk rammeverk sikrer regjeringen at vi løser de viktigste utfordringene først. På bakgrunn av blant annet funnene fra evalueringsrapporten fra Kongsberg-hendelsen ble det lagt til et nytt prioritert tiltak i strategien: «Det skal legges bedre til rette for samhandling på tvers av sektorer i saker hvor psykiske lidelser og ekstremisme er eller kan være relevant». Dette arbeidet er i gang.

Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet arbeider med flere tiltak for å bedre informasjonsutvekslingen mellom etatene. Dette inkluderer eksempelvis praktiske tiltak for bedre samordning og kommunikasjon, vurderinger av eventuelle behov for regelverksendringer og vurdering av muligheter og behov for praksisendringer innenfor gjeldende regelverk.

Det skal blant annet nedsettes en tverrdepartemental arbeidsgruppe som skal vurdere behovet for og eventuelt komme med forslag til lovendringer for å sikre nødvendig utveksling av opplysninger om psykisk syke med voldsrisiko.

Ordningen med radikaliseringskontakter i alle politidistrikt er forankret i regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme. På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet er denne ordningen nå under evaluering. Rapporten skal etter planen leveres 1. september 2023.

SPØRSMÅL NR. 1533**Innlevert 27. februar 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 7. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Mener statsråden at forståelsen av begrensninger i ACERs vedtakskompetanse til uenigheter mellom land fremdeles er gyldig, og mener statsråden videre at forståelsen av at ACER, via ESA, ikke skal ha myndighet i internrettslige spørsmål er riktig og hvordan skal statsråden i så fall forhindre at ACER-vedtak blir fulgt opp internt i Norge?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding fra 15. februar bekrefter EU-domstolen utvidede myndigheter til ACER i grenseoverskridende spørsmål. ref. blant annet Stortingets EU/EØS-nytt 24. februar.

EU-domstolens avgjørelse klargjør at energibyrået ACER har kompetanse til å treffe vedtak i grenseoverskridende spørsmål uavhengig av de nasjonale systemoperatørenes og reguleringsmyndighetenes ønsker. ACERs kompetanse er altså ikke begrenset til tilfeller der det er uenighet mellom to eller flere land.

Det slås videre fast at ACER har vedtaksmyndighet med direkte virkning for selskaper og strømkunder.

Den konkrete saken omhandler forordninger som ble innført i EØS-avtalen som utfylling av tredje energimarkedspakke (kommisjonsforordninger) og betraktninger knyttet til fjerde energimarkedspakke, som altså ikke er innført i EØS-avtalen ennå. Samtidig viser EU-domstolen flere ganger konkret til ACER-forordningen 713/2009 i tredje energimarkedspakke.

Domstolen understreker at utvidede fullmakter for ACER lå til grunn allerede da byrået ble opprettet (i form av ACER-forordningen i tredje energimarkedspakke). Hensikten var å få til «raskere og mer effektive beslutninger i grenseoverskridende spørsmål». (Domspremiss 45 f.f.).

Ved Stortingets vedtak av tredje energimarkedspakke ble det anført at ACER, via ESA, ikke skulle ha myndighet i internrettslige spørsmål. Det ble også hevdet at ACER bare skulle ha myndighet når to land ikke kunne bli enige i grenseoverskridende spørsmål (ref. bl.a. Prop. 4 S 2017-18, kap. 3.3).

Svar:

I bakgrunnen for spørsmålet er det vist til en pressemelding fra EU-domstolen 15. februar og Stortingets EU/EØS-nytt 24. februar 2023.

Jeg viser til at et flertall på Stortinget 22. mars 2018 samtykket til å innlemme EUs tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen. Det ble samtidig vedtatt endringer i energiloven og naturgassloven for å gjennomføre energimarkedspakken i norsk rett. Jeg vil også vise til at Stortinget 11. juni 2021 samtykket til å innlemme fire utfyllende forordninger om kraftmarkedet i EØS-avtalen. Det ble samtidig vedtatt endringer i energiloven.

Det er dette regelverket som gjelder i Norge. Det framgår av forordning (EF) 713/2009, som inngår i den tredje energimarkedspakken, at ACER på nærmere vilkår og i nærmere angitte saker kan fatte bindende vedtak, jf. artiklene 7, 8 og 9. Det er gjort EØS-tilpasninger knyttet til ACERs myndighet til å fatte vedtak. I tråd med disse tilpasningene er myndighet til å fatte bindende vedtak lagt til EFTAs overvåkningsorgan (ESA) i saker som gjelder EØS/EFTA-statene.

Slike vedtak skal ifølge EØS-tilpasningene rettes mot nasjonal reguleringsmyndighet, det vil si Reguleringsmyndigheten for energi (RME) i Norge. I tråd med forskrift om netregulering og energimarkedet skal RME sørge for at de aktuelle vedtakene fra ESA blir gjennomført i Norge i samsvar med Norges EØS-rettslige forpliktelser. I praksis vil dette skje ved at RME fatter vedtak overfor aktører slik som Statnett og Nord Pool, i medhold av energiloven med forskrifter.

I bakgrunnen for spørsmålet er det vist til Stortingets EU/EØS-nytt av 24. februar 2023, som inneholder omtale av dom i EU-domstolen avsagt 15. februar 2023. Slik departementet forstår dommen gjaldt den tolkning av myndigheten hos ACER etter forordning (EU) 2019/942 og forordning (EU) 2017/2195 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av kraftsystemet. I EU har den førstnevnte forordningen, som inngår i Ren energi-pakken, erstattet forordning (EF) 713/2009. Forordningen fra 2019 er ikke innlemmet i EØS-avtalen.

Slik jeg forstår delene av dommen av relevans for spørsmålet fra representanten, gjelder de spørsmål om hvordan ACER skal vurdere en sak, innenfor den myndigheten som er lagt til ACER. Den konkrete saken gjelder forståelsen av det gjeldende regelverket i EU. Slik jeg forstår avgjørelsen presiseres det at dersom en sak bringes inn til ACER for vedtak, så har ACER kompetanse til å ta stilling til alle de relevante sidene av saken, for å sikre en løsning som fungerer teknisk og som er i samsvar med det relevante regelverket. I vurderingene er ACER bundet av de rettslige rammene som følger av forordningene, altså det lovverket som EU-lovgiver har oppstilt.

Jeg kan ikke se at den nylig avsagte dommen rokker ved vurderingene som er gjort av løsningen som gjelder for Norge gjennom EØS-avtalen, på områder hvor ACER kan treffe vedtak overfor aktører i EU. I fortalen til forordning (EU) 2019/942 er det blant annet vist til at ACER ble etablert for å fylle et regulatorisk behov, bidra til å sikre et velfungerende marked for elektrisitet og naturgass, og styrke samarbeidet mellom nasjonale reguleringsmyndigheter. Det samme følger av fortalen til forordning (EF) 713/2009, som inngår i den tredje energimarkedspakken.

Etter mitt syn illustrerer saken godt at virksomheten i ACER er underlagt rettslig kontroll, slik tilfellet også

er med andre EU-organer. Det er etter mitt syn ikke noe uvanlig ved eller oppsiktsvekkende i at det kan oppstå tvil eller uenighet ved tolkning eller anvendelse av bestemmelser i en forordning. En viktig oppgave for EU-domstolen er å avklare slike spørsmål.

Departementet arbeider med å gjennomgå de ulike delene av Ren energi-pakken. I dette arbeidet inngår også vurderinger av relevant rettspraksis i EU og andre kilder som kan være egnet til å kaste lys over innholdet i og konsekvensene av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1534

Innlevert 28. februar 2023 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 6. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Foreligger det planer om at Luftfartsmuseet i Bodø skal overta ett av Orion-flyene etter at disse er tatt ut av tjeneste, og har Luftfartsmuseet i Bodø blitt forespeilet en slik løsning?

BEGRUNNELSE:

De nye maritime overvåkingsflyene Poseidon er i ferd med å erstatte de maritime overvåkingsflyene Orion, som gjennom flere tiår har tjenestegjort for Norge.

Ifølge media skal siste tokt med Orion-fly finne sted til sommeren.

Svar:

Bevaring av militært materiell til museumsformål er viktig i formidlingen av norsk militærhistorie, og noe jeg ser positivt på.

Forsvarsmateriell er imidlertid i prosess med å avhende P3 Orion systemet, og forhandlinger med ulike aktører pågår. Siden det ennå ikke er signert noen salgskontrakt, er det derfor for tidlig å si noe om hvor mange fly som eventuelt vil kunne bli tilgjengelig for museumsvirksomhet.

SPØRSMÅL NR. 1535

Innlevert 28. februar 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 8. mars 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Det er nå godt over et og et halvt år siden Stortinget fattet dette vedtaket, men så langt kan vi ikke se at dette er

fulgt opp fra regjeringen sin side, når vil regjeringen legge frem en sak for Stortinget om endringer i folketrygdloven som gjør at alle pasientgruppene behandles likt enten det

er innenfor somatisk eller psykiatriske institusjoner i forhold til betaling for institusjonsoppholdet?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Stortingets behandling av Innst 528 S (2020-2021) foreslo blant annet FrP:

“Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag til endringer i lov om folketrygd som sikrer likebehandling av personer som er innlagt i psykiatriske behandlingstilstander eller rusinstitusjoner, og personer som er innlagt i somatiske sykehusavdelinger, slik at begge pasientgrupper fritas for reduksjon i sine ytelser fra folketrygden.”

Dessverre valgte flertallet i stortinget ikke å støtte dette forslaget men vedtok følgende:

“Stortinget ber regjeringen utrede endringer i folketrygdlovens regler om reduksjon av ytelser under opphold i institusjon, herunder forskjellen mellom innlagte i somatiske og psykiatriske institusjoner, og komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer som sikrer likebehandling av pasientgrupper.”

Svar:

Bakgrunnen for spørsmålet er, som representanten viser til, Stortingets behandling av Innst 528 S (2020-2021) og Stortingets anmodningsvedtak 10. juni 2021 nr. 1219.

Hovedregelen i folketrygdloven er at sykepengen, arbeidsavklaringspenger, uføretrygd, ytelse til tidligere

familiepleier, ytelse til gjenlevende ektefelle, barnepensjon og alderspensjon reduseres ved langtidsopphold i institusjon under statlig ansvar med fri kost og losji. Ytelsen gis uten reduksjon i innleggelsesmånedene og de tre påfølgende månedene, og blir deretter redusert. Ytelsene skal ikke reduseres når vedkommende forsørger ektefelle eller barn. Dersom vedkommende har faste og nødvendige utgifter til bolig, kan Arbeids- og velferdsetaten bestemme at ytelsen ikke skal reduseres eller reduseres med mindre enn det følger av de ulike bestemmelsene.

Ved langtidsopphold i kommunale institusjoner kan kommunen ta betaling for oppholdet (egenandel) etter nærmere regler fastsatt i forskrift.

Ved opphold i somatiske sykehusavdelinger gjør folketrygdloven unntak for mottakere av uføretrygd, ytelse til tidligere familiepleier, ytelse til gjenlevende ektefelle, barnepensjon og alderspensjon. Under slike opphold blir disse ytelsene ikke redusert. Et slikt unntak gjelder ikke for mottakere av sykepenge og arbeidsavklaringspenger – disse to ytelsene blir dermed redusert også ved langvarig opphold i somatiske sykehusavdelinger.

Mottakere av trygdeytelser som oppholder seg i institusjon, blir dermed behandlet ulikt, avhengig av hva slags institusjon de er innlagt i og hva slags ytelse de mottar.

Saken reiser derfor flere spørsmål, og er fortsatt til behandling i departementet. Jeg tar sikte på å komme tilbake til Stortinget med saken på en egnet måte i løpet av året.

SPØRSMÅL NR. 1536

Innlevert 28. februar 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 7. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil kulturministeren følge opp ovenfor aktuelle statsrådkolleger, GLE, NVE og eventuelt andre involverte aktører, for å sørge for at Mjøsa ikke tappes så lavt i år, slik som det ble gjort i fjor?

BEGRUNNELSE:

I 2022 ble Mjøsa tappet unødvendig og unaturlig mye. Det førte til en historisk lav vannstand, en så lav vannstand som vi ikke hadde hatt på omtrent 50 år.

For å unngå flom så er det vanlig og viktig at Mjøsa tappes om våren. Basert på snømengder i fjellet, så er det

enkelt å forutse hvor mye Mjøsa MÅ tappes. Følgelig er det ingen logikk i å tappe Mjøsa unødvendig mye. Det er ingen tvil om at Mjøsa ble tappet for mye i 2022.

Det er ikke unaturlig å anta at årsaken til at Mjøsa blir tappet unødvendig mye, skyldes profittthensyn. Målet er tydeligvis å tjene mest mulig penger på dagens unødvendig og unaturlig høy strømpris.

Det er mange som taper på at Mjøsa tappes for mye. En ting er det rene estetiske, at alle strandområder langs Mjøsa sin nesten 350 km lange strandlinje er brune, gjørmete og steinete. Badestrender har plutselig ikke noe vann og det blir vanskelig å komme ned til vannet og hytene langs Mjøsa som plutselig ikke noe strand eller vann.

En lav vannstand er dårlig for alle som bor rundt Mjøsa og som bruker Mjøsa til rekreasjon og ferie. Det er også dårlig for turister og reiselivet. Båtfolket som representerer med over 10 000 båter får heller ikke brukt båtene sine.

Men kanskje det aller verste er at Mjøsa sin hvite Svane, verdens eldste hjuldamper får ikke lagt til kai og må utsette sesongstarten i påvente av høy nok vannstand. I 2022 tapte Skibladner hele 1.5 millioner i omsetningstap siden sesongstarten ble ødelagt pga. for lav vannstand.

I tillegg så har vi landbruket og alle bøndene i Innlandet som er helt avhengig av Mjøsa som vannkilde. I fjor gjorde bønder og Bondelaget en god jobb med å «vekke» bl.a. Glommen og Laagens Brukseierforening (GLB) og Norges Vassdrags og Energiverk (NVE) slik at tappingen av Mjøsa heldigvis stoppet opp. Vi får håpe at alle som er glade i Mjøsa og alle som bruker Mjøsa slipper å gå igjenom det vi måtte i fjor, før GLB endelig stopper tappingen.

Svar:

Vannstanden i Mjøsa har bred interesse ettersom mange brukerinteresser blir påvirket av reguleringen.

Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) taper Mjøsa i henhold til manøvreringsreglementet gitt ved kgl.res. 9. juni 1961 og 15. mai 1981. Manøvreringsreglementet er utformet for å balansere hensynet til ulike in-

teresser, i tillegg til kraftproduksjon som er hovedformålet med reguleringen. Hensynet til å motvirke flomskader vil alltid være en viktig faktor, men også andre temaer som naturmiljø og biologisk mangfold, landskaps- og friluftshensyn og andre brukerinteresser må vurderes.

Manøvreringsreglementet som GLB styrer etter sier at Mjøsa, så langt det er mulig skal være nedtappet forut for vårflommen. Regulanten plikter å følge de regler som gjelder i manøvreringsreglementet. Eventuelle brudd på reglementet kan sanksjoneres av NVE.

Ved reguleringen skal flere hensyn veies opp mot hverandre. Ulempene som følger av lav vannstand må også veies opp mot sannsynligheten for økt flomvannstand. Mjøsa har stor betydning for flomdemping i vassdraget. Selv om faren for stor vårflom i et gitt år kan synes liten, kan dette endre seg. Hvis det kommer betydelig nedbør, gjerne i kombinasjon med stigende temperatur kan situasjonen endre seg raskt. Det er flere eksempler på at store og svært skadegjørende flommer kan oppstå selv om sannsynligheten var liten i en tidlig fase av en vårflom. Skadepotensialet fra flom i Gudbrandsdalslågen og rundt Mjøsa er av betydelig størrelse grunnet det store nedslagsfeltet. Derfor er flomhåndtering en viktig del av manøvreringen. Fjorårets situasjon var etter GLBs opplysninger i tillegg helt spesiell med laveste vannstand siden 1941.

SPØRSMÅL NR. 1537

Innlevert 28. februar 2023 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 7. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil regjeringen utrede og legge frem forslag til endringer som gjør det mulig med områdeløsninger og deling av lokalprodusert strøm og energilagring, eventuelt når ser regjeringen for seg at slike endringer vil legges frem, og har statsråden noen refleksjoner om hvordan et regelverk kan legge til rette for mer lokalt produsert strøm samtidig som man sikrer tilstrekkelig tilknytningskapasitet i nettet, herunder hvorvidt det er mulig med mer lokal lagring av strømmen?

BEGRUNNELSE:

22. februar sendte regjeringen ut en pressemelding om at det nå skal bli mulig for borettslag og næringsbygg å dele strøm innen samme eiendom opp til 1 000 kW. Det

er fremdeles uklart når denne delingsordningen innføres. Delingsordningen gjelder videre kun for næringsbygg og borettslag med samme gårds- og bruksnummer, og gjelder derfor ikke for større næringsområder eller boligområder, selv der nabobyggene har samme eier. Det gjør at man mister storskalamulighetene som ligger i større nærings- og industribygg, og at det ikke investeres og bygges ut like mye solenergi på grå areal som det kunne gjort.

Det finnes også flere eksempler på næringsbygg som ligger tett geografisk, men som ikke har mulighet til å dele egenprodusert strøm, selv om det også hadde redusert behovet for kostbare investeringer i nettutbygging i området.

Flertallet i Energikommisjonen mener det trengs en strategi for solkraft, og at denne må legge til rette for områdeløsninger og deling av lokalprodusert strøm og

energilagring, der dette ikke påfører kraftnettet vesentlige ekstrakostnader som må dekkes av andre kunder over nettleien. De viser til at dagens regelverk er tilpasset sentralisert kraftproduksjon, og at det er behov for mer fremtidsrettet regelverk.

Det er behov for å tilpasse strømmettet til de løsningsene som ikke fantes da nett og regelverket ble utformet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for mer lokal energiproduksjon. Derfor har vi hatt et forslag til ordning for deling av lokal energiproduksjon på høring. Forslaget innebærer at kunder på samme eiendom kan gå sammen om å produsere fornybar kraft, og få fritak for elavgift og nettleie når de forbruker den kraften de selv har produsert. Ordningen vil være relevant i borettslag, flerbolighus og næringsbygg.

I forslaget som ble sendt på høring i fjor ble det forslått å avgrense ordningen til anlegg på opp til 500 kW per eiendom. Etter høringen bestemte regjeringen å øke denne grensen til 1000 kW per eiendom. Dette øker in-

sentivene for lokal energiproduksjon ytterligere, og legger bedre til rette for å utnytte tilgjengelig areal.

Olje- og energidepartementet og Finansdepartementet arbeider med å fastsette forskriftsendringene så snart som mulig. Ordningen vil kunne tre i kraft så snart EØS-rettslige spørsmål om offentlig støtte er avklart med EFTAs overvåkningsorgan. At forskriften først får virkning litt frem i tid gir nettselskapene mulighet til å gjennomføre ordningen på en god måte.

Videre gjennomfører regjeringen en kartlegging av regulatoriske barrierer som et steg i å legge til rette for mer etablering av lokal energiproduksjon. Kartleggingen har oppmerksomhet på prosjekter som er samfunnsøkonomisk lønnsomme, og vil primært vektlegge energiproduksjon i tilknytning til industriparke og næringsseiendom. Regjeringen ønsker her å se nærmere på hvordan lokal energiproduksjon tilknyttet lokalt forbruk i industri og næringsseiendom sammen med batterier og annen lagring kan bidra til å unngå behov for nye nettinvesteringer. Energikommisjonen har også anbefalinger knyttet til lokal energiproduksjon som jeg tar med meg i det videre arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1538

Innlevert 28. februar 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 8. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsministeren gi en offisiell beklagelse på vegne av staten Norge til reindriftsutøverne på Fosen for menneskerettighetsbruddet de er utsatt for?

BEGRUNNELSE:

Saken om utbyggingen av vindkraftanlegg på Fosen har vart i over 20 år. I 2010 ble det først gitt konsesjon til vindkraftanleggene på Storheia og Roan, og konsesjonene ble stadfestet da regjeringen i 2013 avviste reindriftsutøvernes klage.

I 2016 ble byggingen startet i gang, til tross for en pågående rettsprosess. I 2018 anmodet FNs høykommissjonær for menneskerettigheter Norge om å stanse byggingen av Storheia, men ble tvert avvist. Vindkraftanleggene ble ferdigstilt i 2019 og 2020.

11. oktober 2021, for over 500 dager siden, avgjorde Norges Høyesterett at vedtaket om konsesjon til utbyggingen av Storheia og Roan vindkraftverk på Fosen var

ugyldig fordi utbyggingen krenker reindriftssamenes rett til kulturutøvelse.

Utbyggingen krenker reindriftssamenes rett til kulturutøvelse etter FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 27, det vil si menneskerettighetene.

Utbyggingen er altså et menneskerettighetsbrudd, utbyggingen er gjennomført og vindkraftverkene er i drift uten lovlig konsesjon. Det er derfor et pågående menneskerettighetsbrudd.

Ingenting har endret seg på bakken i de over 500 dagene som har gått, selv om staten har brutt deres menneskerettigheter. Selv om avgjørende vedtak ble gjort under tidligere regjeringer, særlig regjeringene Stoltenberg II og Solberg, har det blitt gitt flere offisielle beklagelser på vegne av staten for brudd på menneskerettigheter som har skjedd tilbake i tid.

Svar:

Som representanten er kjent med, beklaget jeg den 2. mars på vegne av regjeringen overfor reindrifta på Fosen at konsesjonsvedtakene innebærer et brudd på menneskerettighetene, fordi de vil ha vesentlig negativ effekt på rein-

driftssamene på Fosen sin mulighet til å dyrke sin kultur. Dette var fordi Høyesterett fant at vedtakene fattet i 2013 ikke inneholdt tilfredsstillende avbøtende tiltak som gjør at vedtakene står seg etter menneskerettighetene.

SPØRSMÅL NR. 1539

Innlevert 28. februar 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 10. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Det siste året har fugleinfluensa (H5N1) spredd seg med et høyt tempo i ville fuglebestander over hele verden. Det har nylig blitt rapportert tilfeller i fugler i Drammen. Nå har viruset for første gang spredd seg til mink og sjøløver i utlandet. Dette kan potensielt øke risikoen for nye mutasjoner og spredning til mennesker.

Hva gjør regjeringen for å følge denne utviklingen, og vil de nye pandemiberedskapskuttene hos FHI gjøre oss mindre beredt til å kunne takle et eventuelt utbrudd av fugleinfluensa eller andre zoonoser?

Svar:

Høypatogen fugleinfluensa (inkludert H5N1) har blitt påvist hos flere fuglearter flere steder i Norge de siste årene. Dette er en alvorlig virussykdom som hovedsakelig rammer villfugl og fjørfe, men hvor smitte til andre dyr og mennesker i sjeldne tilfeller er mulig etter tett kontakt med syke fugler. Folkehelseinstituttet (FHI) angir at fugleinfluensa i utgangspunktet er tilpasset fugler og har vurdert risiko for smitte fra fugl til mennesker i Norge som svært lav. Risiko for smitte er noe høyere for de som jobber med fugler. Det har for øvrig aldri vært påvist fugleinfluensa hos mennesker i Norge.

Det har de siste årene pågått et historisk stort utbrudd av fugleinfluensa blant fugler i Europa og andre deler av verden, som også har rammet Norge. Utbruddet er forårsaket av ulike høypatogene H5-virus tilhørende en spesiell undergruppe kalt 2.3.4.4b. Høypatogen fugleinfluensa ble for første gang påvist hos ville fugler her i landet i 2020. I 2021 og 2022 har det vært utbrudd i til sammen fire kommersielle fjørfebesetninger i Norge, alle i Rogaland. Blant villfugl er det gjort påvisninger hos ande-, måke- og rovfugler fra store deler av landet. Sommeren 2022 ble også

sjøfugler i Norge hardt rammet, og det ble påvist virus hos et fåtalls rødrever som trolig har spist syke fugler.

Spredning av fugleinfluensa er noe regjeringen tar veldig alvorlig. Det er flere tiltak på plass for å unngå spredning av fugleinfluensa både mellom dyr og til og mellom mennesker. Mattilsynet har ansvaret for å forebygge og bekjempe fugleinfluensa-utbrudd hos dyr og har planverk der dette beskrives i detalj. Tiltakene hører inn under landbruks- og matministerens ansvarsområde og inkluderer blant annet strenge hygienekrav til fjørfeoppdrettere og iverksettelse av strenge beskyttelsestiltak herunder avlving av smittet fugl på gårder ved utbrudd. Veterinærinstituttet er nasjonalt referanselaboratorium for fugleinfluensa og overvåker og vurderer smittesituasjonen hos dyr på oppdrag fra Mattilsynet. I samarbeid med Mattilsynet har de i en rekke år også drevet overvåkningsprogram for fugleinfluensa hos fjørfe og ville fugler.

FHI har ansvar for å overvåke influensa hos mennesker, inkludert influensa som smitter fra dyr til mennesker, og er nasjonalt referanselaboratorium for influensa hos mennesker. De følger situasjonen både nasjonalt og internasjonalt ved nært samarbeid med det Europeiske smittevernbyrået og via de etablerte varslingskanalene. FHI bistår Mattilsynet med vurdering av risikoen for smitte fra dyr til mennesker, inklusiv smitterisiko ved konsum av egg og kjøtt, samt råd om hvordan smitte kan forebygges (til befolkningen generelt, de som håndterer utbrudd hos dyr og andre utsatte grupper som f.eks. ringmerkere og jegere). FHI gir også råd om bruk av antivirale legemidler og vaksiner. FHI har laboratorietester som kan påvise fugleinfluensavirus hos mennesker gjennom subtypebestemmelse og dybdesequensering, og samarbeider med landets øvrige diagnostiske laboratorier for å sikre at deres generelle influensatester også slår ut på fugleinfluensavirus. Ved utbrudd hos fugl er det kommune-legen som har

ansvar på folkehelseaspektet lokalt, og kommunelegen kan få bistand og råd fra FHI. Det er stort fokus på løpende informasjonsutveksling mellom dyrehelse- og folkehelsemyndigheter, både nasjonalt og internasjonalt.

Virusene som nå sirkulerer hos fugler i Europa har lav risiko for smitte til mennesker. Det er få personer på verdensbasis som har fått påvist slike virus. Per i dag er virusene i svært liten grad smittsomme mellom mennesker. Slik de fremstår nå er det derfor lav sannsynlighet for en pandemi forårsaket av akkurat disse virusene. Det er imidlertid den senere tid sett flere påvisninger i verden blant pattedyr og tegn til smitte mellom pattedyr (mink) som gir grunn til økt bekymring for at smitte mellom mennesker kan oppstå. Dette understreker at det er viktig å være årvåkne og ha fokus på beredskap. Siden konsekvensene av en endring i virusenes smittsomhet kan bli store, er dette noe vi følger nøye med på. Vi har beredskapsplaner mot pandemisk influensa, som omfatter både vaksinas-

jon og bruk av antivirale medikamenter. Norge har også forhåndsavtaler for levering av influensapandemivaksiner til hele befolkningen og et beredskapslager av antiviralia til forebygging og behandling av influensa. Dessuten har Mattilsynet og Veterinærinstituttet rutiner for å overvåke spredning av fugleinfluensa blant villfugl og bekjempe eventuelle utbrudd i fjørfebesetninger. FHI arrangerer et møte i mars for helse- og dyrehelseetatene for å diskutere status, risiko og beredskap for et scenario som omfatter smitte til og eventuelt mellom mennesker.

Jeg vet at FHI arbeider godt med å omstille seg, selv om det naturlig nok er krevende. Jeg har imidlertid bedt FHI om å prioritere overvåkning og beredskap. Gjennom det gode samarbeidet mellom Mattilsynet, Veterinærinstituttet og FHI angående denne dyresykdommen og andre zoonoser, mener jeg at vi er tilstrekkelig beredt til å håndtere risikoen som fugleinfluensa eller andre zoonoser utgjør for mennesker.

SPØRSMÅL NR. 1540

Innlevert 28. februar 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 7. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap anbefalte i mars 2022 Justisdepartementet å gjennomføre en utredning om privat bruk av fyrverkeri bør forbys.

Hvorfor har ikke en slik utredning blitt satt i gang?

BEGRUNNELSE:

Hvert år skades mennesker som følge av oppskyting av fyrverkeri. Skadestatistikken viser at det er flere som får varige skader både på øyne og andre kroppsdeler, barn under 16 år skades og tilskuere som skades. Flere leger anbefaler å forby privat bruk av fyrverkeri. Fyrverkeri skremmer både ville og tamme dyr og forskning viser at fyrverkeri kan føre til nedgang i sårbare fuglebestander. Samtidig fører fyrverkeri til luftforurensing og forsøpling. Ifølge DSB utgjør publikumstilgjengelig fyrverkeri en betydelig svakhet i sikkerhetskjeden når det gjelder regulering av eksplosiver og utgangsstoffer for eksplosiver. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) anbefalte i juni 2019 at en strengere regulering av privat bruk av fyrverkeri burde utredes, men ble i stedet bedt om å vurdere mulige tiltak for å redusere skader og uønskede hendelser ved bruk av fyrverkeri i arbeidet med ny forskrift. DSB har

utarbeidet forslag til ny forskrift og anmodet Justisdepartementet i november 2021 om fastsettelse av denne, men skriver i brev til departementet i mars 2022:

“DSB merker seg alle ytringer som kommer fra privatpersoner, enkeltuttalelser og fellesuttalelser fra dyrevernorganisasjoner, leger, veterinærer, dyreklinikker, dyrevelferdsorganisasjoner og ulike interesseorganisasjoner, som mener at privat bruk av fyrverkeri bør forbys, både ut ifra artsmangfold, dyrevelferd, miljø og helse.”

“DSB anbefalte også i juni 2019 at en strengere regulering av privat bruk av fyrverkeri burde utredes, men ble i stedet bedt om å vurdere mulige tiltak for å redusere skader og uønskede hendelser ved bruk av fyrverkeri i arbeidet med ny forskrift.”

“Utfordringene knyttet til tilgang fra et trusselperspektiv, dyrevelferd, belastning på nødetater og helsevesen, er forhold som forslaget til ny forskrift ikke adresserer. Det er DSB sin vurdering at dette også er forhold som vanskelig lar seg løse uten at privat bruk og tilgang til fyrverkeri forbys.”

“DSB anbefaler at det gjennomføres en utredning om privat bruk av fyrverkeri bør forbys.”

Svar:

Jeg er kjent med anbefalingen fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) om å utrede om privat bruk av fyrverkeri bør forbys. En slik utredning har så langt ikke vært aktuelt. Det er videre ikke sikkert at et forbud

er det mest hensiktsmessige. I dag kan kommunene fastsette lokale forskrifter om begrensninger i bruk av fyrverkeri i spesifikt angitte områder der det erfaringsmessig vil oppstå fare for liv, helse, miljø eller materielle verdier. Det kan også opprettes lokale forbudssoner i kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1541

Innlevert 28. februar 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 6. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Ifølge NRK har Unilabs Norge sendt 168 000 radiologiske undersøkelser til en klinikk i Romania, der bare to av legene har norsk autorisasjon og spesialistgodkjenning. Helseforetakene som har benyttet seg av tjenesten har ikke kjent til praksisen, og Unilabs vil ikke opplyse om lønn til de øvrige ansatte i Romania.

Hva vil statsråden gjøre for å rydde opp i denne situasjonen, sikre at pasientdata har blitt behandlet etter norsk lov, og hvilke grep vil hun ta for å avdekke om det finnes andre, lignende, situasjoner?

Svar:

De regionale helseforetakene har som nevnt i spørsmålet ikke vært kjent med at Unilabs AS har benyttet underlev-

erandører i Romania, og de har gitt uttrykk for at forholdet utgjør et kontraktsbrudd. De regionale helseforetakene har derfor den 21. februar i år krevd at bruken av underleverandører i Romania opphører umiddelbart. Unilabs AS bekreftet samme dag at de vil etterleve dette kravet.

Jeg oppfatter at det er en pågående dialog mellom avtalepartene (de regionale helseforetakene og Unilabs AS) om videre håndtering av denne saken, herunder de problemstillingene det pekes på i spørsmålet. Det er naturlig at avtalepartene klargjør fakta og ser dette opp mot både avtaler og sitt lovpålagte ansvar, blant annet plikten til å yte forsvarlige helsetjenester mv.

Jeg forutsetter at alle offentlige aktører innen helsetjenesten aktivt søker å avdekke avvik fra inngåtte kontrakter og lovverk gjennom sin avtaleforvaltning.

SPØRSMÅL NR. 1542

Innlevert 28. februar 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 10. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke kriterier er vektlagt ved fordelingsnøkkelen for de 75 millionene til politidistriktene hvor det nå skal opprettes nye polititjenestesteder, og hvordan er midlene nå fordelt etter politidistrikt?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nummer 1472 og statsrådets besvarelse av dette spørsmålet. Spørsmållstiller ønsker å vite hvilke kriterier som er vektlagt ved fordelingsnøkkelen for de 75 millionene som statsråden påpeker at politidistriktene hvor det skal opprettes nye

tjenestesteder nå er tilført i friske midler. Videre bes det om en oversikt over hvordan pengene er fordelt mellom politidistriktene.

Svar:

I statsbudsjettet for 2023 bevilget Stortinget 75 mill. kroner til bedre lokale politi-tjenester og beredskap, mer tilgjengelig politi for folk i hele landet og nye politi-tjenestesteder, jf. Prop. 1 S Justis- og beredskapsdepartementet (2022–2023). Jeg har stilt midlene til disposisjon for politiet i tildelingsbrevet for 2023, med beskjed om at midlene bl.a. skal brukes til å etablere ni nye tjenestesteder i 2023. Tildelingsbrevet er tilgjengelig på regjeringens nettsider. Det fremgår her ingen fordelingsnøkkel eller fordeling på politidistrikt.

Det er Politidirektoratet (POD) som fordeler politiets ressurser mellom politidistriktene og andre enheter og formål. POD orienterer om at om lag 60 mill. kroner av bevilgningen på 75 mill. kroner er fordelt så langt. Hvordan disse midlene benyttes, inkl. tjenestetilbudet ved det enkelte tjenestested, vurderes av politiet lokalt i samråd med kommunen, ut fra lokale utfordringer og behov. Distriktene som etablerer nye tjenestesteder eller som er pålagt å styrke konkrete tjenestesteder eller ordninger, har fått tilført ressurser for å legge til rette for at dette ikke skal gå på bekostning av andre tjenestesteder i området.

POD opplyser at de resterende om lag 15 mill. kronene vil bli fordelt senere.

SPØRSMÅL NR. 1543

Innlevert 28. februar 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik

Besvart 6. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvorfor vil ikke Kommunal- og distriktdepartementet gå god for regjeringens beslutning om å flytte Fiskeridirektoratets statlige arbeidsplasser ut av Bergen?

BEGRUNNELSE:

I september i fjor ble det klart at etter 120 år skulle ikke Fiskeridirektoratet lenger ha hovedkontor i Bergen, men tre såkalte lederklynger i Bergen, Bodø og Tromsø.

Etter to uker ga fiskeriminister Bjørnar Skjæran beskjed om at hovedkontoret fortsatt skulle være i Bergen. Kursen ble imidlertid ikke endret, fordi kort tid etterpå sendte ekspedisjonssjefen i Nærings- og fiskeridepartementet ut et skriv om at ledelsesfunksjonene skulle samles på de tre nevnte plasser og at «nye stillinger som den klare hovedregel skal etableres i distriktene eller i Nord-Norges byer». Med de nye retningslinjene på plass, kunne fiskeriminister Bjørnar Skjæran (Ap) og hans departement i fjor høst gi grønt lys til å starte arbeid med å flytte mye av Fiskeridirektoratets toppledelse ut av Bergen.

Til Bergens Tidende vil ikke kommunal- og distriktsministeren uttale seg om saken, og statssekretær Kjersti Bjørnstad vil ikke forsvare regjeringens politikk når avisen spør om følgende:

– Hvorfor mener denne regjeringen at det er god distriktpolitikk å flytte lederstillinger fra Bergen til Tromsø og Bodø?

– Jeg har ikke noen forutsetning for å si om det er lederstillinger eller ikke. Det er det fiskeriministeren som har vurdert.

– Bodø og Tromsø har en større andel statlige arbeidsplasser enn Bergen?

– Jeg har ikke gått god for beslutningen. Jeg har kun sørget for at en har fulgt regjeringens retningslinjer, sier Bjørnstad.

Svar:

Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon er regjeringa sitt fremste verktoy for å ivareta statlege lokaliseringspolitiske mål. Retningslinjene skal mellom anna medverke til at statlege arbeidsplassar bidreg til å utvikle robuste arbeidsmarknader, og sikre god tilgang til statlege tenester i alle delar av landet. Om lag 30 prosent av statlege arbeidsplassar er omfatta av retningslinjene. Regjeringa reviderte i august 2022 desse retningslinjene. Dei fastset mål for den statlege lokaliseringspolitikken, og krav om vurderingar og prosedyrar for saker som gjeld lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon. I kvar en-

kelt sak blir sektoromsyn og lokaliseringspolitiske omsyn vurdert og sett i samanheng. Føremålet med retningslinjene er å sikre at den endelege løysinga i kvar enkelt sak støttar best mogleg opp om både sektormål og lokaliseringspolitiske mål.

Det har lenge vore brei politisk semje om at statlege arbeidsplassar bør vere spreidd geografisk og kome heile landet til gode. Likevel er det slik at staten i stor grad er lokalisert i sentrale område, og sidan 2013 har sentraliseringa auka. Dei minst sentrale kommunane har fått vesentleg færre statlege sysselsette, medan veksten har vore sterkast i dei meir sentrale kommunane. Sjølv om ulike regjeringar dei siste 20 åra har flytta ut og etablert fleire tusen statlege arbeidsplassar, har desse for det meste blitt lagde til store og middels store byar. Regjeringa er difor oppteken av at arbeidsmarknader også utanfor dei største byane blir vurdert når nye verksemdar eller verksemdar i endring skal lokalisertast.

Mitt departement har overordna ansvar for retningslinjene, og å rettleie eit fagdepartement som står føre ei endring i eller nyetablering/utviding av ei underliggjande verksemd, som kan føre til endring i lokalisering av statlege arbeidsplassar. Føremålet med rettleiinga er å sjå til at utgreiing og avgjerd skjer i tråd med retningslinjene. Fagdepartementet er sjølv ansvarleg for at utgreiinga og prosessen blir gjennomført i tråd med retningslinjene, og å fatte endeleg avgjerd i saka. Ved avgjerd om lokalisering ved større strukturendringar og ved oppretting av ny statleg verksemd, skal saka leggast føre regjeringa.

Den enkelte statsråd har ansvar for å sjå til at gjeldande retningslinjer er gjort kjent og nyttes innafor sin sektor. Saka om strukturendring i Fiskeridirektoratet har vore handsama av fiskeriministeren, og det er derfor han som svarer på spørsmål knytt til denne konkrete saka.

SPØRSMÅL NR. 1544

Innlevert 1. mars 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 8. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Karmøy kommune har sagt nei til forlenging av Haugalandspakken.

Kan samferdselsministeren då stadfesta at det ikkje blir ei forlenging av Haugalandspakken, sjølv om det frå fylkeskommunen nå blir jobba for ei forlenging utan Karmøy?

BEGRUNNELSE:

Med 34 mot 11 representantar sa Karmøy kommunestyre 13. februar nei til forlenging av Haugalandspakken. Det lokale grunnlaget for forlenging av Haugalandspakken ut 2026 er dermed ikkje til stades – då kommunane som er med i Haugalandspakken ikkje har gjort likelydande vedtak om forlenging. Til trass for dette ønskjer eit fleirtal på fylkestinget (vedtak 21. februar) at søknaden om forlenging av Haugalandspakken – utan Karmøy kommune – vert oversendt Samferdselsdepartementet for behandling.

Dei kommunane som har sagt ja til forlenging, har samtidig gjort dette med utgangspunkt i at alle kommunane skulle vera med vidare i Haugalandspakken – inkludert Karmøy. Dette kjem også klart fram av saksutgreiinga frå fylkeskommunen, som ligg til grunn

for dei positive vedtaka om forlenging, der det mellom anna står at «midlene disponeres slik det går fram av saksutredningen fra Rogaland fylkeskommune».

Med Karmøy utanfor blir inntektene i den forlengingsperioden vesentleg lågare enn det fylkeskommunen legg til grunn, sidan omtrent 38 prosent av inntektene i Haugalandspakken kjem frå dei fire bommane i Karmøy kommune. Fleire av kommunane var tidlegare negative til forlenging før dei fekk sjå saksutgreiinga som viser at alle kommunane får realisert prosjekt – delvis finansiert med bompengainntekter frå Karmøy kommune. Vedtaka gjort i dei positive kommunane er dermed fatta på eit økonomisk grunnlag som ikkje stemmer med realitetane.

Dåverande samferdselsminister Hareide svarte på eit skriftleg spørsmål i februar 2020 mellom anna dette: «Samferdselsdepartementet har i brev av 2. januar 2020 bedt Statens vegvesen følge opp nye føringar for bompengefinansierte bypakker i mindre byområder som Haugalandet. Dette innebærer blant annet at kostnadsøkninger og/eller inntektssvikt i slike bypakker skal håndteres ved kutt i porteføljen, og ikke ved økte takster og/eller forlenget innkreving.» Det er interessant å vita om

samferdselsministeren meiner at desse retningslinjene framleis gjeld.

Haugalandspakken fekk i ein forvaltningsrevisjon utført av Rogaland Revisjon IKS kraftig kritikk for svært svak økonomistyring, noko som mellom anna har medført at det har blitt brukt langt over 100 millionar kroner på å planlegga prosjekt som ikkje vil bli realiserte.

Svar:

Eg er kjend med at Rogaland fylkeskommune har sett i gong lokalpolitisk handsaming av ei sak om vidareføring av innkrevjinga i Haugalandspakken i ein avgrensa periode fram til evt. ny bypakke for Haugesund er på plass, jf. svar på spørsmål 15:388 (2022-2023). Vidare er eg

kjend med at Karmøy har vedteke at dei ikkje ynskjer vidareføring, men at Rogaland fylkeskommune har vedteke at dei er positiv til å søkje om vidare bompengeneinnkrevjing på Haugalandet utan tiltak og bompengeneinnkrevjing i Karmøy kommune dersom dei andre kommunane ynskjer det. Det er venta lokalpolitisk avklaring i midten av mars.

Eg vil ta stilling til ei eventuell mogelegheit for bompengeneinnkrevjing på Haugalandet når den lokalpolitiske handsaminga er ferdig og det eventuelt ligg føre ein bompengesøknad frå Rogaland fylkeskommune. Som eg viste til i mitt førre svar til representanten om Haugalandspakken, gjeld framleis dei fastsette retningslinjene for porteføljestyrt bompengepakker.

SPØRSMÅL NR. 1545

Innlevert 1. mars 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 3. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden i lys av den dokumenterte positive effekten domstolsreformen har hatt for rettsikkerheten som fremgår av Domstolsadministrasjonens årsstatistikk for 2022, nå avlyse den planlagte reverseringen av reformen?

BEGRUNNELSE:

Det vises til nettsak hos Rett24.no av 27.02.23. Fra saken hitsettes følgende uttalelse fra direktøren i Domstolsadministrasjonen:

«Statistikken for 2022 viser at domstolreformen virker. Domstolene får gjort mer enn før, fordi de kan bruke ressurser på tvers av rettssteder. Dette er godt dokumentert i undersøkelsen av effektene av reformen, nå ser vi det også på resultatene. Det er oppnådd gode resultater i jordskifteretter, tingretter og lagmannsretter i 2022. Restansene går ned, det gjør også saksbehandlingstiden, sier direktør for Domstoladministrasjonen Sven Marius Urke.»

Det vises videre til Hurdalsplattformens punkt om å gjeninnføre domstolstrukturen slik denne var før reformen, som er et gjenklang fra Senterpartiets valgkamptorikk i 2021. Siden regjeringen tiltrådte har det kommet stadig nye opplysninger om at domstolsreformen er vellykket, og i regjeringens høring i forbindelse med reverseringen av reformen var tilbakemeldingen klar fra de tyngste faglige instansene i justissektoren. Det at re-

formen er svært vellykket og ikke bør reverseres, har blitt møtt med flåsete uttalelser om at man ikke er så opptatt av å lytte til den faglige ekspertisen og et tynnslikt mantra om viktigheten av domstoler i hele landet. Det siste fremstår noe pussig, da det i forbindelse med domstolsreformen ikke ble avvirket noen rettssteder.

Senterpartiet og regjeringen har utvist en ukuelig vilje til å benytte den tredje statsmakt som arena for enkle partipolitiske seiere. Dette i strid med standpunktene til de tyngste faglige aktørene i justissektoren og den påviste positive effekten domstolsreformen har hatt for rettsikkerheten i landet. Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på om Domstolsadministrasjonens årsstatistikk for 2022 vil ha noen betydning for statsrådets syn på om en reversering av domstolsreformen bør gjennomføres.

Svar:

Det er gledelig at restansene og saksbehandlingstiden i domstolene går ned. Det har vært iverksatt flere tiltak for å få til dette. Jeg har foreløpig ikke mottatt Domstoladministrasjonens årsrapport, og kan derfor ikke kommentere denne ytterligere nå.

Høringen om endringer i domstolstrukturen er til oppfølging i departementet, som har mottatt ca. 400 høringsvar. I høringsnotatet ba departementet om innspill til tiltak som kan bedre ressursutnyttelsen, og hen-

synet til effektiv saksavvikling var dermed en viktig del av høringen.

Regjeringen er opptatt av å lytte til alle som har inngitt høringsvar, og vil gjøre en helhetlig vurdering på

bakgrunn av dette, og av andre relevante kilder som har kommet til etter høringsrunden.

SPØRSMÅL NR. 1546

Innlevert 1. mars 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 8. mars 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Det rapporteres om utfordringer med Diskrimineringsnemnda. Blant annet sammensetningen ikke godt nok dekker alle diskrimineringsgrunnlag, at saker ikke realitetsbehandles, at saksbehandlingstiden er for lang, manglende tilbud om fri rettshjelp og at veiledningen til utsatte er for dårlig.

Hvilke planer har statsråden for å rette opp utfordringene med arbeidet til Diskrimineringsnemnda og sikre deres legitimitet?

BEGRUNNELSE:

Diskrimineringsnemnda får kritikk fra ulike hold. Blant annet får de kritikk fra Antirasistisk senter for ikke å forstå rasisme. Likestillings- og diskrimineringsombudet mener det er behov for at lavterskeltilbudet i diskrimineringsaker blir evaluert. De mener at det er det samlede lavterskeltilbudet som er avgjørende for personer som er utsatt for diskriminering, og at det er derfor nødvendig at evalueringen ser Diskrimineringsnemnda, Likestillings- og diskrimineringsombudet og reglene om fri rettshjelp i sammenheng.

Det kan også være behov for å endre kravene til representanter i nemnda slik at annen kompetanse enn dommerkompetanse tillegges vekt. Slik som for eksempel i pasientklagenemnda der både dommere, advokater, jurister, helsepersonell og brukerrepresentanter inngår.

Andre utfordringer med nemndas arbeid som trekkes frem av Likestillings- og diskrimineringsombudet er at saker ikke realitetsbehandles, at saksbehandlingstiden er for lang, manglende tilbud om fri rettshjelp og at veiledningen til utsatte er for dårlig.

Svar:

Jeg vil aller først understreke at det er avgjørende å sikre et godt og effektivt håndhevingsapparat. De som mener seg

utsatt for diskriminering, skal ha muligheten til å få god veiledning eller rask og effektiv behandling av saken sin.

Jeg har som likestillingsminister et ansvar for at håndhevingsapparatet fungerer optimalt, og tar den kritikken som reises, på alvor. Det skal derfor igangsettes en gjennomgang av håndhevingsapparatets rammer og verktøy, for å se om de i tilstrekkelig grad sikrer et godt veiledningstilbud og et tilgjengelig lavterskeltilbud. Rettighetsveiledning, både i ombud og nemnd, blir et sentralt tema i denne gjennomgangen. At det ikke gis fri rettshjelp i diskrimineringsaker blir i denne sammenheng et viktig parameter. Nemndas praksis med hensyn til realitetsbehandling av saker, skal også gjennomgås. Vi må se på om nemnda avslutter for mange saker uten realitetsbehandling. Vi skal i gjennomgangen også vurdere om nemndas kompetanse er god nok på alle diskrimineringsgrunnlag.

Det er viktig at nemnder og utvalg speiler det samfunnet vi lever i. Norge er et mangfoldig samfunn, og det er viktig at dette reflekteres i styrer, utvalg og nemnder. Når nye medlemmer skal oppnevnes til Diskrimineringsnemnda i 2024, vil vi ha ekstra oppmerksomhet på økt mangfold.

Partene i en sak for Diskrimineringsnemnda skal motta god veiledning. Nemnda må likevel i sin rolle som lovhåndhever være både upartisk og nøytral, og kan derfor i hovedsak ikke gi konkrete anbefalinger i sakene. Et vedtak i nemnda kan få vidtrekkende konsekvenser både for virksomheter og enkeltpersoner, og det er derfor viktig at partene har tiltro til nemndas nøytralitet og uhildethet. Begge parter skal oppleve å bli møtt av en nøytral instans.

Likestillings- og diskrimineringsombudet skal imidlertid også gi rettighetsveiledning til enkeltpersoner som opplever diskriminering eller trakassering, herunder også til partene i en sak for Diskrimineringsnemnda. Ombudet kan gå lenger enn nemnda når det gjelder konkrete anbefalinger i enkeltsaker, fordi de ikke har en rolle som lovhåndhever. Ombudet har bred erfaring med saksfeltet

både gjennom veiledninger på enkeltsaksnivå og gjennom utstrakt kontakt med arbeidsgivere og virksomheter.

Ombudet gir konkrete råd til enkeltpersoner om det de har opplevd, er i strid med regelverket, og gir også råd om saken bør fremmes for Diskrimineringsnemnda. Om-

budets veiledningsrolle er viktig, og bidrar i vesentlig grad til å begrense antallet saker som klages inn for nemnda.

Både ombudet og nemnda skal involveres i den for-estående gjennomgangen av håndhevingsapparatet.

SPØRSMÅL NR. 1547

Innlevert 1. mars 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 8. mars 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Benyttes det i dag MultifunC-institusjoner i barnevernet, eller er alle disse er avviklet, og hva har kostnadene vært knyttet til slike institusjoner i Norge, inkludert gjennomsnittlig døgnpris?

BEGRUNNELSE:

Det er en stor og pågående debatt om barnevernet, inkludert barnevernsinstitusjonene, og om kostnadene i velferdsstaten. SV er opptatt av at barn skal beskyttes og hjelpes best mulig, og at pengene vi bruker anvendes klokt og til best mulig nytte for barna. Det er også viktig å lære av historien, som ikke alltid har vært god når det gjelder ivaretagelse av barn og unge i barnevernet, spesielt der de er plassert på såkalte "atferdstiltak". Jeg ønsker derfor å vite mer om kostnadene, effekten av og innholdet knyttet til visse typer barnevernsinstitusjoner.

Svar:

Multifunksjonell behandling (MultifunC) er ein av fleire metodar som nyttast på institusjonar i Norge i dag. Behandlinga rettar seg mot ungdom i alderen 14 til 18 år med alvorlege og gjerne samansette åtferdsvanskar, og som har behov for institusjonsopphald før dei kan ha nytte av heimebaserte tiltak. Behandlinga har fokus på betring av skulefungering, kontakt med positive jamnaldrande og auke/etablere kontakt med positive miljø. Familien blir involvert i behandlinga og det blir lagt vekt på trening i sosiale ferdigheiter, endring av negativ åtferd, vurderingar og tankesett, å styrkja deltaking i skule og arbeid. Sjølve behandlingsforløpet er på 10 - 12 månader den første perioden, og føregår i institusjon (ca. 6 mnd.). Deretter går behandlinga over til tett heimebasert oppfølging.

Det er to institusjonar i Bufetat som tilbyr MultifunC-behandling, ein i Bufetat region Aust og ein i Bufetat

region Midt-Noreg. Samla har desse to institusjonane sju plassar. Gjennomsnittleg årlege utgifter per plass er budsjettert med 9,6 mill. kroner i 2023.

Utgiftene til institusjonane er relativt høgare enn hos andre barnevernsinstitusjonar, men dette heng mellom anna saman med at det er fleire årsverk tilknytt institusjonen, og at ein høgare del av tilsette har spesialistkompetanse.. I 2022 var det 1 394 opphaldsdøgn i MultifunC-institusjonar, som svarer til i gjennomsnitt fire barn.

MultifunC i Noreg vart evaluert i 2018. Forskarar frå UiT samanlikna effekten av MultifunC med andre eksisterande tilbod til same målgruppe på barnevernsinstitusjon. Dei konkluderte med at behandlingmodellen ikkje er meir effektiv enn anna behandling på barnevernsinstitusjon for målgruppa, men at MultifunC-behandling resulterte i kortare behandlingstid på institusjon, og at fleire av ungdommane hadde flytta heim eitt år etter inntak på barnevernsinstitusjonane. Direktoratet har òg kome til ein liknande konklusjon, nemleg at MultifunC ikkje nødvendigvis er føretrekt framfor andre behandlingsmetodar, men at det er ein av fleire nyttige metodar til barn og unge i denne målgruppa.

Det er òg gjennomført evalueringar av MultifunC i Sverige og Danmark. Den svenske evalueringa peikar på at behandlingsforma har like god effekt som anna behandling, sjølv om opphaldstida i institusjon er kortare, og at ungdommar etter MultifunC-behandling hadde mindre behov for institusjonsplassering og anna behandling i etterkant. I Sverige vart det berekna at gjennomsnittkostnaden per ungdom var 400 000 kroner lågare enn for tradisjonell institusjonsbehandling. Den danske evalueringa viser mellom anna effektar hos ungdommane, som redusert risiko for vidare negativ utvikling og at ungdommane har fått større sjølvforståing og tru på egne evner. Også den danske studien konkluderer med at MultifunC kan vera kostnadseffektiv, i og med at opphaldstida er vesentleg kortare enn i andre, samanliknbare institusjonar.

SPØRSMÅL NR. 1548**Innlevert 1. mars 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik****Besvart 7. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sørge for økt folkelig oppslutning og aksept for utbygging av mer fornybar energi?

BEGRUNNELSE:

Det er over 500 dager siden Høyesterett slo fast at utbyggingen av Storheia og Roan vindkraftverk på Fosen krenker reindriftssamenes rett til kulturutøvelse etter FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 27. De siste dagene har konflikten eskalert, med aksjoner utenfor flere departementer.

Vi vet at vi må trappe opp produksjonen av fornybar energi voldsomt for å nå klimamålene våre. Energikommisjonen ser det som realistisk at vindkraftproduksjonen kan økes med 5-10 TWh frem mot 2030.

Våre egne erfaringer med landbasert vindkraft tyder på at den grønne omstillingen ikke kan gjennomføres uten lokal forankring og aksept. I alle fall ikke med det tempoet som oppfyllelse av klimamålene våre krever.

Undersøkelser gjennomført fra EU-hold understreker at en av de største barrierene mot omlegging til fornybar energi, er motstand fra miljøer som berøres direkte av naturinngrepene. Det EU-finansierte WinWind-prosjektet peker blant annet på åpen og ærlig kommunikasjonen og reel medvirkning i planlegging- og beslutningsprosessene som svært avgjørende for å fremme samfunnsaksept.

Svar:

Regjeringen mener Norge både må øke sin produksjon av fornybar energi og samtidig bruke energien mer effektivt. Dette er avgjørende for å lykkes med det grønne skiftet, nå våre klimamål og sikre tilgang på rimelig og fornybar kraft. Energikommisjonen har også pekt på dette.

Jeg oppfatter at det er bred enighet om at det er behov for mer fornybar energi. Energipolitikken er imidlertid ikke uten dilemmaer. Kraftproduksjon og kraftledninger kan ha store konsekvenser for natur eller lokalsamfunn. Dette er en utfordring energimyndighetene arbeider med fortløpende, blant annet ved å sikre et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om miljø og lokale interesser og ved å sikre grundige prosesser der berørte parter blir involvert og lyttet til. Involvement må kreve noe tid, men jeg ser ikke det som en direkte motsetning til raskere prosesser. Vi må lykkes med begge deler, og dårlig involvering vil ofte føre til at det brukes mer tid fordi det blir behov for nye runder sent i en konsesjonsprosess.

Regjeringen er også tydelig på at samiske interesser skal ivaretas i alle ledd i konsesjonsbehandlingen, og kraftutbygging og styrking av overføringsnett skal ta tilbørlig hensyn til samisk kultur og næring.

Regjeringen gjennomfører også endringer av konsesjonssystemet for å sikre tidlig involvering og bedre aksept, blant annet som oppfølging av Meld. St. 28 (2019-2020) Vindkraft på land – endringer i konsesjonsbehandlingen. Vi har nylig hatt på høring forslag til endringer i plan- og bygningsloven når det gjelder behandlingen av vindkraftverk, for å styrke kommunenes rolle i planlegging og utbygging av vindkraft på land.

For regjeringen er det viktig at mer av verdiene som skapes skal legges igjen lokalt. Vi har derfor foreslått endringer i skatting av vindkraft, slik at kommunene skal sikres en større andel av inntektene.

SPØRSMÅL NR. 1549**Innlevert 1. mars 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 8. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden reglene knyttet til vertskommunesamarbeid og mulighet til medvirkning når det skal foretas ansettelser?

BEGRUNNELSE:

Kommune X og Kommune Y har inngått et administrativt vertskommunesamarbeid der kommune X er vertskommunen. Siden oppstarten i 2003 har det vært praksis at samarbeidskommunen deltar sammen med vertskommunen i intervju og tilsetting når nye medarbeidere skal ansettes. Kommune X frykter at denne praksisen er i strid kommunelovens regler om administrativt vertskommunesamarbeid og vil derfor at praksisen med at kommune Y deltar i intervju og tilsetting opphører. Kommune Y mener at dette er etablert praksis og innenfor det de to kommunene kan gjøre av egne vurderinger og skjønn.

Svar:

Eg kan ikkje ta stilling den konkrete saka, men kan seie noko om dei generelle føresegnene om vertskommunesamarbeid i kommuneloven.

I eit administrativt vertskommunesamarbeid kan ein kommune (samarbeidskommune) avtale med ein annan kommune (vertskommune) at denne vertskommunen skal utføre nærare bestemte oppgåver og treffe visse vedtak. Reglane for vertskommunesamarbeid følgjer av kommuneloven kapittel 20. Det er kommunedirektøren i vertskommunen som i slike høve har personalansvaret for dei tilsette, inkludert ansvaret for gjere tilsettingar. Kommunedirektørens personalansvar og myndigheit til å tilsette følgjer av kommuneloven § 13-1 sjuande ledd. Medarbeidarane i vertskommunen som arbeider med dei områda som samarbeidet gjeld, vil vere tilsette i vertskommunen og vil vere underlagd kommunedirektøren i vertskommunens styringsrett. Samarbeidskommunane kan ikkje gripe inn i kommunedirektørens alminnelege styringsrett som arbeidsgjevar. Det vil seie at sjølve tilsettingane er kommunedirektøren i vertskommunen sitt ansvar.

Kommuneloven regulerer ikkje om deltakarkommunane kan få vere til stades og ha innsyn ved tilsettingar i vertskommunen. Eg kan difor ikkje sjå at kommuneloven er til hinder for dette, så lenge det er klart at det er vertskommunen sjølv som avgjer den konkrete tilsettinga og har det laupande personalansvaret. Innsyn i vertskommunens verksemd kan regulerast nærare i samarbeid-savtalen.

SPØRSMÅL NR. 1550**Innlevert 1. mars 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 10. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil regjeringen sørge for at Stortinget får et oppdatert beregnings- og beslutningsgrunnlag for vindkraftutbygging før fremleggelse av lovforslag om innføring av grunnrenteskatt på vindkraft, og hvis ikke, hvorfor vil ikke regjeringen utvise åpenhet overfor Stortinget om beregningsgrunnlaget?

BEGRUNNELSE:

I høringsnotatet for innføring av grunnrenteskatt på vindkraft skriver regjeringen ved Finansdepartementet:

«Statistisk Sentralbyrå har på oppdrag av Finansdepartementet beregnet grunnrenten i vindkraftnæringen for årene 2010-2021. Ifølge disse beregningene var grunnrenten negativ i årene fram til 2020, men positiv i 2021. Departementet mener forventet utvikling i kraftpris og kostnader for landbasert vindkraft indikerer positiv grunnrente fremover. Det innebærer at det nå er grunnlag for å innføre en grunnrenteskatt.»

Utsagnet reiser flere spørsmål ved Finansdepartementets beregningsgrunnlag for hevde at det vil være positiv grunnrente fremover.

For det første vil det være nyttig å vite hvilke anslag Finansdepartementet legger til grunn for fremtidig kraftpris i Norge, og om regjeringen har forlatt ambisjonen om at rimelig og rikelig med fornybar kraft skal være et konkurransefortrinn for husholdninger og bedrifter i Norge.

På kostnadssiden vil en altoverveiende kostnad ved produksjon av vindkraft bestå av investeringskostnadene. Av disse igjen utgjør turbinkostnader om lag 70 %. Siden SSBs beregninger ble gjort rapporteres det om 30 % økning i turbinpriser.

I sum er det flere faktorer som tilsier at beregninger knyttet til grunnrente på vindkraft på land bør oppdateres.

Faktisk konstatering av grunnrente bør være et minstekrav for innføring av en eventuell grunnrenteskatt av hensyn til at lovgiver ikke skal bedrive usaklig forskjellsbehandling. Ekstra viktig blir dette når høringsnotatet ikke legger opp til en nøytralt utformet grunnrenteskattemodell. Konsekvensen av å ilegge en slik skatt på en

næring med normalavkastning vil føre til at prosjekter som ellers ville blitt realisert, ikke blir realisert.

Med tanke på det store kraftproduksjonsbehov som må løses i løpet av kort tid, og som Energikommisjonen understreker i stor grad må komme fra vindkraft på land på kortere sikt, så ville det være nærliggende å tro at regjeringen ville gjøre grundige vurderinger i forkant av et eventuelt skatteforslag og dele et grundig og oppdatert beregningsgrunnlag med Stortinget.

Svar:

Regjeringens forslag om innføring av grunnrenteskatt for landbasert vindkraft ble omtalt i Prop. 1 LS (2022–2023). Forslaget ble sendt på høring 16. desember 2022, med høringsfrist 15. mars 2023. Høring er en viktig del av lovgivningsprosessen for å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag og gir alle berørte parter mulighet til innspill. Når høringen er avsluttet, vil regjeringen i lys av høringsinnspillene gjøre en helhetlig vurdering av innretningen av skatten. Regjeringen vil deretter legge frem et endelig forslag for Stortinget, inkludert en oppdatert vurdering av økonomiske virkninger og provenyanslag.

SPØRSMÅL NR. 1551

Innlevert 1. mars 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 13. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Svært mange pasienter på Sørlandet er blitt utsatt for grov feilbehandling av en bestemt lege, noe som har ødelagt livene til en rekke mennesker. Dette har vært kjent av ansvarlige sykehusledere i flere år, uten at det ble stoppet, og mange er svært opprørt over sykehusledelsen i mange år lot dette pågå uten å stoppe feilbehandlingen.

Hva vil ministeren nå gjøre for å sikre at befolkningen på Sørlandet opplever at tillit til helseforetaket og dennes ledelse blir ivaretatt?

BEGRUNNELSE:

NRK har nylig gjort et grundig arbeid med podcasten «Kirurgen», som forteller om en ortoped som vist seg ikke å være det. I 11 år fikk vedkommende anledning til systematisk å feilbehandle pasienter. Antall pasienter som er kvestet for livet som resultat av dette, er foreløpig over 60, men mørketallene er trolig betydelige.

Fylkeslegen i Agder, Helse sør-øst og Helsetilsynet har avdekket grov svikt i alle ledd. Det er grundigdokumentert at flere har visst om hva som skjedde, inkludert nåværende sykehusdirektør ved Sørlandet Sykehus, uten å gripe inn med adekvate virkemidler som kunne ivareta pasientsikkerheten. Dette pågikk helt til Helsetilsynet grep inn og fratok vedkommende autorisasjonen. Saken har også blitt behandlet som straffesak mot vedkommende for domstolene, men ingen av lederne som visste og ikke grep inn slik de burde, har på noen måte blitt stilt til ansvar. At foretaket ble ilagt en bot, er i realiteten å sende regninga for denne omfattende og systematiske feilbehandlingen til skattebetalerne.

At ingen er stilt personlig til ansvar, oppleves av mange som respektløst, ikke minst overfor de som er blitt rammet av feilbehandling. Det etterspørres at ledelsen ved sykehuset stilles til ansvar, og det oppleves som at saken ikke er ryddet ferdig opp i. Uroen mange innbyggere i

Agder nå føler på og tar opp, må tas på alvor i den videre oppfølgingen.

Svar:

Den aktuelle saken ved Sørlandet sykehus HF er svært alvorlig. Den har blitt fulgt opp på ulikt vis av flere instanser over tid, og har også vært bredt omtalt i media. Saken har selvfølgelig opprørt mange, og da særlig de som er direkte berørt, men også befolkningen som tilhører sykehusets opptaksområde. Vi må kunne forvente at personell som behandler pasienter på sykehus skal ha nødvendig kompetanse. Befolkningen skal kunne ha tillit til at det gis gode og trygge tjenestetilbud i norske sykehus.

I anledning spørsmålet er det innhentet en kort orientering fra Helse Sør-Øst RHF og Sørlandet sykehus HF.

Sørlandet sykehus HF ble i mars 2020 varslet om at Statens helsetilsyn opprettet en tilsynssak mot helseforetaket og en av deres kirurger. Den 19. januar 2021 mottok sykehuset en avgjørelse fra Statens helsetilsyn, hvor det ble konkludert med at det forelå brudd på kravet om forsvarlighet (spesialisthelsetjenestelovens §2-2, og forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten 6-9). Det ble videre konkludert med at helseforetaket hadde drevet med for stor risiko over tid. Statsforvalteren har etter dette holdt tilsynssaken åpen over tid, og har gjennomført et tilleggstilsyn høsten 2022. Statsforvalteren avsluttet tilsynssaken 22. februar 2023. De vurderte da at helseforetakets oppfølgingspunkter var tilfredsstillende håndtert.

Styret ved Sørlandet Sykehus HF ble allerede i april 2019 informert om flere alvorlige uønskede hendelser ved sykehusets virksomhet i Flekkefjord. Den aktuelle spesialisten i generell kirurgi gikk våren 2019 over i en utdanningsstilling ved ortopedisk avdeling med formål om å bli spesialist i ortopedi. På dette tidspunktet hadde helseforetaket satt i gang et generelt forbedringsarbeid i hele helseforetaket for å sikre et mer systematisk overordnet kvalitetssystem og et system for opplæring av leger i spesialisering. Konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst RHF gjennomførte våren 2020 et tilsyn ved sykehuset som endte med åtte anbefalinger. Det ble utarbeidet en 82 punkts oppfølgingsplan, hvorav flere av tiltakene allerede var igangsatt før sykehuset mottok de nevnte konklusjonene fra henholdsvis tilsynsmyndighetene og konsernrevisjonen. Alle disse punktene er nå utkvittert, og både Konsernrevisjonen og Statens helsetilsyn/Statsforvalteren har avsluttet denne saken.

Sørlandet sykehus HF har iverksatt flere tiltak for å sikre god oppfølging av de berørte pasientene, men også for å gjenoppbygge tillit hos befolkningen i opptaksområdet. Sykehuset valgte våren 2020 å informere befolkningen om at pasienter som hadde fått utført ortopediske operasjoner kunne ta kontakt med sykehuset for å få en ny undersøkelse (second opinion) dersom de ønsket det.

Sørlandet sykehus HF gjennomførte høsten 2022 en såkalt rotårsaksanalyse, en systematisk metode for å identifisere underliggende årsaker til en uønsket hendelse. Det ble på bakgrunn av denne utarbeidet en oppfølgingsplan. Det har blitt vektlagt at man må søke å lære av denne saken og dette har aktivt blitt fulgt opp i sykehusets ledelse. Sykehuset ønsker å praktisere en åpenhetskultur, og har av den grunn lagt all informasjon om saken tilgjengelig på helseforetakets nettside. Sørlandet sykehus HF har dessuten beklaget sterkt alle uønskede pasientskader og hendelser, og de har gjennomført møter med pasienter, brukere, befolkningen og media hvor beklagelse har blitt gjentatt – og gjentas fremdeles.

Helse Sør-Øst RHF sin vurdering er at Sørlandet sykehus HF har gjennomgått denne saken grundig og at de har iverksatt nødvendige tiltak. De slår videre fast at både konsernrevisjonen og Statens helsetilsyn/Statsforvalteren har avsluttet sin oppfølging av saken. Saken illustrerer imidlertid tydelig viktigheten av å ha gode systemer og rutiner i sykehusene, tiltak som sikrer forsvarlig drift og ivaretagelse av pasientsikkerhet.

Jeg vil avslutningsvis konstatere at det i denne saken etter hvert har blitt gjort flere grundige vurderinger av ulike instanser, og man har identifisert og gjennomført oppfølgingspunkter. Sykehuset har beklaget de uønskede hendelsene og pasientskadene overfor de som har blitt rammet, og befolkningen for øvrig. Sørlandet sykehus HF har likevel fortsatt en viktig jobb foran seg for å bygge opp og styrke tilliten blant befolkningen på Sørlandet. Dette må skje lokalt.

SPØRSMÅL NR. 1552**Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 8. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kva trur Kommunal- og distriktsministeren er viktigast for folk og næringsliv i Møre og Romsdal og andre kystfylke, reelle fylkesvegferjer, som ein må betale billett for men som går i rutetrafikk – eller imaginære fylkesvegferjer som i prinsippet er gratis, men ligg til kai i staden for å frakte folk og bilar over fjorden?

GRUNNGJEVING:

Møre og Romsdal fylkeskommune varslar no massive kutt i ferjetilbodet på dei aller fleste fylkesvegferjestrækningane, som følgjer av dårlegare fylkesøkonomi. Fylket seier sjølv at kutta er dramatiske, og vil gå ut over både næringsliv, jobbpendlarar og born og unge i distrikta sine høve til å delta i fritidsaktivitetar på line med andre.

Kuttet som no i fyrste omgang blir varsla i Møre og Romsdal er 200 millionar kroner, som er nøyaktig same sum som kommunalministeren no vil bruke ekstraordinært på å splitte opp Ålesund og gjenopprette ei gammal kommune.

Samtidig har Støre-regjeringa brukt store beløp på å gjere ferjestrækningane det no blir kutta i ruter på, gratis. Det var då sagt at dette skulle vere ei reell styrking av økonomien til fylka for å tilby både gode og gratis ferjetilbod. No ser vi at dette ikkje er tilfelle: Ferjene har blitt gratis – men dei vil samtidig gå sjeldnare enn før. Etter under-teikna og Venstre sitt syn er dette totalt feil prioritering.

Det viktigaste må etter under-teikna og Venstre sitt syn vere at ferjene går – og at det er gode rutetilbod i distrikta i størst mogleg del av døgnet. Om ein har råd til å gjere dei gratis i tillegg er sjølv sagt det kjekt – men det framstår som dårleg distriktpolitikk å la folk og næringsliv på kysten få færre ferjeruter, sjølv om desse hadde vore aldri så billige å reise med dersom dei enno hadde gått.

Eg vonar difor at kommunal- og distriktsministeren opnar for at Møre og Romsdal og andre kystfylke kan flytte pengar frå å gjere ferjene gratis til å halde oppe dei rutene som er nødvendige for eit godt kvardagsliv og blømande næringsliv i distrikta.

Svar:

Ferjene langs kysten er høgst reelle og eg håpar sjølv sagt at fylka klarar å oppretthalde eit best mogeleg ferjetilbod. Ferjene kan imidlertid ikkje finansierast med imaginære (ikkje-eksisterande) midlar frå Venstre. Det er rett at Venstre ikkje prioriterte reduserte ferjeprisar i sitt alternative

budsjett for 2023. Men Venstre prioriterte ikkje å nytte desse midlane til styrking av fylka sin økonomi. I staden kutta partiet nær 130 mill. kroner i fylka sin økonomi som følgje av deira motstand mot lågare ferjeprisar. I tillegg føreslo ein å kutta ytterlegare 42,9 mill. kroner i overføringane til fylka som fylgje av at ein ikkje ville kompensere fylka for auka CO₂-avgift slik regjeringa la opp til. I staden føreslo partiet ein auke i CO₂-avgifta på 25 pst. frå 2022, som ville ført til ei enno større ekstrarekning for fylka. Desse kostnadane ville vore høgst reelle dersom Venstre hadde fått gjennomslag for sitt alternative budsjett for 2023 og fylka måtte anten føretatt ytterlegare kutt i ferjetilbod eller andre tenester for å få budsjetta sine til å gå i hop. For til sjuande og sist er det fylka som må prioritere midlane dei i sum får i såkalla frie inntekter til ulike formål. Utgifter til fylkeskommunal ferjedrift vert dekt av slike inntekter. Frie inntekter er midlar som fylkeskommunane kan rå fritt over, utan andre føringar frå staten enn gjeldande lover og reglar. Det er fylkeskommunane, som sjølvstendige forvaltningsorgan, som bestemmer lokalt ferjetilbod etter lokale prioriteringar.

Det er òg fylkeskommunane som avgjer om det skal innførast gratis ferjer i fylkeskommunale ferjesamband. Stortinget har løyvd midlar til fylkeskommunane, som legg til rette for at fylkeskommunane kan innføre gratis ferjer i alle fylkeskommunale ferjesamband med under 100 000 passasjerar. Løyvinga legg i tillegg til rette for gratis ferjer til øyar og samfunn utan veg til fastlandet i samband med meir enn 100 000 reisande. Midlane er gitt med ei særskilt fordeling (såkalla tabell C) i 2023, og er ein del av rammetilskotet som fylkeskommunane kan disponere fritt.

Vi er i ein spesiell økonomisk situasjon med ekstraordinær høg kostnadsvekst, stramme budsjett og stor uvise. Regjeringa har varsla at det fram mot revidert nasjonalbudsjett 2023 vil bli arbeidd med ei pris- og lønnsjustering av statsbudsjettet for 2023 som vil motverke den ekstraordinære kostnadsveksten i år. Det vil òg bli gjort ei samla vurdering av økonomien til kommunesektoren i samband med revidert nasjonalbudsjett.

Elles merkar eg meg at representanten tek opp spørsmålet om kostnader ved endring av kommunestruktur. Det er ei ærleg sak at Venstre saman med sine samarbeidspartnarar i Høgre, Frp og KrF valde å prioritere milliardar av kroner på samanslåing av kommunar og fylke, i mange tilfelle mot den lokale folkeviljen. Men når folk i Haram vil ha kommunen sin tilbake, som dei vart fråtatt av Venstre med tvang, så skal dei plutseleg bli gitt

ansvar for kutt i ferjetilbud i fylket sitt. Dette er sjølvsagt heilt urimeleg. Det beløpet som representanten syner til i

delingskostnader er for øvrig eingongskostnader, medan kostnaden ved ferjedrifta er årlege kostnader.

SPØRSMÅL NR. 1553

Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 7. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kva nasjonal innstramming er det som er gjort, og burde ikkje heller statsråden gått i bresjen for ei nasjonal oppmjuking og innført sunn fornuft så ein slepp slike saker?

GRUNNGJEVING:

I Firdaposten 2. mars står det en sak om at tilbudet “Strikk & Drikk” må skifte navn. Ei nasjonal innstramming i tolkinga av alkohollova er i fylgje artikkelen bakgrunnen.

Svar:

Svaret mitt er ikke knyttet til den konkrete saken det vises til i spørsmålet, men en generell redegjørelse for alkoholreklameforbudet.

Reklameforbudet, som har både en etterspørselsreducerende og holdningsskapende begrunnelse, er et viktig virkemiddel for å begrense alkoholkonsumet i befolkningen og dermed redusere omfanget av skader og problemer knyttet til alkoholbruk.

Det er ikke gjort noen innstramming i alkoholregelverket slik det hevdes i spørsmålet. Jeg er heller ikke kjent med innstramminger i fortolkningen av regelverket. Det er kommunene som i sin kontroll med skjenkesteder vurderer om det foreligger brudd på forbudet mot alkoholreklame. Det er en konkret vurdering i den enkelte sak om reklameforbudet i alkoholloven er overtrådt.

I henhold til Hurdalsplattformen vil regjeringen videreføre en restriktiv alkoholpolitikk. Det innebærer blant annet å opprettholde forbudet mot alkoholreklame. En nasjonal oppmykning av reklameforbudet vil ikke være i tråd dette og er følgelig ikke ønskelig.

SPØRSMÅL NR. 1554

Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 10. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vil statsråden rette opp etter statsforvalteren i Vestfold og Telemark sitt avslag i den aktuelle saken, og når vil de pårørende få svar fra Kommunal- og distriktsdepartementet?

BEGRUNNELSE:

Jeg har løftet saken om en MS syk mann med statsråden tidligere. Kragerø kommune vedtok enstemmig at søknaden skulle godkjennes, etter at de har vært på befaring. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har nektet å gi dispensasjon for en midlertidig flytebrygge på Flatholmen, Mefjordskjær. De pårørende har sendt brev til departementet om den aktuelle saken som de venter på svar. For vedkommende vil det øke personens livskvalitet

å kunne tilbringe hele sommeren på hytta sammen med barn, svigerbarn og barnebarn. Statsråden har tidligere i spørretimen sagt:

«Ein og kan vektleggje menneskelege omsyn konkret i forhold til ein som eksempelvis er bevegelseshemma. Det er omsyn som er å vurdere, altså tilrettelegging for den personen.»

I denne saken har statsforvalteren satt menneskelige hensyn fullstendig til side og statsforvalteren har heller ikke vært på befaring i denne saken. Den aktuelle flytebyggen krever ingen varige inngrep i naturen og vil bli fjernet når brukernes behov for adkomst til hytta ikke lenger er til stede.

Svar:

Saka gjeld søknad om mellombels dispensasjon for å sette opp to flytebrygger på ei øy i Kragerø kommune. Flytebryggene skal gjere nytte som bølgebrytarar, og tiltakshavaren er på grunn av sjukdom avhengig av bryggene for å kunne halde fram med å bruke hytta si.

Som representanten skriv har Kragerø kommune godkjent søknaden. Kommunen har mellom anna satt vilkår om at løyvet berre gjeld i ti år og uansett må fjernast

om eigedomen blir avhenda. Tiltakshavaren har med andre ord førebels løyve til å sette opp flytebryggene.

Plan- og bygningsloven bygger på at bruk av areal skal styrast gjennom arealplanar. Kommunen har likevel moglegheit til å gi dispensasjon frå arealplanar. I slike høve har til dømes Statsforvaltarane mynde til å klage på vedtaket der Statsforvaltaren meiner statlege eller viktige regionale interesser blir skadelidande. Det er det som har skjedd i denne saka: Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark har klaga på vedtaket om dispensasjon frå forbodet mot å bygge i strandsona.

Slik klage inneber ikkje i seg sjølv eit avslag, men at klagen må handsamast av klageinstansen. Ein klar hovudregel er at det blir valt eit setteembete i klagesaker der statsforvaltaren klagar som sektorstyresmakt. Departementet er likevel overordna styresmakt i saker etter plan- og bygningslova. Når ei sak er av spesiell karakter kan departementet derfor overta klagesaka. Etter mi meining har den konkrete klagesaka frå Kragerø kommune no utvikla seg til eit slikt særeige tilfelle, og det er formålstenleg for alle partar at Kommunal- og distriktsdepartementet handsamar klagesaka. Eg vil snarleg underrette både tiltakshavaren, Kragerø kommune, Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon om denne avgjerda.

SPØRSMÅL NR. 1555

Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 9. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har Norske tog fått mandat av Samferdselsdepartementet til å kjøpe vedlikehold av tog- og komponenter sammen med anskaffelse av nye tog?

BEGRUNNELSE:

Norske tog AS eier i dag de fleste persontogene som trafikkerer den norske jernbanen. De har også ansvaret for anskaffelse av nye tog. Togene leases ut til togoperatørene (eks. Vy, Go-Ahead og SJ). Togoperatørene har ansvar for drift og vedlikehold av togene. Vedlikeholdet settes ut på anbud og utføres i dag av flere selskaper (eks. Mantena, Stadler, Euromaint).

Den norske togparken består av mange eldre kjøretøy og ıla de neste årene skal en rekke eldre tog fases ut og nye tog (Type 77 og 79) skal fases inn.

Norske togs avtale om innkjøp av Type 77 (lokaltog) har opsjon om vedlikehold levert direkte av togprodusenten. Det pågår nå en konkurranse om anskaffelse av nye tog av Type 79 (fjerntog), her inngår også en opsjon om vedlikehold fra togprodusenten. Dette er opsjoner Norske tog per i dag ikke har mandat til å benytte seg av. Jernbanedirektoratet kjøper drift og vedlikehold av togoperatørene.

Dersom Norske tog har fått mandat til å overta ansvaret for vedlikeholdet fra togoperatørene får det store konsekvenser for operatørene, vedlikeholdsselskapene og eksisterende kontrakter. Modellen det legges opp til medfører at togprodusentene overtar komponentvedlikeholdet fra Mantena AS – den norske statens vedlikeholdsselskap. Togprodusentene har verksteder og infrastruktur i andre land med lavere kostnadsnivå. I praksis fratras andre vedlikeholdsselskaper muligheten til å konkurrere om

vedlikeholdskontraktene tilknyttet komponentvedlikehold. Det betyr også at norsk jernbanemateriell vil bli fraktet med lastebil til andre land for lengre opphold med vedlikehold utført utenfor Norge.

Konsekvensen av dette er usikkerhet for norske kompetansearbeidsplasser og nasjonal beredskap for skinnegående kjøretøyer- og komponentvedlikehold. Det kan i praksis medføre en nedlegging og utflagging av alt komponentvedlikehold i Norge.

Svar:

I trafikkavtalene som Jernbanedirektoratet inngår er ansvaret for vedlikehold av togene plassert hos togoperatøren. Det vil si at det er togoperatørens ansvar å planlegge og gjennomføre nødvendig vedlikehold, basert på en tilstandsvurdering på det tidspunkt togoperatøren og

Norske tog inngikk avtale om leie av kjøretøy. Operatøren bestemmer derfor om vedlikeholdet skal settes ut på anbud, eller om de ønsker at Norske tog skal benytte eventuelle opsjoner i sine anskaffelseskontrakter som overlater vedlikeholdet til togprodusenten. Frem til nå har togoperatørene, som stortingsrepresentanten skriver, valgt å sette vedlikeholdet ut på anbud.

Spørsmålet gir inntrykk av at det har skjedd en endring i ovennevnte avtalevilkår. Det stemmer ikke. Det er fortsatt slik at det er opp til togoperatørene å bestemme hvordan de vil innrette sitt vedlikehold. Dette innebærer at opsjonene i fjerntogskontrakten kan benyttes dersom togoperatørene og Norske tog er enige om at dette er en god løsning. Opsjonene fungerer utover dette som en god indikator på om vedlikeholdet gjennomføres til et konkurransedyktig kostnadsnivå.

SPØRSMÅL NR. 1556

Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 10. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvordan jobbes det med å kartlegge boligmuligheter, og sikre at alle flyktninger som nå bosettes i kommunene får egnet bolig?

BEGRUNNELSE:

Det har kommet mange asylsøkere til Norge siden krigen i Ukraina brøt ut, og det er gjort en formidabel innsats fra både frivilligheten og kommunene for å bosette raskt. Kommunene melder at det har fungert relativt greit, og at man har klart å sikre en god start for alle som er kommet. En utfordring som er økende er behovet for egnede boliger. Så meldes det at man kan ha muligheter som ikke benyttes, slik som i Bodø der kommunen ønsker å bruke forsvarsbygg som står tomme sentralt i kommunen. Det har tatt lang tid for kommunen å få svar, og det var negativt. Begrunnelse er ikke kjent, men det avstedkommer et spørsmål om offentlige etater samarbeider om å finne løsninger på en krevende situasjon. Og det er sikkert ulike muligheter rundt i landet, slik at det kan være behov for samarbeid også på tvers av nivå og instanser.

Svar:

Kommunane har i 2022 busett om lag 31 000 flyktningar. Eg er samd med stortingsrepresentant Grete Wold i at kommunane har gjort ein formidabel innsats. Vi planlegg for at det kan bli behov for å busette fleire enn i fjor. Då er det viktig at tilgangen på bustader er god, og vi følgjer denne situasjonen nøye.

Kartlegging av bustadmoglegheiter er eit viktig arbeid i denne situasjonen, kor det kjem mange nye flyktningar kvar einaste dag. Husbanken fekk 20. desember 2022 eit oppdrag om mellom anna meir kunnskap om bustadreservar. KDD fekk 1. mars oversendt ein leveranse på oppdraget. Departementet går no gjennom leveransen.

For å sikre at flyktningane får eit godt tilbod av offentlege tenester og butilbod har det allereie blitt gjort fleire tiltak. Blant annet mellombelse lovendringar og endringar i føresegner. I mai 2022 innførte vi mellombelse føresegner i plan- og bygningslova for å handtere tilstrøyminga av fordrivne ukrainarar. Det blei mellom anna gjort for å sikre tilstrekkeleg kapasitet for innkvartering, busetting, barnehage og skule. Eg er kjent med at fleire kommunar i dag først og fremst bruker beredskapsheimelen til å sikre mellombels innkvartering (asylmottak), barnehage og skular. I tillegg har vi nyleg hatt på høyring

eit forslag om ei mellombels føresegn i husleigelova. Forslaget gir høve til å inngå avtale om utleige av fritidsbustad med minstetid på eitt år, i staden for minstetida på tre år som gjeld for tidfesta leigekontraktar.

Ved utleige av ein bustad er det slik at kommunen kan garantere for pliktene til den som leiger ved å bruke eit garantidokument. Vi har no oppdatert standarddokumentet for kommunal husleigegaranti som gir utleigar større tryggleik. Vi har òg sendt brev til alle kommunane med informasjon om ordninga. Meir bruk av garantidokumentet som departementet har utarbeidd kan føre til at fleire vil leige ut, fordi utleigar vil vere betre sikra dersom det oppstår utfordringar i leigeforholdet. Kommunal husleigegaranti er difor eit godt hjelpemiddel i arbeidet med å busette flyktningar.

I tillegg vil eg setje i gang fleire tiltak denne varen. Det er behov for meir og betre informasjon og rettleiing, både til kommunar og til potensielle private utleigarar om kva som er ein eigna bustad. Eg vil difor saman med arbeids- og inkluderingsministeren sørge for meir og betre informasjon og rettleiing frå mellom anna IMDi og Husbanken. Eg veit at mange kommunar har vore kreative for å skaffe nok bustader. Formidling av gode døme og kreative løysingar frå kommunane blir òg viktig i IMDi og Husbanken sitt arbeid. Eg vil òg sørge for betre informasjon og rettleiing mot potensielle private utleigarar. I dette arbeidet er Direktoratet for byggkvalitet og Husleigetvistutvalet viktige bidragsytarar.

SPØRSMÅL NR. 1557

Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 16. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvilke initiativ vil statsråden ta for at utskrivningsklare ukrainske flyktninger innlagt i spesialisthelsetjenesten, og som ennå ikke har blitt bosatt i en kommune, kan bli bosatt i en kommune og motta nødvendig helsehjelp der?

BEGRUNNELSE:

Norge har sagt ja til å ta imot Ukrainske flyktninger som også har ekstra behov for oppfølging. Blant annet har Norge sagt ja til å ta imot skadde Ukrainske soldater, men også andre flyktninger med særskilte behov. Det bør fortsatt mange flyktninger på flyktningmottak rundt omkring i landet og som enda ikke har blitt bosatt i en kommune. Flere av disse har hatt store hjelpebehov og flere er innlagt i sykehus.

Undertegnede er gjort kjent med ett illustrerende eksempel, men det er grunn til å tro at dette kan gjelde flere sykehus og pasienter, og at det er behov for at regjeringen snarlig finner en god løsning.

Ved et av landets sykehus har en «skrøpelig» eldre ukrainsk flykting vært innlagt siden oktober. Pasienten er vurdert til å være ferdig behandlet i spesialisthelsetjenesten og er derfor utskrivningsklar. Det er imidlertid ingen steder å sende pasienten. Situasjonen har ført til at kritisk kapasitet er beslaglagt på ubestemt tid, noe som svekker beredskapen ved sykehuset.

Sykehuset har avvirket flere møter med UD, IMDi og kommunen for å avklare hvem som har ansvaret for pasienten videre, uten at det er funnet en løsning. Kommuner kan si nei til å bosette flyktninger med ressurskrevende utfordringer. Det er forståelig at kommuner sier nei når pasienter, særlig de over 67 år, med svært krevende helseutfordringer, krav til spesialisert bolig mv. vil medføre en svært stort utgift for kommunen.

Svar:

Norge har helt siden Russland startet sin angrepskrig mot Ukraina, bidratt i utstrakt grad for å hjelpe pasienter til behandling i Norge og andre europeiske land. I samarbeidet gjennom EUs sivile beredskapsordning (UCPM) har vi så langt transportert rundt 300 pasienter og pårørende til Norge, og over 700 pasienter og pårørende til andre land. Det har vært viktig for regjeringen å bidra tydelig i EUs ordning for sivil beredskap. Solidaritet med et land og en befolkning i krig er sentralt for regjeringen.

Spørsmålet berører både mitt, justis- og beredskapsministerens og arbeids- og inkluderingsministerens ansvarsområder. Justis- og beredskapsministeren har det konstitusjonelle ansvaret for mottakspolitikken, mens arbeids- og inkluderingsministeren har ansvar for bosettingspolitikken. Begge har derfor bidratt i besvarelsen av spørsmålet.

Generelt brukes uttrykket utskrivningsklare pasienter om pasienter som er ferdigbehandlet på sykehuset og som blir liggende på sykehus i påvente av et kommunalt tilbud.

Etter utskriving fra sykehus og spesialisert rehabilitering, overføres pasientene til det ordinære systemet for mottak og bosetting. Utlendingsdirektoratet (UDI) gjør sammen med alle berørte sykehus et omfattende koordineringsarbeid for å finne mottaksplass. UDI er ansvarlig for omsorgstjenestene til beboere i asylmottak over 18 år, mens vertskommunen er ansvarlig for helsetjenester og for andre lovpålagte kommunale tjenester. UDI har etablert egne innkvarteringsløsninger med nødvendige pleie- og omsorgstjenester. Selv om UDI kan øke kapasiteten i disse ved behov, er det krevende å etablere slik kapasitet raskt.

Bosetting er en frivillig oppgave for kommunene. Arbeids- og inkluderingsministeren oppfordrer kommunene til å bosette alle flyktninger uavhengig av bakgrunn og tilretteleggings-behov. Det er et klart mål at alle

flyktninger og fordrevne blir bosatt i en kommune raskt, treffsikkert, styrt og spredt. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har dedikert særskilte ressurser til arbeidet med bosetting av flyktninger med særskilte pleie- og omsorgs-behov. IMDi sender fortløpende forespørsler til kommunene så snart flyktninger og fordrevne har fått vedtak om opphold og bosettingsforberedende kartlegging er mottatt.

For bosatte medevac-pasienter var gjennomsnittlig ventetid på 2,5 måneder fra status som bosettingsklar til bosatt. For alle andre flyktninger og fordrevne var gjennomsnittlig ventetid på 2,3 måneder. Det vil si at bosetting av medevac-pasienter i hovedsak har gått raskt.

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for rask bosetting, også av personer med særskilte behov. Høye ankomster fra Ukraina innebærer at det er særlig viktig at kommunene og staten jobber sammen for å bidra til at bosettingen går raskt. Regjeringen følger situasjonen tett, og vil kunne komme raskt til Stortinget med nødvendige tiltak, når situasjonen tilsier det.

SPØRSMÅL NR. 1558

Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 7. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre pasienter med senvirkninger av covid-19 et godt faglig behandlings- og rehabiliteringstilbud?

BEGRUNNELSE:

Det er en stor gruppe i Norge som er rammet av senvirkninger av covid-19, såkalt long covid. Flere melder om at de ikke får den hjelpen de trenger for å bli friske og komme tilbake i for eksempel jobb.

Svar:

De fleste som går igjennom covid-19 blir friske, men noen får langvarige plager. Allerede i desember 2020 publiserte Helsedirektoratet de første nasjonale faglige rådene for senfølger og rehabilitering etter covid-19, og i juni 2021 forelå en nasjonal plan for rehabilitering etter covid-19. Rådene oppdateres regelmessig i tråd med ny kunnskap. Hovedprinsippet i rådene er at pasientene følges opp av sin fastlege, og at pasienter med behov for rehabilitering

etter covid-19-sykdom skal følge vanlige henvisningsrutiner og rehabiliteringsforløp.

På Helsenorge.no har Helsedirektoratet etablert en nettportal med mye nyttig informasjon om senfølger etter covid-19. Det er videoer med personer som deler sine erfaringer, råd og informasjon om selvhjelpsverktøy. Informasjonen gis på ulike språk. Rådene på Helsenorge.no er basert på råd fra Verdens helseorganisasjon (WHO). I tillegg er det kontaktinformasjon til blant annet rehabiliteringstelefonen, som er en landsdekkende telefontjeneste som gir informasjon om rehabiliterings- og habiliteringstjenester, også etter covid-19 sykdom, og til frisklivssentraler i kommunene.

Kunnskapen om senfølger etter covid-19 har kommet gradvis etter hvert som studier har blitt publisert, og Folkehelseinstituttet har gjennomført flere kunnskap-soppssummeringer om senfølger etter covid-19. I årets tildelingsbrev til Helsedirektoratet har jeg bedt direktoratet følge opp nasjonal plan for rehabilitering etter covid-19 ved å oppdatere de faglige rådene og nettportalen på Helsenorge.no når det foreligger ny kunnskap.

De regionale helseforetakene har etablert tverrfaglige regionale senfølgeklinikker for utredning og diagnostisering av pasienter som får langvarige, komplekse og sammensatte symptomer etter akuttforløpet av covid-19, og hvor funksjonsnivået påvirkes i uttalt grad. Dette kommer i tillegg til mange gode tilbud i kommunene, i sykehusene og ved private og ideelle rehabiliteringsinstitusjoner, som etter hvert har fått erfaring med pasientgruppen. Behandlingstilbudet har blitt justert avhengig av det faktiske behovet for tjenestene. Veiledning og oppfølging av fastlege kan være viktig for mange med senfølger etter covid-19. Regjeringen jobber kontinuerlig for å sikre en stabil fastlegeordning. I kommunene vil ulike rehabiliterings- og

frisklivstilbud være aktuelle for personer med senfølger etter covid-19.

Norge har initiert et nordisk samarbeid om kunnskap-utvikling knyttet til senfølger etter covid-19 som løper fra 2022 til 2024. Det skal blant annet legges vekt på enighet om definisjoner, beste praksis for behandling, utarbeidelse av kliniske retningslinjer og etablering av nettverk og samarbeid. Det er ønskelig å koble dette til infrastrukturen Nordic Commons ved at data kan gjøres tilgjengelig og være utgangspunkt for analyser og studier. NordForsk leder dette arbeidet. Det gjennomføres også kliniske studier i Norge om senfølger etter covid-19.

SPØRSMÅL NR. 1559

Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 9. mars 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Kulturministeren har så langt ikke kunnet fremvise et oppdatert faktagrunnlag for norsk filmbransje som viser en markedssvikt, og at det dermed er nødvendig å innføre en avgift på strømmetjenester eller investeringsplikt.

Har ikke kulturministeren et slikt oppdatert faktagrunnlag?

BEGRUNNELSE:

Så langt har ikke kulturministeren greid å svare tilstrekkelig og saklig om et faktagrunnlag. Noen slik redegjørelse fantes heller ikke i høringsnotatet om strømmeavgift og investeringstvang.

Det er lite konstruktivt at kulturministeren avfeier mitt tidligere spørsmål ved å slå fast at vi er uenige, når det jeg etterspør er et bedre beslutningsgrunnlag enn det kulturministeren kan fremskaffe for sitt forslag om en strømmeavgift og investeringsplikt. Det er god forvaltningsskikk å ha en god utredning av faktiske forhold før man innfører reguleringer som kan ha negative virkninger for flere av aktørene i et marked, og særlig når det gjelder plikter med økonomiske virkninger og administrative byrder. Hvis kulturministeren er uenig i at man bør ha et godt beslutningsgrunnlag, noe hennes tidligere svar tyder på, må hun gjerne bekrefte den uenigheten.

Kulturministeren svarer ikke på hvilke av de filmpolitiske målene hun mener får bedre måloppnåelse med reguleringene i høringsnotatet, verken de filmpolitiske

målene som lå til grunn for filmforliket hun selv viser til i høringen, eller regjeringens justerte filmpolitiske mål.

Regjeringen ønsker å styrke norsk filmbransje, men kulturministeren sannsynliggjør ikke at en strømmeavgift eller investeringstvang vil styrke bransjen. Det gis ikke en troverdig vurdering av om en regulering slik hun foreslår kan ha negative konsekvenser for norsk filmbransje. En slik vurdering bør man ha om man skal gjøre en grundig vurdering av et tiltak.

Kulturministeren hevder en samlet filmbransje ønsker en strømmeavgift og en investeringstvang, men høringen viser at flere av selskapene er kritiske til en slik regulering og frykter det kan få negative konsekvenser for bransjen. Man kan spørre seg hvor samlet bransjen da står om ønsket, eller om kulturministeren bare velger å se bort fra de som ikke er enig med henne.

De tydelige endringene i pengestrømmene i markedet som statsråden viser til, slår så langt ut i et oppsving i norsk filmbransje ute sidestykke. Det produseres så mye norsk innhold at bransjen opplever kapasitetsmangel. Det er også mange produksjoner som når et veldig stort publikum utenfor landets grenser.

Statsråden bør fremskaffe et oppdatert faktagrunnlag for norsk filmbransje for å rettferdiggjøre en eventuell avgift.

Svar:

Det er en påvist markedssvikt som ligger til grunn for det meste av offentlige økonomiske virkemidler for film- og serieproduksjon. Markedssvikten består i at et uregulert marked ikke vil frembringe den bredden, det volumet og den kvaliteten på norsk film- og serieproduksjon som alle partier (med mulig unntak for Fremskrittspartiet) ønsker. Markedssvikten blir ikke uten videre borte ved at noen strømmeaktører investerer i norske film- og serieproduksjoner.

Man har ingen garanti for at det er en varig trend at internasjonale strømmeaktører investerer i norske film- og serieproduksjoner. Investeringer i lokalt innhold vil kunne påvirkes av konjunkturer i markedet og strategiske vurderinger i de enkelte selskapene. I 2022 annonserte Warner Bros/Discovery at de som ledd i innsparingstiltak på 3 mrd. dollar ikke lenger vil finansiere lokale produksjoner (såkalte originals) for HBO Max i Norden (og i flere andre land). Netflix og Disney opplevde på sin side kraftige, men forbigående, børsfall i 2022, uten at dette førte til endringer i investeringer i lokalt innhold. Dette peker i retning av at det er uklokt å basere norsk filmpolitikk ensidig på at disse aktørene tar et varig ansvar for å oppfylle norske filmpolitiske mål.

For å kunne opprettholde dagens nivå, kvalitet og volum på film- og serieproduksjon er det bred politisk konsensus om dagens offentlige virkemidler for produksjon av film og serier. I høringsnotatet viser vi til at den raske fremveksten av strømmeaktører har ført til tydelige endringer i pengestrømmene i markedet og med det finansieringen av audiovisuelle produksjoner. Det er disse endringene som ligger til grunn for forslaget om en medfinansieringsplikt.

Jeg har lagt frem et høringsnotat med forslag om å innføre en medfinansieringsplikt underbygget med en vurdering av fakta og utstrakt bruk av relevante kilder. Det inneholder argumenter som både taler for og mot å etablere en medfinansieringsplikt, herunder estimerer over strømmeaktørenes investeringer i norsk innhold. Høringsnotatet konkluderer, etter en balansert helhetsvurdering, med at nytten oppveier for kostnadene ved tiltaket og at det foreslås innført en medfinansieringsplikt.

Hjemdal har på sin side ikke tilkjennegjort hvilke oppdaterte faktagrunnlag hun støtter seg på når hun hevder at en medfinansieringsplikt er unødvendig. Når Hjemdal summarisk avviser høringsnotatet som utilstrekkelig oppdatert og faktabasert, er det grunn til å tro at Hjemdal først blir fornøyd med fakta som bekrefter hennes egen virkelighetsoppfatning.

SPØRSMÅL NR. 1560

Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 9. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvor mye lengre tid anslår statsråden at det vil ta før Kystvakten og fregattene har fullt operative maritime helikoptre ombord på sine fartøyer hvis man anskaffer nye maritime helikoptre, i forhold til hvis man hadde reaktivert avtalen med NATO Helicopter Industries om NH90?

BEGRUNNELSE:

«Etter en årrekke med store utfordringer knyttet til innføring av NH90 helikoptrene ble kontrakten terminert i juni 2022. [...] Det er av stor viktighet for Kystvaktens evne til effektiv overvåkning, rask respons og effektiv oppdragsløsning at det snarest mulig anskaffes helikoptre til de fire helikopterbærende fartøylene» skriver Kystvakten i årsrapporten for 2022. Fregattene er også avhengig av helikoptre for å få rekkeviddefordel mot ubåter, som

er elementært i antiubåtkrigføring. Venstre er bekymret for Kystvakten og Fregattvåpenets svekkede evne til oppgaveløsning uten maritime helikoptre ombord på fartøylene.

I sitt svar på vårt skriftlige spørsmål 7. nov., sa statsråden at vi må ta høyde for at det vil kunne ta flere år før vi har nye maritime helikoptre i Norge. Det framstår nå som at statsråden har gitt denne saken høy prioritet, nasjonalt og i dialog med allierte. Vi ønsker nå et mer presist svar på når maritime helikoptre kan være fullt operative på Sjøforsvarets fartøyer.

Både tidsaspektet og kostnader taler for at spørsmålet om å reaktivere avtalen med NHI om levering av 14 NH90 bør stilles på ny. 13 av helikoptrene ville vært operative i 2023 hvis ikke avtalen hadde blitt sagt opp, og kostnaden Forsvaret nå har til vedlikehold og testing av helikoptrene er 75 % av kostnaden for operativ bruk.

I hovedsak synes det som om utfordringene med NH90 har vært mangel på rettidige bestillinger av gangtidskomponenter og reservedeler slik at vedlikeholdsorganisasjonen har vært ineffektiv i 50 % av tiden. Mottatte helikoptre har i tillegg vært i Initial Operational Capability (IOC), og dermed måttet bli returnert til fabrikant for oppgradering til Full Operational Capability (FOC). Dette har gitt færre helikoptre tilgjengelig for drift og forsinket innfasingen av NH90-flåten.

Risikoen for å tape rettsaken om tilbakelevering av 14 NH90 helikoptre med tilhørende utgifter må selvfølgelig også tas med i vurderingen.

Det er ønskelig med utdypende og oppdatert informasjon om status på disse prosessene. På bakgrunn av tid, kostnader og øvrige risikoer, kan det framstå som at Sentralt styringsdokument (SSD) og Konseptvalgutredningen (KVVU) for anskaffelse av nye maritime helikopter også burde vurdere reaktivering av avtalen med NHI.

Svar:

Anskaffelse av en ny maritim helikopterkapasitet vil gi fullt operative maritime helikoptre tidligere enn om man hadde reaktivert avtalen om NH90 i dag.

Forsvarssektoren hadde gjentatte ganger forsøkt å løse problemene i samarbeid med leverandøren. Mer enn 20 år etter at kontrakten ble inngått stod imidlertid Fors-

varet fortsatt uten helikoptre som kunne gjøre oppgavene de ble anskaffet for, og uten at leverandøren kunne presentere realistiske løsninger på problemene. En evalueringsrapport fra Forsvaret våren 2022 slo fast at selv med store ekstrainvesteringer ville det ikke være mulig å øke leveransene fra NH90 til et nivå som møtte Forsvarets behov. Basert på en omforent anbefaling fra forsvarssektoren ble kontrakten med NATO Helicopter Industries hevet 9. juni 2022.

For meg har det vært høyt prioritert å få etablert en ny maritim helikopterkapasitet så raskt som mulig. Umiddelbart etter kontrakthevingen iverksatte jeg derfor tiltak for å utrede hvordan Forsvarets behov hurtig kunne bli dekket. Det ble etablert et eget prosjekt for ny maritim helikopterkapasitet, hvor en bred vurdering av alternative løsninger for maritim helikopterkapasitet i Forsvaret inngår.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen gjør at mange land nå ser behov for å styrke sitt forsvar. Dermed blir det også økt etterspørsel etter militært materiell og lengre leveransetider. Helikoptre er etterspurt av mange. Det arbeides imidlertid aktivt fra norsk side for å få etablert maritim helikopterkapasitet så raskt som mulig.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med et prosjekt for maritim helikopterkapasitet så snart det lar seg gjøre.

SPØRSMÅL NR. 1561

Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wethus Thorsvik

Besvart 10. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva mener statsråden om at syke mennesker med konkrete diagnoser får avslag om hjelp ved enkelte lokale DPS, begrunnet med at de bruker cannabis, og hvordan vil statsråden forsikre seg om at det ved DPSene blir en mer forutsigbar og enhetlig vurderingspraksis av pasienters rett til nødvendig helsehjelp?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Dagbladet, oppdatert 22.11.22, kan vi lese om en mann som ble nektet behandling hos distriktpsykiatrisk senter (DPS) i Kristiansand fordi han var åpen om sitt cannabisbruk, jf. <https://www.dagbladet.no/nyheter/bruker-cannabis-ble-nektet-behandling/76739039>. Man-

nen er diagnostisert med bipolar lidelse type to og hadde mottatt behandling ved en DPS i Oslo. Han har slitt med psykiske lidelser hele livet og sier selv at cannabis brukes som selvmedisinering mot psykiske helseplager. Etter en akuttinnleggelse sier mannen selv at han ble informert om at han ikke fikk tilbud om oppfølging ved det lokale DPS fordi han brukte cannabis som selvmedisinering. Mannen fikk tilbud om avrusing, men altså ikke tilbud om et psykisk helsetilbud. Ved lokalt DPS i Oslo hadde ikke cannabisbruk som selvmedisinering stått i veien for å få hjelp. Det synes derfor være en god del ulik praksis når det gjelder grunner til å avvise pasienter, avhengig av hvilke lokal DPS man bli henvist til.

Undertegnede mener det er alvorlig dersom det stemmer at det er ulik praksis ved landets DPSer og hvor hen-

viste pasienter noen steder risikerer å få avslag på nødvendig behandling av moralske og ikke faglige grunner.

Svar:

Det skal selvsagt ikke være slik at mennesker med psykiske lidelser som har hjelpebehov, skal avvises grunnet bruk av rusmidler. Jeg er helt enig med representanten Wetrhus Thorsvik i at vi ikke skal ha en slik praksis.

Når det gjelder den konkrete problemstillingen, har jeg fått følgende svar fra Helse Sør-Øst RHF som har innhentet opplysninger fra Sørlandet sykehus HF:

«Interne rutiner ved Sørlandet sykehus HF er at pasientens rett til helsehjelp skal vurderes uavhengig av bruk av rusmidler og ut ifra gjeldende regler i prioriteringsveilederen. Dette

gjelder for alle våre avdelinger og DPS. Det er gjort en gjennomgang av interne rutiner for å sikre at denne uheldige hendelsen ikke gjentas. Den aktuelle pasienten har fått en ny vurdering i foretaket.»

En av de sentrale anbefalingene i nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse (Helsedirektoratet, 2012), er at pasientene skal sikres oppfølging og behandling av begge lidelser og at dette ansvaret ligger hos instansen som først kommer i kontakt med pasienten. Helse Sør-Øst RHF viser til at de i all kommunikasjon med helseforetakene/sykehusene har lagt til grunn at prioriteringsveiledere og nasjonale faglige retningslinjer skal følges, og oppfatter i likhet med Sørlandet sykehus HF den omtalte hendelsen som en svikt i helseforetakets rutiner.

SPØRSMÅL NR. 1562

Innlevert 2. mars 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 13. mars 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Er statsråden sikker på at det ikke vil bli lenger ventetid når regjeringen fra 1. juli 2023 gjør det vanskeligere for kommunene å bruke private barnevernsaktører til plassering av barn i ordinære fosterhjem, og hvilke risiko- sårbarhetsanalyser for konsekvensene for fosterhjemsfeltet er gjort i forkant av disse endringene?

BEGRUNNELSE:

NRK har de siste dagene satt søkelyset på alle barna under offentlig omsorg som venter på å få fosterhjem. For disse barna innebærer det at en barndom settes på vent. Flere av barna har levd under omsorgssvikt og har et større behov enn andre barn for ro og stabil omsorg. Fosterhjem er det beste og viktigste tiltaket i barnevernet der målet er å skape nye, gode og livslange relasjoner for barnet. Det er bekymringsfullt når halvparten av barna som trenger fosterhjem må vente over et halvt år.

Regjeringen vil stramme inn bruken av private barnevernsaktører fra og med 1. juli 2023. Det betyr at barnevernstjenesten ikke kan inngå nye avtaler med private leverandører om plassering av barn i ordinære fosterhjem. Statsråden synes å forutsette at alle fosterhjem formidlet via private automatisk vil la seg rekruttere til det offentlige. Barneombudet synes ikke å være enig i dette og mener at mange fosterhjem som har fått god oppføl-

ing i det private vil vegre seg for å gå over til det offentlige. Hvis vi ikke har et godt nok system på plass, fører det til at vi mister allerede sårt tiltrengte, trygge hjem. Mange fosterhjem som er rekruttert via private, sier at den tette oppfølgingen de har fått har vært avgjørende. Å hindre private å tilby denne viktige tjenesten til det offentlige kan føre til en enda lenger ventetid for barn under offentlig omsorg. I denne saken synes ideologi å hindre barns beste. Kapasiteten burde i det minste være bygd opp i det offentlige før private fases ut.

Svar:

Lovendringa som trer i kraft 1. juli 2023 inneber at barnevernstenestene ikkje lenger kan nytte fosterheimar som har inngått avtale med ein privat aktør om godtgjering for, eller innhald i, fosterheimsoppdraget. Lovendringa må sjåast i lys av at det er den kommunale barneverntenesta som har det heilskaplege ansvaret for oppfølginga av både fosterbarnet og fosterheimen. Dette blir vanskelegare dersom ein privat tilbydar gjennom avtale med fosterheimen definerer vesentlege delar av fosterheimsoppdraget. Departementet har lagt avgjerande vekt på at kommunane må ha moglegheit til å følgje opp barn i fosterheim på forsvarleg vis, og sjølv inngå avtale med fosterheimar. Eg vil òg vise til at tjuefem av i overkant tretti høyringsvar stilte seg positive til lovforslaget då det var ute på høyring.

Lovendringa har ikkje tilbakeverkande kraft, og gjeld berre nye fosterheimsoppdrag. Det er også slik at private aktørar fortsatt kan rekruttere fosterheimar og stille dei til disposisjon for det offentlege, men då utan avtale som har økonomiske og faglege bindingar. Dei kan også inngå avtale med kommunar om oppfølging, rettleiing og opplæring av fosterheimar. På den måten vil det fortsatt vere mogleg for kommunane å bruke den kompetansen som private aktørar har bygd opp. For rekruttering av fosterheimar til Bufetat, som beredskapsheimar eller spesialiserte fosterheimar, inneber lovendringa ingen endringar.

Når det gjeld korleis eit forbod mot private aktørar vil påverka tilgangen på fosterheimar, og med det ventetid, har departementet vurdert fleire aspekt og utfall ved eit forbod. Departementet arbeider med tiltak på kort og lengre sikt for at lovendringa ikkje skal føre til færre fosterheimar og at vi får til ei betre fosterheimsteneste og færre barn i kø. Eg har bedt Bufdir sjå på ekstraordinære

tiltak som kan setjast i verk på kort sikt, og som er egna til å rekruttere fleire fosterheimar til dei barna som ventar på fosterheim no. Eg vil invitere kommunesektoren til dialog om utfordringane og moglege tiltak som kan settast i verk straks.

Dei siste åra er det iverksett fleire tiltak for å styrkje fosterheimsrekrutteringa. Bufdir har utarbeida faglege tilrådingar for økonomiske rammevilkår til fosterheim, og direktoratet er òg i gang med å utarbeide faglege tilrådingar for oppfølging og nytt opplærings- og oppfølgingsprogram. Regjeringa arbeider med ei melding til Stortinget om fosterheimar, kor vi vil sjå på mellom anna pensjon, godtgjering og betre oppfølging. Stortinget har løyvd midlar til utviklingsprosjekt, kor kommunar samarbeider om å få på plass betre oppfølgings- og rettleiingstilbod. Dette er tiltak som på lang sikt vil sikre ei betre fosterheimsrekruttering.

SPØRSMÅL NR. 1563

Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 9. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvorfor fikk utbyggerne ved Roan og Storheia vindkraftverk tillatelse til å bygge ut ved forhåndstiltredelse, og hvilke konsekvensutredninger gjennomførte departementet før denne tillatelsen ble gitt?

BEGRUNNELSE:

Forhåndstiltredelse er adgang til å ta i bruk en annens eiendom etter at det er truffet vedtak om ekspropriasjon, men før ekspropriasjonserstatningen er fastsatt. Ekspropriasjon innebærer overtakelse av eiendomsrett til eiendom, mot grunneier eller personer med bruksrettigheters vilje. I Fosen-dommen sa Høyesterett at konsesjons- og ekspropriasjonsvedtakene ikke stod seg med tilvising til minoritetsvernet i SP artikkel 27.

Svar:

Etter oreigningsloven § 25 kan det gis samtykke til forhåndstiltredelse når det er begjært skjønntil domstolene for fastsettelse av ekspropriasjonserstatningen. Det følger klart av ekspropriasjonsretten at når det er begjært

skjønntil tiltakshavers normale interesse i å komme i gang med arbeidene grunnlag for å gi slikt samtykke.

Søknad om samtykke til forhåndstiltredelse utløser i seg selv ikke krav om konsekvensutredninger, men til grunn for konsesjonsbehandlingen lå det konsekvensutredninger med egne fagrapporter om reindrift, egen utredning av det folkerettslige utgangspunktet og konsultasjon med reindriften og Sametinget.

SPØRSMÅL NR. 1564**Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 9. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva har statsråden foretatt seg for å sikre at energilovens paragraf 3-1 har blitt overholdt på Fosen siden 11.10.2021, og hvordan vil statsråden sikre at loven overholdes på Fosen fremover?

BEGRUNNELSE:

Energiloven § 10-7 første ledd nr. 1 viser til energiloven § 3-1 første ledd, som lyder:

«Anlegg for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi, kan ikke bygges, eies eller drives uten konsesjon. Det samme gjelder ombygging eller utvidelse av bestående anlegg.»

Flere jurister har uttrykt bekymring for at vindkraftanleggene på Fosen i dag driver uten konsesjon. Drift uten konsesjon, er etter energiloven § 10-5 straffbart. Paragrafens første ledd, første punktum:

«Med bøter eller fengsel inntil 1 år eller begge deler straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser eller enkeltvedtak nevnt i § 10-7 første ledd nr. 1 til 3 og annet ledd nr. 1 til 3.»

Konsesjonene til vindkrafta på Fosen ble funnet ugyldig av Høyesterett i oktober 2021.

Svar:

Høyesterett har lagt til grunn at konsesjonsvedtakene fra 2013 er i strid med reieneiernes rett til kulturutøvelse på Fosen, fordi de ikke inneholdt tilstrekkelig avbøtende tiltak. Regjeringens tolkning av høyesterettsdommen og plan for oppfølging av denne har ligget fast. Regjeringen satte i gang en omgjøringsprosess umiddelbart etter at dommen falt.

Som jeg tidligere har påpekt til representanten, i svar på spørsmål 1514, betyr ikke dommen i ekspropriasjons-saken at konsesjonene til vindkraftverkene på Storheia og Roan har falt bort uten videre. Det er opp til regjeringen å følge opp dommen, gjennom å fatte nye vedtak i saken. Det arbeidet er vi i gang med.

Regjeringen skal sammen med de berørte partene og Sametinget sørge for å finne en ny løsning som sikrer reieneiernes rettigheter på Fosen. Regjeringen jobber nå aktivt med å innhente det nødvendige faktiske grunnlaget for å fatte nye vedtak. Inntil de foreligger, drives vindkraftverkene i henhold til de opprinnelige konsesjonene. Vindkraftselskapene bryter derfor ikke konsesjonsplikten i energiloven § 3-1 (1).

SPØRSMÅL NR. 1565**Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 10. mars 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan sørger næringsministeren, som eier av Statkraft, for at urfolks rettigheter overholdes ved utbygging i urfolksområder i Chile, hvordan sikres demonstrasjons- og ytringsfriheten til demonstrantene, og hvordan vil statsråden sørge for at nøytrale observatører kan observere om disse rettighetene overholdes?

BEGRUNNELSE:

Både i Norge og Chile møter Statkraft, som næringsministeren forvalter eierskapet av, på problemer med urfolks rettigheter. I Norge opererer Statkraft Storheia vindkraftverk som opererer på en konsesjon som er kjent ugyldig på grunn av brudd på menneskerettighetene. I Chile møter Statkraft voldsomme protester fordi de vil bygge et stort vannkraftverk i Pilmaiquén-elven. Chilenske myndigheter har plassert ut politi for å beskytte Statkrafts anlegg. Nylig ble demonstranter beskyttet. Statkraft, politiet

og Chiles statlige institusjon for menneskerettigheter har ulike versjoner av hvordan foranledningen for demonstrasjonene var, ifølge en artikkel i BT publisert 3. mars. Som eier av Statkraft har næringsministeren et stort ansvar for å sørge for at demonstrasjons- og ytringsfrihet sikres, uten at voldsbruk er en trussel.

Svar:

Utbygging av fornybar energi er ofte krevende, blant annet fordi utbygginger bruker arealer og naturressurser som også kan brukes til andre formål eller fordi de varige naturinngrepene i mange tilfeller kan være betydelige. For samfunnet bør disse negative konsekvensene vurderes blant annet opp mot samfunnsnyttene, og det er viktig at konsesjonsprosessene er gode og grundige.

Norge har gjennom flere tiår vært sentral i styrkingen av urfolks rettigheter internasjonalt, og har forpliktet seg til relevante FN konvensjoner og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater.

I den nye eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022-2023) Et grønnere og mer aktivt eierskap, er forventningene til selskapene med statlig eierandel knyttet til ansvarlig virksomhet og bærekraft tydeliggjort og forsterket. Dette gjelder også miljøforhold og menneskerettigheter. Staten som eier forventer blant annet at selskapene er ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet og gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder. At selskapene skal være ledende betyr at de skal være bedre enn andre. Aktsomhetsvurderinger forutsetter at selskapene har en meningsfull dialog med interessenter, blant annet urfolk, med særlig vekt på de som er eller kan bli negativt berørt av selskapets virksomhet og videre at de stanser, forebygger eller reduserer negativ påvirkning/skade. Iht. til rollefordelingen i selskapslovgivningen er det styret og ledelsen i selskapene som har ansvaret for driften av selskapet, innbefattet å gjennomføre disse vurderingene. Selskapenes oppfølging av statens forventninger følges opp av staten i eierdialogen med selskapene.

Statkraft viser til at selskapet i 2015 kjøpte selskapet Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A., som eide et elvekraftverk i elva Pilmaiquén, sør i Chile samt tre konsesjoner for vannkraftverk i den samme elven. To av disse, Los Lagos- og Osorno-prosjektene, var det aktuelt for Statkraft å bygge ut. Selv om disse utbyggingene allerede hadde konsesjon da Statkraft overtok, er det ifølge Statkraft gjennomført omfattende dialog med lokale interesser knyttet til både miljømessige og sosiale forhold. Los Lagos-prosjektet ble besluttet bygget ut i 2019. Statkraft viser til at for Osorno-prosjektet ble det identifisert problemstillinger som var uavklart, og til at Statkraft ikke fant utbyggingssløsninger som oppfylte selskapets krav til lønnsomhet og samtidig tok tilstrekkelig hensyn til andre interessenter i

området, særlig urfolksgrupper. I januar 2023 besluttet Statkraft derfor å ikke gå videre med Osorno-prosjektet.

23. februar i år ble det gjennomført en demonstrasjon ved inngangen til anleggsområdet for kraftverket. Statkraft viser til at de fremdeles arbeider med å få full oversikt over de faktiske hendelsene, men at følgende synes klart: Maskerte demonstranter med kjepper og stein tok seg inn gjennom porten ved anlegget, felte flere trær for å sperre tilkomsten, ramponerte vaktbua og tente på gjenstander fra denne. Demonstrantenes opptreden ble oppfattet som truende og voldsom, og Statkrafts vaktpersonell trakk seg raskt tilbake uten konfrontasjoner med demonstrantene. Ifølge Statkraft kom politifolk fra en nærliggende politipost raskt til stedet, og det ble brukt tåregass og skutt i luften. Ifølge Statkraft viser ikke overvåkningsvideoen fra området at politiet løsner skudd ut over dette, men det kan ikke utelukkes. Undersøkelser pågår fortsatt.

Statkraft opplyser at de har hatt en omfattende dialog med befolkningen i området som er berørt av utbyggingen siden selskapet overtok prosjektet i 2015. Til tross for hendelsen 23. februar opplever Statkraft at forholdet til lokalbefolkningen, inkludert urfolksgrupper, i hovedsak er godt. Gruppene som demonstrerer mot prosjektet, har, ifølge Statkraft, motarbeidet dialogen mellom Statkraft og lokalsamfunnet, og har også tidligere demonstrert mot Statkrafts virksomhet i området.

Statkraft gir i sin årsrapport for 2022 og på sine chilenske hjemmesider en beskrivelse av selskapets arbeid med Los Lagos-prosjektet. Statkraft opplyser at omfattende dialog med berørte grupper og offentlige dialogmøter er et sentralt element i selskapets arbeid med disse problemstillingene. I samarbeid med lokale organisasjoner er det etablert systemer for å overvåke og følge opp avtaler om miljømessige og sosiale forhold knyttet til utbyggingen.

Statkraft opplyser også at det i selskapets interne styringssystemer er tydelige krav til aktsomhetsvurderinger både for egen virksomhet og hos underleverandører. Selskapet skal vurdere risiko, konsekvenser og bidrag knyttet til menneskerettigheter i forbindelse med sin aktivitet, blant annet i forbindelse med utbyggingsprosjekter og oppkjøp. Vurdering av forhold knyttet til sikkerhet, ytringsfrihet og minoriteters rettigheter er en naturlig del av dette.

Statkraft har videre forpliktet seg til å følge FN's veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og prinsippene i OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Selskapet opplyser også at de bruker andre relevante rammeverk i sin tilnærming. Åpenhetsloven, som trådte i kraft 1. juli 2022, gjør at disse forpliktelsene er ytterligere nedfelt i lovpålagte krav. Ifølge selskapet vil de så langt som mulig legge til rette for at grupper og enkeltpersoner som er motstandere av et utbyggingsprosjekt, får reell mulighet til å komme til orde. Statkraft påpeker samtidig at selskapet må sørge for at dette ikke fører til at egne og underleverandørers ansatte utsettes for fare. Ifølge

Statkraft gjør selskapet også egne aktsomhetsvurderinger, og det er ikke slik at selskapet alltid bygger ut prosjekter som har en rettskraftig konsesjon.

Undersøkelser pågår fortsatt for å få full oversikt over de faktiske hendelsene ifm. demonstrasjonen ved Los Lagos-prosjektet, og departementet vil følge opp saken videre i eierdialogen med Statkraft.

SPØRSMÅL NR. 1566

Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 13. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Har kommunene, gjennom selvstendige kommunestyrevedtak, lov til å gi lønnstillegg til grupper av ansatte utenom ordinære oppgjør, og hvilke kriterier må vedtaket i så fall møte for å være lovlig og ikke bryte med forpliktelsene i tariffavtalen?

BEGRUNNELSE:

I fjor opplevde vi den lengste lærerstreiken noensinne i Norge - med tvungen lønnsnemnd, som de berørte arbeidstakerne naturligvis opplevde skuffende. Samarbeidsklimaet mellom KS og lærerorganisasjonene beskrives nå som svært anstrengt før årets forhandlinger.

Vi vet at det er store utfordringer med å rekruttere nok kvalifiserte lærere til skolene. Over 40 000 utdannede lærere jobber ikke lenger i skolen og har valgt andre yrker. Vi kan være i ferd med å oppleve lærerkrise. Dette henger sannsynligvis sammen med den lave lønnsveksten særlig lærere med høy utdanning og lang ansiennitet har opplevd over flere år.

Rikslønnsnemndas nylige avgjørelse om virkningstidspunkt for fjorårets oppgjør ble en ny skuffelse for lærerne. Med tidspunktet satt til streikens slutt, gikk arbeidstakerne glipp av nesten fem måneders lønnsvekst.

Flere kommuner har tatt initiativ til å endre virkningstidspunktet lokalt for å kompensere. Dette har KS avklart i et brev til kommunene at ikke er lov, uten å bryte med bestemmelsene i tariffsamarbeidet.

På bakgrunn av det trenger vi at statsråden avklarer om kommunene har lov til å gi et lønnstillegg til disse (eller andre) arbeidstakerne - frikoplek fra denne prosessen eller andre prosesser. Kommunene rapporterer om veldig ulike tilbakemeldinger på dette spørsmålet fra ulike kilder, og det kan derfor være ønskelig at statsråden bidrar med å avklare dette, og hvilke kriterier et slikt forslag om et tillegg til en gruppe arbeidstakere må møte for å være lovlig.

Svar:

Eg har ansvaret for arbeidsgivarpolitikken i det statlege tariffområdet. Kommunal- og distriktsdepartementet har fullmakt til å forhandle og inngå avtaler på vegner av staten med hovudsamanslutningane i staten, som omhandlar lønn for tilsette i det statlege tariffområdet. Det kommunale tariffområdet fell utanfor mitt ansvarsområde. Etter mi vurdering er det partane etter den aktuelle tariffavtalen, KS og lærerorganisasjonane, som må avklare handlingsrommet etter avtalen.

SPØRSMÅL NR. 1567**Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 13. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilken rolle er de nyopprettede polititjenestestedene tiltenkt i kampen mot nettovergrep og deling av overgrepsmateriale, for å øke oppfølgingsprosenten i tipsene Kripos mottar fra NCMEC?

BEGRUNNELSE:

Det vises til regjeringens beslutning om å opprette ni nye polititjenestestedene. Det er her en uenighet mellom statsråden og Politiets Fellesforbund om disse stedene skal finansieres med friske midler, eller om de skal finansieres med en omdisponering på politiets budsjett. Statsråden har fremhevet at det er bevilget 75 millioner kroner i friske midler til denne etableringen av nye politikontorer.

Det vises videre til hva som har fremkommet i mediene om norsk politiets oppfølging av tips om nettovergrep og overgrepsmateriale fra den amerikanske aktøren National Center for Missing and Exploited Children (NCMEC). Inntil april 2021 var det Kripos som mottok og gjorde en vurdering av om det burde opprettes straffesak på bakgrunn av tipset. Etter omlegging av praksis i april 2021 er det nå slik at Kripos sender tipsene videre til det politidistriktet hvor mistenktes antas å bo slik at distriktene selv kan vurdere om straffesak bør opprettes. Dette har medført at det nå er store geografiske variasjoner i hvor stor utstrekning det enkelte politidistrikt oppretter straffesak på bakgrunn av tipsene fra NCMEC. I Agder opprettes det straffesaker basert på 2,3 prosent av tipsene, mens Innlandet, Troms og Finnmark opprettet straffesak på mellom 71 og 84 prosent av tipsene. Dette fremstår som en svært oppsiktsvekkende geografisk differensiering i rettssikkerheten.

Enkelte politidistrikter er helt tydelige på at den manglende oppfølgingen av tipsene fra NCMEC dreier seg om mangel på kapasitet. Dette til tross for at disse sakstypene skal ha høy prioritet i politiet. Da regjeringen nå – mot fagforeninger og politifaglige råd – har funnet at etablering av nye politikontorer er veien å gå for å styrke politiet, antas det at de prioriterte sakstypene som NCMEC gjelder også har vært en del av vurderingen som ligger bak beslutningen om etableringen av nye tjenestesteder. Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på hvilken rolle de nyopprettede tjenestestedene skal ha i kampen mot nettovergrep og deling av overgrepsmateriale, slik at andelen av tipsene som mottas fra NCMEC økes.

Svar:

Regjeringen har besluttet å opprette ni nye tjenestesteder i 2023. Regjeringen har ikke lagt særskilte føringer for disse tjenestestedene. De skal omfattes av de samme krav som politiets eksisterende tjenestesteder og være en del av den ordinære strukturen i politidistriktet. Hvilke konkrete oppgaver og tjenester som skal legges til det enkelte tjenestested, bestemmes av politiet lokalt, i samråd med kommunen.

Politiet har et bredt samfunnsoppdrag og skal bl.a. forebygge og etterforske ulike typer kriminalitet. De ansatte ved de ulike tjenestesteder, nye som gamle, skal løse oppgaver innenfor hele dette samfunnsoppdraget. Opprettelse av nye tjenestesteder er ikke målrettet mot én type kriminalitet.

Arbeidet med å bekjempe internettrelaterte overgrep mot barn har høy prioritet i alle deler av politiet og straffesaksjeden for øvrig. Forebygging og etterforskning av slike forhold utføres i all hovedsak av spesialiserte fagmiljøer, men lokal tilstedeværelse kan i noen tilfeller gi støtte både med tanke på kunnskapsinnhenting, planlegging og utføring av ulike oppdrag relatert til bekjempelse av slik kriminalitet.

Det er påtalemyndigheten i politidistriktene som vurderer hvorvidt det enkelte tips skal etterforskes.

Jeg har tidligere orientert Stortinget om at Justis- og beredskapsdepartementet har bedt Politidirektoratet om en redegjørelse for status i hvert enkelt politidistrikt med hensyn til registrering og behandling av tips fra NCMEC. Direktoratet rapporterer at håndteringen av sakene er under forbedring i alle politidistriktene. Samordning og kompetanseutveksling mellom politidistriktene forbedres. Kripos har tatt en tydelig faglig rolle, og vil utarbeide produkter som vil bidra til mer enhetlig aktivitet innen det forebyggende fagfeltet.

Regjeringen vil legge frem en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner senere i år. Bekjempelse av internettrelaterte overgrep mot barn vil inngå i opptrappingsplanen.

SPØRSMÅL NR. 1568**Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 10. mars 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil næringsministeren gje Statkraft beskjed om at lokale protestar mot deira anlegg aldri skal møtast med skot, og vil ministeren sørgje for at Statkraft tek urfolks rett til informert samtykke på alvor framover?

GRUNNGJEVING:

Ifølgje Bergens Tidende 3. mars vart lokale urfolksgrupper som demonstrerte mot eit av Statkraft sine vasskraftanlegg i Chile skotne på sist veke. Blant dei skadde demonstrantane er regionaldirektør for den statlege institusjonen for menneskerettar som står i fare for å miste synet. Det har vore gjentekne protestar frå landets mapuche-folk sidan Statkraft etablerte seg i 2014 då anlegga ligg i deira område.

Svar:

Noreg har gjennom fleire tiår vore sentral i styrkinga av urfolks rettar internasjonalt og har forplikta seg til relevante FN konvensjonar og ILO-konvensjon nr 169 om urfolk og stammefolk i sjølvstendige statar. I den nye eigarskapsmeldinga, jf. Meld. St. 6 (2022-2023) Eit grønar og meir aktivt eigarskap, er forventningane til selskapa knytt til samfunnsansvar og berekraft gjort tydelegare og forsterka. Dette gjeld og miljøforhold og menneskerettar. Staten som eigar forventar m.a. at selskapa er leiande i arbeidet med ansvarleg verksemd og gjennomfører varsemdvurderingar i tråd med anerkjende metodar. Varsemdvurderingar føreset at selskapa har ein meningsfull dialog med interessentar (m.a. urfolk), med særleg vekt på dei som er eller kan bli negativt ramma av selskapets verksemd og vidare at dei stansar, førebyggjer eller reduserer negativ påverknad/skade. Eg vil framheva at staten meiner alvor med at selskapa skal vere leiande. Det vil seie å vere betre enn dei andre. Dette blir følgt opp i dialogen med Statkraft og dei andre statleg eigde selskapa, og i samsvar med rollefordelinga i selskapslovgevinga er det styret og leiinga som har ansvaret for å gjennomføra desse vurderingane.

Statkraft kjøpte i 2015 selskapet Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A., som eigde eit elvekraftverk i elva Pilmaiquén, sør i Chile, og hadde tre konsesjonar for vasskraftverk i den same elva. Eit av desse, Los Lagos-prosjektet, vart etter omfattande dialog med lokale interessentar vedteke utbygd i 2019.

Statkraft har opplyst at det 23. februar i år vart gjennomført ein demonstrasjon ved inngangen til anleggsområdet for Los Lagos-kraftverket. Statkraft viser til at dei framleis arbeider med å få full oversikt over dei faktiske hendingane, men til at følgjande synest klart: Maskerte demonstrantar med kjeppar og stein tok seg inn gjennom porten ved anlegget, felte fleire tre for å sperre tilkomsten, ramponerte vaktbua og tende på gjenstandar frå denne. Demonstrantane si framferd vart av folk på staden oppfatta som truande og kraftig, og Statkraft sine vaktpersonell trakk seg raskt tilbake utan konfrontasjonar med demonstrantane. Politifolk frå ein nærliggjande politipost kom raskt til staden, og det vart brukt tåregass og skote i lufta. Ifølgje Statkraft viser ikkje overvakingsfilm frå området at politiet løyste skot ut over dette, men det kan ikkje sjåast bort frå. Undersøkingar går framleis føre seg. Trass i hendinga 23. februar opplever Statkraft at forholdet til lokalbefolkninga, inkludert urfolksgrupper, i all hovudsak er godt. Grappa som demonstrerer mot prosjektet har, ifølgje Statkraft, motarbeidd dialogen mellom Statkraft og lokalsamfunnet og har også tidlegare demonstrert mot Statkrafts verksemd i området.

Statkraft opplyser at dei i samarbeid med lokale organisasjonar har etablert system for å overvake og følge opp avtalar om miljømessige og sosiale forhold knytt til utbygginga i Chile. Statkraft opplyser også at det i dei interne styringssystema til selskapet er tydelege krav til varsemdvurderingar både for eiga verksemd og hos underleverandørar. Selskapet skal vurdere risiko, konsekvensar og bidrag knytt til menneskerettar i samband med aktiviteten sin, mellom anna i samband med utbyggingsprosjekt og oppkjøp. Vurdering av forhold knytt til tryggleik, yringsfridom og minoritetars rettar er ein naturleg del av dette. Ifølgje selskapet vil dei så langt som mogleg leggja til rette for at grupper og enkeltpersonar som er motstandarar av eit utbyggingsprosjekt får reelt høve til å kome til ordet, men selskapet må samtidig sørgje for at dette ikkje fører til at eigne og underleverandørars tilsette blir utsette for fare.

Undersøkingar om dei faktiske hendingane går framleis føre seg, og departementet vil følgja opp saka vidare i eigardialogen med Statkraft.

SPØRSMÅL NR. 1569**Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 10. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over hvordan de nye tiltakene i handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme fra 2020 er fulgt opp, og videre om det er tiltak i handlingsplanen som er faset ut?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen Solberg lanserte i 2014 en handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme. Det ble løpende innført nye tiltak etter 2014. I 2020 ble planen oppdatert, og det ble pekt på en rekke nye tiltak. Det bes om en oversikt over hvordan de nye tiltakene fra 2020 er fulgt opp fra regjeringen, og videre en oversikt over om enkelte tiltak er faset ut. For spørsmålet om noen tiltak er faset ut, menes det også tiltak fra perioden 2014 frem til i dag.

Svar:

Handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme ble revidert i 2020. Den har tiltak innen fem innsatsområder; kunnskap og kompetanse, samarbeid og koordinering, forebygge tilvekst til ekstreme miljøer og bidra til integrering, forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme gjennom internett, samt internasjonalt samarbeid.

Handlingsplanen er dynamisk. Det innebærer at eksisterende tiltak kan justeres og at nye tiltak utvikles i tråd med utviklingen på feltet, inkludert endringer i trusselbildet. Dette er ytterligere styrket gjennom det oppdaterte strategiske rammeverket i den reviderte nasjonale kontraterrorstrategien som kom på plass i november i fjor.

Status for tiltakene i handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme fra gjennomgangen i 2021 ligger tilgjengelig på regjeringens nettsider Radikaliserings.no. Neste rapporteringsrunde for oppdatert status på tiltakene i handlingsplanen er planlagt høsten 2023.

SPØRSMÅL NR. 1570**Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 13. mars 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvordan vil arbeidsministeren ettergå, og forsikre om, at likestillings- og diskrimineringsloven og tilsvarende på EØS-feltet som Norge er bundet av, blir praktisert korrekt av forvaltningen i Nav?

BEGRUNNELSE:

I Debatten på NRK den 15. november i fjor, fortalte Cathrine om hvordan hun har havnet på minstesats AAP etter å ha ivaretatt sin døende mor hjemme i flere år. Hun var i arbeid frem til omsorgsperioden startet. Hun fikk senere avslag og gikk uten ytelse i to år. Senere fikk hun beregnet AAP, men på bakgrunn av at hun ikke hadde vært i arbeid frem til hun søkte - altså manglende opptjeningstid etter

Folketrygdlovens bestemmelser, som en direkte følge av omsorgssituasjonen.

Nasjonal pårørendeundersøkelse fra januar 2021 viser at pårørendearbeid er kvinnedominert. Kvinnelige pårørende bruker i gjennomsnitt 12 timer per uke på pårørendearbeid, mot mannlige pårørende, som bruker 9 timer per uke. Pårørende kan selv bli syke av omsorgsbyrden og over tid bli avhengig av trykksystemet med sine mange restriksjoner, krav og avslagsgrunner, og det er i mange situasjoner nettopp gjennom likebehandling at diskriminering oppstår som sluttresultat. Disse pårørende må da i praksis "ta regningen" på toppen av at det i NAVs ytelse allerede ligger innebygget en tapssituasjon ved at inntektssikringen settes ned til 66 prosent når sykepengeåret er over. Dette ble innført før 1994.

EØS-direktiv 79/7 EØF, om likestilling mellom kvinner og menn innenfor offentlige trygdeytelser, omfatter alle ytelser NAV forvalter og gjelder uavhengig av grensekryssende virksomhet, ifølge NOUen Trygd over landegrensene. Direktivet sier at: «...det ikke må forekomme noen form for forskjellsbehandling på grunn av kjønn, verken direkte eller indirekte, særlig under henvisning til sivilstand eller familiesituasjon, spesielt når det gjelder: ordningenes virkeområde og vilkår og adgang til ordningene, avgiftsplikt og avgiftsberegning, beregning av ytelser, herunder ektefelle- og forsørgertillegg, og vilkårene for ytelsens varighet og opprettholdelse.»

Direktiv 79/7 EØF gjennomføres gjennom vår egen likestillingslov, som også gir utvidet beskyttelse ved å inkludere personer med “omsorgsoppgaver” og med “tilknytning til noen med omsorgsbehov” - uavhengig av kjønn på den som utøver. Loven beskytter også basert på “tidligere forhold” og gjelder ifølge §2 på alle samfunnsområder - og dermed også for NAVs forvaltning. Direkte og indirekte forskjellsbehandling omtales som direkte forbudt.

Svar:

Jeg forstår spørsmålet fra representanten slik at det er knyttet til hvordan departementet følger opp og påser at

Arbeids- og velferdsetaten har en god fortolkning og praktisering av gjeldende lov og regelverk.

I instruksen til Arbeids- og velferdsdirektoratet har etaten fått ansvaret for å tolke og forvalte regelverk innenfor sine ansvarsområder. Det innebærer blant annet å iverksette regelverksendringer og sikre at praksis til enhver tid er i tråd med gjeldende regelverk og rettsforståelse. Dette gjelder også internasjonalt regelverk og forpliktelser som Norge er bundet av, som blant annet omfatter EØS-retten og øvrige internasjonale avtaler og konvensjoner på trygde-, bidrags- og sosialområdet som Norge har inngått eller sluttet seg til.

Viktige oppfølgingspunkter etter NOU 2020:9 Blindsonen om feilpraktiseringen av EØS- regler var blant annet en styrking av etatens juridiske kompetanse. For å sikre god forvaltning av regelverk, er det viktig å sørge for at kompetanse og kompetansemateriell er oppdatert og godt fremstilt.

Jeg vil særlig vise til etatens pågående arbeid med rundskriv som er en viktig komponent for å sikre enhetlig og korrekt anvendelse av regelverket, herunder anvendelse av internasjonalt regelverk. Arbeidet omfatter både å oppdatere gjeldende rundskriv og et mer langsiktig utviklingsarbeid. Dette arbeidet følges tett opp av departementet i styringsdialogen.

SPØRSMÅL NR. 1571

Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 10. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Er nye oppdrag til leverandørindustrien for vindkraft i Norge blant argumentene mot kjernekraft i det norske kraftsystemet, og dermed også mot utredninger og kunnskapsinnhenting om dette, og ser statsråden at hensyn til urfolksrettigheter og naturvern gir behov for alternative kraftkilder til vann, vind og sol?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen vil føre en kunnskapsbasert politikk med omfattende utredninger og kunnskapsinnhenting som grunnlag for forslag til Stortinget og beslutninger. Mange lurer på hvorfor regjeringen ikke ser behovet for å utrede hvorvidt kjernekraft i Norge kan være en del av løsningen for mer utslippsfri kraft i årene framover.

I Stortingets spørretime 13. februar i år argumenterte statsråd Aasland mot satsing på kjernekraft blant annet slik:

«Det (kjernekraft) ligger også langt fram og vil ikke være noe bidrag direkte til den situasjonen vi står oppi nå.»

Det er også vanskelig å se at satsing på havvind vil være noe bidrag direkte til dagens situasjon. OED sitt fagdirektorat NVE har ikke tro på at havvind vil bidra med energiproduksjon verken nå eller i 2030.

Energikommisjonen mener at målet må være å øke fornybar kraftproduksjon med 40 TWh i 2030 i forhold til i dag. I Energikommisjonens rapport går det fram at NVE ikke tror det vil bli produsert noe havvind av betydning i Norge i 2030, Statnett spår fire TWh i 2030. DNV GL er optimistisk og tror på 14 TWh i 2030. Det er syv år til 2030,

og OED sitt fagdirektorat spår altså null TWh fra havvind i 2030.

Sol- og vindkraft er væravhengige kraftkilder. Det nytter ikke hvor mye vindkraft- og solkraftkapasitet vi har de dagene det er vindstille og tåke. Norge er i en særstilling med vannkraft som balansekraft i slike tilfeller. Vi trenger mer balansekraft når stadig mer av Norge skal elektrifiseres.

Sist uke satte samisk ungdom rettsstaten Norge på plass. Det betyr en økende bevissthet om at urfolksrettigheter og naturvern hensyn må begrense energiutbygging. Menneskerettighetsbruddene mot reindriftssamene i Fosen-saken er ikke en enkeltstående sak. Reindriften bruker 96 prosent av arealene i Finnmark som beiteland, og blant samer i Finnmark er det i tillegg til reindriftssamer også sjøsamer og fastboende samer.

Det kan komme flere «Fosen-saker» i Finnmark.

Vi må vurdere andre energikilder enn kun vannkraft og vindkraft.

Kjernekraft er ikke svaret på kraftkrisen på kort sikt, men kan være det på mellomlang sikt, rundt 2035. Det vil i hvert fall være en forsømmelse å ikke utrede denne muligheten.

Svar:

Regjeringens hovedfokus fremover er utviklingen av fornybar kraft, og kjernekraft vurderes i dag ikke som aktuelt for den norske kraftforsyningen. Norge har ingen erfaring med kommersiell kjernekraft, og det vil ta lang tid å bygge opp tilstrekkelig kompetanse innenfor forvaltning og drift av en slik avansert industri. Derimot har vi et stort potensial og betydelig kompetanse på fornybar kraftproduksjon, og det er også her regjeringen mener vi skal konsentrere innsatsen vår. I årene framover skal vi legge til rette for mer vindkraft på land og til havs, oppgradering av eksisterende vannkraftverk, solkraft og ikke minst styrke innsatsen på energieffektivisering.

Det drives samisk reindrift i Norge fra Engerdal og nordover. Det er ingen ny problemstilling at det kan oppstå konflikter mellom energianlegg og reindrift. I det store flertallet av saker finner vi løsninger gjennom god dialog, konsesjonsbehandling og konsultasjoner i tråd med samelovens regler. Regjeringens klare utgangspunkt er at reindriften skal sikres og videreføres som den kulturberørende næringen den er. Å forene dette med behovet for næringsutvikling og utbygging av nett og ny fornybar energi er en krevende, men nødvendig oppgave vi må løse.

SPØRSMÅL NR. 1572

Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 13. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Forsvarsministeren besøkte nylig Luftforsvarets skolesenter Kjevik ved Kjevik leir, og fikk da med selvsyn se den veldrevne skolen, med store hangarer og gode fasiliteter, samt presumptivt informasjon om Kjevik leirs strategiske betydning.

Kan statsråden avklare hvordan den strategiske evnen til alliert mottak og operasjoner i sør skal ivaretas hvis flytting til Værnes opprettholdes, samt om tilsvarende fasiliteter til luftforsvarets skole eksisterer på Værnes, og hvis ikke hva ev. kostnad er for å opprette tilsvarende forhold?

BEGRUNNELSE:

Luftforsvarets Skole Kjevik og Kjevik leir med nærhet til havn, flyplass, skytefelt og mottakskapasitet for egne styrker sammen med NATO styrker er den siste faste militære tilstedeværelsen i Agder. Stortingets beslutning i 2016 om

å legge ned Kjevik innen 2025 var allerede ved beslutningstidspunktet svakt begrunnet, lite gjennomtenkt og basert på dårlig funderte og altfor optimistiske kalkyler. Med dagens nye verdensorden og endrede situasjon så er avgjørelsen direkte uklok og kontraproduktiv for både den operative evnen til Luftforsvaret, og ikke minst rammer beslutningen Norges framtidige evne til alliert mottak, kriseledelse og øvelser i sørlige deler av landet.

Et alliert mottak har 3 hovedingredienser: 1. havn, 2. flyplass. 3. skytefelt. Dette har Kjevik. I tillegg er det etablert typekommandoplass i Agder på Kjevik, hvor forsvaret kan samarbeide med Statsforvalter, politi, og mer i kritesituasjon.

En veldrevet skole som ved 70 års feiringen i 2016 hadde utdannet mer enn 70 000 elever, og er blant den beste i verden i sitt løp, rives opp med rot og uten store deler av de ansatte, da de ikke ønsker å bli med på flyttelasset. Begrunnelsen var årlige besparelser på 50 millioner

kroner året på samordning i Værnes og investeringer på 260 millioner kroner. Siden den tid har Amerikanske tilstedeværelse økt på Værnes, og verdenssituasjonen er endret. Med stor sannsynlighet vil flyttingen koste vesentlig mer enn opprinnelig budsjettet, grunnet behovet for investeringer i ny EBA. I en tid hvor forsvarsgrenene skriker etter penger i budsjettene til styrking av den operative evnen og påfyll av våpen og ammunisjon, så er unødvendig flytting av en velfungerende operativ enhet - uklokt!

Da Stortinget gjorde vedtaket var det "fred" i landet og Europa, med få tegn til endring. Den sikkerhetspolitiske situasjonen er nå totalt endret. Det betyr at tidligere gitte føringer om basestruktur, innsparinger, reduksjon i utdanning etc. bør revideres og ses på i lys av den nye sikkerhetspolitiske situasjonen.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 6. mars 2023 med spørsmål fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen om statsråden kan avklare hvordan den strategiske evnen til alliert mottak og operasjoner i sør skal ivaretas hvis flytting til Værnes opprettholdes, samt om tilsvarende fasiliteter til Luftforsvarets skole eksisterer på Værnes, og hvis ikke hva ev. kostnad er for å opprette tilsvarende forhold.

Stortinget vedtok gjennom Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016), fremmet av Høyre/Frp-regjeringen, å legge ned Forsvarets virksomhet ved Kjevik og flytte Luftforsvarets skolesenter til Værnes. Etter planen skal nedleggelsen være gjennomført innen utgangen av 2025.

Forsvarets basestruktur skal understøtte Forsvarets evne til å løse sine oppgaver i hele landet. Basestrukturen i seg selv har ikke en direkte operativ verdi, men den kan være en forutsetning for vellykkede operasjoner både i fred, krise og i væpnet konflikt, både for nasjonale og allierte styrker. Den langsiktige utviklingen av basestrukturen må derfor i tillegg til det daglige behovet for styrkeproduksjon legge til rette for nasjonale og allierte forsvarsplaner.

Forsvaret av ulike landsdeler tar utgangspunkt i Forsvarets samlede kapasiteter i en alliert ramme. Siden basestrukturen i seg selv hverken gir operativ evne eller forsvarsevne, medfører ikke nedleggelsen av skolevirksomheten på Kjevik at regionen blir dårligere forsvart i en eventuell konflikt. Kjevik har i dag heller ingen rolle knyttet til alliert mottak eller operasjoner.

Værnes er en viktig flystasjon for Forsvaret, og den vil få økende viktighet i tiden framover. I tillegg til Luftforsvarets skolesenter vil HV-12 og US Marine Corps fortsette sin virksomhet på flystasjonen. Et nylig fullført forsyningsbygg vil også huse personell fra Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO), Forsvarsbygg (FB) og Cyberforsvaret som flytter til Værnes fra sine kontorer i Trondheim. Oppbyggingen av Værnes og planleggingen av avhendingen av bygningsmassen på Kjevik er i gang.

Anbefalingen knyttet til hvordan besluttede endringer og behovet for eiendom, bygg og anlegg til den tekniske utdanningen i Luftforsvaret skal ivaretas på Værnes er til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1573

Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 14. mars 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

I flere tiår har landbruket hatt ordningen "arbeidende gjest". Ordningen gjør at personer kan komme til Norge fra andre land, jobbe på gårdsbruk og bli en del av familien mot en fast godtgjørelse, kost og losji fra vertsfamilien. Dette har vært drevet av stiftelsen Atlantis, men ettersom de ble tvunget til å innstille driften som følge av pandemien er det ingen som i dag lovlig kan benytte seg av ordningen.

Vil statsråden ta initiativ til en ny ordning rundt arbeidende gjest i landbruket og vil denne være på plass før våronna?

BEGRUNNELSE:

I lang tid har mange ungdommer gjennom programmene «arbeidende gjest i landbruket» og «praktikant i landbruket» bidratt til kulturutveksling og norsk landbruk gjennom sine opphold på 2 til 24 måneder. Det er et ønske fra flere bønder å få på plass en ordning for dette igjen.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet er det vist til at ordningene «arbeidende gjest» og «praktikant i landbruket» har bidratt til kulturutveksling og norsk landbruk gjennom opphold på 2 til 24 måneder, og at det er et ønske fra flere bønder om at ordningen «arbeidende gjest» skal komme på plass igjen.

Begge de to nevnte ordningene ligger under Arbeids- og inkluderingsdepartementets (AID) ansvarsområde og administreres av Utlendingsdirektoratet (UDI).

Bestemmelsene om oppholdstillatelse til arbeidende gjest i landbruket er gitt i utlendings-forskriften § 6-22 annet ledd:

«Utlendinger som er formidlet som arbeidende gjest i landbruket gjennom en organisasjon, kan få tillatelse i til sammen tre måneder. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om krav til lønns- og arbeidsvilkår.»

I henhold til forskriften og retningslinjene i «UDI 2010-137 Oppholdstillatelse til arbeidende gjest i landbruket» (UDI 2010-137 (udiregelverk.no)) med vedlegg (UDI 2010-137V1 (udiregelverk.no)) har bl.a. Atlantis adgang til å formidle søknader om oppholdstillatelser med grunnlag i denne ordningen.

Ifølge informasjon fra UDI har de ikke registrert søknader om oppholdstillatelse med grunnlag i ordningen «arbeidende gjest» etter 2018, dvs. før koronapandemien kom til Norge i 2020. I perioden 2010-2018 kom det i alt 46 søknader, hvorav 40 ble innvilget for denne søkergruppen.

I en dom av 17. februar i år kom Borgarting lagmannsrett til at EØS-borgere i en situasjon som likner gjeldende

ordning for «arbeidende gjest i landbruket», skal anses som arbeidstakere og derfor har krav på lønn på nivå med tarifflønn i samsvar med forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene. En slik lønn vil være betydelig høyere enn det som følger av UDIs retningslinjer for arbeidende gjest i landbruket, og dommen kan eventuelt innvirke på organisasjonenes og jordbruksforetaks ønske om å benytte ordningen.

Når det gjelder praktikantordningen, gis det etter regelendring i 2018 normalt oppholdstillatelse for inntil seks måneder, men uansett ikke for mer enn tolv måneder. UDI viser til at det har vært vanskelig å skille mellom praktikanter og sesongarbeidskraft ut fra hvilke arbeidssoppgaver de utfører, men at praktikanter har mottatt lavere lønn. I 2018 og 2019, før pandemien, kom hhv. 74 og 65 pst. av praktikantene fra Ukraina. Etter pandemien har krigen i landet bl.a. medført at ukrainske menn i fra februar 2022 i hovedsak har vært nektet utreise. I 2022 var det kun 17 innvilgede søknader, da fra andre land enn Ukraina.

Når det gjelder behovet for tilgang på utenlandsk arbeidskraft til norsk landbruk, vil jeg vise til at norske jordbruksforetak i betydelig grad benytter seg av ordningen sesongarbeidstillatelse for tredjelandsborgere. Jeg vil også peke på at det ikke er krav om oppholdstillatelse for å kunne ta arbeid i Norge for borgere fra EØS-området, men borgere fra noen EØS-land må registrere seg dersom arbeidsforholdet varer lengre enn tre måneder.

Ut fra dette ser jeg ikke behov for å ta noe initiativ til oppfølging av ordningen «arbeidende gjest».

SPØRSMÅL NR. 1574

Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 16. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vil statsråden vil se nærmere på verktøyene partilovnemnda har og vurdere hvorvidt nemnda bør ha anledning til å kartlegge eierinteresser eller andre grep for å sikre oss best mulig mot valgpåvirkning fra utenlandske aktører?

BEGRUNNELSE:

Frie valg er en hjørnestein i demokratiet vårt, men valg kan påvirkes. Fagdirektør Eskil Grendahl Sivertsen ved

FFI hevder at utenlandske påvirkningsaktører blir stadig mer avanserte. Uønsket valgpåvirkning kan skape økt polarisering, svekke tilliten til staten og politikere og påvirke hvordan du oppfatter virkeligheten. En måte å påvirke valg kan være gjennom økonomisk støtte til politiske partier. Partilovnemnda er satt til å sikre åpenhet om finansiering av politiske partier.

Dagens Næringsliv hevder i en lederartikkel 14. februar 2023 at de har avslørt smutthull i partiloven og re-

gelverket knyttet til pengegaver til politiske partier. De skriver:

«Norske partier har i utgangspunktet ikke lov til å ta imot pengegaver fra utenlandske aktører. Det inkluderer både personer uten norsk statsborgerskap, og selskaper som eies fra utlandet. Dersom noen likevel skulle få lyst til å omgå loven, viser dette seg å være svært enkelt. Utenlandske selskaper og personer kan enkelt opprette et norsk aksjeselskap, og sende pengene gjennom dette. Partiloven regulerer bare nasjonaliteten til aktøren pengene kommer direkte fra, ikke eierskapet lenger bak.»

Svar:

Føresegnene om forbod i partiloven §17 a, som er utgangspunktet for spørsmålet frå representanten, byggjer på artikkel 7 i Rekommandasjon 2003/4 frå Europarådet. Artikkelen handlar om felles føresegner mot korrupsjon i finansieringa av politiske parti og valkampanjar.

I artikkel 7 står det:

«Gåver frå utanlandske givarar

Statane bør særleg sette grense for, forby eller på anna måte regulere gåver frå utanlandske givarar.»

Noreg har sidan 2006 gjennomført tilrådinga frå Ministerkomiteen i Europarådet fullt ut, ved å forby norske parti å ta imot gåver frå utanlandske givarar. Føremålet med forbodet er å motverke at den nasjonale suvereniteten blir svekka, og å redusere uoversiktlege transaksjonar på tvers av landegrensene.

For at eit politisk parti eller partiledd skal kunne ta imot pengar eller ikkje-monetære bidrag, er kravet i lova m.a. at givaren anten må vere norsk statsborgar eller ha stemmerett ved kommunestyre- eller fylkestingsval. Utanlandske borgarar får stemmerett ved lokalval etter å ha budd i landet i tre år. Ein nordisk statsborgar får stemmerett ved lokalval frå det tidspunkt han/ho melder flytting til Noreg.

Partiloven si avgrensing mot «juridiske personer som er registrert i utlandet», byggjer på definisjonen i foretaksregisterloven § 1-2:

«§ 1-2.(norske og utanlandske foretak)

Med norske foretak menes i denne lov ethvert foretak med hovedkontor i Norge eller på norsk kontinentalsokkel. Andre foretak er utenlandske.»

Dette går fram av forarbeida til partiloven, Ot. prp. nr. 84 (2004- 2005) side 30:

«Når det gjelder juridiske personer, er det vanskelig å trekke noen tilsvarende klar grense mellom hvem som er norske og hvem som er utenlandske. For de aller fleste vil det imidlertid ikke by på tvil. I de tilfeller det kan være tvil, antar utvalget (les Partifinansieringsutvalget) at det må legges til grunn en konkret, skjønnsmessig vurdering. I foretaksregisterloven legges for eksempel til grunn at foretak som har sitt hovedkontor i Norge, er norske mens andre foretak er utenlandske, jf. § 1-2.

Skatteloven § 6-50 hjemler på visse vilkår rett til skattefritak for gaver til visse organisasjoner, selskaper, sammenslutninger, stiftelser og liknende som har sete her i landet. Etter utvalgets oppfatning er det naturlig å legge til grunn tilsvarende kriterier ved vurderingen av hvilke givere som skal regnes for å være henholdsvis norske og utenlandske.»

I spesialmerknadene til § 17 (nå § 17 a), uttaler departementet:

«Utenlandske givere i tredje ledd bokstav b) kan være både fysiske og juridiske personer. Formålet er å hindre korrupsjonsliknende adferd og illegal virksomhet gjennom gaver - hvor det er vanskelig å fastslå identiteten til eller motivene til giveren(e) bak gavene. For private personer som ikke er norske statsborgere, innebærer kravet om stemmerett i henhold til valgloven §§ 2-1 og 2-2 at stemmerettsalderen må være nådd. En juridisk person regnes som utenlandsk hvis foretaket eller selskapet er registrert i utlandet. I siste ledd presiseres at det er uten betydning om bidraget gis i form av penger eller ikke-monetære ytelser.»

Kven som er registreringspliktige etter foretaksregisterloven, går fram av § 2-1. Lista omfattar ei rekke selskapsformer, mellom anna aksjeselskap, allmennaksjeselskap og europeiske selskap. Kva som skal registrerast i Foretaksregisteret, går fram av kapittel III.

Ot. prp. nr. 84 (2004-2005) har inga opning for at politiske parti kan ta imot støtte frå filialar av utanlandske selskap eller verksemdar. Føretaket må ha hovudkontor i Noreg. Regelen i partiloven er utforma med basis i at ein ynskte å legge til grunn ein allereie veletablert definisjon av «norsk føretak», og å gjere regelen mest mogleg objektiv og effektiv å handheve. Ein klar og objektiv regel gjer det mogleg for tilsette og frivillige i dei om lag 2 900 politiske partia og partiledda som kjem under lova, å kunne verifisere at gjevares nasjonalitet er i tråd med føresegnene i lova. Dette til dømes ved å konsultere Foretaksregisteret.

Også eit føretak med hovudkontor i Noreg, kan ha utanlandske eigarar eller aksjonærar. «Smottholet» som er omtalt i Dagens Næringsliv er derfor ikkje ei moglegheit til å omgå førebodet i partiloven § 17 a, men ein følge av at vi ikkje har føresegner som hindrar utanlandsk eigarskap i norsk næringsliv.

Allmennaksjeselskapsloven § 4-4 stiller krav til eit aksjeeigarregister. Etter annet ledd nr. 4 skal registeret innehalde opplysningar om «aksjeeiernes navn, fødselsdato, digital adresse og bostedsadresse, eller - for juridiske personer - foretaksnavn, organisasjonsnummer eller lignende identifikasjonsnummer, digital adresse, forretningsadresse og eventuelt postadresse.» På same vis har aksjelova § 4-5 krav til aksjeeigarbok kor aksjeeigarar sin identitet skal gå fram.

Om eit utanlandsk konsern eksempelvis ynsker å støtte eit norsk politisk parti med pengegaver, må konsernet gjere dette gjennom eit selskap som har hovudkontor i Noreg. Selskapet vil vere underlagt norsk selskapsrett, regnskapslov, bokføringslov og skattelov - medrekna krav til bruk av overskott, utbytte, openheit og offentleg tilsyn.

Sjølvm om ikkje fysiske personar er tema for representanten Vågslids spørsmål, er det ein parallell til denne kategorien bidragsytarar. Kravet i partiloven om at ein bidragsytar til eit politisk parti må vere norskstatsborgar eller oppfylle vilkår for å ha stemmerett ved kommunestyre- og fylkestingsval, byggjer også på objektive kriterium som følger av anna regelverk, medrekna statsborgerskapslova og vallova.

Med tilvising til den konkrete problemstillinga som representanten Vågslid reiser, vil det difor vere vanskeleg å sjå føre seg at partiloven skal ha snevrare reglar om norsk tilknytning enn det som følger av lovverket nemnt over. Reglar om utanlandsk opphav på grunnlag av skjønn, vil gjere det vanskeleg for partia å overhalde lova. Det er partia som er pliktsubjekt etter partiloven, ikkje bidragsytarar. Slik eg vurderer det, kan ein ikkje forvente at partia har eit apparat for å kartlegge eigarskap i næringslivet ut over det som går fram av tilgjengelege offentlege register.

Oppsummert er objektive kriterium for lovlege private bidrag naudsynt for at partia skal kunne vere trygge på at dei er på rett side av lova. Dette bidreg også til mest mogleg likebehandling av partia vis å vis tilsynsmyndighetene.

Eg viser til at tilsynet og kontrollen med etterlevinga av føresegnene om finansiering av politiske parti, er lagt til Partilovnemnda, jf. partilova § 24. Nemnda er fagleg uavhengig, og kan ikkje instruerast. Departementet kan heller ikkje gjere om Partilovnemnda sine vedtak i enkeltilfelle. Nemnda har vide kontrollfullmakter og kan ta i bruk administrative sanksjonar, for eksempel å trekkje inn ulovlege bidrag.

Gjennom dei årlege rapportane frå Partilovnemnda og oppslag i media, har eg notert meg at nemnda er opptatt av å føre streng kontroll med at føresegnene om dette forbodet i partilova blir følgt. Eg reknar også med at Partilovnemnda har merka seg dei oppslag som har vore i media den seinare tid knytt til partifinansiering, sett opp mot det ansvar dei har for å kontrollere etterlevinga av føresegnene i partilova.

Når det gjeld spørsmål om eit føretak er norsk eller ikkje, vil nemnda kunne konsultere Føretaksregisteret. Så lenge føretaket har hovudsete i Norge, vil som nemnt kriteria for at partia kan ta i mot stønad frå dette vere oppfylt. Sjølvm om Partifinansieringsutvalget i NOU 25:2004 drøfta ei eventuell utøving av skjønn i samband med utanlandsk eigarskap, kom både utvalet og departementet til at kriteria i føretaksregisterloven § 1-2 burde leggest til grunn.

For nemnda, publikum og media vil verdipapirhandelregisteret elles kunne vere ei kjelde for å finne ut kven som står på eigarsida. Det vil kunne vere krevjande å kartleggje kven som faktisk står bak ei aksjonærliste.

Det er viktige spørsmål representanten tek opp, og eg følgjer med på utviklinga på dette området. Partifinansieringa i Noreg er både basert på tillit, openheit og på at vi har eit forvaltingsapparat gjennom Partilovnemnda som både rettleier partia og som kan ilegga sanksjonar om reglane ikkje blir følgt. Det er inga openberr løysing knytt til regelverk eller praksis på korleis partistøtte kan sikrast endå betre mot utanlandsk påverknad. Men dette er et såpass alvorleg og viktig tema for å sikre tillit og openheit til demokratiske prosessar, derfor vil eg sjå nærare på om det er ulike tiltak som kan gjennomførast for å sikre oss betre mot utanlandsk valpåverknad.

SPØRSMÅL NR. 1575

Innlevert 3. mars 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 13. mars 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

I samband med overføring av fiskerihavna i Bømlo frå Vestland Fylkeskommune til Kystverket 01.01.23, vart det lova at Kystverket skal betale tilbake forskotteringa til og med 31.12.2022 og samstundes ta over og betale slutføring av prosjektet.

Når vil Bømlo kommune få utbetalt restbeløpet frå Kystverket, og når tek Kystverket over ansvar for dei løpande kostnader?

GRUNNGJEVING:

Ansvar for fiskerihavner vart 1.1.2020 overført frå Kystverket til fylka (dei fylka som tok denne oppgåva). Vestland Fylkeskommune tok med glede utfordringa. Bømlo kommune har, med garanti frå Vestland Fylkeskommune, forskottert bygging av molo i Bømlo Fiskerihavn. Ansvaret for fiskerihavnene vart 1.1.2023 ført attende til Kystverket, også fiskerihavna i Langevåg. I ei replikkordveksling i Stortinget, mellom Statsråd Skjæran og underteikna

20.12 22, opplyste statsråden at regjeringa ville løyse inn forskotteringa som er gjort av Bømlo kommune for å få på plass ei fiskerihavn i Langevåg. Forskotteringa av Bømlo Fiskerihavn blir betalt av fiske- og bløggebåt reiarlag i Langevåg via kommunen. Dette var ei forskottering det vart opna for då ansvaret for fiskerihavner låg hjå Vestland Fylkeskommune. Bømlo kommune har fått delvis oppgjør for kostnader i 2022. Vidare har kommunen fått varsel frå Kystverket om at kommunen framleis må forskottere kostnader som kjem i 2023.

Bømlo kommune har i 2022 forskottert kr. 63 833 476,90. Kommune har til no motteke kr 49 850 628,90 av dette beløpet frå Kystverket.

Entreprenør har/vil via Vestland fylkeskommune fakturere ytterlegare kr. 67 539 844,- i 2023.

Det betyr at det totalt står att kr 81 522 692,- å betale før forskotteringa er innløyst.

Svar:

Staten har inngått avtalar om forskottering av midlar til fiskerihamneprojekt med seks kommunar i tillegg til avtalen med Vestland fylkeskommune. Refusjonar til kommunane blir utbetalt etter kvart som prosjekta blir ferdige, gitt tilgjengelege løyvingar over statsbudsjettet.

I avtalen om tilbakeføring av ansvaret for fiskerihamner frå Vestland fylkeskommune til staten er det slått fast at det pågåande moloprojektet i Langevåg i Bømlo kommune vert fullført av fylkeskommunen som byggherre, og at projektet er å rekne som eit forskoteringsprosjekt ovanfor staten. Avtalen slår fast at anlegget vert ført over til Kystverket når projektet er ferdig. Kystverket har med denne avtalen forplikta seg til å ta over fylkeskommunen sine forpliktingar ovanfor Bømlo kommune. Avtaleverket avgrensar forpliktingane til inntil 165 mill. kroner utan meirverdiavgift, og til at refusjonen skal vere utbetalt seinast innan utgangen av 2028.

For Langevåg fiskerihavn har Kystverket betalt ut midlane som Bømlo kommune har forskottert i 2022, sjølv om projektet ikkje er ferdig. Staten er ikkje forplikta til å betale tilbake heile forskoteringsbeløpet før innan utgangen av 2028. Vi vurderer likevel fortløpande moglegheiter for tidlegare utbetaling til dette projektet, på same måte som for dei andre prosjekta der kommunane har forskotert utbygging av fiskerihamner. Dette er mellom anna avhengig av tilgjengelege løyvingar. Vi vil vurdere ytterlegare utbetalingar til Bømlo kommune allereie i 2023.

Kystverket vil betale driftskostnadane for hamna når overtakingsforretninga er fullført. Det vil altså seie at projektet må verte ferdig først.

SPØRSMÅL NR. 1576

Innlevert 4. mars 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 13. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvorfor vil ikke statsråden bidra med statlige midler til bypakke Nedre Glomma?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens forslag til bypakke for Nedre Glomma (Stortingsproposisjon 41S (2022-2023)) legges det ikke opp til noen statlige midler. Utover en liten kommunal andel skyves regningen over på bilistene som allerede har betalt mer enn nok i bilrelaterte avgifter. Når bypakken i tillegg ikke er en veipakke som kommer bilistene direkte til gode oppleves det som urettferdig at regningen skal tas av bilistene.

Svar:

Det er vanlig at veieier bidrar med midler til egne prosjekter i bypakker. For kommunale og fylkeskommunale prosjekter er det krav om 20 prosent egenandel. Resten av finansieringen kan komme gjennom bompenger. I forslaget til bypakke for Nedre Glomma er det tidligere akseptert et unntak slik at egenandelskravet er 15 prosent.

I fase 1 av bypakke Nedre Glomma bidro staten med om lag 44 prosent av finansieringen. Midlene gikk blant annet til projektet rv. 110 Ørebekk-Simo, samt diverse programområdetiltak som Statens vegvesen har ansvar for. Bypakke Nedre Glomma fase 2 består av flere fylkeskommunale veiprojekter, samt ett stort statlig veiprojekt (rv. 22 Hafslund – Dondern) som er foreslått fullfinansiert med bompenger. Projektet er i NTP 2022-2033

omtalt som aktuelt i siste seksårsperiode, som en del av bypakken. Planleggingen av prosjektet, til og med godkjent reguleringsplan, er bekostet av Statens vegvesen gjennom tildelte statlige planleggingsmidler. Statens vegvesen har også bidratt med det faglige grunnlaget til bypakkens fase 2, blant annet med transportberegninger og finansieringsberegninger, på vegne av alle aktørene i bypakken.

Nedre Glomma har siden 2014 hatt belønningsavtale med staten. På denne tiden har byområdet mottatt over

600 millioner statlige kroner. Disse midlene har blitt brukt på både drift av kollektivtransport og lavere billettpriser, samt til lokale prosjekt for å bedre situasjonen for gående og syklende. Forslaget til Bypakke Nedre Glomma fase 2 skal bidra til å nå nullvekstmålet for persontransport med bil. Bypakken vil kunne danne grunnlag for forhandlinger om byvekstavtaler med staten som vil kunne munne ut i ytterligere statlige midler til Nedre Glomma.

SPØRSMÅL NR. 1577

Innlevert 5. mars 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 13. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Omtrent hvilket økonomisk utslag vil det kunne få for kollektivselskapene (ev. fylkeskommunene/det offentlige) dersom det blir innført samme type rabatt for lærlinger på kollektiv trafikk som i dag gjelder for studenter?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til debatten om "studentrabatt" for lærlinger på kollektiv trafikk, deriblant skriftlig spørsmål nr. 15:1256 (2022-2023) fra undertegnede til høyere utdanningsminister Borten Moe.

Svar:

I svar på spørsmål 15:1256 (2022-2023) som høyere utdanningsminister Borten Moe tidligere har svart på, viser Ola Borten Moe til Samferdselsdepartementets regelverk om rabattordninger i kollektivtransporten. Rabattordningen for skoleelever og studenter skal bidra til å gjøre kollektivtransport mer attraktiv for ungdom for dermed å skape gode reisevaner for denne målgruppen for fremtiden. Ordningen har derfor en ungdomsprofil. Den statlige bevilgningen til denne ordningen skal dekke 40 prosent rabatt på periodekort for skoleelever og studenter under 30 år. Rabatten gjelder på kollektivtransport med fylkeskommunal tjenestekontrakt og tog mot fremvisning av legitimasjon. Lærlinger faller utenfor denne definisjonen.

Regelverket oppstiller minstekrav og det er fullt mulig å tilby bedre vilkår enn disse. Det har også flere kollektivselskap valgt å gjøre gjennom å likestille lærlinger med

studenter. Samtidig er det en del transportører som ikke tilbyr slik rabatt til lærlinger.

Hvilket samlet økonomisk utslag det vil ha om alle kollektivselskap tilbyr samme type rabatt for lærlinger på kollektiv trafikk som i dag gjelder for studenter, har ikke Statens vegvesen som kollektivmyndighet noe grunnlag til å uttale seg om. Jeg har følgelig ikke noe grunnlag for å gi et slikt anslag.

SPØRSMÅL NR. 1578**Innlevert 5. mars 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 13. mars 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Er statsråden kjent med eksempler fra flere skoler/steder i landet hvor det praktiseres kjønnsdelt svømmeundervisning, har hun en indikasjon hvor mange skoler eller kommuner i Norge dette gjelder, og har hun kjennskap til om det finnes eksempler på at det også forekommer kjønnsdelt undervisning i f.eks. gymtimer eller andre fag?

BEGRUNNELSE:

Drammens Tidende skrev den 21.02.23 om at en av tre skoler i Drammen praktiserer kjønnsdelt svømmeundervisning. Spørsmålsstiller oppfatter dette som et brudd på norsk tradisjon og den klare hovedregelen i norsk skole, som er at både jenter og gutter får opplæring og undervisning (enten det er i norsk, matematikk, gymnastikk, svømming eller annet) i fellesskap, og ikke adskilt etter kjønn.

Svar:

Nasjonale utdanningsmyndigheter sitter ikke med en oversikt over hvordan opplæringen generelt eller svømmeopplæringen spesielt organiseres på den enkelte skole i hele landet. Statsforvalteren kan føre tilsyn med at de offentlige skolene oppfyller kravene i opplæringsloven § 8-2 og Utdanningsdirektoratet kan føre tilsyn med at de private skolene oppfyller de tilsvarende kravene i privat-skoleloven § 3-4.

Den kunnskapen vi har tilsier at de fleste skolene følger opplæringsloven loven og at gutter og jenter har svømmeopplæring sammen. Spørsmål om kjønnsdelt svømmeopplæring er jevnlig stilt i Utdanningsdirektoratets spørreundersøkelse «Spørsmål til Skole-Norge», og ble senest tatt opp våren 2022. Spørreundersøkelsen er en utvalgsundersøkelse, funnene bør som alltid vurderes med en viss varsomhet, men forskerne vurderer representativiteten som tilstrekkelig god. Målgruppene for spørringene er skoleledere og skoleeiere for både grunnskole og videregående opplæring.

Grunnskolelederne har fått spørsmål om hvordan svømmeopplæringen organiseres. Nesten alle skolelederne svarer at gutter og jenter har svømmeundervisning sammen. I 2022 var det, ifølge denne undersøkelsen, fem prosent av skolene som hadde kjønnsdelt svømmeopplæring. Vi vet ikke bakgrunnen for hvorfor disse skolene har valgt å organisere svømmeopplæringen slik.

Opplæringsloven sier at skolene til vanlig ikke kan dele inn elevene i grupper etter kjønn, jf. opplæringsloven § 8-2. Denne hovedregelen skal tolkes strengt. Bare dersom tungtveiende elevhensyn tilsier det, kan det være aktuelt å dele elevene etter kjønn. Kunnskapsdepartementet har gitt ut en veileder om organisering av elever i grupper som presiserer lovkravet om fellesundervisning. Veilederen skal bidra til å understreke og tydeliggjøre forståelsen av reglene, slik at det skjønnset som lærere og skolen i fellesskap må utøve i skolehverdagen gjøres på best mulig grunnlag.

Det fremgår av veilederen at enhver deling må vurderes konkret. Bakgrunnen for å vurdere å dele elevene etter kjønn kan være forhold ved skolens anlegg, undervisningens tema eller tungtveiende behov hos elevene. Eksempelvis kan deling etter kjønn vurderes for timer der tema er kjønnsidentitet eller seksualitet. Et annet eksempel er i forbindelse med svømmeopplæring eller andre deler av kroppsøvingfaget der skolens fasiliteter som garderobeanlegg ikke muliggjør egne garderober for jenter og gutter. Har skolen bare tilgang til én garderobe kan det være et argument for å holde kjønnsdelte kroppsøvingstimer. Det må for hvert tilfelle vurderes grundig hva som oppnås med delingen og hvilke negative konsekvenser det kan ha. Det må også vurderes om elevenes behov kan ivaretas på andre måter enn å kjønnsdele opplæringen. En inndeling etter kjønn vil heller ikke ivareta at det kan finnes ulike kjønnsidentiteter og kjønnsuttrykk blant elevene. I forbindelse med svømming og kroppsøving bør skolen vurdere andre tiltak, for eksempel om det kan gjøres noe med garderobe- og dusjsituasjonen eller kravene til tøy, i stedet for å dele undervisningen i grupper etter kjønn.

Elevers identitet og selvbylde, meninger og holdninger blir til i samspill med andre. Skolen skal legge særlig vekt på hensynet til elevfellesskapet og at undervisningstimen også skal være en sosial arena der elevene skal lære respekt, åpenhet og positive holdninger overfor andre, uavhengig av kjønn. Skolen er ikke forpliktet til å etterkomme ønsker fra elever eller foresatte om inndeling ut fra kjønn. At skolene skal tilpasse opplæringen til den enkelte elev (jf. opplæringsloven § 1-3 første ledd) kan ikke tas til inntekt for at elever eller foreldre har en rett til kjønnsdelt undervisning.

SPØRSMÅL NR. 1579**Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 13. mars 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hva har regjeringen foretatt seg for at “dommer” i utlandet som åpenbart er urimelige etter norske regler og prinsipper legges til grunn for vedtak i NAV?

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt spørsmål Dokument nr. 15:21 (2021-2022) der finansministeren varslet at regjeringen ville se på denne problemstillingen. Dette er en stund siden, så jeg ber derfor om å få en status på hva regjeringen har foretatt seg.

Svar:

Med verknad frå 1. januar 2023, er det eg som no er den ansvarlege statsråden for dette området. Det er derfor eg som svarar på spørsmålet frå representanten.

Eg vil innleiingsvis gje uttrykk for at eg ser at det i ein-skilde tilfelle kan verke uheldig at norske myndigheiter på grunn av konvensjonsforpliktingar må leggje til grunn ein utanlandsk dom som etter norske reglar og prinsipp kan verke urimeleg. Arbeidet med å sjå på denne problemstillinga har tatt tid, men eg er i gang med å sjå nærare på kva høve som finst til å handle innanfor rammene av Haag-konvensjonen. Med dette som utgangspunkt vil eg mellom anna vurdere kva for tiltak som kan gjerast for å unngå uheldige utslag, og som samstundes tek vare på rettstryggleiken til den ein-skilde. Dette arbeidet vil nødvendigvis ta noko tid, og det er følgeleg for tidleg å seie noko om kva for justeringar som eventuelt kan vere aktuelle.

SPØRSMÅL NR. 1580**Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 14. mars 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Dagens Næringsliv kan 2. mars avsløre at Statkraft betalte opp mot 2,2 mrd. kroner i bonus til krafttrudere i selskapet i 2022. Dette er en økning på 1,3 mrd. sammenlignet med 2021. Dette er penger som burde gått til offentlig velferd.

Hva gjør statsråden for å få slutt på disse enorme bonusutbetalingene i det statlig eide selskapet?

Svar:

Den norske arbeidslivsmodellen bygger på en kultur og en tradisjon for relativt små lønnsforskjeller sammenlignet med andre land. Derfor er moderasjon spesielt viktig for denne regjeringen.

I den nye eierskapsmeldingen, Meld. St. 6 (2022-2023), som nylig ble behandlet i Stortinget, og i statens nye retningslinjer for lederlønn, har regjeringen gjort be-

tydelige grep for å bidra til moderasjon i lederlønningene i selskapene hvor staten har eierandeler. Som det fremgår av eierskapsmeldingen så forventer staten at forskjeller i godtgjørelsen til ledende ansatte og øvrige ansatte hensyntas i moderasjonsvurderingen. Dersom veksten i samlet godtgjørelse, eller i enkelte godtgjørelseselementer, er større for ledende ansatte enn for øvrige ansatte, enten prosentvis eller kronemessig, er staten opptatt av at styret gir en særskilt begrunnelse i selskapets lønnsrapport. Ved behandling av selskapets lønnsrapport på generalforsamling eller foretaksmøte vil staten vurdere selskapets begrunnelse opp mot statens forventninger. Vi er videre tydelig på at moderasjonshensynet innebærer at godtgjørelsen ikke skal være høyere enn nødvendig for å tiltrekke og beholde ønsket kompetanse. I statens retningslinjer har vi også halvert den øvre opptjeningsrammen for bonus til ledende ansatte fra 50 til 25 prosent. Moderasjon

følges opp i eierdialogen med alle selskaper hvor staten har eiendeler. Staten fremmet også en rekke protokolltilførsler på generalforsamlinger/foretaksmøter i 2022 for å understreke forventningene om moderasjon.

Jeg forstår veldig godt at det reageres på at Statkraft, som et selskap som forvalter felles norske kraftressurser og som er heleid av det norske folk, har tilbudt ordninger til deler av sine ansatte, som for ordens skyld ikke er «ledende ansatte», på de svært høye nivåene som det selskapets årsrapportering indikerer. Særlig sett i lys av de krevende tidene, hvor innbyggerne og næringslivet har slitt med høye strømpriser og sterk kostnadsvekst, fremstår ordningene urimelige.

Det er ikke uvanlig at spesialister i bestemte deler av kommersielle virksomheter har prestasjonsbaserte godtgjørelsesordninger, blant annet ut fra markedspraksis og konkurranseforhold. Jeg mener at også selskaper med staten som eier bør kunne ha adgang til å tilby slike ordninger til sine spesialister, blant annet forutsatt at de bidrar til statens mål som eier og ivaretar selskapets omdømme på en god måte.

Nivåene på bonusavsetningene til deler av Statkrafts ansatte som selskapets årsrapportering indikerer, er som nevnt på nivåer som etter mitt, og jeg vil tro de aller flestes syn, fremstår som urimelige. Jeg registrerer også at selskapet selv har uttalt at bonusavsetningene til noen av selskapets ansatte har vært på «umusikalske» nivåer. Selskapet har også gitt uttrykk for at kritikken mot ordningene er berettiget, da bonusene ble utilsiktet høye som følge av rekordresultatet i denne delen av virksomheten i 2022. Selskapet viser til at ledelsen og styret endret ordningen ved første mulighet, som var fra 1. januar i år, men erkjenner selvkritisk at ordningen burde vært endret tidligere for å ta høyde for en slik utvikling, og selskapet har offentlig beklaget at dette ikke ble gjort. Jeg mener at dette er viktige signaler fra selskapet ledelse.

Statens eierskap i Statkraft forvaltes innenfor rammene som fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022-2023). Der fremgår det blant annet at staten som eier forventer at godtgjørelse og andre insentiver i selskapet fremmer oppnåelsen av selskapets og eiers mål, og blant annet bidrar til en hensiktsmessig risikotaking i selskapene. Det fremgår også at staten forventer at hensynet til moderasjon ivaretas. Forventningene stilles fra staten som eier til styrene i selskapene, jf. at det er styret som iht. selskapslovgivningen er ansvarlig for å forvalte selskapet, herunder for selskapets bonusordninger til sine ansatte.

Statkrafts markedsaktiviteter har etter hvert blitt en vesentlig del av selskapets virksomhet, og Statkraft gir uttrykk for at disse aktivitetene har bidratt relativt betydelig til inntjeningen i selskapet som blant annet gir grunnlag for utbytter til eier. Disse utbyttene bidrar til å finansiere viktige velferdsgoder for fellesskapet over statsbudsjettet, blant annet strømstøtteordningene til husholdninger og bedrifter. Statkraft fremhever at bonusordningen for

krafttrudere ikke påvirker strømprisene i engrosmarkedet. Med bakgrunn i den sterke utviklingen innenfor dette området i 2022, ble jeg i slutten av oktober i fjor høst orientert av Statkraft om at avsetningene til prestasjonsbasert godtgjørelse i forretningsområdet Marked kunne bli svært høye for regnskapsåret 2022, og at styret som følge av dette ville legge opp til begrensninger i ordningene fremover. Med bakgrunn i den informasjonen jeg mottok ba jeg om ytterligere informasjon fra selskapet om ordningene og hvilke innskrenkninger styret ville legge opp til. Basert på den informasjonen jeg mottok formidlet jeg i et eget brev til styret 9. november at de ordningene som hadde blitt beskrevet fremstod vanskelige å forstå, at de virket å være på nivåer som etter mitt syn innebærer en betydelig omdømmerisiko for selskapet og at det er svært vanskelig å se hvordan ordningene kan være i tråd med å fremme selskapets og eiers mål og eiers forventninger. Jeg ga videre klart uttrykk for at i lys av statens forventninger som eier forventet jeg at styret umiddelbart gjorde vurderinger av selskapets godtgjørelsesordninger for denne delen av virksomheten og av hvordan slike ordninger fremover kan innrettes slik at statens forventninger etterleveres på en tilfredsstillende måte, herunder vurderinger av hvordan ordningen kunne begrenses. Jeg ga uttrykk for at de begrensningene som styret foreløpig hadde skissert overfor departementet etter mitt syn ikke syntes tilstrekkelige. Jeg minnet også om at staten og særlig denne regjeringen vektlegger moderasjon, og at det er understreket en rekke ganger.

I etterkant av dette vedtok styret i selskapet ytterligere begrensninger i ordningene fra 1. januar 2023. I forkant av styrets beslutning var det kontakt med selskapet hvor departementet blant annet viste til sine forventninger i brevet fra 9. november og at dette er en sak som ligger til styret å behandle.

Det er styrets ansvar å gjøre de konkrete operasjonelle vurderingene av hvilke nivåer som skal til for å være konkurransedyktige, og jeg registrerer at styret nå har nå gjort betydelige innstramminger og begrensninger i ordningene. I allmenn sammenheng vil bonusrammer til krafttrudere fremstå som høye. Dette gjelder også for Statkraft, til tross for de betydelige innstrammningene som selskapet har gjort. Jeg oppfatter imidlertid at styrets vurdering er at vilkårene nå er på et markedsmessig nivå, og at selskapet er avhengig av konkurransedyktige vilkår også i denne delen av virksomheten.

Som eier er jeg opptatt av at selskapene følger opp statens forventninger som eier, og jeg vil med bakgrunn i dette også oppfordre Statkraft til å utvise stor grad av åpenhet rundt sine incentivordninger. Her er det mange hensyn å ta og som bør veies mot hverandre, eksempelvis hensynet til de enkelte ansatte, personvern, selskapets muligheter til å tiltrekke seg ansatte, selskapets konkurranseposisjon mv. Hvordan disse hensynene bør veies og

hvilken åpenhet selskapet kan utvise i denne saken er det selskapets styre som selv må vurdere.

SPØRSMÅL NR. 1581

Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 10. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Viser til mitt spørsmål til statsråden “Dokument nr. 15:1413 (2022-2023)”, og tillater meg herved å stille et oppfølgingsspørsmål:

Vil statsråden ta dette på alvor og sørge for at Statnett fjerner Sørnettet som unntaket fra regelen om at det bare bygges nytt transmisjonsnett på 420 kV, og la regionen få samme forutsetninger for næringsutvikling som Norge for øvrig?

BEGRUNNELSE:

Det er positivt at Statnett arbeider for å øke nettkapasiteten inn til Ofoten stasjon sørfra, slik at denne begrensningen inn til nordre Nordland, Troms og Finnmark fjernes. Dette er tiltak som i alle tilfeller må gjennomføres, men må ikke settes opp mot forsterkning av overføringskapasiteten fra østre del av fylket og ut til Lofoten, Ofoten og Harstadområdet.

Statnetts videre utvikling av Sørnettet på 132kV-nivå, vil være tilstrekkelig til normal økning i alminnelig forbruk de neste årene. Vi ser imidlertid en betydelig vekst i industri og næringsvirksomhet i resterende del av Nord-Norge. Lofoten, Ofoten og Harstadområdet har over 25 % av innbyggerne i Norge nord for Ofoten, men området får ikke ta del i næringsutviklingen da det ikke er tilstrekkelig ledig kapasitet i nettet. Ledetiden på nye ledninger på dette spenningsnivået er 10–12 år, som er altfor lenge å vente på kraft for ny industri.

Svar:

Elektrifiseringen av samfunnet, og etablering av nye grønne næringer, medfører at nettselskapene opplever stor pågang fra aktører som ønsker å tilknytte seg til strømnettet i hele landet.

Nettselskapene skal tilby nettilknytning til alle som etterspør det, på ikke-diskriminerende og objektive vilkår. Dersom det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning i eksisterende nett, plikter nettselskapene uten ugrunnet

opphold å utrede, omsøke og gjennomføre nødvendige nettinvesteringer for å kunne gi tilknytning.

Statnett har ansvar for en samfunnsmessig rasjonell drift, utnyttelse og utvikling av transmisjonsnettet. Tiltak i transmisjonsnettet, som nye kraftledninger, er ofte omfattende tiltak som kan være konfliktfylte og innebære store natur- og miljøinngrep. Det er derfor viktig med gode demokratiske prosesser rundt dette. I tillegg innebærer investeringer i strømnettet betydelige kostnader som brukerne av nettet må betale. Vi må derfor sørge for at det er de samfunnsmessig rasjonelle tiltakene som blir gjennomført.

Statnetts vurdering er at videreutvikling av Sørnettet på 132 kV vil være tilstrekkelig for å møte kapasitetsbehovet. Statnett har skissert en trinnvis nettutbyggingsplan for Sørnettet som gir en betydelig økning i overføringskapasiteten.

Den største begrensningen for økt forbruk nord for Ofoten, inkludert Vesterålen, Lofoten og Sør-Troms, er imidlertid nettkapasiteten inn til Ofoten stasjon sørfra. Statnett planlegger å øke kapasiteten til Ofoten stasjon, men det vil ta tid å realisere et slikt tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1582**Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 14. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvordan har regjeringen fulgt opp saken om mva-kompensasjon for boliger for utviklingshemmede, og hva vil regjeringen foreta seg framover for å sikre likebehandling av private og kommunale boliger for utviklingshemmede barn?

BEGRUNNELSE:

For å unngå konkurransevridning skal kommunale bofellesskap og private bofellesskap for utviklingshemmede behandles likt i forhold til merverdiavgiftsbelastning. Kommunale boliger betaler ikke merverdiavgift. Derfor ble det i 2017 utarbeidet forskrifter for merverdiavgiftskompensasjon for private borettslag for utviklingshemmede der disse omfattes av kompensasjonsordningen for merverdiavgift. I september 2017 ble det inntatt et tillegg i forskriftene av Finansdepartementet der det kreves at bofellesskapene skal utstyres med alarm. Alarmkravet fremkom ikke i høringsnotatet og i forslaget til paragraf 7a.

I juni 2021 skrev NRK en sak om Ammerud Gård borettslag som ble bygget i 2014 av foreldre til utviklingshemmede barn. Fordi boligene ikke hadde alarmsystem, mente Skatteetaten at borettslaget ikke hadde krav på mva-fradrag, og ila borettslaget en straffeskatt på 150 000 kroner.

Daværende finansminister ønsket å se på regelverket på nytt fordi det som skulle være et fleksibelt regelverk var blitt tolket som et strengt.

Svar:

Spørsmålet gjelder merverdiavgiftskompensasjon for borettslag og eierseksjonssameier.

Formålet med merverdiavgiftskompensasjonen er å motvirke konkurransevridningene som kan oppstå som en konsekvens av merverdiavgiftssystemet. Kommunesektoren er i stor grad unntatt fra merverdiavgiftsloven. Det betyr at kommunene ikke har fradragrett for inngående merverdiavgift på sine anskaffelser. Merverdiavgiften blir dermed en kostnad for kommunene. Dette gir insentiver til at kommunene produserer tjenester selv fremfor å kjøpe tjenestene fra andre, noe som kan skape uønskede vridninger i produksjonen.

Merverdiavgiftskompensasjonen skal motvirke disse effektene, og skape nøytralitet ved kommunens valg mellom å kjøpe inn tjenester og å produsere tjenestene selv. På nærmere vilkår ytes det også kompensasjon til private

og ideelle virksomheter. Bakgrunnen er at det ellers ville ha oppstått nye konkurransevridninger når private yter avgiftsunntatte tjenester, slik som for eksempel helse- og omsorgstjenester.

Det klare utgangspunktet er at det ikke ytes kompensasjon for merverdiavgift på anskaffelser til bygg, anlegg eller annen fast eiendom for salg eller utleie. Det skyldes at oppføring mv. av bygg for salg eller utleie som en hovedregel ikke gir rett til fradrag for inngående merverdiavgift, jf. merverdiavgiftsloven § 3-11. Dersom kommunene hadde fått kompensert merverdiavgiften på anskaffelser til bygg mv. for salg eller utleie, ville det ha gitt konkurransefordeler sammenlignet med næringsdrivende som driver virksomhet med salg eller utleie av eiendom.

Etter merverdiavgiftskompensasjonsloven § 4 tredje ledd gis det likevel merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser til boliger med helseformål eller sosiale formål. Med virkning fra 1. januar 2017 ble merverdiavgiftskompensasjonsordningen utvidet til å omfatte nærmere bestemte borettslag og eierseksjonssameier. Begrunnelsen var å legge til rette for likebehandling av ulike private aktører og økt fleksibilitet i valget av samarbeidsløsninger mellom kommunene og private aktører, se Prop. 1 LS (2016–2017) punkt 9.3.5. Bakgrunnen for utvidelsen var to avgjørelser i Høyesterett. I den første avgjørelsen kom Høyesterett til at en stiftelse som oppførte og leide ut omsorgsboliger, hadde rett til kompensasjon (Rt. 2010 s. 236 Stiftelsen Utleieboliger i Alta), mens Høyesterett i den andre avgjørelsen kom til at et sameie ikke hadde rett til kompensasjon (Rt. 2013 s. 541 Torneby Sameie).

For å forhindre konkurransevridninger i disfavør av markedsmessig boligbygging som må operere uten fradragrett for merverdiavgift, ble utvidelsen av kompensasjonsordningen i 2017 avgrenset til de borettslagene og eierseksjonssameiene som har et botilbud som fremstår som et integrert heldøgns helse- og omsorgstilbud i kommunens lovpålagte tjenesteproduksjon. I merverdiavgiftskompensasjonsforskriften § 7a ble det oppstilt nærmere krav.

Forskriftene ble etablert under Regjeringen Solberg. Etter forskriftsbestemmelsen er det for det første et krav om at beboerne må være innvilget heldøgns helse- eller omsorgstjenester. Videre er det krav om at boligene må være særskilt tilrettelagt for heldøgns omsorg. Kravet om særskilt tilrettelegging er nærmere presisert til at boligene må være tilknyttet en egen personalbase med 24 timers alarmsystem.

Praktiseringen av forskriftsbestemmelsen har vist seg å være utfordrende. Finansdepartementet har derfor i to uttalelser, henholdsvis i brev av 25. august 2021 til Skattedirektoratet og i brev av 17. februar 2023 til Sivilombudet, gitt sitt syn på hvordan bestemmelsen skal forstås. Av brevene kommer det frem at Finansdepartementets syn er at kravene til personalbase og alarm gir uttrykk for hvilket tilretteleggingsnivå som er tilstrekkelig for å oppfylle kravet om at boligene skal være særskilt tilrettelagt for heldøgns omsorg, slik at botilbudet utgjør en integrert del av kommunens heldøgns helse- og omsorgstilbud. Det er derimot, slik Finansdepartementet ser det, ikke nødvendig at momentene det er gitt anvisning på, er oppfylt etter en streng og isolert ordlydsforståelse.

Når det gjelder representant Skjelstads konkrete omtale av alarmsystem, viser jeg til følgende fra uttalelsen av 25. august 2021:

Finansdepartementets oppfatning er at kravet i forskriften § 7a tredje ledd til «alarmsystem» er et krav om tilrettelegging. Dette tilretteleggingskravet må anses oppfylt når beboernes vedtak om heldøgns pleie- og omsorgstjenester ivaretas gjennom døgnkontinuerlig bemanning og tilsyn. Denne tolkningen støttes av formålet med utvidelsen i 2017 og reelle hensyn.

I begge uttalelsene kommer det frem at Finansdepartementet vil be Skatteetaten om å legge Finansdepartementets forståelse av forskriften til grunn ved anvendelsen av regelverket.

Jeg mener at de avklaringene som er gitt gjennom tolkningsuttalelsene bidrar til klarhet knyttet til forståelsen av forskriftsbestemmelsen. Videre mener jeg at bo-

rettslagene og eierseksjonssameiene nå er innrømmet større grad av fleksibilitet med hensyn til hvordan de kan oppfylle kravet om særskilt tilrettelegging av boligene, enn det som var tilfellet før de nevnte uttalelsene. Følgelig ligger det til rette for å realisere formålet med utvidelsen i 2017 – nemlig likebehandling av ulike private aktører og økt fleksibilitet i valget av samarbeidsløsninger mellom kommunene og private aktører for beboere som er innvilget heldøgns helse- og omsorgstjenester.

Jeg understreker samtidig at hensynene til likebehandling mellom private aktører og økt fleksibilitet for kommunene i valget av samarbeidsløsninger må balanseres mot hensynet til å unngå nye konkurransevridninger. Det er derfor viktig å sikre at kompensasjonsretten avgrenses til de botilbudene som faktisk utgjør en integrert del av kommunens heldøgns helse- og omsorgstilbud. Skatteetaten må avgrense kompensasjonsretten for borettslagene og eierseksjonssameiene i tråd med dette.

Jeg nevner også at både innlemmingen av private og ideelle virksomheter i kompensasjonsordningen i 2004, og utvidelsen av ordningen til å omfatte borettslag og eierseksjonssameier i 2017, har skapt et økt press på ordningen. Den enkelte private eller ideelle aktøren, herunder borettslaget eller eierseksjonssameiet, vil være tjent med å komme innenfor ordningen for å unngå kostnaden som følger av merverdiavgiften. Dette utfordrer avgrensningene i ordningen. I den forbindelse understreker jeg at merverdiavgiftskompensasjonsordningen ikke er ment å være en støtteordning, heller ikke for beboerne i borettslag eller eierseksjonssameier. For slike finnes det målrettede støtteordninger blant annet gjennom Husbanken.

SPØRSMÅL NR. 1583

Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 15. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å fremskynde etablering av havvind i tilknytting til plattformer som er tilknyttet eller som er planlagt tilknyttet kraft fra land, slik at regioner med manglende kraft på land blir mindre rammet?

BEGRUNNELSE:

Tilgang til kraft er en av de største utfordringer for etablering av ny industri i Norge. Samtidig er det etablert ordninger i Norge som gjør at det er vanskelig å overstyre

rekkefølge på hvilke selskaper som skal få tilgang til tilgjengelig kraft.

Som kjent vil petroleumsnæringen ha behov for store mengder kraft for å imøtekomme krav til reduserte utslipp.

Trollvind er et havvindprosjekt, som næringen selv har foreslått som en kompensasjon for kraftunderskuddet som har rammet regionen hvor kraften er hentet fra. Vi vet at det er mange slike områder i Norge, og samtidig vet vi at det er flere prosjekter for flytende havvind tilkoblet eksisterende plattform infrastruktur som er kommet langt,

men som stopper opp grunnet manglende avklaringer fra OED.

Svar:

Regjeringen vil utvikle petroleumssektoren slik at den bidrar til verdiskaping, sysselsetting, statlige inntekter og til at Norge fortsatt er en stabil og langsiktig leverandør av olje og gass til våre allierte i Europa. Samtidig skal utslippene i sektoren ned. Hovedvirkemidlene for å få til dette er kvoteplikt og CO₂-avgift. Selskapene responderer på denne politikken og gjennomfører tiltak som kutter utslippene.

Økt bruk av kraft fra land er det tiltaket som reelt sett kan gi store utslippsreduksjoner frem mot 2030. Kraft fra land innebærer store investeringer, og det er betydelige variasjoner i både tekniske muligheter, kostnader og potensialet for utslippsreduksjoner knyttet til å forsyne ulike innretninger og landanlegg med kraft fra land. Nye prosjekter er også avhengig av at det er tilgjengelig kapasitet i et egnet tilknytningspunkt på land og det kan være behov for tiltak i kraftnettet. Kraft fra land er derfor ikke en hensiktsmessig løsning overalt og må vurderes fra sak til sak slik det gjøres i dag.

Næringen arbeider også med løsninger som innebærer bruk av vindkraft til havs direkte knyttet til petroleumsinnretningene. Et slikt eksempel er Hywind Tampen som nylig er satt i drift. Denne typen løsninger viser at

havvind kan bidra med mer fornybar kraftproduksjon og legge godt til rette for videre elektrifisering av sokkelen.

Jeg arbeider nå med avklaringer rundt rammene for en eventuell utbygging av Trollvind. Trollvind er et eksempel på et prosjekt som kan bidra med store mengder fornybar kraft produsert på sokkelen. Klarer vi å lage et godt rammeverk for prosjekter som Trollvind, så vil dette også kunne bidra til at flere aktører tar lignende initiativer. Avklaringene som kommer i forbindelse med Trollvind vil dermed også kunne gjelde for andre lignende prosjekter.

Regjeringen har en ambisjon om å innen 2040 tildele arealer med potensial for 30 000 MW havvindproduksjon på norsk sokkel. Dette tilsvarer nesten like mye kraftproduksjon som hele det norske vannkraftsystemet i dag. De første prosjektene på Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord vil bygges med radialer til fastlandet og sørge for betydelige mengder ny kraft inn i kraftnettet på land. Regjeringen planlegger å lyse ut områdene på Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord i løpet av første kvartal i år. Den neste runden med utlysning av areal til havvind er planlagt i 2025.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) arbeider nå sammen med en direktoratsgruppe for å identifisere nye områder for fornybar energiproduksjon til havs. I dette arbeidet vurderes arealer i alle de norske havområdene og det tas blant annet hensyn til hvor det er forventet økt etterspørsel etter kraft. Arbeidet skal leveres i slutten av april i år og vil legge grunnlaget for utbygging av havvind som kan bedre krafttilgangen i hele Norge.

SPØRSMÅL NR. 1584

Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 13. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at sykehuset i Østfold ordner opp og sikrer forsvarlige arbeidsforhold for de ansatte i ambulansetjenesten i Halden?

BEGRUNNELSE:

Ambulansetjenesten gjør en svært viktig og krevende jobb. Derfor er arbeidsmiljø og gode, trygge arbeidsforhold spesielt viktig. I Halden har man en ambulansestasjon som det burde vært gjort noe med for mange år siden. Likevel skjer det ingenting.

I en artikkel i Ambulanseforum kan vi lese om en ambulansestasjon som er fylt med fukt og mugg, og hvor

det er rotter i kjelleren. Ambulansene må stå ute, og de har flere ganger vært nødt til å destruere medisiner som ødelegges på grunn av kulde og dårlige forhold.

I tillegg til dette har flere ansatte fått målt redusert lungekapasitet, og 3-4 ansatte må bruke astmamedisiner for å fungere på jobb. De som hver dag er på jobb for å redde liv og helse, jobber selv i helsefarlige omgivelser. Dette er uholdbart, og det haster med å finne en løsning.

I utgangspunktet skulle det bygges by ambulansestasjon i tilknytning til ny brannstasjon i Halden, men dette ble stanset av Helse Sør-Øst som følge av dårlig økonomi. Det vitner om at ambulansearbeiderne i førstelinjen ikke prioriteres. Nå er det på tide at det ryddes opp og at det

sikres trygge arbeidsforhold for ambulansearbeidere i Halden.

Svar:

I forbindelse med dette spørsmålet har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet en kort orientering fra Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst RHF fikk i foretaksmøtet 17. februar i år informasjon om at regjeringen vil fremme forslag for Stortinget om en varig budsjettøkning på 2,5 mrd. kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023. Helse Sør-Øst RHF sin andel av denne styrkingen utgjør 1 354,6 mill. kroner. Formålet er bl.a. å gjøre helseforetakene bedre i stand til å gjennomføre nødvendige investeringer i kompetanse, bygg, IKT og medisinsk utstyr.

Med forbehold om Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett, ble fordelingen av midlene vedtatt på styremøtet i Helse Sør-Øst RHF 9. mars 2023. Sykehuset Østfold HF sin andel av midlene er 124 406 000 kroner.

Helseforetakene tildeles en samlet bevilgning til drift og investeringer, og må prioritere innenfor denne. Sykehuset Østfold HF har flere investeringsprosjekter under utredning, herunder utvidelse av akuttmottaket, økt somatisk sengekapasitet og etablering av desentralt tilbud om strålebehandling.

Helse Sør-Øst RHF har forelagt spørsmålet til Sykehuset Østfold HF som har gitt følgende tilbakemelding:

Prehospital avdeling i Sykehuset Østfold har en ambulansestasjon plassert sentralt i Halden som dekker ambulanseberedskapen for Halden og Aremark kommuner. Det er to døgnbemannede ambulanser knyttet til stas-

jonen. Denne ambulansestasjonen disponerer to eldre bygg som begge er uhensiktsmessig utformet for behovet. Ledelsen ved sykehuset har lenge hatt en plan for å etablere en ny ambulansestasjon.

Ambulansestasjonen ligger ved siden av Haldenklinikken, tidligere kjent som Halden sykehus. Sykehuset Østfolds plan har lenge vært å etablere en ny ambulansestasjon i det gamle sykehusbygget, i lokaler som tidligere var benyttet som legevakt. Dette prosjektet viste seg å bli for dyrt. Byggekostnadene ble estimert til ca. 80 millioner kroner.

Sykehuset Østfold har også vært i dialog med Halden kommune om å etablere ny ambulansestasjon i den kommunale brannstasjonen som er under bygging i Halden. Brannstasjonen er sentralt plassert, og samlokalisering med en annen nødetat ville gitt flere gevinster. Denne muligheten måtte sykehuset dessverre også gi slipp på. Årsaken var at en ny leiekontrakt med Halden kommune ville gjort at sykehuset hadde overskredet den totale grensen for finansiell leasing.

Sykehuset Østfold har dermed siden desember 2022 ikke hatt en langsiktig plan for nye lokaler til ambulansetjenesten i Halden. Men ledelsen i sykehuset er opptatt av å sikre et trygt og forsvarlig arbeidsmiljø for medarbeiderne i ambulansestasjonen i Halden, og er allerede i gang med utbedringer for å forbedre inneklime på ambulansestasjonen. Ledelsen er opptatt av å få til mer funksjonelle lokaler på sikt. I januar 2023 startet arbeidet med å planlegge en oppgradering av de eksisterende bygningene, og eventuelt ta i bruk mer av lokalene i Haldenklinikken.

SPØRSMÅL NR. 1585

Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 13. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil regjeringen øke de statlige overføringene for å bevare dagens ferge drift i Møre og Romsdal?

BEGRUNNELSE:

Møre og Romsdal fylkeskommune har varslet behov for å redusere driftsnivået på kollektivområdet med 50 millioner kroner fra 1.1.2024. Dette vil spesielt ramme fergedriften, og et stort antall avganger vil måtte kuttes. Årsaken

til kuttbehovet er langvarig statlig underfinansiering av fergedriften og manglende kompensasjon for innfasingen av elferger. Kuttene vil ha alvorlige konsekvenser for lokalsamfunn og næringsliv i hele fylket.

Svar:

Det er viktig at det gis et godt ferjetilbud. Det må likevel presiseres at det er fylkeskommunene som selvstendige forvaltningsorgan som har ansvar for og bestemmer

det fylkeskommunale ferjetilbudet ut fra lokale prioriteringer.

Utgifter til fylkeskommunal ferjedrift dekkes av fylkeskommunenes frie inntekter og billettinntekter. Frie inntekter er midler som fylkeskommunene har fri råderett over, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. For å gi fylkeskommunene mulighet til å prioritere lav- og nullutslippsløsninger for ferjer, ble 100 mill. kr av veksten i de frie inntektene til fylkeskommunene i 2021 fordelt særskilt til ferjefylkene. Tilsvarende ble

100 mill. kroner av veksten i de frie inntektene i 2018 gitt med en særskilt fordeling til båt- og ferjefylkene, blant annet for å legge til rette for investeringer i miljøvennlig teknologi.

Jeg mener at det er Møre og Romsdal fylkeskommune som er best til å svare for fylkeskommunens priorit-

eringer. Det kan likevel opplyses om at fylkeskommunen i en pressemelding som ble publisert 19. desember 2022, blant annet skriver følgende om rutekutt i ferjedrifta¹:

«Det er høge rentekostnader på lån i tillegg til generell prisauke som er bakgrunnen for at Møre og Romsdal fylkeskommune må spare.»

Den økonomisk situasjonen har endret seg etter at statsbudsjettet for 2023 ble lagt fram i fjor høst. Oppdaterte overslag viser høyere lønns- og prisvekst enn det som er lagt til grunn for budsjettet. Regjeringen har derfor varslet at det ved revisjonen av statsbudsjettet i mai vil bli satt fram forslag om pris- og lønnsjustering. I den sammenhengen vil det og bli gjort en samlet vurdering av økonomien i kommunesektoren.

SPØRSMÅL NR. 1586

Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 13. mars 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Det ser ut til at departementet lot være å holde høring om forskriften om tvangsmulkt og overtredelsesgebyr etter åpenhetsloven.

Hva var departementets begrunnelse for å unnlate høring?

BEGRUNNELSE:

Nylig fastsatte departementet en forskrift om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr etter åpenhetsloven. Jeg forstår forskriften slik at maksbeløpet for gebyr satt til fire prosent av omsetning, men uansett ikke lavere en 25 millioner kroner.

På Rett24 leser jeg 3. mars at departementet ikke har holdt høring i spørsmålet om maksimalsatser etter åpenhetsloven. Hvis det er riktig, virker det som at det ikke er i tråd med forvaltningslovens og utredningsinstruksens utgangspunkt om at høring kan gi nyttige innspill før forskrifter blir fastsatt. I denne saken virker det ganske klart at både virksomheter og interesseorganisasjoner kunne gitt innspill til innholdet i forskriften.

Stortinget vedtok loven i juni 2021, så det er vanskelig å se at det for eksempel ikke har vært tid til å gjennomføre høring.

Svar:

Som forbrukarminister er eg oppteken av at det finst gode forbrukarrettar. For at forbrukarane skal få gjennomslag for rettane sine, er det viktig at Forbrukartilsynet har effektive og naudsynte verkemiddel til å sanksjonere brot på forbrukarvernreglane. Eg vil snart leggje fram ein lovproposisjon om gjennomføring av eit europeisk moderniseringsdirektiv (moderniseringsdirektivet) som gir Forbrukartilsynet høve til å gi betre og strengare sanksjonar for brot på reglane.

Den 14. februar fastsette eg ei forskrift om utmåling av tvangsmulkt og lovbrotsgebyr, som stortingsrepresentanten viser til. Forskrifta er ein del av gjennomføringa av direktivet. Forskrifta oppfyller òg kravet i forvaltningslova om at det for lovbrotsgebyr skal vere ei øvre ramme i lov eller forskrift.

Forskrifta er vedteke med heimel i marknadsføringlova, angrerettlova, pakkereiselova og openheitslova. I forskrifta er den øvre ramma for lovbrotsgebyret satt til

¹<https://mrfylke.no/nyheiter/reduksjon-i-ferjetilbodet-fraa-1.-januar-2023>

fire prosent av årsumsetninga til den næringsdrivande eller inntil 25 millionar kroner, der det høgaste beløpet nyttast. Den øvre ramma gjer det føreseieleg for dei næringsdrivande kva det maksimale lovbrøtgebyret kan bli ved gjentekne brot på lova. Det skal gjerast ei konkret utmåling i kvar sak, og storleiken på gebyret vil avhenge av ulike moment som er fastsett i forskrifta.

Reglane i moderniseringsdirektivet og forskrifta var på høyring i 2020 og 2021. Openheitslova tok til å gjelde 1. juli 2022, og var derfor ikkje omfatta av høyringa i 2020. Det var naudsynt å få på plass ei øvre ramma slik forvaltningslova krev, så snart som mogleg for alt regelverk som

Forbrukartilsynet fører tilsyn med. Då Forbrukartilsynet førar tilsyn med openheitslova etter tilsvarende system som i marknadsføringslova, vurderte eg at det ikkje var naudsynt å gjennomføre ei eiga høyring om øvre ramma for openheitslova før forskrifta blei satt i verk.

Eg vil likevel i løpet av våren gjennomføre ei høyring om saka. Eg vil då be om innspel på om det er særskilte forhold knytta til ei øvre ramma for saker etter openheitslova som gjer at ramma eventuelt bør vere høgare eller lågare enn for andre saker Forbrukartilsynet fører tilsyn med.

SPØRSMÅL NR. 1587

Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 10. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når kan de 17 organisasjonene forvente svar på sitt opprop angående evalueringen av terrorangrepet 25. juni?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt spørsmål i spørretimen 22/2 der det fra statsråden ble opplyst at det er forventet en rapport før sommeren, derfor hastet det å få avklart problemstillingene organisasjonene tar opp.

Oppropet som ble sendt regjeringen 1/3-21 har bakgrunn i at evalueringen som er satt i gang av terrorangrepet 25. juni 2022 favner for snevert, mangler forankring i en rekke relevante kompetansemiljøer og derav legitimitet, samt at den starter i feil ende med uklare premisser som allerede har videreført et narrativ omkring angrepet som ikke er i tråd med den faktiske håndteringen. Dette legger seg på toppen av det svært problematiske tillitsnivået som er i den skeive befolkningen til politiet, og er nødvendig at tas på alvor for å faktisk skape tillit til både evalueringsprosessen, EOS-myndighetene og politietatsens arbeid og rolle som helhet.

Organisasjonene ber regjeringen særlig se på følgende:

1. Inkludering av skeive organisasjoner og/eller representanter for disse, med spisskompetanse på miljøet og trusselbildet disse står overfor, i sammensetning av evalueringsutvalg og mandat.

2. Tilstrekkelig inkludering av andre relevante kompetansemiljøer, som andre forebyggingsmiljøer i politiet,

uavhengig ekspertise på kontraterrorarbeid og uavhengig forskning på ekstremisme/ekstrem islamisme, i sammensetning av mandat og utvalg.

3. Evalueringen må favne samhandling med flere eksterne aktører enn helse og den må favne samhandling med eksterne forut for og under, ikke kun etter, angrepet.

4. Tilstrekkelig evaluering av samhandling mellom PST og politiet i forebyggende kontraterrorarbeid og under angrepet

5. Tilstrekkelig inkludere i evalueringen E-tjenestens arbeid og informasjonsdeling med PST i relasjon til terrorangrepet.

Svar:

Regjeringen har mottatt oppropet fra de 17 organisasjonene og Pridearrangørene som ble sendt 1. mars 2023. Vi tar oppropet på alvor og jobber med å svare ut så raskt det lar seg gjøre på en hensiktsmessig måte.

Oppropet er også oversendt til utvalget som evaluerer PSTs og politiets håndtering av masseskytingen i Oslo sentrum 25. juni 2022 slik at de kan ta dette med seg i sitt arbeid. Det er også sendt Politiets sikkerhetstjeneste og Politidirektoratet til orientering.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1588 fra stortingsrepresentant Stensland.

SPØRSMÅL NR. 1588**Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 10. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvorfor er ikke kompetanse på skeive inkludert i utvalget som skal evaluere terrorangrepet 25. juni slik kompetanse på muslimer i Norge ble inkludert i terrorhendelsen i Bærum?

BEGRUNNELSE:

Jeg mener det hadde styrket tilliten til utvalget og tilført viktig innsikt og kunnskap.

Svar:

Evalueringsutvalget fikk sitt mandat av Politidirektøren og sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste (PST). Som stadfestet i mandatet administreres evalueringen av Politihøgskolen, med bistand fra definerte kontaktpunkt fra PST, Politidirektoratet og Oslo politidistrikt. Utvalget

ledes av førsteamanuensis Pia Therese Jansen ved Forsvarets Høgskole, og har ellers en bred sammensetning fra flere sektorer. Slik jeg har forstått det, har utvalget invitert til møter og mottatt innspill fra både organisasjoner og publikum i arbeidet.

Det er min oppfatning at utvalget som nå evaluerer politiets og PSTs håndtering av masseskytingen i Oslo natt til 25. juni i fjor, er bredt sammensatt og ivaretar sentrale hensyn. Jeg mener at sammensetningen sammen med dialog med berørte organisasjoner og publikum danner et godt utgangspunkt for å redegjøre for problemstillingene som ligger innenfor mandatets avgrensning. Vi avventer nå utvalgets rapport som skal leveres før sommeren.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 993 og nr. 1306 fra stortingsrepresentant Ingvild Wethrus Thorsvik, nr. 1025 fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen og nr. 1587 fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland.

SPØRSMÅL NR. 1589**Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 15. mars 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om den akutte situasjonen, og har statsråden noen planer for å bedre situasjonen på kort sikt slik at disse tilbudene kan komme studenter og næringsliv til gode?

BEGRUNNELSE:

Flere bedrifter sliter i dag med å få tak i riktig kompetanse. Det fører til mindre investeringer og jobbskaping. Skal vi klare å løse de store utfordringene er vi avhengige av flere praktiske hender og kloke hoder. I dag har 1 av 2 bedrifter behov for høyere yrkesfaglig utdanning. NOKUT har varslet at de ikke evner å behandle alle akkrediteringssøknadene fra fagskolene som er kommet i 2022 i løpet av våren 2023. Vi står derfor i en situasjon der fagskolesektoren ikke kan tilby arbeidsrelevant utdanning

i tråd med næringslivets behov fordi NOKUT ikke har kapasitet til å behandle alle søknadene som er kommet inn.

Svar:

Det er Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, NOKUT, som akkrediterer utdanningstilbud ved fagskolene. De siste årene har det vært en kraftig vekst i både antall fagskolestudenter og studietilbud. Dette har igjen ført til en vekst i antall akkrediteringssøknader.

I 2022 fikk Kunnskapsdepartementet brev fra ulike parter med bekymring om NOKUTs tidsbruk ved behandling av søknader om nye studietilbud i høyere yrkesfaglig utdanning. Jeg fikk også to spørsmål fra Stortinget om situasjonen, samt et spørsmål i 2023.

Fagskolene er sentrale for å utvikle utdanningstilbud som svarer på mange av de utfordringene samfunnet står overfor. De må raskt kunne opprette tilbud som arbeidslivet trenger, men mange opplever at det tar for lang tid å få godkjent nye studietilbud. Dette taper både studenter og arbeidslivet på.

I tildelingsbrev for 2023 har jeg derfor bedt NOKUT om å prioritere søknader fra fagskoler som gjelder akkreditering av studietilbud. Under særskilte forventninger til NOKUT, skriver Kunnskapsdepartementet følgende i tildelingsbrevet: Behovene på fagskoleområdet vil være en særlig utfordring for NOKUT i 2023. Kunnskapsdepartementet har en særlig forventning om at NOKUT prioriterer akkreditering av høyere yrkesfaglig utdanning. Det er viktig at NOKUT får ned saksbehandlingstiden på akkreditering av fagskoleutdanning. Departementet er i tett kontakt med NOKUT om status for akkreditering av høyere yrkesfaglig utdanning.

Samtidig vil jeg påpeke at utviklingen i høyere yrkesfaglig utdanning er positiv og har vært det over flere år. Kandidatundersøkelsen for fagskoler som nettopp ble publisert av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU), viser at antall fagskoletudenter har mer enn doblet seg de siste ti årene. Dette innebærer at fagskoler i stor grad har bidratt til etterlenget kompetanse i arbeidslivet. Derfor har også regjeringen satset på opptrapping av studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning med midler til 500 nye studieplasser i 2023. Om flere fagskoler søker og oppnår fagområdeakkrediteringer, har jeg tro på at dette vil ha effekt også på saksbehandlingen i NOKUT. Fagområdeakkreditering gir fagskoler anledning til selv å opprette nye utdanninger og

gjøre endringer i eksisterende utdanninger innenfor et akkreditert fagområde uten å måtte søke godkjenning fra NOKUT. En fagskole som får akkreditert et fagområde, har vist at kompetanse og rutiner er på plass slik at fagskolen selv er i stand til å akkreditere fagskoleutdanninger innenfor et fagområde. Det kan for eksempel være helsefag eller tekniske fag. NOKUTs rolle blir da å føre tilsyn. NOKUT har de senere årene jobbet strategisk og målrettet for å stimulere institusjonene til å søke om fagområdeakkreditering, noe som har resultert i at de i 2022 mottok ni søknader om fagområdeakkreditering. Dersom disse blir godkjent vil det øke antall godkjente fagområdeakkrediteringer med 50%.

Fagskolene får på denne måten større selvråderett i å legge planer for videreutvikling og i å styre ressursene, og de kan raskere omstille utdanningstilbudet ut fra behovene i arbeidslivet. Det er derfor viktig at flere fagskoler arbeider for og oppnår fagområdeakkreditering. I tillegg vil dette kunne legge grunnlaget for en videre vekst i fagskolesektoren uten at NOKUTs kapasitet til å akkreditere enkeltutdanninger blir presset ytterligere. En langsiktig løsning er å innføre muligheten for institusjonsakkreditering i høyere yrkesfaglig utdanning. Det innebærer at en fagskole etter godkjenning selv kan opprette og endre studietilbud uten søknad til NOKUT for alle sine studietilbud. En slik institusjonsakkreditering kan gi raskere oppretting av tilbud i takt med arbeidslivets behov, og dermed bedre samsvar mellom tilbud og etterspørsel av relevant og fleksibel utdanning. Institusjonsakkreditering vil kreve endringer i fagskoleloven. Departementet vil utrede dette og tar sikte på å sende et forslag på høring sommeren 2023.

SPØRSMÅL NR. 1590

Innlevert 6. mars 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 10. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Klimaendring, forureining og naturtap er faktorer som endrar livsmiljøet vårt på ein måte som truleg vil få store konsekvensar for folkehelsa både på kort og lang sikt.

Kva gjer regjeringa for at vi skal ha næringsuavhengige kompetansmiljø som fylgjer utviklinga over tid, og som kan gi råd til kommunane og delta i internasjonalt samarbeid om klima- og miljørelatert folkehelsearbeid?

GRUNNGJEVING:

Klima og miljørelaterte truslar mot folkehelsa er eit tema som opptek svært mange, og som har stor merksemd internasjonalt. I tidsskriftet Nature stod det nyleg ein artikkel som konkluderer med at dei mest kjende sjukdomsframkallande organismane blir meir smittsame eller fører til meir alvorleg sjukdom på grunn av klimaendringane. I sin rapport frå 2019 slo FNs naturpanel (IPBES) fast at avskoging, urbanisering og ekspansjon av landbruksom-

råder er medverkande årsak til 30 % av utbrot av nye infeksjonssjukdomar.

Kommunane har eit ansvar for både forureiningslova og folkehelselova, men har ofte ikkje kompetansen som skal til for å handtere dei mange problemstillingane som kjem som fylgje av endra klima og miljø. Difor er det viktig å ha eit nasjonalt fagmiljø med ansvar og ressursar til å gi råd til kommunar og fylker i folkehelsearbeidet. Det er viktig å ha eit uavhengig nasjonalt fagmiljø som kan fylgje opp forskning og problemstillingar knytt til miljøgifter som ikkje store næringsaktørar er interesserte i å ta tak i. Eit eksempel på dette er PFAS – stoff som vert brukt i svært mange ulike sektorar, i overflatebehandling på alt frå ytterklede til vindturbinblad. Det trengst både reguleringar og meir kunnskap om miljøgifter, konsekvensane og mengdene som vert tilført miljøet. Området “ei helse” som handlar om samanhengane mellom menneske og dyr si helse og tilstanden i miljøet som alt liv deler, er eit anna felt som er viktig i folkehelsearbeidet. Det er teikn som tyder på at klima og miljøendringane gjer at vi får større og andre helseproblem enn før som må handterast.

Folkehelsearbeid på klima og miljøområdet handlar både om fagleg beredskap i akutte situasjonar, å fylgje med på lange tidsliner i utviklinga og ta initiativ til tiltak. Dette kan vere både nasjonale og internasjonale initiativ. COP26 helseprogrammet (HP) og WHO – EURO er døme på internasjonale avtaler og fora der Norge har forplikta seg på å delta, og der det trengst å setjast av ressursar til å gjere arbeidet på ein god måte. Mange saker må løysast saman med andre land og men det er samtidig viktig å eit norsk fagmiljø som kjenner norske forhold og i slike samarbeidsprosjekt.

Svar:

Eg har fått oversendt spørsmålet frå stortingsrepresentant Kjerstad frå klima- og miljøministeren då folkehelse er mitt ansvarsområde. På same måte som det generelle folkehelsearbeidet, er klimaendringane ei utfordring som omfattar alle sektorar og kor alle sektorar må bidra.

Samanhengen mellom klima og helse blir stadig tydelegare og blei seinast stadfesta i den siste rapporten frå FNs klimapanel. Globalt er det venta over 9 millionar klimarelaterte dødsfall kvart år innan utgangen av dette hundreåret dersom klimagassutsleppa ikkje går ned (Miljødirektoratet, 2022). I følge Verdhelseorganisasjonen er klimaendringar den største trusselen mot folkehelse globalt, men klimaendringane er også ein trussel mot folkehelse nasjonalt.

Klimaendringane kan påverka både den psykiske og fysiske helsa. Endringar i klima, miljø og natur kan gi luftvegsinfeksjonar, hjarte- og karsjukdom, allergi, skadar og i verste fall død, mellom anna knytt til ekstreme vêrhendingar. Endringar i førekomst og utbreiing av smittsame sjukdommar kan òg oppstå som følge av kli-

maendringar. Matproduksjonen og mattryggleiken kan bli påverka gjennom reduserte og mindre stabile avlingar, svakare og meir uvisst produktivitetutvikling og auka førekomst av skadegjerarar og sjukdommar i planteproduksjon og husdyrhald. Klimaendringar kan også påverke vassforsyninga både med tanke på tørke og styrtregn, flaum og ras. Klimaendringane påverkar samfunn og ulike grupper i befolkninga ulikt, og vil ramme dei med låg sosioøkonomisk status og born hardest. Dei pågåande krisene og den geopolitiske uroa, bidreg til å forsterke effekten av klimaendringane. Desse forholda vert grundig behandla i Folkehelsemeldinga, som regjeringa legg fram for Stortinget våren 2023.

Eg er samd med stortingsrepresentant Kjerstad i at det er viktig med eit uavhengig nasjonalt fagmiljø som følger utviklinga knytt til effekten av klimaendringane, og som kan gje råd til kommunane og delta i internasjonale fora der klima- og miljørelatert folkehelsearbeid vert diskutert. Vi treng meir kunnskap om effektane av klimaendringar, korleis dei vil ramme ulike område, befolkningsgrupper og individ, og kva som er effektive tiltak for å redusere effekten av desse.

Folkehelseinstituttet (FHI) har i sin strategi fram mot 2024 meisla ut ei retning som gjer dei godt egne til å vere den uavhengige og faglege kunnskapsinstitusjonen Kjerstad etterlyser. Dei har ei fagleg breidde, og kunnskap om årsaker, risiko, helseeffektar og tiltak, som gjer at dei kan ha ei heilskapleg tilnærming til klimaendringane og effekten av desse. I samband med oppfølging av COP26 helseprogram, har FHI fått i oppdrag å utarbeide ein nasjonal analyse av sårbarheit og skissere behova den statlege og kommunale helse- og omsorgstenesta har for klimatilpassing. Tilsvarande har Helsedirektoratet fått i oppdrag å gjere ei utvida evaluering av status for klimagassutslepp, både i spesialisthelsetenesta og i den kommunale helse- og omsorgstenesta. Oppdraga skal leverast til Helse- og omsorgsdepartementet i mars i år. Departementet vil nytte denne kunnskapen i det vidare arbeidet med oppfølging av COP26 helseprogram og etablere eit vegkart for ein berekraftig helsesektor med låge utslepp innan 2050.

To andre sentrale problemstillingar for å fremje god folkehelse i åra framover handlar om å etablere berekraftige og klimatilpassa matsystem og meir robust drikkevassforsyning. Mattilsynet har som si oppgåve å sikre trygg mat og trygt drikkevatt og fremje folkehelse. Mattilsynet nyttar i hovudsak Vitskapskomiteen for mat og miljø (VKM) når det er behov for å gjere risikovurderingar. VKM er oppretta for å gjere uavhengige, vitskaplege og tverrfaglege risikovurderingar for Mattilsynet og Miljødirektoratet.

Eg kjenner meg trygg på at vi har gode fagmiljø som kan følge utviklinga innanfor klima, miljøpåverknader og folkehelse tett, gi råd til styresmaktene og rettleie kommunar i arbeidet med dei folkehelseutfordringane som kjem som fylgje av endra klima og miljø.

SPØRSMÅL NR. 1591**Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 13. mars 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Det vises til gjentatte signaler fra statsråden om at en ny miljøteknologiordning for oppdrett er nært forestående. Mange aktører i næringen har startet et arbeid med å investere og posisjonere seg med ny bærekraftig teknologi basert på disse signalene.

Når kan vi forvente at en ny miljøteknologiordning for oppdrett offentliggjøres?

BEGRUNNELSE:

Et stort flertall på Stortinget ønsker en kraftig økning av norsk sjømatproduksjon. En forutsetning for å kunne gjøre dette vil være å løse utfordringene næringen står ovenfor med lus, rømming og avfallshåndtering. En ny miljøteknologiordning har derfor vært svært ønsket fra mange sentrale aktører i næringen, og det er derfor sterkt beklagelig at lovnader om en slik ordning ser ut til å bli utsatt igjen og igjen.

Undertegnede viser videre til den sterkt økende globale konkurransen innen sjømatproduksjon, og mener derfor det er avgjørende viktig at Norge legger rammevilkårene til rette for investeringer i moderne og miljøvennlig oppdrettsteknologi. Alternativet er at disse investeringene og nyskapingen skjer i andre land, noe som igjen gjør at Norge mister rollen som verdens ledende sjømatnasjon.

Miljøteknologiordningen er varslet i flere omganger, også av nåværende fiskeriminister. Det fremstår for undertegnede som svært merkelig, at det også i denne saken ser ut til å gis lovnader til næringen som ikke holdes.

Det bes derfor om en forklaring på hvorfor dette har tatt så lang tid, på tross av tidligere signaler, samt en konkret tilbakemelding på når miljøteknologiordningen blir presentert.

Svar:

Regjeringen har satt seg et mål om å stimulere til innovasjon, nye produksjonsformer og bærekraftige løsninger gjennom en aktiv og teknologinøytral næringspolitikk. Det er flere måter å oppnå denne målsettingen på. Jeg mener at det er svært positivt at vi ser aktører som investerer i bærekraftig teknologi. Allerede har flere selskaper tatt i bruk teknologi som bidrar til å løse de utfordringene vi ser i næringen i dag, knyttet til miljø og areal. Vi har også sett at noen aktører allerede har valgt å plassere kommersielle matfisktillatelser i lukkede produksjonsløsninger i sjøen.

Det mener jeg sender et positivt signal om at den teknologiske utviklingen allerede har kommet et stykke på vei.

Målet om å stimulere til ytterligere vekst innenfor bærekraftige rammer, og å legge til rette for å ta i bruk og utvikle ny teknologi er sentralt for meg.

Når jeg har uttalt meg om miljøteknologiordningen tidligere har jeg vært tydelig på at det forslaget som den forrige regjeringen la frem, ikke var godt nok, noe også høringssvarene viser. Mange aktører er positive til ordningen, men vi har også mottatt flere innspill fra bl.a. fagetater og andre som har løftet frem en del store og små utfordringer med den ordningen som ble sendt på høring. Jeg mener at det er viktig at vi behandler de faglige innvendingene på en grundig måte. Saken er fortsatt til behandling i departementet, og jeg kan derfor ikke gi noen konkret tidsangivelse.

SPØRSMÅL NR. 1592**Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 14. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Med hvor mange mrd. kr. kan prisveksten og lønnsveksten i 2023, gitt at prisstigningen blir 4,8 pst. og lønnsveksten på 4,7 pst., innebære en utilsiktet innstramming i statsbudsjettets reelle utgifter, dvs. utgifter i faste priser i 2023, og hvor mye for sykehussektoren?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på Dokument nr. 15:1527 (2022-2023) der finansministeren unnlot å oppgi et svar i mrd. kr. gitt tall-eksemplene i spørsmålet. Stiller derfor spørsmålet på ny.

Svar:

Regjeringen har varslet at vi vil foreslå en ekstraordinær pris- og lønnsjustering av statsbudsjettet for 2023 ifm. revidert nasjonalbudsjett. Regjeringen vil i fremlegget for Stortinget presentere nye anslag for pris- og lønnsveksten i 2023, som vil ligge til grunn for justeringen. Det er først

når disse anslagene er klare, at vi beregne hvor mye lønns- og prisveksten og tilhørende justering vil kunne utgjøre for budsjettet samlet og for den enkelte mottaker over statsbudsjettet.

Prisutviklingen er høyere enn den som ble lagt til grunn i fjor høst, og den ekstraordinære justeringen vil utgjøre flere milliarder kroner, fordelt på svært mange poster i statsbudsjettet, både på utgiftssiden og inntektssiden. Den ekstraordinære justeringen vil, i tråd med praksis for den ordinære prisomregningen, ta utgangspunkt i ulike prisindekser for de ulike postgruppene, basert på sammensetningen av utgifter for den aktuelle postgruppen. Det skal også på ordinært vis innarbeides nye anslag for poster under folketrygden, og også for disse kan pris- og lønnsveksten forventes å gi store utslag. Regjeringen har satt i gang arbeidet med å forberede justeringene som vil foreslås ifm. revidert nasjonalbudsjett. Dette er et omfattende arbeid som involverer alle departementer og en har ikke nå et samlet beløp for hvor mye dette vil utgjøre på utgiftssiden.

SPØRSMÅL NR. 1593**Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 16. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

I Sandnesposten 2.mars leser vi at Thansen åpner butikk på Forus. Det er svært gledelig, men det aktualiserer saken rundt Biltema fra 2020. De ligger kun få steinkast unna Thansen, men får ikke selge produkter til båt, hjem og fritidsliv etc. som inngår i deres vanlige sortiment. Dette på tross av at kommunen ville tillate salg av alle varer. Fylkesmannen sa den gang nei, og daværende kommunalminister lot være å omgjøre vedtaket. Nåværende kommunalminister har snakket varmt om lokalt selvstyre.

Vil statsråden vurdere saken på ny?

Svar:

Svar: Spørsmålet gjeld ei konkret byggesak frå 2020 om etablering av Biltema på Forus i Stavanger kommune, som vart handsama under Solberg-regjeringa. Fylkesmannen gav avslag på søknad om dispensasjon for å etablere varehuset i vedtak 7. august 2020. Den daverande kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup frå Høgre fann i brev 9. september 2020 ikkje grunnlag for å gripe inn i saka. For Astrup si nærare grunngjeving vil eg vise til brevet. Som lokal planmyndigheit har kommunane stor grad av fridom til å bestemme arealpolitikken, dette er ein viktig del av det lokale sjølvstyret. Dersom Stavanger kommune ynskjer å opne for utvida handel i det aktuelle området, opnar pbl for endring av reguleringsplanar utan at det er nødvendig med full planbehandling, jf. pbl. § 12-

14 andre ledd. For den konkrete etableringa for Biltema fullsortiment er det kommunen sjølv som må vurdere om

det ligg til rette for å bruke den enklare og raskare saksbehandlingsmåten i § 12-14 andre ledd.

SPØRSMÅL NR. 1594

Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 14. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over omfanget av Forsvarets ulovlige bruk av begrenset politimyndighet overfor sivile, og hvis ikke, hvordan vil han skaffe seg det og rydde opp i uretten?

BEGRUNNELSE:

DN avslørte i forrige uke at politiet i samarbeid med Forsvaret har foretatt ulovlige ekstrakontroller av vandel for kommende soldater. Forsvaret har i forbindelse med dette påbegynt en manuell gjennomgang av de berørte årskullene, for å finne personene som ble nektet tjeneste på feil grunnlag. I tillegg har de nå besluttet å legge ned Forsvarets narkotikagruppe. Begge deler er bra.

I artikkelen kommer det imidlertid også fram at Forsvaret mer eller mindre systematisk har brukt grunnlovsstridig, militær makt mot innbyggerne. Politadvokaten peker nemlig på at de har praktisert begrenset politimyndighet overfor sivile utenfor militært område også, hvis de var mistenkt for kontakt med forsvarspersonell i forbindelse med narkotikakriminalitet. Det kommer ikke fram i saken om den manuelle gjennomgangen av saker også berører sivile som er blitt rammet av denne praksisen. Saken er så graverende at det er behov med en full gjennomgang og opprydning også her. Sivile som har blitt utsatt for et så alvorlig brudd på sine rettigheter må få sin rettstilstand gjenopprettet.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 7. mars 2023 med spørsmål fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik om statsråden har oversikt over omfanget av Forsvarets ulovlige bruk av begrenset politimyndighet overfor sivile, og hvis ikke, hvordan vil han skaffe seg det og rydde opp i uretten?

Justis- og beredskapsdepartementet har hjemmel i politiloven til å gi politimyndighet til andre enn politiets embets- og tjenestemenn. Slik politimyndighet er begren-

set i tid og/eller til bestemte oppgaver eller funksjoner, og kalles derfor begrenset politimyndighet. Det militære personellet i Forsvarets narkotikagruppe ble av Justis- og beredskapsdepartementet, og senere Politidirektoratet, tildelt en begrenset politimyndighet i forbindelse med etterforskning av narkotikaovertrедelser. Det var her tale om en begrenset form for politimyndighet, som var underlagt politifaglig og påtalemessig styring. Gruppens arbeid har blant annet vært regulert gjennom instruks fra Forsvarets ledelse og Justis- og beredskapsdepartementet. I henhold til instruksene, var narkotikagruppens begrensede politimyndighet begrenset til militært personell, og sivile som oppholder seg på militært område eller som med skjellig grunn kan mistenkes for kontakt med forsvarspersonell i den hensikt å begå eller medvirke til overtrедelse av narkotika- eller dopinglovgivningen. Samarbeidet mellom politiet og Forsvaret om Forsvarets narkotikagruppe opphørte i 2020, og den begrensede politimyndigheten ble da trukket tilbake.

SPØRSMÅL NR. 1595**Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 17. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at karbonfangst- og lagring er en spennende næring i Norge som er under utvikling, og at 13 år gamle utredninger av kostnader er utdaterte, og hvordan påvirker statsrådets syn på dette hans mening om å få gjennomført nye utredninger av karbonfangst- og lagring på Melkøya?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding 2. november 2022 sier olje- og energiministeren at regjeringen ønsker å legge til rette for at karbonfangst- og lagring kan bli en ny kommersiell næring i Norge. Karbonfangst- og lagring er en teknologi som er moden teknologisk, men under utvikling kommersielt. I svar til meg 27. februar om Hammerfest LNG på Melkøya skriver statsråden at:

“CO₂-håndtering på gassturbinene, samt ulike kombinasjoner av kraft fra nettet og karbonfangst og -lagring er vurdert. En løsning med CO₂-håndtering på gassturbinene på LNG-anlegget er blant annet studert. Studiene viser at en slik løsning har svært høye tiltakskostnader og er svært ulønnsom.”

Equinor har hevdet at kostnaden er på over 6 000 kr per tonn CO₂. Til energiteknikk.net, i en artikkel publisert 3. mars 2023 sier Equinor at de utredet karbonfangst- og lagring for 13 år siden, i 2009-2010. De tok en ny vurdering på det for 5 år siden, i 2017-18. Det er altså snakk om ganske gamle vurderinger som ligger til grunn for Equinors kostnadsanslag. Å bruke strøm fra nettet er sett på som mye mer fordelaktig. Statsråden har i svaret til meg 27. februar vært tydelig på at han ikke vil utøve noen politisk styring over hvilken løsning for utslippskutt som velges, til tross for konsekvensene og protestene fra statsrådets eget parti lokalt. Statsråden skriver:

“Det er de søknadene rettighetshaverne har sendt inn til myndighetene for godkjenning som departementet nå skal ta stilling til i henhold til regelverket – ikke alternative løsninger som CO₂-håndtering.”

Svar:

Karbonfangst- og lagring er en spennende næring i utvikling. Flere norske og europeiske industriaktører utredet CO₂-håndtering på sine anlegg, og interessen for å utvikle lagringsareal på norsk kontinentalsokkel er økende. Det er positivt.

Regjeringen har satset stort på fullskala CO₂-håndtering i Norge gjennom Langskip, som er det største kli-

maprosjektet i industrien noensinne og et viktig grep mot globale klimaendringer. Prosjektet legger til rette for læring knyttet til regulering og insentivering av CO₂-håndteringsaktiviteter til etterfølgende prosjekter i Europa og verden.

CO₂-håndtering er en av flere teknologier for utslippsreduksjon, og industriaktørene må selv vurdere hvilke tiltak som er mest effektive i sin situasjon. Snøhvit Future-prosjektet innebærer økt gassproduksjon fra Snøhvitfeltet og omlegging av kraftforsyningen til drift med kraft fra nettet. Rettighetshaverne startet planleggingen av prosjektet i 2017-18 og modnet utbyggingsløsningen frem til investeringsbeslutningen med påfølgende levering av tilhørende utbyggingsplaner etter petroleumsloven til myndighetene i desember 2022.

Rettighetshaverne på Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG vurderte i den første fasen av prosjektutviklingen flere alternativer for omlegging av energiløsningen på LNG-anlegget bl.a. omlegging til drift med kraft fra nettet, CO₂-håndtering på gassturbinene og kombinasjoner med delvis drift med kraft fra nettet og gassfyrte kjeler med CO₂-håndtering for varmeproduksjon. Som en del av dette arbeidet ble en tidligere studie (2009-2010) av et alternativ med CO₂-håndtering på gassturbinene på LNG-anlegget oppdatert og denne løsningen ble vurdert på nytt. Rettighetshaverne konkluderte med at dette alternativet har svært høye tiltakskostnader og er svært ulønnsomt. Alternativet ble derfor lagt bort av rettighetshaverne.

Rettighetshaverne arbeidet deretter videre med andre løsninger for omlegging av energiforsyningen. Alternativet med omlegging til kraft fra nettet for å erstatte kraften fra dagens gassturbiner og installering av gassfyrte kjeler med CO₂-håndtering for varmeproduksjon, ble studert videre i denne fasen av prosjektutviklingen. Dette alternativet ble lagt bort av rettighetshaverne fordi det, sammenliknet med omlegging til kraft fra nettet på hele LNG-anlegget, ville være et mer komplekst prosjekt med større risiko for økte kostnader. Løsningen ville ha ført til et lavere behov for kraft fra nettet, men det ville også med denne løsningen være nødvendig med en ny 420 kV-linje fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest og en ny 132 kV-linje fra Hyggevatn til Melkøya.

Rettighetshaverne har som en del av den industrielle prosjektutviklingsprosessen for Snøhvit Future-prosjektet de siste årene utredet, vurdert og lagt bort de løsningene som inkluderer CO₂-håndtering og besluttet omlegging til drift med kraft fra nettet. Det er denne løsningen

som ligger til grunn for investeringsbeslutningen og inngår i søknadene rettighetshaverne har sendt inn til my-

ndighetene, og som departementet nå skal ta stilling til i henhold til regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1596

Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik

Besvart 15. mars 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvordan arbeider regjeringen med å legge press på Marokko for at delene av Vest-Sahara som de holder under okkupasjon skal gjøres tilgjengelig for FNs Menneskerettighetsråd?

BEGRUNNELSE:

Marokko var sist oppe til gjennomgang i den såkalte Universal Periodic Review-mekanismen i FNs Menneskerettighetsråd i november 2022. Norge anbefalte da at marokkanske myndigheter må gi full tilgang for FNs Høykommissær for Menneskerettigheter til Vest-Sahara. Anbefalingen er viktig og vel plassert.

FNs spesialrapportører har ikke fått besøke det okkuperte territoriet siden 2013. FNs operasjon i territoriet er forhindret fra å rapportere på menneskerettighetssituasjonen, FNs Spesialutsending til territoriet får ikke møte saharawiske røster der, og territoriet er i praksis stengt for internasjonale journalister.

Undertegnede var selv på besøk i de saharawiske flyktningleirene nært Tindouf tidligere i år, og møtte journalister som hadde måttet flykte fra det okkuperte territoriet. I marokkanske fengsler soner det nå fem saharawiske journalister, idømt lange fengselsstraffer. Til tross for stadige pådømmelser fra FNs torturkomite og fra FNs arbeidsgruppe for vilkårlig fengsling, forblir saharawiske journalister og menneskerettighetsforkjempere satt bak lås og slå av Marokko.

Vi lever i en tid der grunnleggende folkerett er under sterkt press. Det er avgjørende at Norge står opp for rettighetene til folk som lever under fremmed okkupasjon og at FNs Høykommissær for Menneskerettigheter får ubegrenset tilgang til slike territorier.

Svar:

Norsk politikk og norske posisjoner knyttet til Vest-Sahara ligger fast. En politisk løsning på Vest-Sahara-konflikten må være i tråd med vedtak fattet i FNs sikkerhetsråd,

hvor blant annet retten til selvbestemmelse for folket i Vest-Sahara legges til grunn.

Dette har også vært grunnlaget for vårt arbeid i Sikkerhetsrådet, senest i forbindelse med forhandlingene om fornyet mandat for FNs fredsbevarende operasjon i Vest-Sahara, MINURSO. Da understreket vi viktigheten av å prioritere tilgang for FNs høykommissær for menneskerettigheter til Vest-Sahara. Vi oppfordrer partene til å samarbeide med relevante menneskerettighetsmekanismer.

Norge var et av få vestlige land som tok opp Vest-Sahara i sine anbefalinger under den periodiske landhøringen for Marokko, den såkalte Universal Periodic Review (UPR), i Menneskerettighetsrådet i 2022. Vi har også tatt opp våre bekymringer knyttet til menneskerettighetssituasjonen i Vest-Sahara i FNs Sikkerhetsråd og med marokkanske myndigheter. Det vil vi fortsette å gjøre i våre kontakt med marokkanske myndigheter fremover.

Norge viderefører arbeidet i FN for å styrke den normative beskyttelsen av menneskerettighetsforsvarere. I den forestående sesjonen i Menneskerettighetsrådet vil Norge presentere en resolusjon for å fornye mandatet til FNs spesialrapportør for menneskerettighetsforsvarere med ytterligere tre år. Mandatet har en særskilt og viktig rolle i å styrke beskyttelsen av menneskerettighetsforsvarere og løfte individuelle saker med ulike lands myndigheter.

Regjeringen vil fortsette å følge situasjonen i Vest-Sahara, herunder situasjonen for menneskerettighetene, innenfor de etablerte rammer for norsk Vest-Sahara politikk.

SPØRSMÅL NR. 1597**Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 14. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke myndigheter som har ansvar for forurensning fra vindkraftverk, både gjennom søl og slitasje, og hvordan deres rutiner for kontroll er, og har vindkraftutbyggere ansvar for å rapportere inn alle potensielt skadelige stoffer i vindturbinene, hvor mye som eventuelt kan slippe ut i naturen og alle hendelser med søl fra olje eller annet?

BEGRUNNELSE:

Norge har hatt utbygging av vindkraft i en økende skala i 30 år, og særlig de siste ti årene. Likevel ser det ut som miljøkonsekvensene ikke har blitt særlig godt håndtert. Fra vindkraftanlegg er det muligheter for akutt forurensning, blant annet ved oljesøl. Kystverket er den nasjonale myndigheten med ansvar for oljesøl og akutt forurensning, både på land og til vanns. I en artikkel hos EnergiWatch 3. mars kommer det fram at Kystverket likevel skriver «Vindparker er, la oss kalle det nybrottsområde, for oss» i et brev. Det tyder på at Kystverket ikke full ut har blitt satt i stand til å ivareta sine oppgaver.

Det finnes også andre miljøproblemer for vindkraftnæringen. Ved produksjon av vindturbinblader brukes PFAS, og som klima- og miljøminister sa i en pressemelding 7. februar: PFAS er blant de mest bekymringsfulle stoffene vi omgir oss med. Norge og flere land jobber nå for et forbud mot slike stoffer i hele EU og EØS. PFAS kan ved slitasje på turbiner havne i naturen. Det er viktig å få informasjon om hvor store mengder stoffer som slippes ut fra turbinvingene og hvorvidt disse er skadelige.

Svar:

Hovedregelen i forurensningsloven er at forurensning er forbudt, med mindre det er tillatt i lov, forskrift eller særskilt tillatelse. Forurensningsloven ligger under Klima- og miljødepartementets ansvarsområde.

Kunnskapsgrunnlaget om forurensning fra vindkraftanlegg er nylig oppdatert i et samarbeid mellom Miljødirektoratet og NVE, og kan leses her: [Forurensning - NVE](#). Vindkraftverk har begrenset potensial for alvorlig forurensning, men det kan forekomme forurensning under bygging, drift og avvikling. Basert på den eksisterende kunnskapen om forurensning fra vindkraftanlegg kreves det ikke tillatelse etter forurensningsloven.

Som det framgår av kunnskapsgrunnlaget fra Miljødirektoratet og NVE vil utslipp fra slitasje på turbinbladene i

hovedsak være mikroplast. Det er estimert en årlig slitasje på opp til 200 gram per turbin. For de om lag 1 400 turbinene som er i drift, vil det gi et årlig utslipp på 280 kg. Til sammenligning er anslaget over totale norske utslipp av mikroplast på 19 000 tonn.

En vindturbin kan inneholde 1 000–1 500 liter olje. Dette er lukkede systemer, og turbinene er bygd med beholdere inne i turbinhuset som skal samle oljen ved eventuelle lekkasjer. Utslipp av olje fra turbiner er ulovlig, og den ansvarlige for vindkraftanlegget har plikt etter forurensningsloven til å hindre, stanse og begrense slik forurensning. Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal nærmeste politimyndighet straks varsles.

Nærings- og fiskeridepartementet med Kystverket som underliggende etat har ansvaret for statens beredskap mot akutt forurensning og har myndighet til å følge opp hendelser med akutt forurensning.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har ansvar for å føre kontroll med konsesjoner som er gitt etter energiloven og tilhørende vilkår. Dersom det avdekkes avvik som kan medføre betydelig skade på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE. NVE kan også motta bekymringsmeldinger fra privatpersoner og organisasjoner. Der det dreier seg om forhold utenfor NVEs ansvarsområde, tilstreber NVE å videresende henvendelser til rette myndighet.

SPØRSMÅL NR. 1598**Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug****Besvart 10. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil helseministeren vurdere å innføre gratis LAR-behandling nasjonalt, og hvis ikke, hvordan vil helseministeren følge opp dem som nå ikke kommer til behandling, og som vi risikerer blir sykere?

BEGRUNNELSE:

23. februar hadde en NRK en sak om at egenandelen for LAR-behandling fører til at pasienter ikke lenger stiller til timer. I følge brukerorganisasjonen Prolar Nett gjelder dette pasienter i hele landet, på tross av mulighet for å gi betalingsfritak. HELFO (helseøkonomiforvaltningen) har gitt Stavanger pålegg om å etterbetale ettergitt pasientinnbetaling, noe som kan endre praksis med betalingsfritak der, men også andre steder.

Ulik egenandelspraksis fra kommune til kommune bryter med prinsippet om like rettigheter, og rammer her de mest sårbare i samfunnet. Denne behandlingen skjer oftest ukentlig, og gjerne flere ganger i uken. Dermed vil en slik behandling kunne føre til en utgift på over 500 kr på en uke, opp til egenandelstaket på 3 040 kr er nådd. Pasientgruppen dette gjelder er en marginalisert og sårbar gruppe, og vi risikerer at de velger vekk denne behandlingen til fordel for andre påtrengende utgifter i denne dyrtiden. Da får de verken helsesjekken, riktige medisiner, eller den terapien de trenger, og har dermed større risiko for tilbakefall. Det kan føre til en betydelig personlig be-

lastning for den enkelte pasient og pårørende, men også en mulig økt belastning for samfunnet som helhet.

Svar:

Regelverket for når det kan kreves egenandel for poliklinisk helsehjelp er fastsatt i forskrift om betaling fra pasienter for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesta. Utgangspunktet er at det kan kreves egenandel fra alle pasienter som er henvist til spesialisthelsetjenesten. Egenandelen inngår i opptjeningsgrunnlaget for frikort. Fra dette utgangspunktet er det gjort enkelte unntak, men det er ikke gjort unntak for poliklinisk helsehjelp innenfor LAR. Det er imidlertid unntak for veiledning, innsetning eller fjerning av langtidsvirkende prevensjon for kvinner som får behandling i LAR. Enkelte former for oppfølging av pasientene, f.eks. legemiddelutdeling, kan falle utenfor anledningen til å kunne kreve egenandel. For lavterskel LAR, som er et tilbud som ikke fordrer henvisning til spesialisthelsetjenesten, er det ikke anledning til å kreve egenandel.

Det er etter regelverket altså anledning for alle sykehus til å kreve egenandel for poliklinisk helsehjelp i LAR. Vi vil vurdere å endre regelverket slik at LAR-pasienter kan få unntak fra å måtte betale egenandel når de får poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Vi ser nå på konsekvensene av en slik eventuell regelendring. Regjeringens mål er at mennesker med omfattende problemer med rus skal få den behandlingen og oppfølgingen de har behov for i den offentlige helsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1599**Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 13. mars 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hva er status for behandlingen av søknad om visningskonsesjon fra Pure Norwegian Seafood AS og når kan selskapet forvente at saken blir ferdigbehandlet?

BEGRUNNELSE:

Selskapet Pure Norwegian Seafood AS har søkt om visningskonsesjon og ønsker å bygge et visningscenter ved Atlanterhavsveien i Møre og Romsdal. Det omsøkte prosjektet har en beliggenhet ved en av Norges store turistat-

traksjoner, og vil være godt egnet til å fremme kunnskap om akvakulturnæringen og betydningen av den, både til skoleelever, lokalbefolkningen og tilreisende turister. Det har gått lang tid siden søknaden ble sendt og det har tatt uforholdsmessig lang tid å få en avklaring. Dette er et prosjekt som vil ha stor positiv betydning i en region og et område hvor både turist- og havbruksnæringen er svært viktig.

Svar:

Tillatelser til visningsformål tildeles av Fiskeridirektoratet etter søknad, med hjemmel i forskrift 7. november 2022 nr. 1929 (laksetildelingsforskriften). Nærings- og fiskeridepartementet er klageinstans for Fiskeridirektoratets vedtak.

Tillatelser til visningsformål er en av flere særtillatelser på akvakulturområdet som er opprettet med ulike samfunnsgagnlige formål. Andre særtillatelser er tillatelser til forskning, undervisning, stamfisk, slaktemerd og fiskepark.

I motsetning til ordinære kommersielle akvakulturtillatelser i sjø er særtillatelser vederlagsfrie og ikke antallbegrenset. Med unntak av utviklingstillatelsene inngår slike særtillatelser heller ikke i trafikkløssystemet. En særtillatelse vil derfor ikke gis nedtrekk i røde områder, og tildeling vil skje uavhengig av miljøstatus i området der tillatelsen skal drives.

Særtillatelsene har blitt attraktive ordninger, og pr. 2021 utgjorde særtillatelsene rundt 20 pst. av næringens totale MTB (maksimal tillatt biomasse).

For at tillatelse til visning kan gis, stilles det i laksetildelingsforskriften § 6-11 krav til at virksomheten skal være særlig egnet for formidling og tilrettelegges for publikum, herunder vektlegges egnethet av den omsøkte lokaliteten. Av bestemmelsen fremgår det også at det i vurderingen om hvorvidt tillatelse skal gis, blant annet kan vektlegges avstanden til andre visningsanlegg, og hvorvidt virksomheten vil ligge i nærheten av andre større turistmål. Etter praksis er terskelen for tildeling høy.

Fra 1. juli 2021 ble det innført stans i muligheten til å søke om nye tillatelser til visningsformål. Stansen er fortsatt virksom. Bakgrunnen for innføring av en stans er blant annet at dette er en ordning som havbruksutvalget skal se nærmere på, i tillegg til at det tidvis har vært lang saksbehandlingstid for disse tillatelsene, og at en stans vil sørge for at man unngår et større etterslep i saksbehandlingen.

Pr. i dag er det tildelt rundt 31 tillatelser til visning langs norskekysten. Fiskeridirektoratet har for tiden seks slike søknader til behandling, og på samme tidspunkt ligger det 14 klagesaker til behandling i departementet.

Klagebehandling av søknaden om visningstillatelse fra selskapet Pure Atlantic Seafood AS er påbegynt i departementet. Av hensyn til saksbehandlingen vil det imidlertid ikke være riktig av meg å anslå et nøyaktig tidspunkt for når klagen vil være ferdigbehandlet.

SPØRSMÅL NR. 1600

Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 15. mars 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Mener statsråden at bestemmelsen i statsborgerloven § 26 fjerde ledd praktiseres i henhold til intensjonen?

BEGRUNNELSE:

I 2020 kom et tillegg i statsborgerloven som skulle forhindre at enkeltpersoner eller familiemedlemmene deres blir uforholdsmessig hardt rammet av et tilbakekall av norsk statsborgerskap.

Statsborgerloven §26 fjerde ledd konstaterer:

«Statsborgerskap kan ikke tilbakekalles etter paragrafen her dersom det i betraktning av forholdets alvor og statsborgere-rens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig inngrep overfor vedkommende selv eller de nærmeste familiemedlemmene. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn».

Både Bergensavisen og TV2 skrev i slutten av februar om en ufør mann i Bergen som etter å ha fått tilbakekalt sitt norske statsborgerskap også har fått et vedtak om å tilbakebetale flere millioner kroner til NAV for uføretrygd og andre ytelser de siste ti årene. Mannen har vært bosatt i Norge i over 30 år. Hans advokat uttalte til TV2 at denne

saken er et typisk eksempel på at statsborgerloven ikke blir praktisert etter intensjonen.

Svar:

I fjor ba jeg UDI om en praksisredegjørelse om forholdsmessighetsvurderingen som skal gjøres ved tilbakekall av statsborgerskap, jf. statsborgerloven § 26 fjerde ledd. Formålet var å undersøke om lovgivers intensjon med å lovfeste forholdsmessighetsvurdering blir ivaretatt.

I redegjørelsen opplyste UDI at etter lovfestingen av forholdsmessighetsvurderingen som trådte i kraft i januar 2020, så vurderes det i alle saker om konsekvensene av tilbakekall er forholdsmessige sett hen til statsborgerens tilknytning til Norge på den ene siden og forholdets alvor på den andre siden. Det skal være et rimelig forhold mellom inngrepet og den byrde som personen eller vedkommende nærmeste familie påføres ved å tape statsborgerskapet. Fra januar 2020 og frem til 1. september 2022, henla UDI 358 saker om tilbakekall av statsborgerskap. UDI opplyser at i de aller fleste av disse 358 sakene, var forholdsmessighetsvurderingen avgjørende for at personene fikk beholde sitt norske statsborgerskap. UDI opplyser at i mange av disse personene har hatt lang oppholdstid og vært godt integrert i Norge. I tillegg har de samarbeidet om oppklaring av egen identitet.

UDIs redegjørelse viser at noen få saker ender med tilbakekall av statsborgerskap til tross for svært lang botid. UDI viser til at det i Prop. nr. 14 L (2018-2019) presiseres

at lang botid ikke alene er tilstrekkelig til å forhindre tilbakekall. Det skal i utgangspunktet svært mye til før et vedtak om tilbakekall av statsborgerskap kan anses uforholdsmessig i saker hvor en person bevisst og aktivt benytter seg av mer enn én identitet. Det samme vil gjelde saker der vedkommende har begått alvorlig kriminalitet. Det går videre frem av forarbeidene at i vurderingen av om det er et rimelig forhold mellom inngrepet og den byrde som personen eller den nærmeste familie påføres som følge av tilbakekallet, skal det også legges vekt på om vedkommende etter tilbakekall av statsborgerskapet kan få ny oppholdstillatelse i Norge. UDI opplyser at i flere av sakene der statsborgerskap har blitt tilbakekalt tross svært lang botid, så har vedkommende fått tilsagn om ny tillatelse etter utlendingsloven § 38.

UDI tolker regelverket slik at vurderingstemaet for forholdsmessighetsvurderingen er hvilken byrde personen eller vedkommende nærmeste familie påføres ved at statsborgerskapet tilbakekalles, med særlig fokus på om personen må forlate Norge eller kan fortsette sitt opphold her, ikke mulige etterfølge konsekvenser av andre regelverk.

Jeg går ikke inn i enkeltsaker om statsborgerskap, herunder hvorfor saken representanten Drevland Lund tar opp endte med tilbakekall. Men med bakgrunn i den praksisredegjørelsen UDI har gitt, har jeg ikke grunn til tro at statsborgerloven § 26 fjerde ledd ikke praktiseres i tråd med lovgivers intensjon.

SPØRSMÅL NR. 1601

Innlevert 7. mars 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 16. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

I Statnetts nylige rapport om mulige områder for havvind langs norskekysten, ligger kun to av åtte områder i Nord-Norge.

Vil regjeringen sørge for at ikke Nord-Norge blir hengende etter i utbygging av havvind og dermed går glipp av store industrielle utviklingsmuligheter sammenlignet med resten av landet?

BEGRUNNELSE:

Statnett har gitt ut rapporten Tilknytning av nye havvindområder til land. Rapporten er datert 15. februar i år og

peker på mulige områder langs norskekysten for tilknytning av havvind til nettinfrastrukturen på land.

Kun to av åtte områder som nevnes ligger utenfor kysten av Nord-Norge, enda vi vet at 80% av norske havområder ligger nord for polarsirkelen. Nord-Norge opplever en sterk industriell utvikling og for at denne skal fortsette blir det viktig å identifisere områder for kraftproduksjon fra havvind inn til prisområdet NO4.

Ut fra Statnetts kriterier burde det i tillegg vært pekt på områder utenfor Salten, Vesterålen eller Troms, hvor det er sterke kraftknutepunkter, høyt strømforbruk og utveksling av strøm med Nord-Sverige (som faller innenfor Statnetts kriterier). Den svake nettstrukturen ut til Vest-

erålen og Lofoten hvor det ikke er 420 kV nett bør være et argument for å forsterke nettet med tilhørende havvindutbygging, heller enn å se bort fra begge deler. Strøm kan ledes inn til det sterke kraft- og industriknutepunktet ved Narvik hvor det også er utveksling av strøm med Sverige.

Studier har påvist at det nærmest er null korrelasjon mellom når det blåser i nord og sør i Norge. Med et sterkere overføringsnett mellom nord og sør på 2030-tallet vil en sterk satsing på havvind i nord være svært fordelaktig for balanse i det norske kraftsystemet.

Regjeringen bør sørge for at Statnetts rapport ikke blir stående som eneste grunnlag for NVEs forslag til nye områder for havvind utenfor kysten av Nord-Norge, og at det identifiseres mer enn kun to områder. Videre bør regjeringen sørge for raskest mulig utlysning og utbygging av havvind i de områdene som er mest aktuelle. Det er ikke akseptabelt dersom regjeringens politikk bidrar til at Nord-Norge blir hengende etter i den industrielle utviklingen, som var tilfellet med offshore-virksomheten historisk sett. Regjeringen bør se nytten av havvindutbygging i nord og hvilke fordeler det kan gi for industriell utvikling i nord og for det norske kraftsystemet som helhet.

Svar:

Regjeringen har en ambisjon om å innen 2040 tildele arealer med potensial for 30 000 MW havvindproduksjon på norsk sokkel. Dette tilsvarer nesten like mye kraftproduksjon som hele det norske vannkraftsystemet i dag. De første prosjektene på Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord vil bygges med radialer til fastlandet og sørge for betydelige mengder ny kraft inn i kraftnettet på land. Regjeringen planlegger å lyse ut områdene på Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord i løpet av første kvartal i år. Den neste runden med utlysning av areal til havvind er planlagt i 2025. Jeg er opptatt av at vi fremover skal legge godt til rette for

at havvindsatsingen kan gi både kraft og industrielle muligheter langs hele kysten, også i nord.

Hele kysten vår er derfor med i de arbeidene som pågår parallelt med arbeidet med å lyse ut de to første arealene. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) arbeider nå sammen med en direktoratsgruppe med å identifisere nye områder for fornybar energiproduksjon til havs. I dette arbeidet ser NVE på arealer i alle de norske havområdene. I oppdragsbrevet ble NVE bedt om å foreslå områder som legger til rette for god sameksistens og samhandling med andre næringer og som samtidig tar vare på viktige miljøverdier og utsikt til lønnsom utbygging.

Statnetts rapport «Tilknytning av nye havindområder til land» er et av flere viktige innspill til NVE i arbeidet med å identifisere nye områder for fornybar energiproduksjon til havs. Statnett ble bedt om å vurdere hvor i Norge det er gunstig og ikke gunstig å tilknytte havvind i et kraftsystemperspektiv, behov for nettførsterkninger og estimat for hvor mye produksjon det vil være mulig å tilknytte nettet på land på ulike tidspunkt. I rapporten gir Statnett i tillegg en overordnet beskrivelse av hva som skal til for å gjennomføre en storstilt utbygging opp mot 30 GW havvind ut ifra et kraftsystemperspektiv.

I tillegg til rapporten fra Statnett har NVE hentet inn kunnskapsstøtte fra Norsk Institutt for Naturforskning og Havforskningsinstituttet. NVE gjennomførte i fjor en åpen innspillsrunde hvor de ba om innspill til nye områder for havvind som ikke er utredet tidligere, mulige endringer av områdene som ble konsekvensutredet i forrige runde, mulig utvidelse av Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord og aktuelle områder for annen type energiproduksjon til havs. NVE mottok 27 innspill fra ulike aktører, flere av disse med tilknytning til Nord-Norge.

Direktoratsgruppens arbeid skal leveres i slutten av april og vil legge grunnlaget for en utbygging av havvind som kan bedre krafttilgangen i hele Norge.

SPØRSMÅL NR. 1602

Innlevert 8. mars 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 14. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at forslag til juridisk definisjon av ideell aktør blir levert i juni 2023?

BEGRUNNELSE:

Diskusjonen i og rundt avkommersialiseringsutvalget har stilnet etter at utvalgsleder trakk seg, men ut ifra det som

er kjent i offentligheten er mandat og arbeidsoppgaver uforandret.

«Formålet med utvalget er å utrede hvordan kommersiell drift kan utfases i ulike skattefinansierte velferdstjenester, og legge fram en egen nullprofittmodell for hver slik sektor. Utvalget skal også foreslå en juridisk definisjon for ideelle driftsformer.»

Dette er kjernepunktene i mandatet for avkommerialiseringsutvalget.

Rent praktisk sier mandatet at

“utvalget skal levere delutredningen med forslag om juridisk definisjon av ideell virksomhet innen juni 2023. Utvalget skal levere sin sluttrapport i form av en NOU til Kommunal- og distriktsdepartementet innen 1. juni 2024.”

Svar:

Om utvalet får levert delutgreiinga med forslag til juridisk definisjon av ideell verksemd innan fristen i juni er ei vurdering som utvalet må gjera når ny utvalsleiar er på plass. Dersom utvalet har behov for utsett frist må det rette ein førespurnad til departementet om det på ordinært vis.

SPØRSMÅL NR. 1603

Innlevert 8. mars 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 10. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Ren og rimelig kraft, historisk priset lavere enn resten av Europa, har vært et konkurransefortrinn for norsk næringsliv de siste 100 år, og er også et viktig framtidig konkurransefortrinn. Det forventes en stor økning i kraftbehov i tiårene framover, både i Norge og Europa, fra utallige prognoser.

Hvilke prognoser ligger der for prisutvikling de neste tiår, hvordan vil prisene på kraft utvikle seg i Norge, sammenlignet med Europa, og vil Norge fremdeles ha et konkurransefortrinn på strømpris?

BEGRUNNELSE:

EU ønsker stadig tettere integrasjon av det europeiske kraftmarkedet, dette vil i større grad harmonisere kraftpriser på tvers av land, og med dagens prismekanismer, kunne øke priser. Den tette integrasjonen vil i mange tilfeller ikke vil være ønskelig eller gunstig for Norge og Norsk næringsliv, og en harmonisering av priser i Norge mot Europa, vil kunne svekke Norsk næringsliv, og med stor sannsynlighet øke de norske prisene. Det er ønskelig å høre mer om framtidige prisprognoser, hvis disse foreligger.

Svar:

Norge har i 30 år hatt et markedsbasert kraftsystem, der kraftprisene fastsettes basert på tilbud og etterspørsel. Det er flere faktorer som påvirker de løpende kraftprisene.

Med et kraftsystem i Norge som er basert på vannkraft og noe vindkraft, har værforholdene mye å si for norske kraftpriser. Vår væravhengige kraftforsyning gjør at det er fordeler ved å være tilknyttet andre land, med mulighet til å utveksle kraft i perioder med underskudd og overskudd. Gjennom tilknytning til andre land påvirkes kraftprisene i Norge også av forholdene i landene vi handler kraft med.

På lang sikt er det flere faktorer som vil påvirke hvordan kraftprisene utvikler seg. I Norge vil utviklingen i kraftbalansen innenlands ha betydning for prisnivået. I landene rundt oss vil prisen på innsatsfaktorer i kraftproduksjon, og utviklingen i forbruk og produksjon av kraft påvirke de framtidige kraftprisene.

I NVE sin langsiktige kraftmarkedsanalyse fra 2021 er kraftprisene i Norge i 2030 og 2040 anslått til om lag 50 øre/kWh. I den samme analysen anslår NVE at prisene i Norge og Norden vil ligge under prisene i land som UK, Tyskland og Nederland. NVE anslår at prisene i disse landene vil ligge mellom 60 og 70 øre/kWh i samme tidsperiode. Det er flere ulike antakelser om framtidig utvikling av kraftsystemet som er lagt til grunn i en slik analyse, hvilket betyr at det er stor usikkerhet knyttet til anslagene. NVE kommer med et oppdatert langsiktig prisanslag på kraft snart.

I januar publiserte Statnett en delrapport til sin langsiktige markedsanalyse. I denne rapporten anslår Statnett at kraftprisene i Norge vil falle fra dagens nivå i årene som kommer. Statnett venter at norske kraftpriser vil holde seg under kraftprisene på kontinentet og UK, og at prisene vil ligge i overkant av 50 øre/kWh fra 2030 og utover. Statnett legger snart fram sin fulle langsiktige markedsanalyse.

Kraftprisen, spesielt i Sør-Norge (NO1, NO2 og NO5), har vært meget høy siden høsten 2021. Så langt i år har kraftprisen i Sør-Norge vært på 121 øre/kWh (t.o.m. uke

9). Terminprisene i kraftmarkedet for samme område er i dag om lag 120, 100 og 90 øre/kWh for henholdsvis 2024, 2025 og 2026.

SPØRSMÅL NR. 1604

Innlevert 8. mars 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 16. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har samferdselsministeren i svaret på mitt skriftlige spørsmål 89 av 21 oktober 2022 feilinformert undertegnede og såleis også Stortinget i forholdet ikring godkjent reguleringsplan for Møreaksen?

gjelder fra kommunestyrets vedtak, dersom ikke saken skal avgjøres av departementet etter § 12-13.»

Ut frå dette kan eg ikkje sjå at eg har gitt feilaktig informasjon om planstatus for prosjektet E39 Vik-Molde i svaret mitt på spørsmål 89 frå representanten Sve.

GRUNNGJEVING:

Viser til mitt spørsmål 89 svart frå samferdselsministeren den 21 oktober 2022.

I dette svaret frå samferdselsministeren skriver ministeren følgjande:

* Det er utarbeidd og vedteken reguleringsplan for E39 Julbøen- Molde og E39 Bolsønes.

Etter å ha sjekka status for reguleringsplanen for E39 forbi Molde og til Bolsønes, viser det seg at denne reguleringsplanen IKKJE er vedteken men er påklaga og er til klagebehandling.

Svar:

Molde kommune vedtok detaljregulering for E39 Julbøen-Molde 19. mai 2022 i sak PS-36/22. Vidare vedtok Molde kommune detaljregulering for E39 Bolsønes 23. juni 2022 i sak PS-50/22.

I følgje Statens vegvesen har det kome inn klagar på begge planane. Molde kommune har ikkje teke til følgje desse klagane og sakene er derfor på vanleg måte sende over til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal for vurdering. Det er ikkje vedtatt oppsettjande verknad på planvedtaka i den perioden klagane blir behandla. Klagesaksbehandlinga påverkar derfor ikkje rettsverknaden av planvedtaka, jf. pbl. § 12-4 1. ledd første setning.

Plan- og bygningslova (pbl) § 12-4 1. ledd fastset rettsverknad av vedtak av reguleringsplan:

«En reguleringsplan fastsetter framtidig arealbruk for området og er ved kommunestyrets vedtak bindende for nye tiltak eller utvidelse av eksisterende tiltak som nevnt i § 1-6. Planen

SPØRSMÅL NR. 1605**Innlevert 8. mars 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 16. mars 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Når skal statsråden sørge for å følge opp de vedtak hun selv har vært med på å støtte som representant på Stortinget og snarest sørge for at uføre ikke får avkortning i sin uføretrygd som følge av fosterhjemsoppdraget, og er statsråden enig i at en opprydding i dette regelverket også vil gjøre rekrutteringen av flere fosterhjem mye enklere?

BEGRUNNELSE:

Det er nå snart 9 år siden Venstre for første gang tok opp det økonomiske uføret som fosterforeldre kan havne i med Nav dersom de skulle bli uføre og avhengige av trygdeytelser.

Da vi fikk svaret fra daværende regjering i 2014, blant annet i Dokument nr. 15:334 (2013-2014) og Dokument nr. 15:726 (2013-2014), trodde vi i Venstre at saken skulle løse seg ganske raskt. Nå har det snart gått 10 år og ennå er det ikke funnet en løsning.

I 2017 vedtok et enstemmig storting følgende, bl.a. etter et forslag fra venstre:

«Stortinget ber regjeringa snarast innføre ei overgangsordning for fosterforeldre på trygdeytningar, som sikrar at dei ikkje tapar økonomisk på å vere fosterforeldre. Ordninga skal gjelde fram til eit nytt regelverk for fosterheimar er på plass.»

Det løste seg ganske fort for fosterforeldre på arbeidssavklaringspenger og dagpenger, men dette «snarest-vedtaket» synes ikke å være så viktig for de uføretrygde fosterforeldrene. Flere har ventet i mange år, og tapt store inntekter. Mange fosterforeldre som har vært rammet av dette «dustregelverket» har barn som nå har flyttet ut.

Mangelen på oppfølging av vedtaket i 2017 førte til at da ny barnevernlov ble vedtatt i juni 2021 fattet Stortinget et nytt vedtak:

«Stortinget ber regjeringa snarest fremme forslag om at uføre fosterforeldre ikke får avkortning i sin uføretrygd som følge av fosterhjemsoppdraget.»

Det er svært mange uføre i Norge ønsker meningsfulle oppgaver for samfunnet. Å være fosterforeldre er et av våre viktigste samfunnsoppdrag. Vi vet at det stor mangel på fosterhjem. Til tross for det klarer vi ikke å endre et dustete regelverk, som står i veien for å rekruttere sårt tiltrengte og sannsynligvis svære gode fosterhjem. Det er ingen motsetning i å være ufør og god forelder.

Manglende oppfølging av vedtaket har blitt unnskyldt av sittende statsråder med at dette skal følges opp i forbindelse med oppfølgingen av fosterhjemsstrategien

og arbeidet med grunnstøtte til fosterforeldre. Undertegnede mener at det nå er på høy tid å ordne opp i dette en gang for alle og at vi slipper å «feire» 10 med manglende oppfølging av et svært viktig vedtak for både fosterbarn og fosterforeldre.

Svar:

Jeg har fått oversendt spørsmålet fra barne- og familieministeren, da uføretrygd er mitt ansvarsområde.

Bakgrunnen for saken er som kjent at arbeidsgodtgjørelsen til fosterforeldre er pensjonsgivende inntekt. Dette innebærer på den ene siden at godtgjørelsen inngår i beregningsgrunnlaget for uføretrygd (og andre folketrygdytelse), og på den andre siden at utbetalt godtgjørelse som overstiger den uføres inntektsgrense medfører en forholdsmessig reduksjon av uføretrygden – på samme måte som ved annen pensjonsgivende inntekt.

I etterkant av Stortingets vedtak nr. 656 den 11. mai 2017 ble det gjort et midlertidig unntak for dagpenger og arbeidsavklaringspenger. Disse ytelsene avkortet ikke mot pensjonsgivende inntekt, men mot antall arbeidede timer. Overgangsordningen innebærer at disse ytelsene ikke avkortet ved samtidig arbeid som fosterforeldre.

Den videre oppfølgingen av det siste vedtaket (vedtak nr. 1200 den 10. juni 2021) om uføre fosterforeldre er omtalt i Prop. 1 S (2022-2023) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Det er her vist til Fosterhjemsutvalgets innstilling (NOU 2018: 18), hvor det ble foreslått en omlegging av fosterhjems godtgjørelsen til en skattefri, ikke-pensjonsgivende ytelse. En slik løsning vil sørge for at arbeidsgodtgjøring ikke påvirker retten til eller utmålingen av verken uføretrygd eller andre folketrygdytelse som skal kompensere for bortfalt inntekt.

Barne- og familiedepartementet vurderer alternative ordninger for godtgjøring til fosterforeldre, og utvalgets forslag om å gjøre godtgjøringen om til en slik stønad vil inngå i denne vurderingen. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget etter å ha tatt stilling til hvordan godtgjøring til fosterforeldre bør utformes.

SPØRSMÅL NR. 1606**Innlevert 8. mars 2023 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen****Besvart 20. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan regelverk, rutiner og tiltak som er på plass for å hindre at børssensitiv informasjon lekker fra politisk ledelse i regjeringsapparatet, sentrale politikere utenfor politisk ledelse og fra ansatte i departement og underliggende etater, faktisk fungerer (Regelverk, rutiner og tiltak som er på plass må faktisk sikre at den enkelte som får børssensitiv informasjon forstår sin plikt og at regelverk, rutiner og tiltak er kvalitetssikret slik at det faktisk fungerer)?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument nr. 15:1364 (2022-2023) besvart 21.02.2023, samt Dokument nr. 15:539 (2022-2023) besvart 07.12.2022. Statsråden synes å tro at det er tilstrekkelig å redegjøre for hvordan Finansdepartementet håndterer dette, uten å gå inn på om det håndteres tilstrekkelig i andre departement og underliggende etater. Statsråden burde forstå at det ikke bør være nødvendig å sende likegyldende skriftlige spørsmål til alle departement.

Statsråden går i sine svar heller ikke inn på hvorvidt det sikres at den enkelte, som mottar børssensitiv informasjon, faktisk er kjent med og har forstått hvordan regelverket gjelder for dem.

Det er positivt at det kan vises til at det finnes retningslinjer som er inntatt i håndbok for politisk ledelse. Det er også positivt at det kan finnes egne, strengere regelverk for ulike departement. Men det er ikke redegjort for hvorvidt de interne regelverk, rutiner og tiltak er kvalitetssikret på en slik måte at lekkasjer av børssensitiv informasjon ikke skjer.

SPØRSMÅL NR. 1607**Innlevert 8. mars 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 16. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Forskere peker på geotermisk energi som en av de største potensielle energikildene. På Island, som har verdens

Svar:

Jeg viser til mitt svar 21. februar 2023 på representantens spørsmål 14. februar 2023. Som nevnt i svaret er regler om påbud og forbud ved håndtering av innsideinformasjon fastsatt i forordning EU nr. 596/2014 om markedsmisbruk (markedsmisbruksforordningen/MAR), som gjelder som norsk rett, jf. verdipapirhandelloven § 3-1. Mitt departement har forvaltningsansvaret for markedsmisbruksforordningen og verdipapirhandelloven.

Finanstilsynet fører tilsyn med overholdelse av reglene om innsideinformasjon i verdipapirhandelloven og markedsmisbruksforordningen, herunder også med offentlige virksomheter. På sin hjemmeside gir Finanstilsynet veiledning til reglene som gjelder ved håndtering av innsideinformasjon.

Som nevnt i mitt svar 21. februar 2023 er det for kjøp og salg av finansielle instrumenter fastsatt retningslinjer som gjelder for ansatte og politisk ledelse ved Statsministerens kontor, og for politisk ledelse i departementene. I retningslinjene gis en redegjørelse for regelverket om håndtering av innsideinformasjon, herunder om sentrale begreper og forbud og påbud som følger av regelverket. I retningslinjene «Om r-konferanser» er det gitt veiledning om håndtering av innsideinformasjon når slik informasjon inngår i en sak som behandles i r-konferanse.

Utover dette er det som nevnt i mitt svar 21. februar 2023 opp til det enkelte departement og den enkelte virksomhet å fastsette interne rutiner. At det er opp til den enkelte virksomhet å fastsette interne rutiner for å sikre etterlevelse av regelverk, er både vanlig og hensiktsmessig.

reneste energimiks står geotermisk varme for 26,5 % av elektrisitetsproduksjon og 45 % av oppvarming av bygninger. Norske forskere er sterke på dette feltet, og norsk

kompetanse innen offshore- og boreteknologi er relevant innen geotermikk.

Kan statsråden bes redegjøre for hvordan regjeringen vurderer potensialet for geotermisk energi i Norge, og om det er vurdert å forsterke forskning og utvikling av geotermisk energi?

BEGRUNNELSE:

SINTEF beskriver geotermisk varme som en ren, stabil og utømmelig energikilde som er uavhengig vær og vind. Island har store, naturgitte forutsetninger som gjør at geotermisk energi i stor grad benyttes til elektrisitetsproduksjon og fjernvarme, og seks geotermiske kraftverk sto i 2006 for 26,5 % av landets produksjon av elektrisitet. I tillegg dekket 45 % av oppvarmingsbehovet i landets bygninger av geotermisk varme. Island er dermed det land i verden med størst andel av sin elektrisitetsproduksjon fra geotermisk energi. Også i land som USA, Italia, Indonesia m.fl. er geotermisk varme utbredt. I Norge henter vi ut tre–fire terawattimer fra grunnen med varmepumpe, men ellers er ikke geotermisk energi utbredt som energikilde. Så langt har lite bruk av geotermikk i Norge vært begrunnet med at vi ikke har like gode naturgitte forutsetninger som en del andre land, og at det dermed blir dyrt. Vi ser imidlertid at forskere og teknologer mener potensialet er stort, og at teknologiske fremskritt kan gjøre dette lønnsomt i fremtiden.

Svar:

Geotermisk energi er en stabil og utbredt varmforsyningskilde som kan utnyttes i stor skala eller i mindre distribuerte løsninger. I Norge utnyttes lavtemperatur geotermisk energi hovedsakelig til oppvarming av boliger og bygg, og da gjerne i kombinasjon med varmepumper. Dette gir en svært energieffektiv varmeproduksjon. I tillegg kan geotermiske sesongvarmelagre og andre lagringskonsepter bidra til å utjevne behovet varmeproduksjon over tid og redusere effektopper. Geotermisk varmeproduksjon medfører begrenset arealbruk dersom den er lokalisert nær sluttbruker.

Potensialet for å bruke lavtemperatur geotermisk energi til oppvarmingsformål er betydelig. Lavtemperert grunnvarme kan teoretisk dekke det nasjonale behovet for oppvarming og nedkjøling av bygg, tilsvarende mer enn 33 TWh strøm (GTML/Asplan Viak, 2022).

Enova har i mange år gitt støtte til kjøp av væske-til-vann-varmepumpe (bergvarmepumpe, jordvarmepumpe eller sjøvarmepumpe). Grunnvarme finnes stort sett overalt i Norge, men det er store variasjoner i grunnforholdene og det påvirker mulighetene for å nyttiggjøre seg denne ressursen. Mulighetene for å utnytte grunnvarme avhenger også av tekniske forhold i bygningssmassen, som for eksempel om byggets oppvarm-

ingssystem kan kobles på en bergvarmepumpe. I tillegg er kostnadene knyttet til andre oppvarmingsalternativer avgjørende for bruk av grunnvarme. Norge har om lag 65 000 anlegg til varme/kjøling med til sammen 1200 MW installert effekt. Anleggene produserer 3,5–4,0 TWh varme årlig.

Når det gjelder utnyttelse av geotermisk energi til kraftproduksjon, er det per i dag andre områder som vil være viktigere for å sikre den nye fornybare kraftproduksjonen vi trenger nå og fremover. Dette handler blant annet om at det hittil ikke har vært lønnsomt å bygge ut kraftverk basert på geotermisk energi i Norge, fordi man må bore svært dypt for å få tilgang til varmekilder med tilstrekkelig temperatur for denne type utnyttelse.

Det kan i dag gis støtte til forskning og utvikling av geotermisk energi gjennom det store energiforskningsprogrammet ENERGIX i Norges forskningsråd. Programmet har blant annet støttet aktører med erfaring fra petroleumsnæringen som har vært involvert i prosjekter for brønnboring på land.

Den nasjonale Energi21-strategien, som vi legger til grunn når vi prioriterer departementets forskningsinnsats på energiområdet, trekker frem geotermisk energi som et av flere teknologi- og kunnskapsområder som det er behov for å videreutvikle. Men det er ikke et prioritert satsingsområde i strategien.

Det er viktig at forskningsmiljøene og næringslivet utnytter de mulighetene som ligger i utlysningene gjennom ENERGIX-programmet, og jeg håper flere gode prosjekter innenfor geotermisk energi kan få støtte der. For øvrig mener jeg dagens satsing er et fornuftig nivå å ligge på. For å møte klimautfordringene, bør den norske forsknings- og innovasjonsinnsatsen på energiområdet først og fremst konsentreres rundt de prioriterte områdene som Energi21 trekker frem, der vi har nasjonale fortrinn, et aktivt næringsliv og gode kunnskapsmessige forutsetninger. Det betyr å styrke forskningsinnsatsen om utvikling av teknologier og løsninger for havvind og vannkraft, energieffektivisering, CO₂-håndtering og hydrogen, snarere enn å satse mer på forskning og utvikling av geotermisk energi. Samtidig skal vi være åpne for at utviklingen kan gjøre geotermisk energi mer aktuelt i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1608**Innlevert 8. mars 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 16. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren gjøre rede for innholdet i omtalt e-post som Statens vegvesen sendte 6 februar til flere aktører i markedet om at sikringsbolter fra Pretec ikke lenger kan brukes, og samtidig gjøre rede for konsekvensene av dette for bransjen fremover?

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen har gjort endringer i vegnormalen som gjør at den norske bedrifta Pretec ikke har fått godkjenning til å levere sine bergsikringsbolter til nye norske infrastrukturprosjekt.

I fjor gjennomførte Statens vegvesen endringer i vegnormalen, N500, som har ført til at bedrifter sliter med å kunne levere sine sikringsbolter til nye prosjekter etter som de ikke lenger er godkjent i henhold til gjeldende regelverk. Tidligere ble det åpnet for å typegodkjenne bolter basert på funksjon, men nå gjelder ikke lenger denne godkjenningen. Endringen i regelverket gjør at boltene enkelte bedrifter nå produserer ikke tilfredsstillende kravene fordi deres kinesiske stålleverandør produserer etter en internasjonal stålstandard som har tallkrav og kvalitetskontroll som avviker fra NS-EN 3576-3.

6. februar sendte Statens vegvesen e-post som nådde flere aktører i markedet om at sikringsbolter fra Pretec ikke lenger skal brukes. Begrunnelsen er at sikringsbolten ikke har stållegeringen som er oppgitt etter at Statens vegvesen endret vegnormalen.

Svar:

Statens vegvesen opplyser meg om at endringer i veinormalene (N500) fra 2022 gjør at boltene Pretec produserer ikke tilfredsstillende kravene, så lenge deres kinesiske stålleverandør produserer etter en kinesisk stålstandard som har tallkrav og kvalitetskontroll som avviker fra norske standarder NS-EN 3576-3.

Ut fra hva jeg er kjent med, ble det sendt en e-post internt i Statens vegvesen 6. februar 2023 som presiserer at bergsikringsboltene som leveres fra Pretec ikke tilfredsstillende europeisk standard og dermed ikke skal brukes i Statens vegvesen sine utbyggingsprosjekter.

At en leverandør må tilpasse sin produksjon som følge av regelverksendringer er en naturlig del av utviklingen både i anleggssektoren og andre sektorer. Dersom boltene selskapet leverer tilfredsstillende kravet om stål kvalitet B500NC eller tilsvarende kvalitet som foreskrevet i N500/2022, vil produktet ha adgang til dette markedet.

SPØRSMÅL NR. 1609**Innlevert 8. mars 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 16. mars 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Regjeringen har proklamert at de skal rydde opp i norsk arbeidsliv og da må en anta at dette også gjelder statlige etater. Det er derfor svært oppsiktsvekkende at Kystverket ikke har fått de samme beskjedene eller i verste fall velger å neglisjere de uttalte mål fra regjeringen, eller enda verre dersom Kystverket har fått aksept fra de ansvarlige departement til å ikke forholde seg til rettsvesenet, lovverk og overordnet avtaleverk.

Vil statsråden bidra til at stortingets vedtak og lovene blir fulgt for denne yrkesgruppen?

BEGRUNNELSE:

Undersøkelser gjennomført i arbeidslivet visere at mennesker som har hatt yrker som gir uregelmessig søvn etc. over lengre perioder kan ha så mye som 10 år kortere levetid, sammenlignet med yrkesgrupper med normale

arbeidstidsbestemmelser. Losene er en slik yrkesgruppe som havner inn under disse yrkene.

Ved lov om endringer i arbeidsmiljøloven (lovens anvendelse for yrkesdykking og losing) 7. mai 2021 nr. 29 ble det vedtatt at dykkeoperasjoner og losing skal være omfattet av arbeidsmiljøloven.

1. juli 2022 ble losene omfattet Arbeidsmiljøloven.

Forhandlinger har vært ført over tid mellom Losforbundet og Kystverket uten at en har klart å komme frem til en avtale som gir losene de rettighetene de har i henhold til loven.

Det har vært ført sak for arbeidsretten hvor Norsk losforbund vant viktige prinsipper ved dom avsagt 28. november 2022.

Kystverket nekter å forholde seg til arbeidsrettens domsavsigelse noe som i seg selv er særs oppsiktsvekkende av en statlig etat.

Hovedtariffavtalen i staten er overordnet avtaleverk for losene, men Kystverket nekter losene å tre ut av underordnet særavtale, som flere ganger er sagt opp til opphør.

Kystverket tviholder fremdeles på at losene skal inngå lik arbeidstidsavtale som før de kom under arbeidsmiljøloven.

Særavtalen ble sagt opp til bortfall på nytt igjen samme dag som domsavsigelsen fra arbeidsretten forelå. Bortfall var da ved utgangen av februar 2023, hvilket betyr at gammel særavtale ikke lenger vil være gjeldende og at overordnet avtaleverk hta vil styre arbeidsdagen til losene.

Norsk Losforbund har hele tiden vært klare på at vi er villige til å inngå en ny særavtale for lostjenesten, men at denne skal forankres i de lover og regler som gjelder.

Kystverkets utgangspunkt er at en planlegger drift av lostjenesten med utstrakt bruk av overtid. De siste 12 mnd. har det medgått ca. 73 000 overtidstimer for å drifte tjenesten.

Denne praksisen ønsker Kystverket skal fortsette og dette er ikke lovlig i henhold til arbeidsmiljøloven.

Statsråden har tidligere vist handlekraft ved å få iverksatt stortingsets vedtak om at losene skulle omfattes av AML fra 1. juli 2022, men det trengs fortsatt at statsråden tar grep for å sikre anstendige arbeidsforhold for losene.

Svar:

Denne regjeringen er opptatt av at alle skal ha et trygt arbeidsliv. Jeg er derfor tilfreds med at losene fra 1. juli 2022 ble omfattet av arbeidsmiljøloven. Det er prinsipielt viktig at grunnleggende rettigheter som vern av helse, velferd og sikkerhet i arbeidslivet reguleres i lov og forskrift, også for losene. Lovens krav var allerede langt på vei ivarett av Kystverket også før losene ble omfattet av arbeidsmiljøloven, men dette manglet forankring i lov og forskrift.

Lostjenesten er operativ og tilgjengelig 24 timer i døgnet, hele året. Dette tilsier at tjenesten må baseres på en vaktordning som innebærer behov for å regulere losenes arbeids- og hviletid på en annen måte enn det som i utgangspunktet følger av arbeidsmiljøloven og hovedtariffavtalen. Av hensyn til lostjenestens særpreg og organisering ble det i lovproposisjonen lagt til grunn at losenes arbeidstid, på samme måte som tidligere, fortsatt skulle reguleres i tariffavtale mellom Norsk Losforbund og Kystverket. Stortinget ga sin fulle tilslutning til dette.

Så vil jeg understreke at denne type avtaler skal fremforhandles mellom partene i arbeidslivet, dvs. Kystverket som arbeidsgiver og Norsk Losforbund som arbeidstakerorganisasjon, og at det derfor ikke vil være riktig av meg å kommentere denne konkrete saken.

Jeg legger til grunn at Kystverket forholder seg til både avgjørelser i rettsvesenet, lovverket og overordnet avtaleverk når etaten forhandler med arbeidstakerorganisasjonene.

SPØRSMÅL NR. 1610

Innlevert 8. mars 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 17. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Kva vurderingar har justisministeren og regjeringa gjort av om det er tryggleiksutfordringar knytt til å la TikTok/Bytedance lagre store mengder data i datasenter lokalisert i Noreg?

GRUNNGJEVING:

Onsdag 8. mars ble det kjent via NRK at datasenterselskapet Green Mountain har inngått en avtale med TikTok. Den kinesiske appen TikTok er omstridt. Den brukes av svært mange nordmenn, men den betraktes av ulike ak-

tører – eksempelvis nære allierte som USA – i økende grad som et sikkerhetsproblem. Bakgrunnen er det kinesiske eierskapet.

For di aktiviteten fremmede stater begår for å true sikkerheten i Norge for det meste foregår fordekt, altså ikke i det åpne, er det vanskelig å si nøyaktig hva slags type aktivitet man frykter. Et premiss for debatten må uansett være at kinesiske virksomheter ifølge Nasjonal sikkerhetsmyndighet i stor grad vil kunne pålegges å utlevere informasjon til kinesisk etterretning, og man må derfor regne med at informasjon og observasjoner tilgjengelig for det kinesiske firmaet kan tilkomme kinesisk etterretning.

Det vil for eksempel måtte bety at kinesisk etterretning kan benytte informasjon de har fått fra TikTok til å gjennomføre nye cyberangrep mot norske mål. Både Europaparlamentet og Kommisjonen viste til cybersikkerhetshensyn da de den siste måneden forbød sine ansatte å ha TikTok installert på tjenestetelefoner. De viste også til at TikTok har dårlig beskyttelse av personinformasjon og deling av data til tredjeparter. Vi vet også at Kina og Russland er strategiske partnere, og en bekymring kan være at Kina vil tillate Russland å drive desinformasjonskampanjer på appen.

En annen vesentlig problemstilling er mer overordnet, og handler om den globale kampen mellom demokratier og autokrati. Mange argumenterer i denne forbindelse for at det er uheldig både sikkerhetspolitisk og demokratisk hvis kinesiske selskaper blir dominerende i den vestlige informasjonssfæren, fordi man ikke kan stole på at deres selskaper/apper/teknologi vil tillate åpen og fri meningsbryting uten sensur og overvåkning. Det gjør at den bunnfrosne ytringsfriheten i Kina smitter over og skaper en nedkjølingseffekt også i land som Norge.

Eg legg til grunn at regjeringa var kjent på førehand med at eit norsk datasenterselskap har arbeidd med planer om å teikne kontrakt med Tiktok om storskala datalagring i Noreg, og ynskjer å vite kva vurderingar regjeringa har gjort av dei tryggleiksmessige sidene ved dette før kontraktssigneringa vart gjort.

Svar:

Førre regjering prioriterte ikkje å regulere datasenterverksemnda i Noreg, til tross for at dette ikkje er eit nytt fenomen. Arbeiderparti- og Senterpartiregjeringa meiner slik regulering er nødvendig. Regjeringa har sett i gang eit arbeid med å regulere verksemnda gjennom ny ekomlov. Heilt sentralt i dette arbeidet er å vareta omsynet til nasjonal tryggleik.

Kommunal- og distriktsdepartementet vart kjent med Green Mountain sine planar om ei ny storskala datasentereablering i Hamar og Løten i oktober 2022, men kjende på det tidspunktet ikkje til at TikTok var kunde. Departementet fekk vite at TikTok var kunde tysdag 7.

mars, dagen før nyheita vart lansert i media. Justis- og beredskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet stadfesta i media førre veke at dei vart kjende med saka via media etter lanseringa. Det er difor ikkje gjort konkrete vurderingar i regjeringa av om det er tryggleikutfordringar knytt til denne saka. Nasjonalt tryggingssorgan (NSM) har vore i dialog med Hamar kommune om Green Mountain si etablering av eit datasenter i området, men opplyser at NSM ikkje kjente til at TikTok var kunde. Når vi no er kjende med denne informasjonen, er det naturleg at regjeringa ser nærmare på saka for å vurdere mellom anna omsyn til nasjonal tryggleik. Det vil eg gjere saman med justis- og beredskapsministeren, og vi har allerede begynt å diskutere saka.

På generelt grunnlag er lagring av data i Noreg ønskeleg. Datasenter er ein sentral del av den digitale grunnmuren i samfunnet, saman med mobil- og breibandsnett og internetttenester. Forutan verdiskapingsmoglegheitene, som er store, ber datasentertenestene kritiske tenester for samfunnet. Regjeringa er difor svært oppteken av å styrkje den digitale beredskapen og den nasjonale datalagringsevna.

Kommunal- og distriktsdepartementet har vore i kontakt med Green Mountain. Selskapet stadfestar at det er planlagt for fem datasenterbygg på anlegget i Hamar og Løten. Green Mountain har signert avtale med Tiktok om tre av desse bygga, og Tiktok har opsjon på dei to siste. Tiktok vil ifølge Green Mountain vere den einaste leigetakaren for dei tre bygga det er signert avtale om, og Green Mountain sin infrastruktur og selskapet sine system vil vere heilt åtskilde frå Tiktok sine system. TikTok vil då i praksis kun ha tilgang til data frå eigne brukarar. Desse dataa vil selskapet ha tilgang til uansett kvar dataa blir lagra. Norske brukarar og brukarar frå andre land må sjølv gjere vurderingar av om dei har data på telefonane sine som dei ikkje vil dele eller som dei bør verne, og i lys av dette gjere grundige vurderingar av kva for ulike applikasjonar og tenester dei nyttar. Eg viser i den samanheng til NSMs råd om tryggleik på mobile einingar.

Regjeringa tek grep for å auke tryggleiken knytt til datasenter. Gjennom forslag til ny ekomlov, som regjeringa planlegg å legge fram for Stortinget før sommaren, vil vi få på plass eit regelverk som styrkar den nasjonale kontrollen over datasentera som er i Noreg. Det handlar mellom anna om både registreringsplikt for datasentereoperatør og krav til forsvarleg tryggleik i datasentereanlegg. I samband med dette, legg vi også opp til at Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit vil få ei utvida rolle og eit utvida ansvar, som inneber auka tilsynsaktivitet overfor datasenternæringa.

Eg viser også til at regjeringa i desember la fram Meld. St. 9 (2022-2023) Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet. I denne meldinga understrekar regjeringa behovet for å vurdere omsynet til nasjonal tryggleik innanfor ei rekke område, inkludert

datasenter. Samstundes er det viktig å ha ei tilnærming som veg tryggleik og kontroll opp mot andre viktige samfunnsomsyn, som til dømes eit fritt og ope samfunn eller behovet for å gi næringsaktørar føreseielegheit og ram-

mevilkår som mogleggjer etablering og vekst. Prinsippet «så åpent som mulig, så sikkert som nødvendig» understrekar dette poenget.

SPØRSMÅL NR. 1611

Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 21. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Synes justisministeren at dette er akseptabelt og hva vil hun evt. konkret foreta seg for at politiet kan øke kampen mot overgrep og gjennomføre aksjoner slik at man kan forhindre ytterligere overgrep mot barn?

BEGRUNNELSE:

I Bt 7. mars kan vi lese følgende:

«30 personer er mistenkt for nettovergrep mot barn i Bergen, Askøy og Øygarden, men politiet har valgt å sette planlagte aksjoner mot disse på vent. Det bemerker statsadvokat Eirik Stolt-Nielsen i et skriv til politiet. Årsaken er kapasitetsproblemer.»

Det er svært urovekkende at alvorlig kriminalitet som overgrep mot barn blir satt i kø grunnet at politiet ikke har ressurser til å gjennomføre aksjoner mot mistenkte. I ytterste konsekvens kan dette bety at overgripere kan fortsette grove overgrep mot barn. Dette er uakseptabelt at pågående overgrep ikke blir stoppet. Dette er et stort problem i vest, men mye tyder på at dette er et generelt problem i Norge.

Svar:

Ethvert overgrep mot barn er ett for mye. I tildelingsbrevet til politiet for 2023 har jeg understreket at vold i nære relasjoner og internettrelaterte overgrep skal prioriteres høyt innenfor straffesaksbehandlingen, og i det forebyggende politiarbeidet.

I Hurdalsplattformen varslet regjeringen en opptrapingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, som også skal omfatte forsterket innsats mot overgrep på Internett. Arbeidet ledes av Justis- og beredskapsdepartementet, og til sammen åtte departementer samarbeider om planen. Dette arbeidet har høy prioritet, og planen vil legges frem i løpet av inneværende år. Å bek-

jempe overgrep mot barn er en svært viktig samfunnsoppgave, som regjeringen prioriterer høyt.

De senere årene har ulike tiltak bidratt til bedre kvalitet og høyere effektivitet i behandlingen av straffesaker. Likevel er det en bekymringsfull utvikling på flere prioriterte saksområder, og dette gjelder særlig internettrelaterte overgrep mot barn og mishandling i nære relasjoner.

Det har vært en markant økning i antall tips om mulige internettrelaterte overgrep mot barn, særlig i form av informasjonen som mottas fra National Center for Missing and Exploited Children i USA. Politidistriktene oppfølgingen av disse tipsene har hatt en positiv utvikling, ved at flere av sakene som har ligget på vent har blitt behandlet, og flere får straff. Videre gjør lovendringer at IP-adresser blir lagret for en lenger periode, slik at politiet kan identifisere flere personer i saker hvor man kun har en IP-adresse. Riksadvokaten har utstedte generelle retningslinjer i mai 2022, og at distriktene er bedt om å utarbeide lokal instruks, om nødvendig i samarbeid med lokalt statsadvokatembete.

Regjeringen har styrket politiet med 215 million kroner siden regjeringsskiftet. Dette er en satsing som bl.a. skal brukes til å styrke etterforskningen av alvorlig kriminalitet.

Politidirektoratet rapporterer nå at håndteringen av sakene er under forbedring i alle politidistriktene. Samordning og kompetanseutvikling mellom politidistriktene forbedres. Kripos har tatt en tydelig faglig rolle, og vil utarbeide produkter som vil bidra til mer enhetlig aktivitet innen det forebyggende fagfeltet.

SPØRSMÅL NR. 1612**Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 16. mars 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Er statsråden enig med idrettspresident Kjøll om at særforbundene i idretten også fremover skal kunne selge visningsrettigheter på internett til utlandet, og på denne måten sikre finansiering til norsk idrett?

BEGRUNNELSE:

I en sak i VG datert 18. februar, kom det frem at flere særforbund i idretten tjener millionsummer på å selge visningsrettighetene sine på internett til utenlandske aktører. Avtalene innebærer at forbundene selger sine såkalte «betting rights» – retten til å vise kamper slik at tilskuere kan drive sportspill ved å vedde på utfall av kamper – til en tredjepart, som deretter distribuerer visningsrettighetene til utenlandske spillselskaper.

Spillselskapene har som praksis at de ikke viser kampene på internett i Norge, slik at visningsrettighetene på internett ikke havner i konflikt med TV-selskaperes visningsrettigheter i det norske markedet. På denne måten eksporteres norsk idrett til verdensmarkedet, uten at det havner i konflikt med distribusjonsmarkedet her. Selv om idretten selv har vedtatt at de ikke skal ha noen bindinger, økonomisk eller på andre måter, til utenlandske spillselskaper, støtter idrettspresident Berit Kjøll praksisen. Til VG 1. mars sier hun at:

«Dette er lovlig virksomhet og avtaler som ikke støter mot den norske pengespill-lovgivningen».

Undertegnede støtter idrettspresidentens holdning i saken, og anerkjenner behovet for økte inntekter for idretten i en tid med økte priser og høyere regninger. Representanter for idretten som undertegnede har vært i kontakt med beskriver inntektene som avgjørende for å opprettholde dagens aktivitetsnivå. Dette understøttes også av VG-saken fra 18. februar, hvor en e-post fra konkurransesjefen i Volleyballforbundet gjengis. I eposten, sendt til alle landets toppklubber, skriver han blant annet at:

«Vi har ikke råd til at klubbene ikke følger opp denne og sikrer installering av kamera for visning av kampene sine».

Inntekten fra å vise norsk idrett på internett til et internasjonalt pengespillpublikum har dermed blitt en livsåre for norsk idrett. Praksisen har bred oppslutning, og nå har den også fått offentlig støtte fra idrettspresidenten. Samtidig er det vanskelig for idrettens representanter å stole på at dette er en trygg inntektskilde når statsråden enn så lenge ikke har uttalt seg i saken. Det er dermed avg-

jørende for idretten å høre hvordan statsråden stiller seg til praksisen.

Svar:

Enerettsmodellen står sterkt i Norge og har bred oppslutning fra Norsk idrett og frivilligheten generelt. En forsvarlig spillpolitikk som redusere faren for spillproblemer, står sentralt for regjeringen. Jeg er derfor kritisk til alle handlinger som kan utfordre eller true enerettsmodellen. Salg av visningsrettigheter på internett til utenlandske aktører kan bidra til å utfordre idrettens troverdighet i støtten til enerettsmodellen.

Norsk idrett henter sin legitimitet fra sine medlemmer og de rettighetene norsk idrett sitter på tilfaller idrettens organisasjonsledd. Samtidig må idretten selvsagt tåle et kritisk søkelys på sin virksomhet. Idretten skal være transparent, og fattede vedtak skal kunne etterprøves – først og fremst gjennom egne demokratiske organer. Jeg forutsetter at både Norges idrettsforbund og særforbund i hver sak sørger for at de både opererer innenfor norsk lov, og i henhold til sine egne demokratiske fattede vedtak og retningslinjer.

Jeg har ikke kjennskap til innholdet i avtalene representanten viser til, jeg kan imidlertid på generelt grunnlag si at det ikke er i strid med det norske pengespillregelverket at norske organisasjoner selger strømme- og datarettigheter til utenlandske agenturer som videreselger disse rettighetene til internasjonale pengespillaktører som sperrer for at disse kampene kan vises i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1613**Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Fredrik Holm****Besvart 15. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan barne- og familieministeren bekrefte at barnekoordinators oppgave med «koordinering av det samlede tjenestetilbudet» etter helse- og omsorgstjenestelovens § 7A-2 også gjelder barnevern, Bufetat, skole PPT, BUP og alle andre kommunale familietjenesteordninger?

BEGRUNNELSE:

Kommunene har en plikt for at barn med sammensatte hjelpebehov får en barnekoordinator som har ansvaret for å sikre samhandling på tvers av tjenester.

Undertegnede har jobbet som rektor og sittet i flere møter sammen med lærerkolleger, PPT, foreldre, BUPP, barnevern og familietjeneste. Det kan være forskjellige aktører som kaller inn til møtet og det er tidvis uklart hvem som «eier» møtet. Dette er et resultat av dårlig koordinering. Ofte er det rektor på skolen som må holde i dette siden skolen er det nærmeste man kommer en fellesnevner. Det er her barna tilbringer mesteparten av tiden sin og det er her kravene til sosial mestring er aller tydeligst.

Det kalles inn til møter for å hjelpe barn som strever med skolehverdagen og/eller livet generelt. Det kan spenne fra konsentrasjonsvansker utover det vanlige til større utfordringer med det sosiale samspillet og grensesprengende adferd. Hver gang et barn trækker over denne grensen havner man litt lenger på utsiden av det normfelleskapet en klasse er. Jo lenger på utsiden man havner, jo vanskeligere blir det å oppleve personlig mestring og trygghet.

I min tid som rektor hadde jeg aldri kontakt med en kommunal koordinator, men jeg skulle ønske jeg hadde det. Det hadde vært mye enklere enn å måtte snakke med forskjellige saksbehandlere på forskjellige kontorer. Det å samle alle var nesten umulighet, spesielt når man skulle forsøke å drifte en skole i tillegg. Jeg ber derfor om en bekreftelse på enhver rektor eller saksbehandler skal kunne forholde seg til én kommunal koordinator uansett hva som er utfordringsbildet.

Svar:

Som nevnt innledningsvis er stortingsrepresentantens spørsmål stilt til barne- og familieministeren. Spørsmålet besvares av meg som ansvarlig for helse- og omsorgstjenesteloven.

Av helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a første ledd fremgår det at «familier som har eller venter barn med al-

vorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester», skal få oppnevnt barnekoordinator av kommunen dersom foreldrene eller den som samtykker på vegne av barnet ønsker dette.

Det er dermed ikke slik at alle barn med sammensatte tjenestebehov vil få tildelt barnekoordinator. Dersom vilkårene er oppfylt, og familien selv ønsker det, skal det imidlertid oppnevnes barnekoordinator. Barnekoordinator skal i så fall sørge for koordinering av det samlede velferdstjenestetilbudet. I forarbeidene til lovbestemmelsen er det uttalt at barnekoordinator skal være familiens og de ulike tjenestenes kontaktperson og en nøkkelperson i arbeidet for å sørge for at tjenestetilbudet blir helhetlig og koordinert. Barnekoordinatoren skal veilede og bistå familien og barnet i deres kontakt med ulike velferdstjenester og legge til rette for at tjenestene kommuniserer med hverandre og tilpasser innholdet i tjenestene til hverandre. Oppgaven innebærer typisk å ta initiativ til kontakt mellom de ulike tjenestene og innkalle til og eventuelt lede samarbeidsmøter. Dersom familien og barnet ønsker det, kan barnekoordinator også sørge for nødvendig informasjonsinnhenting og -utveksling.

Samtidig som barnekoordinatorordningen ble lovfestet i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (§ 2-5 c), ble det foretatt endringer i en rekke lover for å tydeliggjøre velferdstjenestenes samarbeidsplikt og barnekoordinators rolle i saker hvor en pasient eller bruker i tillegg til helse- og omsorgstjenester også mottar andre kommunale velferdstjenester. I barnevernsloven, familievernkontorloven, opplæringsloven, friskoleloven, barnehageloven, sosialtjenesteloven og integreringsloven er det derfor presisert at velferdstjenestene skal samarbeide dersom dette er nødvendig for å gi barnet et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Kommunen har fått en tydelig plikt til å samordne tjenestetilbudet, og ved uklarhet eller uenighet skal kommunen bestemme hvilken kommunal instans som skal ivareta samordningen. Det er også presisert at i de tilfeller hvor det er oppnevnt barnekoordinator, så skal barnekoordinatoren sørge for samordning av tjenestetilbudet.

SPØRSMÅL NR. 1614**Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 15. mars 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden ivareta kvaliteten og oppfølgingen på studieplassene på UiT slik at det bidrar til økt legerekuttering for Nord-Norge?

BEGRUNNELSE:

Ved Universitetet i Tromsø er det lagt til nye studieplasser på medisin, for å bidra til økt rekruttering av leger i Nord-Norge. Samtidig må studentene ha deler av LIS1-perioden i Sør-Norge, og det medfører risiko for at de ikke drar nordover igjen. Studentene selv melder om at kvaliteten er variabel, og at når LIS1-løpet legges til Sør-Norge reduseres lege-rekrutteringen til Nord-Norge.

Svar:

Vi trenger leger i hele landet. Det er viktig at medisinstudenter i Norge innrettes på en slik måte at de bidrar til at studentene også arbeider i distriktene etter endt utdanning. Regjeringen legger derfor desentrale studiemodeller til grunn for sine ambisjoner for norsk medisinstudium. På den måten blir en større del av helse- og omsorgstjenestene tatt i bruk i utdanning av leger.

Desentrale studiemodeller skiller seg fra annen praksisundervisning i distriktene ved at studentene bor, mottar undervisning og gjennomfører praksisundervisning i distriktene over flere år. Slike studiemodeller bidrar til at studentene i større grad tar arbeid i distriktene, og kan bidra til økt rekruttering til allmennlegetjenesten. Det er derfor gledelig at alle medisinstudenter i Norge fra 2023 har igangsatt desentrale studiemodeller.

Regjeringen har styrket utdanning av leger i Norge. Vi viderefører de 80 studieplassene i medisin som kom i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020. De er likt fordelt mellom de fire universitetene som har medisinstudium, som alle har mange kvalifiserte søkere per studieplass. I statsbudsjettet for 2022 fikk UiT – Norges arktiske universitet 15 studieplasser i medisin, og i statsbudsjettet for 2023 ytterligere 30 studieplasser. Universitetet er godt i gang med å utarbeide en ny studieplan for medisinstudiet tilpasset opptak av 181 studenter per år. Studieplassene skal benyttes i Nord-Norge, og studentene skal ha sin praksis der.

UiT – Norges arktiske universitet bruker og videreutvikler desentrale studiemodeller der studentene oppholder seg ulike steder i Nord-Norge. Dette gjør at større deler av helse- og omsorgstjenestene i regionen tas i bruk

som praksisarena. På femte og sjette studieår har universitetet medisinstudenter i Bodø, Hammerfest, Alta og Karasjok. Tilbakemeldingen fra studenter som følger desentraliserte utdanningsløp er at det fungerer svært godt. En høy andel blir også værende i regionen og mange tar jobb i distriktskommuner. De nye studieplassene som er under opptrapping, vil styrke de desentrale modellene, og gjennom det, legerekuttering til Nord-Norge.

Legene som uteksamineres ved UiT – Norges arktiske universitet har gode muligheter til å ta videre spesialisert utdanning i Nord-Norge. Regionen tilbyr 214 stillinger for leger i spesialisering, del 1 (LIS1-stillinger), noe som utgjør om lag 20 prosent av alle stillingene i Norge. Disse LIS-stillingene gjennomføres i sin helhet i nord. Legene har også gode muligheter til å ta spesialistutdanningens del to og tre i Nord-Norge. Ifølge kandidatundersøkelsene til UiT – Norges arktiske universitet framkommer det at av de 80 prosent som var i jobb ett til tre år etter utdanning, arbeidet om lag 70 prosent i Nord-Norge. Av dem som kom fra landsdelen, gjaldt det ni av ti, mens det gjaldt fire av ti av dem som kom fra andre deler av landet. Tallene er akkumulerte og omfatter flere fagområder, men om lag tre av ti respondenter tilhører det helsevitenskapelige fakultetet ved universitetet.

SPØRSMÅL NR. 1615**Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 17. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre lavterskeltilbud for barn og unge når ventelistene øker, samtidig som organisasjonene som driver lavterskeltilbud kan bli nødt til å kutte i tilbudet på grunn av reduserte tilskudd?

BEGRUNNELSE:

Flere lavterskeltilbud fra frivillige tilbud opplever en stor usikkerhet knyttet til videre drift og hvilket tilbud de kan opprettholde etter regjeringens omlegging av øremerket tilskudd. Dette gjelder også for ROS (rådgivning om spiseforstyrrelser) som driver et viktig arbeid for personer som sliter med spisevegring eller spiseforstyrrelser. Samtidig ser vi at flere melder om økt pågang og at et økende antall unge sliter.

Svar:

Psykisk helse er blant regjeringens viktigste innsatsområder, og vi utarbeider nå en ny opptrappingsplan for feltet. Planen skal omfatte hele befolkningen, men vil ha

særlig oppmerksomhet rettet nettopp mot barn og unge. Opptrappingsplanen vil rette innsats mot helsefremmende og forebyggende tiltak, samt gode tjenester der folk bor. Trygge og tilgjengelige lavterskeltilbud er viktig for å nå ut til spesielt barn og unge, og regjeringen har allerede prioritert å bygge opp flere slike tilbud.

De fleste barn og unge i Norge trives og har god psykisk helse. Samtidig har vi over tid sett en økning blant barn og unge som rapporterer at de har psykiske plager. Det bekymrer oss. Frivillige og ideelle organisasjoner er et sentralt supplement til det offentlige tjenestetilbudet. Regjeringen ønsker å legge godt til rette for samarbeid mellom frivillig, ideell og offentlig sektor, og støtter aktører som gjør et viktig arbeid innen dette feltet.

Det er viktig for regjeringen at tilskuddsmidler fordeles på en åpen og rettferdig måte, som sikrer likebehandling. Derfor har vi valgt å flytte penger som tidligere ble bevilget til enkeltmottakere gjennom øremerkede tilskudd, inn i tilskuddsordninger som det kan søkes på. Det må være kvaliteten på tilbudet som avgjør hvor mye midler man får. Det vil også gi større likebehandling.

SPØRSMÅL NR. 1616**Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 17. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at ingen opplysninger om norske borgere, eller borgere fra land vi har et sikkerhetssamarbeid med, som lagres ved TikToks planlagte datasenter i Norge under noen omstendighet vil bli delt med kinesiske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mediernes omtale om at det norske datasenterselskapet Green Mountain har signert en avtale med den kinesiske videodelingstjenesten TikTok, for å dekke TikToks økende datalagringsbehov i Europa. Etter avtalen

skal det etableres et anlegg på Hamar/Løten med en innledende kapasitet på 90 megawatt, som etter kontrakten kan utvides til 150 megawatt innen 2025. Til sammenligning er dagens største datasenter i Norge på 20 megawatt. Anlegget skal etableres av Green Mountain og med TikTok som leietaker.

Statsråden er gjennom Stortingets tidligere spørsmål om hennes egen bruk av applikasjonen TikTok, herunder på tjenestetelefonen, godt kjent med de problematiske sidene ved applikasjonen og dets kinesiske eierselskap ByteDance. Det vises herunder særlig til at kinesisk sikkerhetslovgivning pålegger kinesiske selskaper om på forespørsel å dele informasjon med kinesiske myn-

digheter. Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn en garanti fra statsråden om at ingen opplysninger om norske borgere som skal lagres ved TikToks nye datasenter vil bli delt med kinesiske myndigheter.

Svar:

Forrige regjering prioriterte ikke å regulere datasentervirksomheten i Norge, til tross for at dette ikke er et nytt fenomen. Arbeiderparti- og Senterpartiregjeringen mener slik regulering er nødvendig. Regjeringen har igangsatt et arbeid med å regulere virksomheten gjennom ny ekomlov. Helt sentralt i dette arbeidet er å ivareta hensynet til nasjonal sikkerhet.

Kommunal- og distriktsdepartementet ble kjent med Green Mountain sine planer om en ny storskala datasenteretablering i Hamar og Løten i oktober 2022, men kjente på det tidspunktet ikke til at TikTok var kunde. Departementet fikk vite at TikTok var kunde tirsdag 7. mars, dagen før nyheten ble lansert i media. Justis- og beredskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet bekreftet i media forrige uke at de ble kjent med saken via media etter lanseringen.

Det er derfor ikke gjort konkrete vurderinger i regjeringen av om det er sikkerhetsutfordringer knyttet til denne saken. Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) har vært i dialog med Hamar kommune om Green Mountains etablering av et datasenter i området, men opplyser at NSM ikke kjente til at TikTok var kunde. Når vi nå er kjent med denne informasjonen, er det imidlertid naturlig at regjeringen ser nærmere på saken for å vurdere blant annet nasjonale sikkerhetshensyn. Det vil jeg gjøre sammen med justis- og beredskapsministeren.

Jeg kan garantere at denne regjeringen tar digital sikkerhet og sikkerheten knyttet til lagring og prosessering av data på høyeste alvor. Regjeringen la frem Meld. St. 9 (2022-2023) Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet i desember. I denne meldingen understreker regjeringen behovet for å vurdere hensynet til nasjonal sikkerhet innenfor en rekke områder, herunder også for datasentre. Datasentre utgjør en stadig mer kritisk del av den nasjonale infrastrukturen, og gjennom forslag til ny ekomlov, som regjeringen planlegger å fremme for Stortinget før sommeren, vil vi få på plass et regelverk som styrker den nasjonale kontrollen over datasentrene som er i Norge. Det handler blant annet om både registreringsplikt for datasenteroperatør og krav til forsvarlig sikkerhet i datasenteranlegg. Det legges i den forbindelse også opp til at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil få en utvidet rolle og ansvar som innebærer økt tilsynsaktivitet overfor datasenternæringen.

Sikkerhetsloven gir hjemmel til vedtak for å hindre sikkerhetstruende virksomhet eller annen planlagt eller pågående aktivitet som kan innebære en ikke ubetydelig risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet.

Det kan aldri utelukkes at data kan komme på avveie, da dette avhenger av flere ulike forhold. TikTok er samtidig en lovlig applikasjon i Norge. Norske brukere og brukere fra andre land må selv vurdere om de har data på telefonene sine de ikke vil dele eller som de bør beskytte, og i lys av det gjøre grundige vurderinger av hvilke tjenester og applikasjoner de benytter. Jeg viser i den sammenheng til NSMs råd om sikkerhet på mobile enheter.

Kommunal- og distriktsdepartementet har vært i kontakt med Green Mountain. Selskapet bekrefter at det er planlagt for fem datasenterbygg på anlegget i Hamar og Løten. Green Mountain har signert avtale med TikTok om tre av disse byggene, og TikTok har opsjon på de siste to. TikTok vil ifølge Green Mountain være eneste leietaker for de tre byggene det er signert avtale om, og Green Mountain bekrefter at deres infrastruktur og systemer vil være helt adskilte fra TikTok sine systemer. TikTok vil da i praksis kun ha tilgang til data fra egne brukere. Disse dataene vil selskapet ha tilgang til uansett hvor i verden de blir lagret. Denne datasenteretableringen gjør at dataene blir lagret i Norge, men det blir ikke flere eller færre TikTok-brukere i Norge eller i andre land av etableringen, og den vil heller ikke gjøre at brukerne vil dele mer eller mindre data med TikTok.

Det er virksomhetens ansvar å opptre i henhold til norsk lov. Her vil jeg understreke at TikTok, som en aktør i Norge, må følge norske og europeiske personvernregler (GDPR). Dette innebærer at personopplysninger ikke kan overføres til andre land som ikke sikrer tilsvarende beskyttelsesnivå for personopplysningene som i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1617**Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Yngve Sætre****Besvart 17. mars 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvordan skal regjeringen nå det klare målet i Hurdalplattformen om å sikre at bestandsmålene for rovdyr faktisk følges opp, sett i lys av den rekordhøye Skandinaviske ulvestammen og den vedvarende høye norske ulvebestanden?

BEGRUNNELSE:

Hurdalplattformen sier tydelig at det skal føres en mer restriktiv rovdyrpolitikk. Den sier også at regjeringen vil sikre at bestandsmålene faktisk følges opp, og at bestanden skal forvaltes i tråd med det bestandsmålet som til enhver tid er vedtatt i Stortinget. Dette er tydelige og ambisiøse mål. Det er vanskelig å tolke regjeringens mål på noen annen måte enn at rovdyrbestanden skal ned dersom den ligger over de vedtatte bestandsmål.

Den skandinaviske ulvebestanden har økt kraftig de siste 25 år, og er nå rekordhøy. De nyeste opplysningene på rovdatabasen viser at det er over 80 familiegrupper og revirhevdende ulvepar i Skandinavia. Den norske ulvebestanden har også vokst kraftig i samme periode. Siden vinteren 2018-2019 har den ligget ganske stabilt rundt 8 familiegrupper. De siste offisielle tallene fra vinteren 2021/2022 viser at det er 8,5 familiegrupper i Norge, når grenserevirene iberegnes med en faktor på 0,5.

Bestandsmålet vedtatt av Stortinget i 2016 sier at Norge skal ha 4-6 ynglinger (familiegrupper) med ulv. Av disse skal 3 være helnorske. Grenserevir skal iberegnes med en faktor på 0,5.

Vi er nå snart halvveis i stortingsperioden, og det er rimelig å anta at regjeringens mål om føre en mer restriktiv rovdyrpolitikk og følge opp bestandsmålene står ved lag. Likevel har ulvebestanden i Norge og Skandinavia ikke vist noen tegn til nedgang siden dagens regjering tiltrådte. Snarere tvert imot. Antall familiegrupper i Norge er stabilt, og ligger betydelig over bestandsmålet. Samtidig har den skandinaviske ulvebestanden økt til et rekordhøyt nivå. Det er grunn til å tro at dette vil bidra til en økning også i den norske ulvestammen.

Dette bakteppet tyder på at regjeringen har et krevende arbeid foran seg hvis den skal oppfylle Hurdalplattformen og få den norske ulvebestanden ned til bestandsmålet innen utløpet av inneværende stortingsperiode, som er om to og et halvt år. Utviklingen i rovdyrbestanden og regjeringens politikk på dette området har stor interesse, spesielt i de områdene i Norge som har høyest konsentrasjon av rovdyr.

Svar:

Regjeringen arbeider for at rovviltbestandene skal forvaltes i tråd med de bestandsmål som til enhver tid er vedtatt av Stortinget. Dette er et kontinuerlig og krevende arbeid. Som kjent er det noen juridiske problemstillinger særlig knyttet til lisensfelling av ulv i ulvesona, som vil få nærmere avklaring i Høyesterett denne våren. Videre er det naturligvis flere faktorer som påvirker hvor eksakt man treffer bestandsmålet for en rovviltart det enkelte år. Noen faktorer er knyttet til hvor stor del av kvotene som tas ut, og i hvilke områder de tas ut. Eksempler på dette er vær- og føreforhold og jegeres aktivitet i ulike områder. Videre er andre faktorer knyttet til omfang av andre dødsårsaker, variasjon i antall voksne hunndyr som får ungekull det enkelte år osv. Det er derfor ikke mulig å garantere for en nøyaktig oppnåelse av bestandsmål for alle arter hvert år, men aktiviteten styres med den klare målsetting å forvalte bestandene i tråd med bestandsmålene.

Når det gjelder ulvebestanden er også denne forvaltet med sikte på å være i samsvar med bestandsmålet Stortinget har fastsatt om 4-6 årlige ungekull, der grenserevir telles med en faktor 0,5. Vinteren 2021-2022 ble det totalt påvist 8 ungekull av ulv i Norge, hvorav 4 i helnorske revir og 8 i grenserevir, og antall ungekull var høyere enn bestandsmålet. Ser man imidlertid på tallene etter felling av ulvene i 2 helnorske revir (Slettåsreviret og Hornmoenreviret) og 2 grenserevir (Bogranenreviret og Rømskogreviret), var det gjenværende antallet 5 ungekull.

For inneværende vinter er det ikke trukket endelige konklusjoner fordi det fremdeles gjenstår arbeid med bestandsregistreringer. De foreløpige tallene viser at det er påvist 6 ungekull vinteren 2022-2023, hvorav 3 i helnorske revir og 6 i grenserevir. Dette er en bestand i samsvar med bestandsmålet Stortinget har fastsatt. Med forbehold om eventuelle endringer i de foreløpige tallene viser det samtidig at forrige vinters fellingskvoter hadde høy presisjon sett i forhold til bestandsmålet. Inneværende vinter er det videre gjennomført lisensfelling av ulvene i 3 grenserevir (Ulvåareviret, Juvbergetreviret og Kockohonkareviret), slik at gjenværende antall ungekull var 4,5 etter endt felling.

Fellingskvoter vurderes blant annet med bakgrunn i en målsetting om at ulvebestanden skal være i tråd med bestandsmålet etter neste yngling, altså våren etter at fellingen er gjennomført. Tilfeldige endringer, slik som uforutsett bortfall av en ulvetispe som potensielt kunne fått valper, eller at revir endrer status fra grenserevir til helnorsk revir eller motsatt, vil kunne gi relativt sett store

utslag med tanke på oppnåelse av bestandsmålet. Det er derfor svært krevende å framskrive eksakt hvor mange ungekull som blir født kommende vår, men jeg mener denne

gjennomgangen viser at presisjonsnivået i forvaltningen må sies å være godt.

SPØRSMÅL NR. 1618

Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Yngve Sætre

Besvart 17. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å følge opp merknaden i NTP 2018-2029, og de lokale ønskene, om å utrede en nordre omkjøringsveg på Rv 25 forbi Elverum?

BEGRUNNELSE:

Rv 25 går i dag gjennom Elverum sentrum. ÅDT på Rv 25 over Glomma i Elverum var hele 20400 i 2022, og den er økende. Det er daglige køproblemer, noe som topper seg da trafikken til og fra nabokommunen Trysil kommer i tillegg til lokaltrafikken. Dette gjelder særlig i forbindelse med helg og ferier.

Trafikksituasjonen i Elverum påvirker også nabokommunene, og spesielt Trysil og landets største vinterdestinasjon Trysilfjellet. I avisen Østlendingen 7. februar i år uttaler ordfører i Trysil, Erik Sletten (Sp), at «vegproppen» i Elverum er et enormt problem og at en nordre omkjøringsveg på Rv 25 er løsningen. I samme artikkel uttaler også regionsjef Guttorm Tysnes i Norges Lastebileier-Forbund Innlandet at det bør bygges en omkjøringsveg nord for Elverum.

Rv 25 gjennom sentrum er også et hinder for byutvikling i Elverum. Vegen skaper en barriere mellom nord og sør i byen. Vegen skaper støy, gir luftforurensning og tar mye plass. Elverums flotte beliggenhet ved Glomma kunne i større grad blitt utnyttet til å skape et levende bysentrum med urbane kvaliteter hvis gjennomfartstrafikken hadde blitt fjernet.

Å lede gjennomgangstrafikk gjennom bysentrum, slik det gjøres i Elverum, er uvanlig i moderne byplanlegging. Det er mange eksempler på at byer har utviklet seg positivt ved å legge trafikken utenom sentrum og gi større rom for gående, syklende, grøntområder og urbane kvaliteter. Et eksempel er Drammen med Veipakke Drammen og Bragernestunellen.

I 2016 vedtok kommunestyret i Elverum at det ønsket en nordre omkjøringsveg forbi Elverum. Vegen ble også

tatt med i stortingsbehandlingen som en merknad til NTP for perioden 2018-2029 med følgende formulering:

«Innenfor rammen til planlegging vil det bl.a. være aktuelt å benytte midler til planlegging av en ringvegløsning forbi Elverum, med sikte på prioritering ved neste revisjon av Nasjonal transportplan.»

Etter dette har det vært lite fremdrift for å utrede en omkjøringsveg på Rv 25 forbi Elverum. Samtidig er trafikken økende, med stadig lengre køer, mer forurensning og mer frustrasjon som resultat. Behovet for et bedre vegsystem med en omkjøringsveg er større en noensinne. Det er av stor interesse å få klargjort statsrådets syn på mulighetene for å utrede og på sikt bygge en omkjøringsveg på Rv 25 forbi Elverum.

Svar:

Jeg oppfatter at trafikksituasjonen i Elverum har blitt vurdert i flere runder. Kommunestyret i Elverum fattet så sent som i 2016 vedtak om Kommunedelplan for overordnet vegsystem. Kommunen vedtok kommunedelplanen etter alternativ 0+, der dagens situasjon opprettholdes med noen kryssutbedringer.

Statens vegvesen opplyser at trafikkundersøkelser viser at rundt 85 prosent av trafikken i Elverum har sentrum som destinasjon. Etatens vurdering er derfor at en omkjøringsvei i liten grad vil avlaste sentrum og at det på det nåværende tidspunkt ikke er grunnlag for å sette i gang en utredning av en omkjøringsvei. Omlegging av rv. 25 nord for sentrum er heller ikke omtalt i gjeldende NTP.

SPØRSMÅL NR. 1619**Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 17. mars 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Hvilke nye tiltak vil utenriksministeren ta initiativ til for at FNs sikkerhetsråds resolusjon 2334 om de folkerettsstridige israelske bosettingene faktisk blir implementert?

BEGRUNNELSE:

9. mars ble tre palestinere skutt og drept i et israelsk militærraid i Jaba på den okkuperte Vestbredden. 7. mars ble seks palestinere drept da israelske soldater gikk til militæraksjon mot en flyktningleir i Jenin, også på Vestbredden. En uke tidligere angrep minst 400 israelske bosettere flere palestinske landsbyer, blant dem Hawara. Over 30 hus og 100 biler ble brent, en palestiner ble drept og flere hundre skadet.

Disse hendelsene føyer seg inn i rekken av de mange angrepene på det palestinske sivilsamfunnet og viser konsekvensene av vestlige regjeringers vilje til å la Israel bryte folkeretten med straffefrihet.

I en pressemelding 14. februar, fordømmer utenriksministeren Israels beslutning om å legalisere ni bosettingsutposter på den okkuperte Vestbredden. Hun tar også sterk avstand fra planene om å bygge tusenvis av nye boliger i allerede etablerte bosetninger, og sier at den israelske bosettingspolitikken på okkupert land er i strid med folkeretten og må stanses. Det planlegges også å godkjenne ca. 10.000 nye bosettingsenheter. Dette kommer samtidig som flere palestinske samfunn og landsbyer på Vestbredden allerede står i fare for tvangsfordrivelse.

FN har i en rekke resolusjoner slått fast at etableringen av israelske bosettinger på palestinsk territorium okkupert av Israel siden 1967, inkludert Øst-Jerusalem, er ulovlige, og FNs spesialrapportør for menneskerettigheter i de okkuperte palestinske områdene uttalte i 2021 at disse bosettingene bør klassifiseres som krigsforbrytelser. Senest i desember 2016 i resolusjon 2334 uttalte FNs Sikkerhetsrådet at bosettingene er et åpenbart brudd på folkeretten og krevde at Israel umiddelbart og fullstendig stanser all bosettingsvirksomhet.

Da resolusjonen ble vedtatt, var det omtrent 400 000 israelske bosettere på Vestbredden og 215 000 i Øst-Jerusalem. I dag er det 500 000 israelske bosettere på Vestbredden, og rundt 235 000 i Øst-Jerusalem.

Utenriksministeren og norske regjeringer har i mange år sagt at bosettingene er ulovlige og et hinder for en palestinsk statsdannelse. Vi kan ikke lenger akseptere at ord ikke blir fulgt opp med konkrete handlinger.

Svar:

Jeg er dypt bekymret for den israelske regjeringens politikk overfor palestinerne. Den israelske bosettingspolitikken på okkupert land er i strid med folkeretten og må opphøre. Dette er slått fast i en rekke resolusjoner fra FNs sikkerhetsråd, inkludert i resolusjon 2334 (2016). Israel må på det grunnlag trekke seg ut av eksisterende bosetninger og stanse utbyggingen av nye. Jeg har derfor skjerpet kritikken av Israel og fordømt den nylige beslutningen om å legalisere utposter og utvide bosetninger på Vestbredden.

I de jevnlige møtene om den israelsk-palestinske konflikten i FNs sikkerhetsråd og i andre relevante fora fremfører Norge tydelig våre posisjoner knyttet til blant annet de israelske bosettingene, utkastelser og husrivninger og voldsbruk fra partene i konflikten. Jeg har også uttrykt bekymring for den siste utviklingen direkte overfor den israelske utenriksministeren.

Vi har uttrykt sterk motstand mot Israels planer om å rive og tvangsevakuere de palestinske samfunnene i Masfer Yatta og Khan Al-Ahmar, og bedt Israel om å stanse disse planene. Representanter for norske myndigheter besøker jevnlig disse og andre samfunn på Vestbredden, samt nabolag i Øst-Jerusalem, hvor fortsatt palestinsk tilstedeværelse er satt under sterkt press fra israelske myndigheter og bosettere. Dette inkluderer landsbyen Hawara, som ble angrepet av en stor gruppe bosettere 26. februar.

Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ) og FNs sikkerhetsråd har begge slått fast at tredjestater har en forpliktelse til å unnlate å støtte opp under de folkerettsstridige israelske bosettingene. Dette er fulgt opp fra norsk side, blant annet ved avgrensning av det geografiske anvendelsesområdet for EFTAs frihandelsavtale med Israel, slik at varer produsert på okkupert område ikke nyter godt av denne avtalen.

Regjeringen mener det også er viktig å bidra til synliggjøring av hvilke varer som produseres på okkupert område. Vi besluttet derfor i fjor at det skal gis tydelig informasjon om at næringsmidler fra områder okkupert av Israel skal merkes. Det skal fremgå av etiketten at et produkt stammer fra en israelsk bosetting. Det er også i tråd med oppfordringen fra FNs sikkerhetsråd om å differensiere mellom staten Israel og okkupert land, som blant annet er nedfelt i FNs sikkerhetsråds resolusjon 2334.

Som leder for den internasjonale giverlandsgruppen til Palestina (AHLC) arbeider Norge med å styrke Den palestinske selvstyremyndighetens institusjoner, både for å

legge grunnlaget for en selvstendig palestinsk stat og for å styrke selvstyremyndighetens evne til å levere tjenester til befolkningen. Utfordringene er mange, men det er viktig å opprettholde forum for dialog og samarbeid, ikke minst i krevende tider som nå. Norge vil videreføre vårt engasjement i giverlandsgruppen. Gjennom dette arbeidet støtter vi også sammen med andre land palestinsk bruk og utvikling i de såkalte C-områdene på Vestbredden, som er den delen av de okkuperte områdene hvor Israel bygger bosettinger og hvor myndighet ikke overført til palestinske myndigheter ennå, slik det var ment i Oslo-avtalen.

Det er viktig å understreke at en rekke land uttrykker motstand mot tiltak som ytterligere vil undergrave en

to-statsløsning, inkludert stormakter som USA og Kina. Vi må samtidig erkjenne at det internasjonale samfunnet ikke har vært i stand til å forhindre en forverring av situasjonen for palestinerne. Det er viktig nå at det internasjonale samfunnet kommer sammen for å utforske hvordan vi sammen kan legge grunnlaget for en gjenopptakelse av en politisk prosess. Det er gjennom forhandlinger at partene må komme til enighet om sluttstatusspørsmålene, herunder hvor grensen mellom de to statene skal gå. Dette er noe vi fortsatt vil jobbe med fra norsk side. Vi vil også fortsette å legge press på Israel for å stanse bruddene på folkeretten og adressere de øvrige forholdene som forverrer situasjonen og forhindrer fred, inkludert bosettervold.

SPØRSMÅL NR. 1620

Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 17. mars 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren redegjøre for avtalegrunnlaget for Camp Viking; for hvilke partier av Royal Navy's pressemelding om Camp Viking, setning for setning, som er korrekte og hvilke som er feil; hvorvidt og eventuelt hvordan Stortinget ble informert om Camp Viking og hvorvidt regjeringen har bedt britiske myndigheter trekke tilbake og dementere pressemeldingen om opprettelsen av en britisk operasjonsbase i Norge?

BEGRUNNELSE:

8. mars annonserte Royal Navy, Storbritannias kongelige marine, «en ny arktisk operasjonsbase» for britiske kommandostyrker i Norge, kalt Camp Viking:

«En ny arktisk operasjonsbase vil støtte Storbritannias kommandoer for de neste 10 årene, mens Storbritannia understreker sin forpliktelse til sikkerhet i det høye nord», heter det i pressemeldingen.

I pressemeldingen omtales Camp Viking som «Forward Operating Base» og «knutepunkt for Royal Marines Commandos».

NTB omtaler saken som følger:

«Beliggenheten er ideell for å ha en avskrekkende effekt i regionen og plassert slik at Storbritannia kan reagere raskt dersom de må forsvare Natos nordre flanke og sin nære allierte Norge, står det i pressemeldingen fra den britiske marinen.»

NRK melder at det skal utstasjoneres 1 000 britiske kommandosoldater på Camp Viking.

Til NTB sier Forsvarsdepartementet at det som kommer fram i pressemeldingen fra Royal Navy er feil og at det ikke dreier seg om en britisk base, men en leir som «ble etablert for noen år siden da Åsegarden leir utenfor Harstad ble nedlagt som alliert treningssenter» og som ikke bryter med norsk basepolitikk.

Det fremkommer imidlertid av den britiske marinens pressemelding at det ikke kun dreier seg om en leir for trening, men en «operasjonsbase», definert som «Forward Operating Base» med strategisk beliggenhet som Storbritannia kan bruke som utgangspunkt for skarpe militæroperasjoner i regionen.

Det fremgår ikke i pressemeldingen eller Forsvarsdepartementets uttalelse hva slags avtaler som ligger til grunn for Royal Navy's bruk av Camp Viking.

15. november 2022 uttalte utenriksminister Anniken Huitfeldt at «lav spenning i det høye nord bør forbli vår visjon». Pressemeldingen om at Storbritannia åpner en militærbase i Nord-Norge er allerede referert i internasjonale medier over store deler av verden, fra britiske Daily Mail til India Times, men spørsmålsstiller har foreløpig bare sett den norske regjeringens dementi på norsk. Dersom regjeringen mener Storbritannia feilinformerer det internasjonale samfunnet om opprettelsen av en britisk militærbase i Nord-Norge, bør det være i regjeringens interesse at denne feilinformasjonen opphører ved at

pressemeldingen trekkes tilbake og dementeres raskest mulig av britiske myndigheter.

Svar:

Forsvaret av Norge skjer langs tre hovedlinjer: vår nasjonale forsvarsevne, det kollektive forsvaret i NATO, og bilaterale avtaler med nære allierte. Bilateralt samarbeid med nære allierte er en sentral del av norsk sikkerhets- og forsvarspolitik, og den allierte dimensjonen er av avgjørende betydning for forsvaret av Norge. Alliert øving og trening i Norge i fredstid er en meget viktig del av dette, og har spesielt etter den russiske invasjonen av Ukraina i 2014 blitt koblet tett til det operative planverket for forsvaret av Norge. Dagens sikkerhetssituasjon med krig i Europa har ytterligere demonstrert viktigheten av å ha nære allierte. Storbritannia er vår viktigste europeiske allierte, og det har over lang tid vært en felles ambisjon å øke britisk militær tilstedeværelse i Norge og våre nærområder gjennom utvidet trenings- og øvingsaktivitet. UK Royal Marines (UKRM) har en lang tradisjon for regelmessig øving og trening i Norge som strekker seg om lag 50 år tilbake i tid.

Prop 151 S (2015-2016) peker på at

«Samøving mellom norske og allierte styrker på norsk jord bedrer evnen til samhandling, og gir dermed økt operativ evne. [...] Etter at Åsegarden leir utrangeres, bør den utenlandske øvingen og treningen som i dag gjennomføres der, i større grad gjennomføres sammen med norske avdelinger på de basene hvor disse avdelingene øver og trener. Det kan være behov for å benytte seg av sivile leverandører til å etablere midlertidig forlegning og forpleining, for å ha nok kapasitet i perioder med særlig høy aktivitet. Forsvaret har allerede inngått avtale med sivile aktører, som gir mulighet for etablering av midlertidige baser med forlegning og forpleining, samt annen logistikkstøtte».

Leiren det vises til i pressemeldingen ligger i Skjold Garnison og ble oppført i 2019, da Åsegarden leir ble utrangert. Den er bygget som en del av norsk militær in-

frastruktur og er finansiert og vedlikeholdt over forsvarsbudsjettet. Den er oppført i et samarbeid mellom Forsvaret og norske sivile kommersielle aktører. Forsvaret står som eier av leiren og alle som benytter leiren betaler leie for bruken. Leiren brukes av våre allierte hovedsakelig som forlegningsfasilitet omtrent seks måneder i året, herunder benytter blant annet UK Royal Marines (UKRM) lokalitetene når de gjennomfører sin årlige Joint Mountain- og Joint Arctic-trening i Norge. Norske styrker benytter også leiren når det er behov og ledig kapasitet.

Pressemeldingen fra UKRM om «Camp Viking» gjengir det britiske perspektivet på saken. Sett med norske øyne kan bruken av begrepet «Forward Operating Base» i pressemeldingen misforstås. Noe av hensikten med å plassere leieren i Skjold Garnison var å knytte de allierte som øver og trener i Norge enda tettere til norske avdelinger og norsk operativt planverk. Opprinnelig ble leiren i bruk av det nederlandske marinekorpset, og ble da omtalt av nederlenderne som «Camp Orange». Høsten 2021 ble det foretatt et lokasjonsbytte mellom det nederlandske og britiske marinekorpset, hvor britene flyttet til leiren i Skjold Garnison og nederlenderne overtok de lokalitetene britene disponerte på Bardufoss. I forbindelse med dette byttet har britene valgt å omtale leiren som «Camp Viking».

Det finnes derfor ikke noe belegg for å beskrive dette som en britisk eid, eller finansiert base, ei heller at dette er en permanent britisk base i fredstid, som ville ha brutt med norsk basepolitikk. Dette er en leir som benyttes til øving og trening av britiske styrker i tråd med norske interesser og ønsker. At denne leiren potensielt kan benyttes som en operativ base i krise og krig bryter derimot ikke med norsk basepolitikk, men er snarere i tråd med veletablert norsk NATO-politikk som nettopp legger opp til mottak av allierte forsterkninger ved behov.

SPØRSMÅL NR. 1621

Innlevert 9. mars 2023 av stortingsrepresentant Audun Hammer Hovda

Besvart 17. mars 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hvordan jobber regjeringen for å gjøre kulturlivet mer likestilt, spesielt gjennom å arbeide for å fremme kvinnelige artister, låtskrivere og produsenter?

BEGRUNNELSE:

Andelen av sangene som spilles på topplistene i Norge som fremføres, skrives, og/eller produseres av kvinner er svært lav. I 2022 utgjør kvinner 27% av alle plassene på de største norske festivalene, i 2020 var 12% av låtskriverne

og 0,7% av produsentene blant de mest spilte låtene på Spotify kvinner, og SSB melder at nærmere 7 av 10 som er sysselsatte innenfor musikk er kvinner. Det er mange flere statistikker som viser den samme tendensen, nemlig at kvinner systematisk kommer verst ut i musikkbransjen. For at musikken og kulturen skal være et reelt ytringsrom for alle må kvinnes arbeid synliggjøres og løftes frem.

Svar:

Regjeringen har en offensiv, tydelig og konkret strategi for et mer likestilt kulturliv. Økt likestilling og deltakelse er vårt viktigste arbeid innenfor alle områder av kulturlivet, og krever politiske løsninger som regjeringen leverer på.

Regjeringen skal tilrettelegge for et mer likestilt Norge, og sørge for at flere får mulighet til å velge de utdanningene, yrkene og livene de ønsker. Vi forsterker nå innsatsen gjennom en Strategi for likestilling mellom kvinner og menn, som presentert 8.mars 2023. Likestillingsstrategien skal ta for seg økonomisk selvstendighet og likestilt arbeidsliv, færre kjønnsdelte utdanningsvalg, et samfunn uten vold og seksuell trakassering og netthets, frihet fra sosial kontroll og æresrelatert vold, bedre kvinnehelse og menns likestillingsutfordringer. Strategien skal inneholde en rekke konkrete tiltak på flere politikkområder og vi tar sikte på at denne skal være klar til 8. mars 2024. Det er særlige behov for å jobbe med likestillingsutfordringer i deler av musikkfeltet. Og i tillegg til å stille krav, trengs det også bevisstgjøring og holdningsendringer blant aktører i musikkbransjen.

Kulturrådet har som mål for alle sine tilskuddsordninger å bedre kjønnsbalansen i sin del av produksjons- og formidlingskjeden for musikk. Kjønnsbalanse er del av både retningslinjer og vurderingskriterier for tilskuddsordningene for musikk.

Flere utviklingstrekk er positive. I Kulturrådet ser vi en klar økning i kvinneandel i søknader og tildelinger over tid. Blant komponister og låtskrivere har det vært en markant økning i andelen kvinner. Kulturrådet har også lyst ut en egen satsing kalt «Nye stemmer» til turnéprosjekter med mangfold og bredde innen utøverbiljøer av kunstneriske og musikalske uttrykks- og tenkemåter, programkonsepter og kjønn i 2023.

Å ha rollemodeller er viktig. Kvinnelige låtskrivere, utøvere og produsenter i mannsdominerte profesjoner og roller, har stor betydning for økt anerkjennelse, adgang og som rollemodeller for yrkesvalg for kvinner i musikkfeltet. Foreningen Balansekunst er et samarbeid mellom over 150 norske kunst- og kulturorganisasjoner og -institusjoner som arbeider for et likestilt og mangfoldig kulturliv. Nettopp fordi jeg mener dette arbeidet er så viktig har regjeringen styrket tilskuddet til Balansekunst med 3 mill. kroner i 2023.

Pensjon fra første krone har vært en viktig sak for regjeringa. Fra 1. januar 2022 trådte disse reglene kraft. I

praksis betyr dette at deltidsansatte i privat sektor nå har rett på medlemskap i tjenestepensjonsordninger uavhengig av stillingsbrøk, og vil kunne gi bl.a. kvinner og arbeidstakere innen kultursektoren bedre pensjonsrettigheter. I tilskuddsbrevene til mottakere av statlig tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet er det også lagt inn føringer på at tilskuddsmottakere må jobbe med likestilling og senke tersklene for deltakelse.

Likestilling, frihet og rettigheter kommer ikke av seg selv, noe vi ble påminnet ofte gjennom 8 år med borgerlig styre. Likestillingskampene som seirer er ikke vunnet en gang for alle, derfor tar regjeringen grep og vil i 2024 legge frem både en strategi for likestilling og en melding til Stortinget om arbeidet mot seksuell trakassering. Vi har også styrket de regionale likestillingssettene og tilskuddsordningen for familie – og likestillingsorganisasjoner for å bidra til regionalt og lokalt likestillingsarbeid og et sterkt sivil samfunn. Etter 8 år med blå-blå regjering der likestillingsarbeidet gikk i revers, og kvinners rettigheter og deltakelse i samfunnet utviklet seg i feil retning, vil regjeringen intensivere den avgjørende jobben for et mer likestilt kulturliv.

SPØRSMÅL NR. 1622**Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 17. mars 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Tekstilbedriften Oleana i Bergen ropar i Bergens Tidende 10/3 varsku på vegne av dei familieeigde bedriftene i Noreg. Stadig fleire slike bedrifter blir no selde ut av landet på grunn av stadig auka skattar på norsk eigarskap som bedrifter med utanlandske eigarar slepp - kombinert med svært høge straumutgifter utan at det er på plass straumstøtteordningar som treff.

Kva vil næringsministeren gjere med at norsk privat eigarskap i bedrifter landet rundt blir stadig meir svekka grunna regjeringa og SV sin skattepolitikk?

Svar:

Målet for næringspolitikken er først og fremst størst mulig samlet verdiskaping i Norge, innenfor bærekraftige rammer. Regjeringen jobber for å få flere i jobb, styrke investeringene på fastlandet, øke eksporten og kutte klimagassutslippene med 55 % innen 2030. For å klare denne store omstillingen er vi avhengige av et godt samarbeid med privat næringsliv. Det er avhengig av en rekke faktorer, og en av dem er at private eiere skaper jobber og bygger bedrifter. Jeg har vært helt tydelig på at vi skal legge til rette for dem som satser, enten det er tradisjonsrike bedrifter, nye innovative bedrifter eller de som kombinerer tradisjon og innovasjon, slik Oleana gjør. Det har vært krevende tider gjennom pandemi og kostnadsøkninger for næringslivet, og jeg har forståelse for de utfordringene bedriftslederne nå står i.

Vi er opptatt av å skape gode rammevilkår for næringslivet, privat verdiskaping er avgjørende for velferden vår. Samtidig trenger fellesskapet større inntekter i årene fremover for at vi sammen skal kunne bidra til god offentlig velferd til alle. Det er ikke minst viktig for folk i en vanskelig tid med høyere inflasjon og større økonomisk usikkerhet. For å sikre tilstrekkelige inntekter til offentlige velferdsordninger må alle regjeringer lene seg på skatter som også har negative effekter for næringslivet. Vi har prioritert å øke noen skatter som i mindre grad er skadelige for verdiskapingen, som grunnrenteskatter, og heller beholde andre bredere skatter som selskapsskatten på samme nivå. Både selskapsskatten og formuesskatten er lavere enn for ti år siden.

Jeg møtte eierne av Oleana i Bergen på onsdag. Det var et godt og konstruktivt møte om rammevilkår, eksportmuligheter og strømsituasjonen. Som jeg fortalte dem, planlegger ikke regjeringen nye skatteøkninger nå. Samtidig var det nødvendig med en stram finanspolitikk

i møte med den høyeste inflasjonen siden jappetiden. Vi ville unngå at økt press i økonomien ville føre til økt rentenivå, noe som ville vært krevende for norske bedrifter med 1000 milliarder kroner i nettogjeld. Jeg fortalte også at regjeringen vil legge til rette for å bygge ut veldig mye mer kraft som vil bidra til at ren og rimelig fornybar energi igjen blir et konkurransefortrinn for norsk næringsliv. Fastprisavtalene kan være et godt virkemiddel for bedrifter som Oleana og der er prisene halvert siden desember. Nå er det mulig å tegne kortsiktige avtaler til omlag 79 øre og langsiktige avtaler ned mot 65 øre. Oleana fortalte at de ville undersøke dette sporet videre. Jeg er glad for at Oleana søkte om og fikk penger fra energitilskuddsordningen, selv om selskapet var tydelig på at de helst ville sett at ordningen varte lenger.

Jeg vil utvikle og føre en aktiv næringspolitikk som skal bidra til grønn omstilling, økt verdiskaping, og vekst i norsk næringsliv. En viktig del av dette er å skape gode rammevilkår for næringslivet og sørge for at norske bedrifter kan konkurrere på like vilkår med internasjonale aktører.

Det ble 110 000 flere sysselsatte i 2022 enn året før. Hele 102 000 av disse kom i privat sektor. Vi har fortsatt lav arbeidsledighet i Norge, sysselsettingen vokser og anslagene tyder på at det vil fortsette inn i 2024. Eksportverdien av varer fra fastlandet økte med 29 pst. fra 2021 til 2022. Med andre ord går det godt i norsk økonomi og det har jeg tenkt å bidra til at fortsetter framover.

SPØRSMÅL NR. 1623**Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 16. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Når er evalueringen av «Handlingsplan mot antisemittisme 2021-2023 - en videreføring» klar?

BEGRUNNELSE:

Representantforslag fra SV om hets mot nasjonale minoriteter og samer, DOK 8:42 S (2022-2023) ble behandlet i Stortinget 09.03.23. Statsråd Sigbjørn Gjelsvik skriver i sitt svar at regjeringen vil legge frem en ny handlingsplan mot rasisme og diskriminering innen utgangen av 2023.

I sitt svar skriver statsråden også at «Regjeringa har lagt til at ei evaluering av Handlingsplan mot antisemittisme 2021-2023 – en videreføring» skal være klar i februar 2023. Etter det vil regjeringa vurdere korleis me skal vidareføre innsatsen mot antisemittisme framover.»

Svar:

Arbeidet med evalueringa har teke noko lengre tid enn opphaveleg planlagt. Evalueringsrapporten vil etter planen no vere ferdig og offentlig i midten av april 2023.

SPØRSMÅL NR. 1624**Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 17. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om at økonomien i Helse Sør-Øst er så kritisk at man ikke kan ta opp lån for å bygge en ambulansestasjon som har vært planlagt i mange år, der dagens stasjon gjør medarbeiderne syke?

Svar:

Helse Sør-Øst RHF fikk i foretaksmøtet 17. februar i år informasjon om at regjeringen vil fremme forslag for Stortinget om en varig budsjettøkning på 2,5 mrd. kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023. Helse Sør-Øst RHF sin andel av denne styrkingen utgjør 1 354,6 mill. kroner. Formålet er bl.a. å gjøre helseforetakene bedre i stand til å gjennomføre nødvendige investeringer i kompetanse, bygg, IKT og medisinsk utstyr.

Fordeling av midlene internt i Helse Sør-Øst, ble vedtatt på styremøtet i Helse Sør-Øst RHF 9. mars med forbehold om Stortingets behandling av revidert budsjett. Sykehuset Østfold HF sin andel utgjør ca. 124 mill. kroner.

Helseforetakene tildeles en samlet bevilgning til drift og investeringer, og må prioritere innenfor denne. Sykehuset Østfold HF har flere investeringsprosjekter under utredning, herunder utvidelse av akuttmottaket, økt so-

matisk sengekapasitet og etablering av desentralt tilbud om strålebehandling.

Jeg antar at spørsmålet er knyttet til situasjonen ved ambulansestasjonen i Halden ved Sykehuset Østfold HF. Jeg viser i den forbindelse til svar jeg ga den 13. mars d.å. på spørsmål nr. 1584 til skriftlig besvarelse, der følgende tilbakemelding fra Sykehuset Østfold er gjengitt:

«Prehospital avdeling i Sykehuset Østfold har en ambulansestasjon plassert sentralt i Halden som dekker ambulansetjenesten for Halden og Aremark kommuner. Det er to døgnbemannede ambulanser knyttet til stasjonen. Denne ambulansestasjonen disponerer to eldre bygg som begge er uhensiktsmessig utformet for behovet. Ledelsen ved sykehuset har lenge hatt en plan for å etablere en ny ambulansestasjon.

Ambulansestasjonen ligger ved siden av Halden klinikken, tidligere kjent som Halden sykehus. Sykehuset Østfolds plan har lenge vært å etablere en ny ambulansestasjon i det gamle sykehusbygget, i lokaler som tidligere var benyttet som legevakt. Dette prosjektet viste seg å bli for dyrt. Byggekostnadene ble estimert til ca. 80 millioner kroner.

Sykehuset Østfold har også vært i dialog med Halden kommune om å etablere ny ambulansestasjon i den kommunale brannstasjonen som er under bygging i Halden. Brannstasjonen er sentralt plassert, og samlokalisering med en annen nødetat ville gitt flere gevinster. Denne muligheten måtte sykehu-

set dessverre også gi slipp på. Årsaken var at en ny leiekontrakt med Halden kommune ville gjort at sykehuset hadde overskredet den totale grensen for finansiell leasing.

Sykehuset Østfold har dermed siden desember 2022 ikke hatt en langsiktig plan for nye lokaler til ambulansetjenesten i Halden. Men ledelsen i sykehuset er opptatt av å sikre et trygt og forsvarlig arbeidsmiljø for medarbeiderne i ambulansetasjonen i Halden, og er allerede i gang med utbedringer for

å forbedre inneklima på ambulansetasjonen. Ledelsen er opptatt av å få til mer funksjonelle lokaler på sikt. I januar 2023 startet arbeidet med å planlegge en oppgradering av de eksisterende bygningene, og eventuelt ta i bruk mer av lokalene i Haldenklinikken.»

Avslutningsvis vil jeg bemerke at jeg legger til grunn at alle sykehus iverksetter nødvendige tiltak for å ivareta helse, miljø og sikkerhet hos de ansatte.

SPØRSMÅL NR. 1625

Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 17. mars 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

FN-traktaten om forbud mot atomvåpen trådte i kraft 22. januar 2021. 92 land har signert avtalen, men Norge er ikke et av dem. Norge deltok som observatør på Atomvåpenforbudets første statspartsmøte, men regjeringen valgte ikke å sende noen fra politisk ledelse. Dette viser liten politisk vilje til å prioritere dette viktige spørsmålet.

Hvorfor sendte ikke regjeringen noen fra politisk ledelse til statspartsmøtet i 2022 og vil regjeringen sende noen fra politisk ledelse til atomvåpenforbudets andre statspartsmøte i 2024?

BEGRUNNELSE:

De grusomme konsekvensene etter bombingene av Hiroshima og Nagasaki viser med tydelighet hvorfor slike våpen aldri må brukes igjen. Dagens atomvåpen er også vesentlig kraftigere enn de som ble brukt de skjebnesvangre dagene i august 1945. Det er bred enighet om at en verden fri for atomvåpen hadde vært det beste, men dagens situasjon viser imidlertid at dette er langt unna noen realitet. Russlands trussel om bruk av atomvåpen i Ukrainakrigen viser hvor destruktivt slike våpen er for fred og diplomati.

Nedrustingen av atomvåpen skal ikke være ensidig fra NATO – det er viktig at alle 9 atomvåpenstatene er med på en gjensidig nedrustning for at dette skal fungere. For å få til gjensidig nedrustning må atomvåpenstatene seg imellom etablere en sterkere dialog vedrørende atomvåpennedrustning. Det er viktig å understreke at NATO ikke skal nedruste ensidig, men likevel kan og bør NATO ta initiativ til dialog om dette.

Noen må ta ansvar, gå foran og legge rammene for denne dialogen, og NATO er egnet til å gjøre det. Et vik-

tig første skritt på veien er å prioritere dette høyere fra politisk ledelse i UD. Det kan gjøres ved å delta på statspartsmøte og gi forutsigbar og god støtte til organisasjoner som arbeider for nedrustning.

Svar:

Norge deltok som observatør på forbudstraktatens (TPNW) første statspartskonferanse 21.–23. juni 2022. Vi deltok med vår spesialrepresentant for nedrustning. De andre NATO-allierte som var representert deltok også på fagnivå. Vi deltok som observatør fordi det er i Norges interesse å være tilstede på internasjonale arenaer hvor nedrustning diskuteres og å bidra til å unngå ytterligere motsetninger i det internasjonale nedrustningsarbeidet. Samtidig var vi fra norsk side tydelige om at det er uaktuelt for Norges del å slutte seg til traktaten. Det ville stride mot våre NATO-forpliktelser. Detaljer om norsk deltakelse på neste statspartskonferanse 27. november – 1. desember 2023 er ennå ikke avklart.

Regjeringen arbeider aktivt med å fremme kjernefysisk nedrustning og målet om en verden uten kjernevåpen.

Russisk krigføring i Ukraina, retorikk om bruk av kjernevåpen og suspensjon av Nye START-avtalen skaper risiko og undergraver stabilitet. Det gjør det videre arbeidet med nedrustning og ikke-spredning krevende. Også Kinas økte militære ambisjoner, Nord-Koreas kjernevåpenprogram og missilaktiviteter, samt Irans kjernefysiske program bidrar til press på det globale nedrustnings- og ikkespredningsregimet.

Ikkespredningsavtalen (NPT) er grunnmuren i dette regimet.

Norge vil videreføre innsatsen for å bevare multilaterale nedrustningsfora, og arbeider for tiltak som kan

samle landene om nedrustning. Det er viktig at tiltakene omfatter kjernevåpenland for å være effektive. Vi fortsetter å lede arbeidet med verifikasjon av nedrustning i FNs ekspertgruppe (GGE), og viderefører innsatsen for å redusere risiko for bruk av kjernevåpen. Vi har sammen med Storbritannia tatt initiativ til et styrket fokus på ir-

reversibilitet, dvs. hvilke skritt kjernevåpenstater kan ta for å sikre at fremtidige nedrustningsavtaler ikke vil reverseres. I tillegg vektlegges humanitære konsekvenser av kjernevåpen. Dette arbeidet skal være faktabasert og støtte opp om NPT.

SPØRSMÅL NR. 1626

Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 16. mars 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Har staten evaluert den midlertidige ordningen og er dette vurdert permanent for å sikre flere folk i helsesektoren?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt en midlertidige unntaksregelen for avkorting av alders- og AFP-pensjon i forbindelse med covid-19 situasjonen. Denne ordningen som nå er utløpt medførte at 5000 sykepleiere for eksempel arbeida i helsetjenestene som en direkte konsekvens av et smidigere regelverk. Dette er kompetanse som vi som nasjon trenger og som så lenge det er frivillig for kvar enkelt pensjonist også er bra for den enkelte. Kommune etter kommune melder om mangel på arbeidskraft. Dette midlertidige grepet kan være et verktøy for å få flere i sektoren også på permanent basis.

Svar:

Normalt skal alderspensjon og AFP fra offentlig tjenestepensjonsordning avkortes for arbeidsinntekt. Det er imidlertid innført to tidsbegrensede unntak fra avkortingsreglene som følge av koronapandemien for arbeidstakere i helsetjenesten, en lovfestet ordning og en avtalebasert ordning. KS har opplyst at kommunene har gode erfaringer med å benytte pensjonert personell for å håndtere det ekstraordinære personellbehovet under koronapandemien. Unntakene har bidratt til å hente inn viktige arbeidskraftressurser.

Den lovfestede ordningen ble innført i mars 2020 da pandemien brøt ut. Unntaket for inntektsprøving av alderspensjon ble innført i lov om Statens pensjonskasse, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov om pensjonsordning for sykepleiere. Tilsvarende unntak

ble innført i de tariffavtalte kommunale pensjonsordningene. Ordningen ble i flere omganger forlenget. Det ble også gjort unntak fra inntektsavkortingen av offentlig AFP gjennom en endring av forskrift om kombinasjon av avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse og arbeidsinntekt (pensjonsgivende inntekt).

Den lovfestede ordningen ble i september 2022 avløst av en ordning der det gis pensjonistavlønning etter særskilt sats. Ordningen innebærer en forhøyet sats for pensjonistlønn bestemt av tariffpartene i kommunal sektor. Den er også innført for arbeidstakere i helseforetakene. Pensjonistlønnen avkorter ikke alderspensjon siden inntekten ikke gir pensjonsopptjening i pensjonsordning. Det er også gjort et unntak fra inntektsavkortingen av offentlig AFP gjennom et unntak i AFP-forskriften. Denne ordningen har en virkeperiode fram til utgangen av juni 2023. Fordelen med å benytte pensjonistlønn som unntaksordning, er at den raskt kan innføres og tilpasses det behovet som gjelder.

Unntaksordningene er særlig aktuelle for pensjonister født før 1963. Disse er omfattet av de gamle pensjonsreglene der tjenestepensjonen avkortes for arbeidsinntekt. Reglene er også aktuelle for alderspensjon etter stillingsforhold hvor det er en særaldersgrense. For dem som er født etter 1962 gjelder slik særalderspensjon fram til fylte 67 år. Disse pensjonsreglene er bygget opp slik at pensjon erstatter lønn. De er altså ikke bygget opp slik at lønn og pensjon skal kunne mottas samtidig uten at pensjonen avkortes. For arbeidstakere født etter 1962 er pensjonsreglene ellers bygd opp annerledes. Disse kan ta ut pensjon samtidig med arbeidsinntekt uten at pensjonen avkortes.

Unntaksreglene fra avkortingen av alderspensjon og AFP skaper press mot de ordinære reglene om avkorting av alderspensjon og AFP for arbeidsinntekt. Det er nok slik at mulighetene som er gitt med å kombinere pensjon og arbeidsinntekt for mange av pensjonsytelsene, til en

viss grad smitter over som holdning også for de pensjon-er som forutsettes avkortet for arbeidsinntekt. Etter min mening bør ikke unntaksreglene ha lenger varighet enn det som er nødvendig. Det var viktig i den første fasen av pandemien å sørge for at det var tilstrekkelig med helsepersonell til å ivareta de behovene som oppsto. Denne akutte fasen er nå over.

Unntaksordningene gir insentiver til å ta ut alderspensjon og AFP tidligere enn planlagt, for så å kombinere

pensjon med arbeid. Dette er uheldig. Dette gir økte utgifter til offentlig tjenestepensjon, og vil kunne oppfattes som urimelig av dem som fortsetter å jobbe. Dersom vi heller klarer å stimulere flere helsearbeidere til å fortsette i full eller tilnærmet full stilling i stedet for å ta ut (uavkortet) alderspensjon i kombinasjon med inntekt, vil det være en bedre løsning. Dette gir et økt arbeidstilbud av helsearbeidere.

SPØRSMÅL NR. 1627

Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 17. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Når kan Vestland fylkeskommune forvente svar på søknaden og kva er det årlege bidraget i ferjeavløysingsordninga no i lys av gratis ferjer?

GRUNNGJEVING:

Atløysambandet er eit viktig ferjeavløysingsprosjekt i Askvoll kommune. Vestland fylkeskommune søkte ferjeavløysingsmidlar i juni 2022 og ynskjer snarleg oppstart. Sidan ferjene no er gratis i slike samband vil verdien av ferjeavløysinga gå opp slik at bidraget til Atløysambandet auker.

Svar:

Regjeringa ønskjer å legge til rette for at folk skal kunne bu, arbeide og leve gode liv i heile Noreg, både i bygd og by. Ferjeavløysingsordninga legg til rette for at det kan bli bygd fleire bruer og undersjøiske tunnelar langs kysten, og dermed gjere det enklare for folk og næringsliv der. Ferjeavløysingsordninga er allereie ei svært god ordning, som inneber at fylkeskommunar får behalde midlane som ferja utløyser i rammetilskot, når det blir bygd eit vegsamband i staden. Sidan ferjeavløysingsordninga for fylkeskommunane blei innført i 2016 har ordninga blitt utvida fleire gongar.

Det er òg viktig for regjeringa å redusere ferjekostnadene for folk. Rammetilskotet til fylkeskommunane har dei siste åra blitt auka fleire gongar for å kompensere for gratis ferje og reduserte ferjetakstar. Det er lagt til rette for at ferjesamband med under 100 000 passasjerar årleg kan vere gratis, og frå 16. august 2023 kan også ferjesam-

band til øyar og veglause samfunn gjerast gratis. Det vil gjere reisekvardagen billegare for mange folk rundt om i landet.

Ifølgje retningslinene for ferjeavløysingsordninga blir det årlege beløpet med ferjeavløysingsmidlar bestemt ut ifrå beløpet som eit ferjesamband utløyser gjennom ferjekriteriet i utgiftsutjamninga i rammetilskotet til fylkeskommunane. Midlar til gratis ferje er ikkje inkludert i ferjekriteriet, men blir gitt som ei særskild fordeling utanfor utgiftsutjamninga. Desse midlane er difor i utgangspunktet ikkje med i berekninga av ferjeavløysingsmidlar. Sidan ferjeavløysingsprosjekt bind opp større midlar over lang tid, og dessutan blir finansiert innanfor det samla rammetilskotet til fylkeskommunane, vil regjeringa gjere ei grundig handsaming av om og eventuelt korleis midlar til gratis ferje kan innlemmast i ferjeavløysingsordninga. Regjeringa tar sikte på å kome attende til saka i kommuneproposisjonen for 2024.

Vestland fylkeskommune vil få svar på søknaden om Atløysambandet når dette er avklart.

SPØRSMÅL NR. 1628**Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 17. mars 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvilken dialog har næringsministeren hatt med Statkraft om bonusordningene for ansatte som jobber med krafthandel siden han tiltrådte, har statsråden selv innsyn i hvordan ordningene fungerer og vet han hvor mye enkelte ansatte kan ende med å få i bonus?

BEGRUNNELSE:

Statkrafts årsrapport for 2022 viser at utgiftene til bonusutbetalinger er over doblet fra året før. Selskapet er ganske sparsommelig med informasjonen om hvordan ordningene fungerer, hvem som får bonus og hvor mye ansatte får utbetalt. Som Arbeiderpartiets næringspolitiske talsperson sier til Dagens Næringsliv: “– Nå blør både folk og næringsliv på grunn av rekordhøye kraftpriser, og da er det fullstendig tonedøvt av Statkraft å dele ut milliardbonuser for å kjøpe og selge den samme kraften. Det er også oppsiktsvekkende at selskapet ikke er åpne på hvem som mottar disse pengene.” Han fortsetter med å si “Jeg mener det bør være så mye offentlighet som mulig, siden dette selskapet er hundre prosent eid av staten.”. Det er jeg hjertens enig i. Samtidig er ikke dette noen ny problemstilling. Dette har blitt tatt opp i flere runder, blant annet etter årsrapporten for 2021 og etter kvartalsrapporter i 2022. Næringsministeren har varslet en strengere praksis for bonus og lønninger i statseide selskaper. Likevel ser vi en milliardøkning på bonuser i Statkraft. Om næringsministeren, som forvalter eierskapet til Statkraft, skal ha grunnlag for å ta tak i denne saken fordrer det naturligvis at statsråden selv har innsyn i hvordan disse bonusordningene fungerer og hvilke utslag de kan gjøre for enkelte ansatte.

Svar:

Som jeg også har gitt uttrykk for i andre anledninger, forstår jeg veldig godt at det reageres på at Statkraft, som et selskap som forvalter felles norske kraftressurser og som er heleid av det norske folk, har tilbudt ordninger til deler av sine ansatte på de svært høye nivåene som det selskapets årsrapportering for 2022 indikerer. Særlig sett i lys av de krevende tidene, hvor innbyggerne og næringslivet har slitt med høye strømpriser og sterk kostnadsvekst, fremstår ordningene urimelige.

Den norske arbeidsmodellen bygger på en kultur og en tradisjon for relativt små lønnsforskjeller sammenlig-

net med andre land. Derfor er moderasjon spesielt viktig for denne regjeringen.

Som eier har regjeringen gjort betydelige grep for å bidra til moderasjon i lederlønningene i selskapene hvor staten har eierandeler, jf. eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 (2022-2023)), som nylig ble behandlet i Stortinget og statens nye retningslinjer for lederlønn. Vi har blant annet halvert den øvre rammen for opptjent bonus til ledende ansatte i statens retningslinjer fra 50 prosent til 25 prosent. Videre er vi tydelige på at staten forventer at forskjeller i godtgjørelsen til ledende ansatte og øvrige ansatte hensyntas i moderasjonsvurderingen. Dersom veksten i samlet godtgjørelse, eller i enkelte godtgjørelselementer, er større for ledende ansatte enn for øvrige ansatte, enten prosentvis eller kronemessig, er staten opptatt av at styret gir en særskilt begrunnelse i selskapets lønnsrapport. Ved behandling av selskapets lønnsrapport på generalforsamling eller foretaksmøte vil staten vurdere selskapets begrunnelse opp mot statens forventninger. Vi er videre tydelig på at moderasjonshensynet innebærer at godtgjørelsen ikke skal være høyere enn nødvendig for å tiltrekke og beholde ønsket kompetanse. Moderasjon følges opp i eierdialogen med alle selskaper hvor staten har eiendeler. Staten fremmet også en rekke protokolltilførsler på generalforsamlinger/foretaksmøter i 2022 for å understreke forventningene om moderasjon.

Statkraft har selv uttalt at bonusavsetningene til noen av selskapets ansatte, som for ordens skyld ikke er «ledende ansatte», har vært på «umusikalske» nivåer, og også gitt uttrykk for at kritikken mot ordningene er berettiget, da bonusene ble utilsiktete høye som følge av rekordresultatet i denne delen av virksomheten i 2022. Selskapet viser videre til at ledelsen og styret endret ordningen ved første mulighet, som var fra 1. januar i år, men erkjenner selvkritisk at ordningen burde vært endret tidligere for å ta høyde for en slik utvikling, og selskapet har offentlig beklaget at dette ikke ble gjort. Jeg mener at dette er viktige signaler fra selskapet ledelse.

Det er ikke uvanlig at spesialister i bestemte deler av kommersielle virksomheter har prestasjonsbaserte godtgjørelsesordninger, blant annet ut fra markedspraksis og konkurranseforhold. Jeg mener at også selskaper med staten som eier bør kunne ha adgang til å tilby slike ordninger til sine spesialister, blant annet forutsatt at de bidrar til statens mål som eier og ivaretar selskapets omdømme på en god måte.

Statkrafts markedsaktiviteter har etter hvert blitt en vesentlig del av selskapets virksomhet, og Statkraft gir ut-

rykk for at disse aktivitetene har bidratt relativt betydelig til inntjeningen i selskapet som blant annet gir grunnlag for utbytter til eier. Disse utbyttene bidrar til å finansiere viktige velferdsgoder for fellesskapet over statsbudsjettet, blant annet strømstøtteordningene til husholdninger og bedrifter. Statkraft opplyser at bonusordningen for krafttradere ikke påvirker strømprisene i engrosmarkedet.

Med bakgrunn i den sterke utviklingen innenfor dette området i 2022, ble jeg i slutten av oktober i fjor høst orientert av Statkraft om at avsetningene til prestasjonsbasert godtgjørelse i forretningsområdet Marked kunne bli svært høye for regnskapsåret 2022, og at styret som følge av dette ville legge opp til begrensninger i ordningene fremover. Med bakgrunn i den informasjonen jeg mottok ba jeg om ytterligere informasjon fra selskapet om ordningene og hvilke innskrenkinger styret ville legge opp til. Basert på den informasjonen jeg mottok formidlet jeg i et eget brev til styret 9. november at de ordningene som hadde blitt beskrevet fremstod vanskelige å forstå, at de virket å være på nivåer som etter mitt syn innebærer en betydelig omdømmerisiko for selskapet og at det er svært vanskelig å se hvordan ordningene kan være i tråd med å fremme selskapets og eiers mål og eiers forventninger. Jeg ga videre klart uttrykk for at i lys av statens forventninger som eier forventet jeg at styret umiddelbart gjorde vurderinger av selskapets godtgjørelsesordninger for denne delen av virksomheten og av hvordan slike ordninger fremover kan innrettes slik at statens forventninger etterleves på en tilfredsstillende måte, herunder vurderinger av hvordan ordningen kunne begrenses. Jeg ga uttrykk for at de begrensningene som styret foreløpig hadde skissert overfor departementet etter mitt syn ikke syntes tilstrekkelige. Jeg minnet også om at staten og særlig denne regjeringen vektlegger moderasjon, og at det er understreket en rekke ganger.

I etterkant av dette vedtok styret i selskapet ytterligere begrensninger i ordningene fra 1. januar 2023. I forkant av styrets beslutning var det kontakt med selskapet, og hvor departementet blant annet viste til sine forventninger i brevet fra 9. november og at dette er en sak som ligger til styret å behandle.

Basert på den eierdialogen som har vært med selskapet om bonusordningene i forretningsområdet Marked siden slutten av oktober i fjor, har jeg som en del av den informasjonen jeg har mottatt fra selskapet fått en beskrivelse av de konkrete ordningene som selskapet hadde og som de nå har etter at styret vedtok vesentlige begrensninger i ordningene.

Statens eierskap i Statkraft forvaltes innenfor rammene som fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022-2023). Der fremgår det blant annet at staten som eier forventer at godtgjørelse og andre insentiver i selskapet fremmer oppnåelsen av selskapets og eiers mål, og blant annet bidrar til en hensiktsmessig risikotaking i selskapene. Det fremgår også at staten forventer at hensynet

til moderasjon ivaretas. Forventningene stilles fra staten som eier til styrene i selskapene, jf. at det er styret som iht. selskapslovgivningen er ansvarlig for å forvalte selskapet, herunder for selskapets bonusordninger til sine ansatte.

Det er derfor styrets ansvar å gjøre de konkrete operasjonelle vurderingene av hvilke nivåer som skal til for å være konkurransedyktige, og jeg registrerer at styret nå har gjort betydelige innstramminger og begrensninger i ordningene. I allmenn sammenheng vil bonusrammer til krafttradere fremstå som høye. Dette gjelder også for Statkraft, til tross for de betydelige innstramminger som selskapet har gjort. Jeg oppfatter imidlertid at styrets vurdering er at vilkårene nå er på et markedsmessig nivå, og at selskapet er avhengig av konkurransedyktige vilkår også i denne delen av virksomheten.

Som eier er jeg opptatt av at selskapene følger opp statens forventninger som eier, og jeg vil med bakgrunn i dette også oppfordre Statkraft til å utvise stor grad av åpenhet rundt sine insentivordninger. Her er det mange hensyn å ta og som bør veies mot hverandre, eksempelvis hensynet til de enkelte ansatte, personvern, selskapets muligheter til å tiltrekke seg ansatte, selskapets konkurranseposisjon mv. Hvordan disse hensynene bør veies og hvilken åpenhet selskapet kan utvise i denne saken er det selskapets styre som selv må vurdere.

SPØRSMÅL NR. 1629**Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 17. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hvilke statlige virksomheter er etablert i de ulike fylkene, hvor mange årsverk har de i det aktuelle fylket, ble de aktuelle virksomhetene etablert der fra start eller ble de flyttet etter etablering, og hvilket årstall skjedde eventuell etablering/flytting?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at staten tar i bruk den fantastiske kompetansen i hele landet, ikke bare i hovedstaden. Det er utvilsomt viktig å holde trykket oppe på nyetablering og utflytting av statlige arbeidsplasser til de øvrige storbyregionene og distriktene.

Jeg ber i denne sammenheng om at departementet - etter beste evne - gir en oversikt over statlige virksomheter som er etablert i de ulike fylkene, herunder antall årsverk i det aktuelle fylket, hvorvidt virksomheten ble etablert der fra start eller om den ble flyttet etter etablering (samt hvilket årstall eventuell etablering/flytting skjedde).

Svar:

Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statleg tenesteproduksjon er eit sentralt verktøy for å ivareta statlege lokaliseringspolitiske mål. Retningslinjene skal mellom anna medverke til å styrke lokale fagmiljø og sikre god tilgang til statlege tenester i alle delar av landet. Staten er i stor grad lokalisert i sentrale område, og sidan 2013 har sentraliseringa auka. Dei minst sentrale kommunane har fått vesentleg færre statlege sysselsette, medan veksten har vore sterkast i dei meir sentrale kommunane. Regjeringa er oppteken av at arbeidsmarknader også utanfor dei største byane blir vurdert når nye verksemder eller verksemder i endring skal lokaliserast.

Det er den einskilde fagstatsråd som har ansvar for at ei lokaliseringssak i underliggende etat er greia ut i tråd med retningslinjene, og for å vurdere viktige omsyn til sektoren opp mot lokaliseringspolitiske mål. Han eller ho har og ansvar for avgjerda i saka. KDD sitt ansvar er å rettleie departementa i lokaliseringssaker, og sjå til at retningslinjene er følgde på ein god måte. Saker som gjeld oppretting av nye verksemder og større strukturendringar skal leggjast føre regjeringa.

Departementet har ført oversikt over avgjerder etter retningslinjene tilbake til 2001 (vedlagt). Oversikta viser regjeringssperiode for avgjerda, kva verksemd det gjeld, kor mange arbeidsplassar som er oppretta og/ eller kor

arbeidsplassar er endra/flytta ut, og kor desse har hamna. Dette er ikkje eit fullt oversyn over alle etableringar og flyttingar i statleg sektor. Det er til dømes berre om lag 30 prosent av statlege arbeidsplassar som er omfatta av retningslinjene. Eg gjer og merksam på at desse tala er omtrentlege, og eit overslag som bygger på informasjon frå sektordepartementa på tidspunktet avgjera blei treffen. Tala inneheld og informasjon om arbeidsplassar som er avgjort skal flyttast over noko tid. Det faktiske talet på arbeidsplassar i den einskilde sak kan difor avvike frå oversikten.

Om ein legg oversikten til grunn har skiftande regjeringar i perioden sida 2001 avgjort lokalisering og etablering av ny verksemd av om lag 4380 statlege arbeidsplassar i tråd med retningslinjene. Desse arbeidsplassane har i stor grad blitt lagt til store og middels store byar. Dette er ein av årsakene til at Sp og Ap i regjering er oppteken av at arbeidsmarknader også utanfor dei største byane blir vurdert når nye verksemder eller verksemder i endring skal lokaliserast.

SPØRSMÅL NR. 1630**Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 17. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hvilke statlige virksomheter, herunder hvor mange arbeidsplasser, er etablert i byregionene til henholdsvis Oslo, Bergen, Stavanger, Trondheim, Kristiansand og Tromsø?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at staten tar i bruk den fantastiske kompetansen i hele landet, ikke bare i hovedstaden. Det er utvilsomt viktig å holde trykket oppe på nyetablering og utflytting av statlige arbeidsplasser til de øvrige storbyregionene og distriktene.

Svar:

Skiftende regjeringar har i perioden sida 2001 avgjort å legge ulike verksemdar til dei nemnte byregionane, i tråd med dei til ei kvar tid gjeldande Retningslinjer for

lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon. Dette er gjort enten ved å endre lokalisering av ei eksisterande verksemd, eller ved å etablere ny verksemd. Summert utgjer dette om lag 515 arbeidsplassar til Bergen, 240 arbeidsplassar til Stavanger, 320 arbeidsplassar til Trondheim, 200 arbeidsplassar til Kristiansand, og 55 arbeidsplassar til Tromsø. Statlege arbeidsplassar blir etter retningslinjene berre svært unntaksvis lagt til Oslo-området. Det er sida 2001 flytta ut om lag 800 arbeidsplassar frå Oslo til Ås og Lillestrøm. Det er berre om lag 30 prosent av statlege arbeidsplassar som er omfatta av retningslinjene. Eg gjer og merksam på at desse tala er omtrentlege, og eit overslag som bygger på informasjon frå sektordepartementa på tidspunktet avgjera blei treffen. Tala inneheld og informasjon om arbeidsplassar som er avgjort skal flyttast over noko tid. Det faktiske talet på arbeidsplassar i den einskilde sak kan difor avvike frå oversikten.

Vedlegg til svar:

Periode	Virksomhet	Sted
2001 - 2005	Konkurransetilsynet	Bergen
2001 - 2005	Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning	Bergen
2001 - 2005	Senter for internasjonalisering av høyere utdanning	Bergen
2005 - 2009	Sjøforsvaret	Bergen
2013 - 2017	Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten	Bergen
2013 - 2017	Konkurransklagenemnda	Bergen
2013 - 2017	Sekretariat for diskrimineringsnemnda	Bergen
2017 - 2021	DIKU oppgaver knytta til kvalitet og internasjonalisering i høyere utdanning	Bergen
2017 - 2021	Bioteknologirådets sekretariat	Bergen

2001 - 2005	Petroleumstilsynet	Stavanger
2013 - 2017	Skatteklagenemnda	Stavanger
2013 - 2017	Deler av DSS til DFØ (Direktoratet for Økonomistyring)	Stavanger
2013 - 2017	Nysnø klimainvesteringer AS	Stavanger
2013-2017	Undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten	Stavanger
2017 - 2021	SUF	Stavanger
2022-2025	Regional tilstedeværelse i Eksfin	Ålesund og Stavanger

2001 - 2005	Domstolsadministrasjonen	Trondheim
2001 - 2005	Direktoratet for Arbeidstilsynet	Trondheim
2005 - 2009	Investinor	Trondheim
2013 - 2017	Sykehusbygg HF	Trondheim
2013 - 2017	Deler av DSS til DFØ (Direktoratet for Økonomistyring)	Trondheim
2013 - 2017	Norsk kulturråd kreativ næring, sekretariat for Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde	Trondheim
2017 - 2021	UNIT	Trondheim

2001 - 2005	Post- og teletilsynet (Norsk kommunikasjonsmyndighet)	Lillesand
2013 - 2017	Nye Veier AS	Kristiansand

2013 - 2017	Forbrukerrådet	Tromsø/Svalbard
2013 - 2017	Kompetanse Norge	Tromsø
2017 - 2021	Omorganisering forbrukerområdet	Tromsø
2017 - 2021	UDIR	Tromsø
2017-2021	Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF)	Tromsø

2005 - 2009	Veterinærhøgskolen	Ås
2005 - 2009	Veterinærinstituttet	Ås
2009 - 2013	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	Lillestrøm

Fylke	Innenfor retningslinjene for statlig lokalisering	Antall ansatte (anslag)	Type	Tidspunkt
Hordaland	Ja	111	Utflytting	2003
Hordaland	Ja	138	Nyetablering	
Hordaland	Ja	90	Nyetablering	
Hordaland	Nei	23	Utflytting	2008
Hordaland	Ja	125	Utflytting	2015
Hordaland	Ja	1	Nyetablering	2016
Hordaland	Ja	15	Nyetablering	
Hordaland	Ja	6	Utflytting	2022
Hordaland	Ja	7	Utflytting	2020
		516		
Rogaland	Ja	140	Nyetablering	2004
Rogaland	Ja	50	Nyetablering	2016
Rogaland	Ja	15	Nyetablering	2016
Rogaland	Nei	10	Nyetablering	
Rogaland	Ja	20	Nyetablering	
Rogaland	Ja	6	Utflytting	2022
Møre og Romsdal, Rogaland	Ja	2	nyetablering	2022
		243		
Sør-Trøndelag	Ja	80	Nyetablering	2002
Sør-Trøndelag	Ja	118	Utflytting	2004
Sør-Trøndelag	Nei	14	Nyetablering	
Sør-Trøndelag	Nei	70	Nyetablering	
Sør-Trøndelag	Ja	15	Nyetablering	2016
Sør-Trøndelag	Ja	10	Nyetablering	
Sør-Trøndelag	Ja	12	Utflytting	2022
		319		
Aust-Agder	Ja	130	Utflytting	2003
Vest-Agder	Nei	67	Nyetablering	2015
		197		
Troms	Ja	12	Nyetablering	
Troms	Ja	19	Utflytting	2018
Troms	Ja	4	Utflytting	2019
Troms	Ja	7	Utflytting	2022
Troms og Finnmark	Nei	12	flytting	2021
		54		
Akershus	Ja	490	Utflytting	2005
Akershus	Ja	280	Utflytting	2005
Akershus	Ja	40	Utflytting	2012
		810		

SPØRSMÅL NR. 1631**Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 16. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når vil statsråden komme med en avklaring om en eventuell reversering av domstolsreformen?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen skriver regjeringen at den vil

«[g]jeninnføre strukturen for domstolane før domstolsreforma av 2021 for å vareta borgaranes rettstryggleik og sikre sjølvstendige domstolar med stadleg leiing, med unntak for domstolar der domstolsleiar, kommunane i rettskretsen og dei tilsette gjennom sine tillitsvalde er samde om å oppretthalde dagens struktur».

Justis- og beredskapsdepartementet sendte ut forslag om endring i domstolstrukturen på høring 26. januar 2022. Høringsfristen gikk ut 26. april 2022. Siden da har det vært veldig stille fra regjeringen om justisministeren vedrørende dette spørsmålet.

I et sammendrag av høringssvar og effekter av ny domstolstruktur per november 2022 utarbeidet av Domstolsadministrasjonen, oppsummeres effektene av reformen oppsummeres slik:

Nesten alle domstolene har benyttet dommere på tvers av rettsstedene, alle har benyttet saksbehandlere på tvers. Dette oppleves i det alt vesentlige positivt for medarbeiderne. Det har utelukkende hatt positive effekter for brukerne at saker behandles på tvers av rettsstedene, bl.a. ved raskere saksbehandlingstid, færre utsettelse og bedre tilbud om rettsmekling. For medarbeiderne er det i all hovedsak positive effekter av å ta saker på tvers av rettssteder, bl.a. ved mindre sårbarhet, økt fleksibilitet,

bedre og større fagmiljøer, kompetanse i rettsmekling og økt motivasjon.

Andre effekter som trekkes fram av ny domstolstruktur er bedre ressursutnyttelse, økt spesialisering og raskere oppdatering på lovendringer. I tingrettene behandles barnevernssaker og foreldretvistsaker i mindre grad enn tidligere av dommerfullmektiger. Ledelsen i de nye domstolene er i stor grad spredt på to eller flere rettssteder.

Som en konsekvens av regjeringens budsjettforslag for domstolene for 2023 vedtok styret i Domstolsadministrasjon 14. oktober 2022 full ansettelsesstopp i domstolene. «Dette er den mest krevende økonomiske situasjonen den tredje statsmakt har stått overfor i vår tid», sa DA-direktør Sven Marius Urke til Rett24 da statsbudsjettet ble lagt frem.

Flere tillitsvalgte uttaler at det er behov for en snarlig avklaring vedr. reverseringsspørsmålet. De beskriver at den uavklarte situasjonen, sammen med en tøffere økonomisk situasjon gjør arbeidshverdagen særlig krevende.

Svar:

Jeg har forståelse for at de ansatte i domstolene ønsker å få en avklaring om oppfølgingen av høringen om endringer i domstolstrukturen, som er til behandling i departementet. Det er avgitt ca. 400 høringssvar, og det er ulike hensyn i denne saken som skal vurderes grundig. Jeg kan derfor ikke si noe på nåværende tidspunkt om når saken vil være ferdig behandlet i regjeringen. Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1492 og 1545.

SPØRSMÅL NR. 1632**Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 20. mars 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til en bred utredning av tiltak for å fremme sirkulær aktiviteter, herunder forslag til

konkrete tiltak i skatte- og avgiftssystemet, og når vil dette eventuelt legges frem for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Klima- og miljøministeren har ved flere anledninger vist til at Skatteutvalgets arbeid i diskusjoner om hvorvidt det trengs endringer i skatte- og avgiftssystemet for å få en mer sirkulær økonomi. Skatteutvalget levert sin utredning i desember 2022, og har vurdert en rekke virkemidler innenfor skatte- og avgiftssystemet som kan stimulere til mer sirkulære aktiviteter, blant annet om avgifter eller avgiftssubsidier skal legges på bestemte varer- eller tjenestegrupper.

Utvalget bemerker at sirkulær økonomi er et relativt nytt felt innenfor økonomifaget, og anbefaler at det gjennomføres en bred utredning av tiltak for å fremme sirkulære aktiviteter. De skriver at

«tiltak på skatte- og avgiftssiden bør vurderes opp mot andre tiltak, herunder direkte reguleringer og informasjonstiltak. I en utredning bør det også vurderes hvordan eventuelle virkemidler innen skatte- og avgiftssystemet påvirker effektivitet, fordeling, proveny og administrative kostnader.»

Svar:

Langsiktig og bærekraftig forvaltning av ressurser er et grunnprinsipp i regjeringens politikk. Vi må legge til rette for en mer sirkulær økonomi basert på tanken om

at minst mulig ressurser skal gå til spille og måtte håndteres som avfall. Et bredt sett av virkemidler og tiltak er viktige for å fremme en sirkulær økonomi, og økonomiske virkemidler er en del av dette. I Hurdalsplattformen konkretiserer regjeringen en rekke punkter innen sirkulær økonomi, blant annet at regjeringen vil utrede et mulig regime for avgifter på førstegangsbruk av ikke-fornybare naturressurser.

Torvik-utvalget hadde som mandat å

«...vurdere hvordan riktigere miljøprising og andre økonomiske virkemidler kan bidra til bedre ressursutnyttelse, fremme klimavennlige investeringer, øke sirkulære produksjons- og forbruksmønstre og stimulere verdiskaping og sysselsetting basert på sirkulære løsninger.»

I NOU 2022: 20 Et helhetlig skattesystem anbefaler utvalget at økonomiske virkemidler for å fremme en sirkulær økonomi bør utredes videre. De skriver videre at utredningen bør se ulike typer virkemidler og tiltak i sammenheng. Regjeringen vil vurdere utvalgets anbefalinger, inkludert anbefalingene innen sirkulær økonomi.

Vi har sendt NOU 2022: 20 på høring med frist 15. april 2023. Før vi tar stilling hvordan økonomiske virkemidler for sirkulær økonomi skal settes inn i en bredere kontekst slik som Torvik-utvalget anbefaler, ønsker vi å ta med oss svarene fra høringen.

SPØRSMÅL NR. 1633

Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Sofie Høgestøl

Besvart 21. mars 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Bedriften Kverneland planlegger ifølge Stavanger Aftenblad å ta opp igjen eksport av ploger og andre industriprodukter til Russland, etter å ha stoppet denne eksporten høsten 2022 i kjølvannet av Russland sin fullskala invasjon av Ukraina.

Mener utenriksministeren at denne praksisen er i tråd med norsk sanksjonspolitikk overfor Russland, og hva slags dialog har det evt. vært mellom styresmaktene og bedriften i forkant av beslutningen om å åpne eksporten til Russland igjen?

Svar:

Russland har vore underlagt historisk strenge sanksjonar sidan deira folkerettsstridige angrep på Ukraina 24.

februar 2022. Russland har samstundes vore underlagt sanksjonar sidan 2014. Noreg har slutta opp om og fortløpande gjennomført EU sine restriktive tiltak mot Russland i norsk rett. Følgjeleg vil ein kvar eksport i strid med regelverket vera straffbar etter sanksjonsloven.

Regjeringa har vore tydelege på at handel med Russland vert stadig vanskelegare. Endringar i sanksjonsregelverket skjer hyppig. Risikoen er høg. Handlingsrommet vert mindre og mindre.

Norske eksportørar har ansvar for å sette seg inn i dei til ei kvar tid gjeldande restriksjonar for handel med Russland. Eksportørar må gjere egne vurderingar opp mot regelverket, men kan få rettleiing hjå Utanriksdepartementet. Rettleiinga er samstundes ikkje rettsleg bindande førehandsutsegn eller enkeltvedtak. Det er norske påtale-

myndigheter og domstolar som i siste instans tolkar forskrifta.

Eg meiner det er naturleg at norske verksemdar også gjer sjølvstendige vurderingar av omsyn til eige omdømme, men Utanriksdepartementet rettleier samstundes ikkje om omdømme for norsk næringsliv ved lovleg eksport. Vurderingar knytt til omdømme ved fortsatt handel med Russland er opp til kvar einskild verksemd.

Einskildsaker vil ofte innehalde opplysningar underlagt teieplikt. Eg ønskjer difor ikkje å kommentere detaljar om slike saker.

Utanriksdepartementet er også tett koordinert med Tolletaten. Samarbeidet er viktig for å sikre etterleving av sanksjonsregelverket.

SPØRSMÅL NR. 1634

Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 20. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Har kommunene og spesialisthelsetjenesten god kompetanse på hvordan de skal behandle krigsveteraner, og er det et godt samarbeid mellom dem?

BEGRUNNELSE:

Afghanistan-undersøkelsen (2020) viser at så mye som en av ti (10,4 prosent) har utfordringer etter endt tjeneste i Afghanistan. Her fremkommer det at andelen med psykiske helseplager økte med 2,2 prosentpoeng blant de som svarte på 2012- og 2020-undersøkelsene, altså en økning fra 7,6 prosent til 9,8 prosent. Risikoen er størst blant respondentene som har sluttet i Forsvaret (82 prosent høyere risiko for psykiske helseplager).

Mørketallene her kan potensielt være store.

Utvikling av senskader blant krigsveteraner kan medføre at vi om få år har flere borgere med psykiske utfordringer etter deltagelse i internasjonale operasjoner.

I dagens helsesystem finnes det ikke et systematisert behandlingsløp for PTSD (posttraumatisk stresslidelse), det er heller ikke utarbeidet noen oversikt over behandlingsmiljøer i Norge med særskilt kompetanse innen PTSD, og det finnes ingen nasjonalfaglig veileder som kan gjøre det lettere for fastlegene å henvise pasienter videre. Dette representerer en stor svakhet i helsevesenet vårt. Kompetansen om behandling og oppfølging av krigsveteraner i det sivile behandlingsapparatet er varierende.

Myndighetene har et særskilt ansvar for å ta vare på kvinner og menn som sendes ut til farlige og krevende omgivelser på vegne av oss alle. Helsevesenet vårt må være rustet for å behandle og ivareta denne pasientgruppen.

Det er uklart hva slags behandlingsforløp det er for krigsveteraner som har psykiske skader, og hvor systematisk man har lagt opp behandlingsforløpene for typiske psykiske skader som krigsveteraner får, som PTSD, om det finnes fagmiljøer med spisskompetanse på behandling av slike psykiske skader og om det er utarbeidet en oversikt over slike behandlingssteder.

Forsvarsministeren uttalte under nasjonal veteranankonferanse tidligere i år at kompetanse og behandling av norske krigsveteraner har overføringsverdi ettersom vi i fremtiden kan bruke dette til å hjelpe Ukrainske krigsveteraner i fremtiden. Men Norge har liten troverdighet på hvordan vi skal kunne hjelpe dem om vi ikke selv har systematisert behandling for våre egne krigsveteraner, og heller ikke har oversikt over fagmiljøene for slik behandling.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at vår felles helsetjeneste må være rustet for å behandle og ivareta krigsveteraner. Kvinner og menn som har vært ute i tjeneste på vegne av fellesskapet skal tas vare på. Veteraner som trenger hjelp, skal få det. I Hurdalsplattformen er vi tydelige på at innsatsen deres skal anerkjennes og vi skal sørge for god helsemessig og sosial oppfølging før, under og etter tjeneste.

Kommunene og spesialisthelsetjenesten har ansvar for å yte tjenester til veteraner på lik linje med befolkningen ellers. Selv om det store flertallet av norske veteraner har god psykisk helse, vet vi at veteraner som har opplevd stor grad av belastning eller traumatisk eksponering under tjenesten har større risiko for å utvikle psykiske lidelser enn de som har opplevd mindre grad av slike belastninger. Veteraner med psykiske vansker strever oftest med

angst, søvnproblemer, depresjon, posttraumatisk stresslidelse (PTSD) og alkoholproblemer. I tillegg til Forsvarets oppfølgingsansvar, vil veteraner som har behov for helsehjelp få dette fra den ordinære helse- og omsorgstjenester. Hvilken type hjelp og behandling den enkelte har behov for vurderes individuelt, og kan f.eks. gis av fastlegen eller andre deler av den kommunale helse- og omsorgstjenesten, samt fra de ulike delene av spesialisthelsetjenesten som somatikken, psykisk helsevern eller tverrfaglig spesialisert rusbehandling.

De senere årene har det derfor vært bygget kompetanse om veteraners helse i både den kommunale helse- og omsorgstjenesten og i spesialisthelsetjenesten. De regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) har i samarbeid med Forsvaret utviklet ulike opplæringstilbud for helsepersonell og andre som møter veteraner i sin arbeidssituasjon. Det er blant annet utviklet klinikknære kurs for leger og psykologer for å gi praktisk trening i diagnostikk og utforming av behandlingsplan. I alle regioner er det regionale fagnettverk for innsatspersonell som bidrar til dialog og samhandling mellom sentrale aktører og som dermed styrker kompetansen i lokalt og regionalt veteranarbeid. Det også etablert et nasjonalt fagnettverk med sentrale aktører innen veteranfeltet.

Representanten spør om samarbeid mellom den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten, behandlingsforløp for PTSD og oversikt over behandlingssteder som tilbyr spesialisert traumebehandling. Dersom det er behov for tjenester fra flere nivå,

er det de ordinære føringene som gjelder for samarbeid mellom den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten. Dette er også tydeliggjort i de nasjonale pasientforløpene innen psykisk helse og rus. Her gis det anbefalinger for hele forløpet, fra henvisning til utskriving og samarbeid med relevante aktører underveis. Det er også utviklet behandlingsforløp/kartleggingsverktøy ved PTSD som skal være en hjelp til tjenestene, ledere og terapeuter som behandler voksne pasienter med PTSD. Verktøyet gir råd og anbefalinger om viktige elementer i et pasientforløp, slik som innhold i basisutredning og utvidet utredning, hvordan planlegge behandling, hvilke behandlingsmetoder som er anbefalt og hvordan evaluere og avslutte behandling på en god måte. Dette er utviklet av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og lenkes til i de nasjonale pasientforløpene. Den generelle traumekompetansen i hjelpeapparatet er også styrket betydelig de senere årene. Å øke kompetansen om reaksjoner etter å ha vært utsatt for traumatiske hendelser og traumebehandling, kan også være nyttig overfor veteraner med slike erfaringer. Helsenorge.no har en oversikt over hvilke typer behandlinger som tilbys ved ulike behandlingssteder, herunder behandling ved traumer. Hvis man ønsker individuelle råd og veiledning, kan man også ringe en pasientrådgiver.

Regjeringen utarbeider nå en ny tverrsektoriell tiltaksplan for oppfølging, ivaretagelse og anerkjennelse av veteraner og deres familier, før, under og etter tjenesten i internasjonale operasjoner. Helse- og omsorgsdepartementet deltar i arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1635

Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 21. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Miljødirektoratet konkluderer i sitt høringsvar på Konsekvensutredning for mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkelen med at det ikke faglig og rettslig grunnlag for utkast til beslutning om åpning, og skriver at de ikke kan se at konsekvensutredningen er utført i henhold til Espoo-konvensjonen.

Har Utenriksdepartementet informert Danmark/Grønland og Island om at Miljødirektoratet som har ansvar for konsekvensutredninger mener at denne utredningen ikke oppfyller kravene i Espoo-konvensjonen?

BEGRUNNELSE:

OED skriver i konsekvensutredning for mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel skriver

«havbunnsmineralvirksomhet er en ny næring og det aktuelle området grenser opp til andre lands kontinentalsokler, Island og Danmark/Grønland, tar departementet sikte på å innhente synspunkter fra disse landene samtidig med høringsrunden.»

Miljødirektoratet som miljømyndighet mener utredningen ikke oppfyller kravene i Espoo-konvensjonen, samt at konsekvensene ikke er vurdert i henhold til in-

ternasjonale forpliktelser og naturavtalen. Samt at det konkluderes med at mineralvirksomhet på havbunnen vil ha betydelige og irreversible konsekvenser. Denne informasjonen er ikke framlagt våre naboland ved første kontakt, siden de er kontaktet parallelt med høringsrunden.

Svar:

Åpningsprosessen for mineralvirksomhet på havbunnen gjennomføres i henhold til havbunnsmineralloven. Konsekvensutredningen sammen med utkast til beslutning om åpning av område på norsk kontinentalsokkel har vært på tre måneders offentlig høring. I høringsrunden

har vi mottatt en rekke høringsinnspill som departementet nå går gjennom. Vurderingen av høringsinnspillene vil inngå i melding om åpning av områder for mineralvirksomhet som regjeringen tar sikte på å legge frem for Stortinget i løpet av våren 2023.

Olje- og energidepartementet oversendte også konsekvensutredningen og utkast til beslutning om åpning av område til Danmark og Island slik at de skulle ha anledning til å komme med innspill. Danske myndigheter har sendt sine innspill til høringsprosessen som departementet vil hensynta i den videre prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1636

Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 20. mars 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvordan er status på å stoppe ulovlig kveitefiske i Skagerrak?

GRUNNGJEVING:

Noreg og EU har per 28. februar 2023 ikkje blitt samde om ein avtale for fisket i Skagerrak og Kattegat i 2022.

Danske fiskere har i årevis drevet ulovlig vinterfiske av kveite i norske farvann i Skagerrak. Det norske forbudet mot å fiske kveite i gytingstida ble innført for å bevare bestandene.

19 mai 2022 vedtok Stortinget at regjeringen skulle arbeide opp mot danske myndigheter for å sikre at det ikke forekomme to-sonefiske av kveite i Norges økonomiske sone i Skagerrak mellom 20. november til 31. mars.

I Meld. St. 11 2022–2023 Noregs fiskeriattaler for 2023 og fisket etter avtalane i 2021 og 2022, opplyses det om at Norge og EU per 28. februar 2023, ikke er blitt enige om en avtale for fisket i Skagerrak og Kattegat.

Det er interessant for Stortinget og Norges befolkning å vite hvordan status er på å lande disse avtalene, og om Nærings- og fiskeridepartementet er noe nærmere å sikre at det ulovlige kveitefisket i Skagerrak opphører.

Svar:

Fredag 17. mars kom Norge og EU endelig til enighet i forhandlingene om bilaterale fiskeriattaler for 2023.

Dette innebærer at fartøy fra Norge og EU igjen har gjensidig adgang til å fiske i hverandres soner, også i Skagerrak, og at fisket nå kan gjenopptas. Dette er gode nyheter, og jeg er fornøyd med at vi har fått til et godt resultat for norske fiskere.

De bilaterale forhandlingene med EU har pågått siden oktober i fjor, og det har vært nedlagt svært mange timer i forhandlingsmøter i Oslo, Brussel og i videosamtaler både på politisk nivå og embetsnivå. Blant spørsmålene der vi lenge sto langt fra hverandre, var norske fartøys adgang til å fiske kolmule i EUs farvann utenfor Irland, og EU-fartøys adgang til å fiske i norsk økonomisk sone i Nordsjøen. Naturligvis skulle jeg helst ha sett at vi greide å komme i mål for mange uker siden. Samtidig har det fra norsk side vært viktig å sikre en balansert avtale som ivaretar norske kjerneinteresser på lang sikt. Det har i perioder vært noen tøffe tak, men jeg er først og fremst fornøyd med at Norge har fått gjennomslag.

Nå som fisket igjen kan gå sin gang, vil jeg fremheve at jeg forutsetter, som alltid, at både norske og utenlandske fartøy utøver fisket i tråd med norsk regelverk. Som jeg tidligere har redegjort for, både i mitt skriftlige svar på spørsmål nr. 1738 til Stortinget datert 7. april 2022, og i spørretimen 11. mai 2022, er kveitefisket stengt i perioden 20. desember til 31. mars. Forbudet mot å fiske kveite i fredningstiden gjelder alle fartøy som fisker i norsk økonomisk sone sør for 62° N.

Etter at Kystvakten vinteren 2022 avdekket et relativt omfattende ulovlig dansk fiske av kveite ved sven-

skegrensen i Skagerrak i fredningsperioden, har jeg ved flere anledninger det siste året tatt problemstillingen opp med fiskeriministrene fra Danmark og Sverige, i tillegg til EUs kommissær for miljø, hav og fiskeri, Virginijus Sinkevicius, EU-kommisjonen, som forvalter fiskeriene og forhandler fiskeriavtaler på vegne av EUs medlemsstater, har sagt seg villig til å se nærmere på problemstillingen og vurdere å innføre tilsvarende reguleringer for vern av kveite i gyteperioden, slik som i Norge.

Det ulovlige kveitefisket som ble avdekket, ble gjennomført ved såkalt grensekryssende fiske. Som jeg har redegjort for tidligere har det gjennom mange år vært tilrettelagt for en egen ordning i Skagerrak, hvor fartøy kan krysse grensene til norsk, dansk og svensk sone uten at trålen heves, og uten at det rapporteres om fangst før grensepassering. Denne ordningen legger effektive begrensninger på håndheving av overtredelser i norsk sone

og lar seg ikke reparere ved harmonisering av regelverk mellom Norge og EU. Dette er også klart kommunisert til Sverige, Danmark og EU. Jeg har derfor besluttet at grensekryssende fiskeriaktivitet vil opphøre fra 1.1.2024. Dette vil innebære at fartøy vil måtte heve trålen før grensepassering, samt rapportere om fangst i såkalte COE- (Catch on Entry) og COX(Catch on Exit) meldinger.

Jeg er klar over at opphør av muligheten til å drive et grensekryssende fiske vil få noen konsekvenser for norske reketralere som har sin virksomhet i Skagerrak. I seg selv er det naturligvis ønskelig å unngå at enkelte fartøy vil måtte legge om deler av driften. Likevel mener jeg at det er på høy tid at vi får bedre og mer målrettet kontroll med fiskeriaktiviteten i Skagerrak, i tillegg til en mer presis fangstrapportering i dette området. Dette er vi alle best tjent med i det lange løp.

SPØRSMÅL NR. 1637

Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 20. mars 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan kunnskapsministeren redegjøre for om regjeringen er fornøyd med utviklingen i søking på videreutdanning for lærere i grunnskolen og videregående skole i fagene norsk, matematikk og engelsk, og dele den fulle oversikten over årets søkertall til tilbud gitt gjennom Kompetanse for Kvalitet?

BEGRUNNELSE:

I pressemelding den 10. mars 2023 delte regjeringen søkertallene til videreutdanning for lærere gjennom Kompetanse for kvalitet for skoleåret 2023-2024. Regjeringen valgte derimot å kun dele et utvalg av statistikken med utviklingen i enkeltfag, og ikke den fulle oversikten. For å ha en informert og god offentlig diskusjon om saker regjeringen velger å dele pressemeldinger om er det nødvendig at også Stortinget får tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne delta i debatten.

Svar:

Jeg er fornøyd med at om lag 2 600 lærere i barnehagen og 11 500 lærere i skolen, hvorav 560 yrkesfaglærere, har søkt om å få videreutdanning i år. I tillegg er det over 1 000

ledere i barnehage og skole som har søkt om å ta styrer- eller rektorutdanningen.

Sammenlignet med i fjor og tidligere år, er det en stor økning i søknadene fra barnehagelærere og til de praktiske og estetiske fagene og spesialpedagogikk. Årets søkertall viser også en nedgang i antall lærere som ønsker videreutdanning i matematikk, engelsk og norsk, men det er en økning på 25 prosent i søkingen til begynneropplæring og grunnleggende lese-, skrive- og matematikkopplæring sammenlignet med i fjor.

Representanten spør om regjeringen er fornøyd med utviklingen i søkingen på videreutdanning i fagene norsk, matematikk og engelsk. Jeg synes søkertallene er et viktig signal om hvilke fag lærere opplever behov for faglig oppdatering og fordypning i. Samtidig er det, som representanten er godt kjent med, barnehage- og skoleeiere som har ansvaret for at barnehager og skoler har nødvendig og relevant kompetanse. Jeg har tillit til at de godkjenner videreutdanningssøknader ut fra vurderinger av det lokale kompetansebehovet.

SSBs undersøkelser av grunnskolelæreres kompetanse viser at det er i de praktiske og estetiske fagene det er flest lærere som ikke har studiepoeng, og det er i disse fagene det er færrest lærere som har 60 studiepoeng eller mer. Jeg er glad for at mange lærere ønsker mer

kompetanse i de praktiske og estetiske fagene. Dette kan være med å gjøre undervisningen mer variert og praktisk. Regjeringen vil bidra til å bedre elevenes motivasjon ved å blant annet styrke praktisk læring i skolen, og jobber nå med en stortingsmelding som beskriver hvordan skolen skal bli mer praktisk og variert.

SSB-undersøkelsen viser også at blant lærerne som gir spesialundervisning er det i underkant av 40 prosent som ikke har studiepoeng i spesialpedagogikk, og 70 prosent av lærerne som gir undervisning i særskilt språkopplæring har ikke studiepoeng i andrespråkspedagogikk. Ved å styrke læreres kompetanse gjennom videreutdanning i disse fagområdene, kan flere barn og unge få tidligere og bedre oppfølging. Flere lærere med spesialpedagogisk kompetanse er også viktig for at flere elever lykkes i norsk, matematikk og engelsk.

Jeg vil minne representanten om at matematikk, engelsk, norsk, norsk tegnspråk og samisk er prioriterte fag

i videreutdanningsordningen Kompetanse for kvalitet. Dette innebærer at alle lærere som har søkt om videreutdanning i disse fagene og som får godkjent søknaden av sin skoleeier, vil få tilbud om videreutdanning. I tillegg har regjeringen satt av midler til praktiske og estetiske fag og spesialpedagogikk for å sikre at mange får videreutdanning også i disse fagene. Hvilke fag lærere får tilbud om videreutdanning i kan altså få en annen fordeling mellom fagene enn det søkertallet viser. Dette vet vi mer om i begynnelsen av mai.

Under er oversikten over søkertallene til videreutdanning for lærere og ledere i barnehage og skole pr 2. mars 2023, fordelt på de ulike fagområdene. Barnehage- og skoleeiere kan innhente flere søknader i perioden frem til 15. mars og fristen for å søke utdannings- og rekrutteringsstipend var 15. mars. Vi har foreløpig ikke mottatt disse tallene fra direktoratet.

VIDEREUTDANNING FOR LÆRERE I SKOLEN	2023
Totalt antall registrerte søknader	10 983
Antall søknader med vikarordning som første prioritert	7 710
Antall søknader med stipendordning som første prioritert	3 273
Fagområder	
Norsk	1 003
Engelsk	851
Matematikk	966
Tegnspråk	26
Samisk	14
Praktisk-estetisk fag	1 006
Spesialpedagogikk	2 473
Andrespråkspedagogikk	725
Begynneropplæring	447
Fremmedspråk	157
Grunnleggende lese-, skrive- og matematikkopplæring	130
KRLE	94
Naturfag	353
Profesjonsfaglig digital kompetanse	392
Programmering	706
Samfunnsfag	185
Veilederutdanning	893
Andre fag	562
VIDEREUTDANNING FOR BARNEHAGELÆRERE	
Totalt antall registrerte søknader	2 595
Fagområder	
Barns språkutvikling og språklæring	222
Fysisk-motorisk utvikling og aktivitet	40
Pedagogisk ledelse og læringsmiljø	131

Realfag i barnehagen	18
Spesialpedagogikk	891
Tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk	105
Veilederutdanning	196
Veilederutdanning for praksislærere	422
Digital kompetanse i barnehagen	127
Samisk språk, kultur og tradisjon i alle barnehager	30
Ledelse av utviklingsarbeid	86
Andre fag	327
VIDEREUTDANNING FOR YRKESFAGLÆRERE	
Totalt antall registrerte søknader	558
Andre fag	177
REKTORUTDANNING	
Totalt antall registrerte søknader	654
STYRERUTDANNING	
Totalt antall registrerte søknader	390
UTDANNINGS-OG REKRUTTERINGSSTIPEND	
Totalt antall registrerte søknader	223

SPØRSMÅL NR. 1638

Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 20. mars 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Staten har tildelt all persontogtrafikk på Østlandet til Vy-gruppen. Dette setter tilsynelatende en stopper for videre drift av Flytoget.

Kan næringsministeren som ansvarlig statsråd for regjeringens eierskapspolitikk klargjøre hvorvidt tildelingen ivaretar statens prinsipper for god eierutøvelse, og redegjøre for hva som er planen for statens eierskap for Flytoget fremover?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at Jernbanedirektoratet har tildelt hele togtrafikken på Østlandet til Vy-gruppen. Det er vanskelig å se dette på noen annen måte enn at Flytoget må legge ned sin drift, ettersom Flytoget nettopp opererer på strekningen Drammen - Oslo lufthavn. I eierskapsmeldingen som akkurat har blitt behandlet av Stortinget fremkommer det følgende:

«Staten er eier i Flytoget for å ha en leverandør som kan tilby transport av personer på jernbane og for å opprettholde tjenestetilbudet med tog til og fra Oslo lufthavn... Statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer.»

Jeg merker meg at der forrige regjering vurderte å be Stortinget om fullmakt til å gjøre endringer i eierskapet til Flytoget, innfører denne regjeringen en begrunnelse for sitt eierskap til Flytoget. Det er ikke gitt signaler om endringer i det statlige eierskapet.

I den nevnte meldingen til Stortinget ble det stadfestet en rekke prinsipper for god eierutøvelse. Blant prinsippene er at staten skal være en ansvarlig eier med et langsiktig perspektiv, at det skal være åpenhet i utøvelsen av eierskapet, og at staten skal bidra til å nå statens mål som eier. Overholdelse av eierskapsprinsippene skaper forutsigbarhet og tillit til statlig forvaltning blant folk flest og investorer.

Imidlertid fremstår statens eierskap av Flytoget som noe bipolart. Staten befester på én side sitt eierskap i Fly-

toget og forventer høyest mulig avkastning, mens på den andre siden i realiteten nekter selskapet å fortsette sin drift.

På denne bakgrunnen bes Næringsministeren å redegjøre for hvordan statens eierprinsipper har blitt ivaretatt i tildelingsprosessen. Det er også nødvendig at statsråden redegjør for hva som er den nye målsettingen for statens eierskap i Flytoget, ettersom målsettingen i eierskapsmeldingen nå fremstår som utdatert.

Svar:

Flytoget har etter nær 25 års drift etablert seg som en meget sterk merkevare. Selskapet har over tid jobbet målrettet for å bli det naturlige førstevalget for reisende til og fra Oslo Lufthavn, i tråd med både statens begrunnelse for eierskapet og mål som eier.

Når det gjelder fastlegging av rammebetingelsene for jernbanesektoren så hører dette inn under Samferdsdepartementets ansvarsområde. Spørsmål om tildelingsbeslutningen, og mulige konsekvenser tildelingen kan få for sektoren, bør rettes til samferdselsministeren.

Et slikt skille mellom statens ulike roller har ligget fast over tid og flere regjeringer, og fremgår også av Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap - Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen): «Statens eierrolle skal skilles fra statens øvrige roller» (eierprinsipp nr. 9). Bakgrunnen for dette prinsippet er den potensielle utfordringen som følger av statens ulike roller, eksempelvis som regulerings- og tilsynsmyndighet, oppdragsgiver og eier. For å skape legitimitet til de ulike rollene bør staten derfor være seg bevisst den rollen den til enhver tid opptrer i, og i sin opptreden tydelig skille rollen som eier fra statens øvrige roller.

Også eierprinsipp nr. 10, «Statlig eierskap skal ikke urettmessig medføre andre konkurransevilkår, verken fordeler eller ulemper, sammenlignet med selskaper uten statlig eierandel» er i denne sammenheng relevant. Dette innebærer i praksis at selskaper eid av staten selv bør ha kontakt med sin sektormyndighet og jobbe for gode rammebetingelser, forfølge rettskrav (også mot aktører eid av staten eller statlige myndigheter), gi høringsutspill mv. I denne prosessen oppfatter jeg at Flytoget har hatt dialog med relevante myndigheter for å fremme sine vurderinger med betydning for selskapet og Flytogets rammebetingelser, i tråd med eierprinsippene. \

Som tidligere offentliggjort skal regjeringen også foreta grundige vurderinger av hva som vil være hensiktsmessig selskapsstruktur for persontogsselskapene som staten eier. I eierskapsmeldingen fremgår det derfor at dersom gjennomgangen innebærer endringer i statens begrunnelse for eierskapet eller statens mål som eier for ett eller flere av selskapene innenfor jernbanesektoren, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget om dette.

Jernbanedirektoratets anbefaling om å tildele trafikken på Østlandet til Vy vil på kort sikt ikke bety en endring av Flytogets rammebetingelser og drift og Flytoget skal fortsatt levere tilbringertjenesten til Oslo lufthavn. Dette betyr at statens begrunnelse for eierskapet i Flytoget og statens mål som eier, slik det fremgår av eierskapsmeldingen, fortsatt er relevant.

Som næringsminister og ansvarlig for forvaltningen av statens eierskap i Flytoget er jeg opptatt av å ha prosesser fremover som på en god måte ivaretar de ansatte i selskapet og de verdiene som er skapt over mange år gjennom betydelige investeringer og godt arbeid. Kompetansen de ansatte i Flytoget besitter er viktig for å utvikle togtilbudet i Norge til det beste for de reisende.

SPØRSMÅL NR. 1639

Innlevert 11. mars 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 16. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Om lag 150 unge personer ba om assistanse fra norske ambassader i fjor, for å få hjelp da de opplever å ha blitt hensatt i opprinnelseslandet til foreldrene. Hensikten er ofte for å gå på koranskole eller lignende opplegg hvor trusler og vold ikke er uvanlige virkemiddel i undervisningen.

Av disse 150 unge personene som fikk hjelp av ambassaden med nødpass, hjemreise til Norge etc.; i hvor stor andel av disse sakene ble det opprettet politisak på foreldrene?

BEGRUNNELSE:

Ifølge NRK fikk om lag 150 personer hjelp av norske ambassader i fjor, da de fryktet for egen sikkerhet etter å ha blitt hensatt i opprinnelseslandet til foreldrene, av foreldrene. Dette kan i mange tilfeller være en handling av foresatte som bør utløse etterforskning og som kan resultere i tiltale, eller i det minste at barnevernet kobles inn. Vi ønsker å få vite i hvilken grad disse unge menneskene, og det som har blitt gjort mot dem, følges opp av politi, barnevern eller andre institusjoner.

Svar:

Regjeringen prioriterer arbeidet med å forebygge og bekjempe negativ sosial kontroll og æresrelatert vold høyt, og det er ett av fire hovedmål i regjeringens integreringsspolitikk, jf. Hurdalsplattformen. Regjeringen følger opp handlingsplanen «Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024)» og tematikken vil også inngå i opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner som regjeringen har under utarbeidelse.

Særlig prioritet for regjeringens innsats er arbeid med kompetanseheving av ansatte i politiet og i de ordinære hjelpetjenestene, å vurdere endringer i straffeloven og å hindre at barn og unge blir etterlatt i utlandet mot sin vilje. Det er blant annet nedsatt et Lovutvalg om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold som nå er i gang med å utrede juridiske problemstillinger i denne type saker. Utvalget skal levere sin rapport innen 30.

november 2023. Utvalget vil blant annet vurdere behovet for endringer i straffeloven og om tvangsekteskap og æresrelatert kontroll på tvers av landegrenser under gitte omstendigheter skal kunne anses som organisert kriminalitet eller menneskehandel.

Politidirektoratet melder at politiet ikke har informasjon eller statistikk som kan svare på representantens konkrete spørsmål om i hvor stor andel av sakene det blir opprettet politisak på foreldrene. Politiets straffesaksystem (Strasak) gir ikke mulighet til å skille ut denne saksypen. Dersom eventuelle anmeldelser skal identifiseres, må det foretas en manuell gjennomgang av enkeltsaker.

Politidirektoratet er imidlertid kjent med at en del ufrivillige opphold i utlandet gjelder barn (under 18 år). Noen barn er ufrivillig i utlandet sammen med en av foreldrene, andre er etterlatt i utlandet mens foreldrene er i Norge. Norske myndigheter har begrensede muligheter til å bistå i slike saker.

Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll, der også politiet inngår, er et nasjonalt tverrfaglig team som gir råd og veiledning til hjelpeapparatet, frivillige organisasjoner og enkeltpersoner som tar kontakt.

I 2022 mottok Kompetanseteamet søknader om refusjon fra norske utenriksstasjoner i forbindelse med dekning av utgifter til hjemreise for 14 personer som ba om hjelp. For ordens skyld gjøres oppmerksom på at slik støtte kan gi uavhengig av vedkommendes alder.

Kompetanseteamet bidrar også til å koordinere mottakelsen av personer som returnerer til Norge i saker der teamet involveres. Da vil politiet, og eventuelt barnevernstjenesten, møte vedkommende på flyplassen og sørge for transport til et krisesenter. I noen tilfeller kan det være aktuelt å tilby vedkommende plass i det nasjonale bo- og støttetilbudet for personer over 18 år som er utsatt for tvangsekteskap, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll. Kompetanseteamet vil kartlegge situasjonen til den utsatte og politiet vil etter ankomst til Norge kunne iverksette risikovurdering, beskyttelsestiltak og etterforskning. Politiet kan opprette sak uten at fornærmede anmelder eller ber om at det opprettes straffesak.

Det kan være tilfeller hvor ambassaden jobber med saker uten at Kompetanseteamet involveres ved retur til Norge. Det antas også at noen som reiser tilbake på egenhånd tar kontakt med politiet etter å ha returnert. Politiet kan således være involvert ut over de tilfeller kompetanseteamet håndterer.

Institutt for samfunnsforskning (ISF) har på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet igangsatt et forskningsprosjekt som skal utrede omfang av ufrivillige utenlandsopphold og hvordan oppfølgingen av barn og voksne utsatt for slike opphold kan styrkes. Rapporten skal foreligge i desember 2023 og vil utgjøre et viktig kunnskapsgrunnlag for å utvikle nye tiltak. Det pågår også et arbeid med kompetanseheving om ufrivillige utenlandsopphold i barneverntjenestene, og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet jobber samtidig med å nå ut med informasjon til utsatte om deres rettigheter, om hjelpetilbud og om handlingsalternativer.

SPØRSMÅL NR. 1640

Innlevert 11. mars 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 20. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden gripe inn sånn at økonomien i Helse Sør-Øst ikke stopper ny ambulansestasjon i Halden noe som har vært planlagt i lang tid og er nødvendig da dagens stasjon gjør folk syke grunnet rottelort/muggsopp og nå er meldt til Arbeidstilsynet?

BEGRUNNELSE:

Som Halden Arbeiderblad har skrevet mye om så har ambulansemedarbeiderne nå meldt til Arbeidstilsynet at dagens situasjon gjør de ansatte syke. Det har i flere år vært planlagt ny ambulansestasjon i Halden, men dette har nå igjen stoppet opp grunnet regjeringens nedprioritering av helse i statsbudsjettet.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF fikk i foretaksmøtet 17. februar i år informasjon om at regjeringen vil fremme forslag for Stortinget om en varig budsjettøkning på 2,5 mrd. kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023. Helse Sør-Øst RHF sin andel av denne styrkingen utgjør 1 354,6 mill. kroner. Formålet er bl.a. å gjøre helseforetakene bedre i stand til å gjennomføre nødvendige investeringer i kompetanse, bygg, IKT og medisinsk utstyr.

Fordeling av midlene internt i Helse Sør-Øst ble vedtatt på styremøtet i Helse Sør-Øst RHF 9. mars, med forbehold om Stortingets behandling av revidert budsjett. Sykehuset Østfold HF sin andel utgjør ca. 124 mill. kroner.

Helseforetakene tildeles en samlet bevilgning til drift og investeringer, og må prioritere innenfor denne. Sykehuset Østfold HF har flere investeringsprosjekter under utredning, herunder utvidelse av akuttmottaket, økt somatisk sengekapasitet og etablering av desentralt tilbud om strålebehandling.

Jeg antar at spørsmålet er knyttet til situasjonen ved ambulansestasjonen i Halden ved Sykehuset Østfold HF. Jeg viser i den forbindelse til svar jeg ga den 13. mars d.å. på spørsmål nr. 1584 til skriftlig besvarelse, der følgende tilbakemelding fra Sykehuset Østfold er gjengitt:

«Prehospital avdeling i Sykehuset Østfold har en ambulansestasjon plassert sentralt i Halden som dekker ambulansberedskapen for Halden og Aremark kommuner. Det er to døgnbemannede ambulanser knyttet til stasjonen. Denne ambulansestasjonen disponerer over eldre bygg som begge er uhensiktsmessig utformet for behovet. Ledelsen ved sykehuset har lenge hatt en plan for å etablere en ny ambulansestasjon.

Ambulansestasjonen ligger ved siden av Haldenklinikken, tidligere kjent som Halden sykehus. Sykehuset Østfolds plan har lenge vært å etablere en ny ambulansestasjon i det gamle sykehusbygget, i lokaler som tidligere var benyttet som legevakt. Dette prosjektet viste seg å bli for dyrt. Byggekostnadene ble estimert til ca. 80 millioner kroner.

Sykehuset Østfold har også vært i dialog med Halden kommune om å etablere ny ambulansestasjon i den kommunale brannstasjonen som er under bygging i Halden. Brannstasjonen er sentralt plassert, og samlokalisering med en annen nødetat ville gi flere gevinster. Denne muligheten måtte sykehuset dessverre også gi slipp på. Årsaken var at en ny leiekontrakt med Halden kommune ville gjort at sykehuset hadde overskredet den totale grensen for finansiell leasing.

Sykehuset Østfold har dermed siden desember 2022 ikke hatt en langsiktig plan for nye lokaler til ambulansetjenesten i Halden. Men ledelsen i sykehuset er opptatt av å sikre et trygt og forsvarlig arbeidsmiljø for medarbeiderne i ambulansetasjonen i Halden, og er allerede i gang med utbedringer for å forbedre inneklima på ambulansetasjonen. Ledelsen er opptatt av å få til mer funksjonelle lokaler på sikt. I januar 2023 startet arbeidet med å planlegge en oppgradering av de eksisterende bygningene, og eventuelt ta i bruk mer av lokalene i Haldenklinikken.»

Avslutningsvis vil jeg bemerke at jeg legger til grunn at alle sykehus iverksetter nødvendige tiltak for å ivareta helse, miljø og sikkerhet hos de ansatte.

Innlevert 12. mars 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 20. mars 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvorfor har ikke Eksfins indikasjon på lån og garantier inntil 400 millioner euro til Freyr Battery's Giga Arctic blitt realisert, og hva er status for finansiering fra Eksfin til prosjektet?

BEGRUNNELSE:

29. Juni 2022 ble det kjent at Eksportfinans Norge hadde sendt en intensjonsavtale til Freyr Battery med en indikasjon på lån og garantier inntil 400 millioner euro til prosjektet Giga Arctic i Mo industripark. Finansieringen skulle bidra til å realisere prosjektet. Prosjektet er i en kritisk fase nå, men finansieringen fra Eksfin har enda ikke blitt realisert. Samtidig øker Inflation Reduction Act (IRA) presset på prosjektet.

Svar:

Eksfin har mandat til blant annet å tilby finansiering av eksportrelaterte investeringer. Eksfin deler risiko med kommersielle banker og spiller bankenes vilkår og betingelser. Det er offentlig kjent at Eksfin har indikert finansiering på inntil 400 mill. euro til Freyr.

Eksfin har fått delegert myndighet, innenfor sitt mandat og handlingsrom, til å ta beslutninger i enkeltsaker. NFD deltar ikke i behandlingen av enkeltsaker. Eksfin har taushetsplikt overfor sine kunder og kontakter og kan ikke kommentere enkeltsaker. Det gjøres også oppmerksom på at dokumenter om garanti- og lånesaker i Eksfin ikke er underlagt offentlighetsloven, jf. forskrift til offentlighetsloven §9 fjerde ledd.

Verdikjeden for batterier er høyt prioritert av denne regjeringen. Batterier er pekt ut som et av syv særlige innsatsområder i Grønt industriløft som vi lanserte i fjor sommer. I forlengelsen av dette lanserte vi en nasjonal batteristrategi (tittel: «Norges batteristrategi») med ti grep for industriell realisering som i sum skal være kraftfulle nok til å tiltrekke privat kapital som må til for å etablere fabrikker langs hele verdikjeden i Norge. Vi opplever at batteristrategien er godt mottatt hos et bredt spekter av interessenter, inkl. aktører i verdikjeden og miljøorganisasjoner.

Virksomheter som ønsker å etablere seg i batteriverdikjeden har både mange av de samme behovene som næringslivet for øvrig og noen særtrekk som krever særskilt oppmerksomhet. Dessuten skiller batteriverdikjeden seg ut ved at markedet i betydelig grad drives

av politiske målsettinger om strategisk autonomi og robuste forsyningskjeder. Innenfor batteriverdikjeden er det mange grunner til at Norge er et interessant land å investere i. Tilgang til kraft, industriell erfaring og kompetanse og bærekraft er tre nøkkelord. Den norske industrimodellen, med stor evne til å ta i bruk ny teknologi, tett involvering av ansatte og systematisk forbedringsarbeid, vil være et sentralt fortrinn for å få verdiskapingseffekt av ny grønn industrivirksomhet. Samtidig har Norge vært en pådriver for å endre batterimarkedet, ved å stimulere kjøp og bruk av elbiler og ved å fremme utvikling og bruk av el-ferger. Det norske el-bilsatsingen har gjort oss til det førende markedet for elbiler globalt. Dette har igjen gjort oss til et attraktivt marked for å prøve ut nye modeller og ny teknologi, og det har bidratt til knoppskyting av nye bedrifter i ulike segmenter av batteriverdikjeden. Eksempelvis vil Norge være ett av de første markedene hvor store mengder brukte bilbatterier vil være tilgjengelig for innsamling, gjenbruk og resirkulering. Ladeteknologi for kjøretøy og fartøy er et annet eksempel på knoppskyting. Dette setter oss i en posisjon til å dele viktige erfaringer med andre land og til å videreutvikle vårt eget næringsliv. Dersom batterier produseres basert på mer bærekraftig mineraluttak, baseres på fornybar kraft og høy grad av sirkularitet gjennom verdikjeden, er dessuten potensialet for miljøgevinster ved utbredelse av batterier stort.

Ambisjonene som ble lansert i Grønt industriløft og batteristrategien ligger fast. Regjeringen jobber aktivt innenfor alle de ti grepene som ble lansert i batteristrategien for å realisere en lønnsom, bærekraftig batterinæring i Norge, herunder:

- Vi har jobbet intensivt det siste halvannet året for å komme med i IPCEI batterier. Nå ser det ut som vi kan få dette til, og det er gode nyheter for batteriindustrien i Norge, som har vist stor interesse i den nylig gjennomførte interessentkartleggingen.

- Gjennom arbeidet med industripartnerskapet med EU har Regjeringen sikret at Norge, som eneste ikke-EU-land, får delta i ministermøtene i Den europeiske batteri-alliansen.

- Regjeringen arbeider frem industrielle partnerskap med EU, Tyskland, USA og UK, der mineraler og batteri er sentrale komponenter.

- Regjeringen har dialog med EU og med USA for å sikre norske verdikjeder i ev. avtaler mellom EU og USA om IRA. Norge er opptatt av å få på plass tilsvarende løsninger som andre amerikanske handelspartnere, herunder ikke minst EU.

- Gjennom virkemiddelapparatet er det gitt store beløper i lån, garantier, tilskudd og egenkapital til sentrale aktører i batteriverdikjeden:

- Det statlige eiendomsselskapet Siva har investert 320 mill. kroner, sammen med Morrow Batteries, for å bygge batterifabrikk i Arendal.
- Innovasjon Norge har gitt tildelinger av lån og tilskudd til batteriprodusentene Morrow og Beyonder på til sammen 325 millioner kroner.
- Nysnø har gått inn som deleier i Morrow med 75 mill. kroner i 2022. Staten er også indirekte hovedeier i Mor-

row gjennom Agder Energi. Gjennom selskaper med statlig eierskap er staten involvert i flere ledd av verdikjeden, eksempelvis batteripakke-produsenten Corvus Energy (Hydro og Equinor) og batteriresirkulering-selskapet Hydrovolt (Hydro).

- Enova ga i 2021 ut 142 millioner kroner i tilskudd til et pilotanlegg for batteriproduksjon hos Freyr i Mo i Rana.
- Samlet sett har vi støttet norsk batterinæring med risikoavlastning og indikert risikoavlastning på om lag 5 milliarder kroner.

SPØRSMÅL NR. 1642

Innlevert 12. mars 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik

Besvart 15. mars 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Er utredningsinstruksen fulgt i beslutningen om å innføre studieavgifter for internasjonale studenter fra land utenfor EU/EØS og Sveits, og hva gjør ministeren for å begrense de negative konsekvensene som sektoren har pekt på som følge av innføringen?

BEGRUNNELSE:

På regjeringens nettsider står det om utredningsinstruksen at:

“Det er viktig at statlige beslutninger er velbegrunnede og gjennomtenkte. Ufullstendig eller manglende utredning øker risikoen for at det fattes beslutninger som ikke kan gjennomføres, som gir uønskede virkninger eller som innebærer sløsing med samfunnets ressurser.”

Universitetene og høyskolene har de siste månedene brukt mye tid og ressurser på å finne ut hvordan de skal håndtere innføringen av studieavgifter for internasjonale studenter. Det har blitt tydelig at innføringen er forhastet, lite gjennomtenkt og konsekvensene for dårlig utredet. Flere aktører, deriblant Universitets- og høgskolerådet (UHR) og Norsk studentorganisasjon (NSO), har vært tydelige på utfordringene og de negative konsekvensene det medfører å innføre studieavgiftene allerede fra høsten 2023.

UHR har konkludert med at det er uforsvarlig å innføre studieavgift før nødvendige systemer for å identifisere hvem som skal betale er på plass. Per i dag har ikke universitetene og høyskolene systemer for å innhente data om

statsborgerskap og oppholdsstatus, og de kan derfor ikke identifisere hvem de skal ta betalt av. I verste fall ender man opp i en situasjon der det kun er de som selv sender inn kvalitetssikret informasjon om statsborgerskap som må betale studieavgiften. I notat til UHR-styret skriver de at

“en løsning med egenregistrering vil ha høy risiko for bevisst feilregistrering, og ikke være tilstrekkelig grunnlag for å avgjøre om du skal eller ikke skal betale en regning på flere hundre tusen kroner”.

For å kunne skille mellom hvem som skal betale og ikke må institusjonene også innhente informasjon om statsborgerskap fra norske søkere, noe institusjonene heller ikke har systemer for per i dag.

Dersom departementet hadde fulgt utredningsinstruksen og kartlagt konsekvenser og utfordringer, kunne man ha forutsett disse utfordringene før Stortingets vedtak i Statsbudsjettet for 2023. Dette ville gitt et bedre grunnlag for å ta en velbegrunnet og gjennomtenkt beslutning om innføring av studieavgifter for internasjonale studenter.

Svar:

Forslaget om innføring av studieavgift for studenter fra land utenfor EØS og Sveits gikk fram av regjeringens budsjettforslag som ble lagt fram 6. oktober 2022. Forslag til endringer i lov om universiteter og høyskoler som er nødvendige for å gjennomføre forslaget, ble sendt på høring 10. oktober 2022 med svarfrist 7. desember 2022.

Forslaget har vært kjent for sektoren siden forslaget om statsbudsjett for 2023 ble lagt frem i oktober 2022. I høringsnotatet ble forslaget beskrevet nærmere, og departementet oppfordret institusjonene om å opplyse på sine nettsider til potensielle søkere at det var planlagt innført studieavgift fra høstsemesteret 2023.

Utredningsinstruksen stiller krav til innholdet i et beslutningsgrunnlag. Det stilles minimumskrav til utredning, og utredningen skal være så omfattende og grundig som nødvendig. Saken har vært utredet i forbindelse med forslag til statsbudsjett for 2023, og forslag til endringer i regelverket har vært på alminnelige høring. Jeg mener utredningsinstruksens krav er ivaretatt, og Stortinget har gjort vedtak om at dette skal innføres.

Den økonomiske situasjonen har krevd klare prioriteringer i budsjettet, og dette er en av dem. Det vil også være nødvendig å vurdere ordningen når den har fått fungert over tid. En av konsekvensene av studieavgiften, som også er omtalt i høringsnotatet, er at antallet studenter fra land utenfor EØS og Sveits vil synke. Dette er en kjent konsekvens, og er et resultat av den prioriteringen som ble gjort av Stortinget i budsjettet.

De utfordringene som Universitets- og høyskolerådet (UHR) har pekt på, er av administrativ og midlertidig art. Utfordringene ved å gjennomføre Stortingets vedtak ble godt belyst gjennom innspill i høringen, og departemen-

tet har hatt en god dialog med UHR i etterkant av høringen. UHR har funnet gode, praktiske løsninger på flere områder, og departementet har bidratt med avklaringer så langt det har latt seg gjøre underveis. Vi har tillit til at UHR og institusjonene finner gode løsninger.

UHR har tatt til orde for at innføring av studieavgift bør utsettes. Det mener jeg det ikke er grunnlag for. Jeg forstår at det er en utfordring for institusjonene å i løpet av relativt kort tid omstille seg til nye regler og få på plass systemene som er nødvendige for å håndtere studieavgifter for disse studentene. Jeg mener imidlertid at de praktiske spørsmålene er håndterbare, og ikke av en slik art at Stortingets vedtak ikke kan gjennomføres.

Lovproposisjonen med forslag om endringer i lov om universiteter og høyskoler skal etter planen legges fram for Stortinget denne våren. Departementets vurderinger av de innspillene som er kommet og forslag til oppfølging av disse, vil gå fram av proposisjonen. Når det gjelder mulige konsekvenser av innføringen, mener jeg det er naturlig å se an hvordan innføringen virker før det trekkes konklusjoner om behovet for tiltak. Flere har pekt på at stipendordninger bør innføres, og departementet vil gi Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) i oppdrag å utrede mulige stipendordninger for studenter fra land utenfor EØS og Sveits.

SPØRSMÅL NR. 1643

Innlevert 12. mars 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 17. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når statsråden nå har fått saken på sitt eget bord, vil statsråden sikre en rask fremdrift i saken slik at regionen blir sikret kraft og både eksisterende og nye næringer kan være sikret ny kraft raskest mulig?

BEGRUNNELSE:

NVE har sendt sin innstilling til Olje- og energidepartementet om en ny 420 kV kraftledning fra Blåfalli i Kvinnherad kommune til Gismarvik i Tysvær kommune. I innstillinga tilrå NVE at Statnett får løyve til en 88 km lang 420 kV luftledning fra Blåfalli i Kvinnherad kommune til nye Gismarvik transformatorstasjon i Tysvær kommune, via Etne og Vindafjord kommuner. I innstillinga har NVE

vurdert nettanlegga som Statnett har søkt om, til den beste løysinga for styrka kraftforsyning til Haugalandet.

NVE begrunner innstilling med nødvendigheten av å øke kraftforsyningen til regionen og mener valgte traseer er de med minst negativ påvirkning.

I Norge har vi lang behandlingstid i slike saker og innstillingen som nå er oversendt departementet er ingen unntak. Saken er grundig behandlet og flere alternativer er blitt belyst, og det er blitt brukt lang tid.

Sett i lys av etterspørselen etter kraft som både Haugalandet og andre regioner opplever, er det viktig at det ikke brukes mer tid enn nødvendig. I denne saken er det meste belyst og det er svært tvilsomt at nye opplysninger vil endre innstillingen fra NVE.

Svar:

Departementet har tatt Statnetts søknad om ny 420 kV kraftledning Blåfalli - Gismarvik til behandling og den har høy prioritet i departementet. Nye kraftledninger i transmisjonsnettet som det her gjelder, er kostbare tiltak med virkninger for blant annet landskap, friluftsliv og naturmangfold.

Departementet vil etterstrebe en rask saksbehandling. Samtidig vil jeg understreke at dette er en søknad om en ny kraftledning av en betydelig størrelse. Før saken forelegges Kongen i statsråd, vil departementet foreta en grundig vurdering av NVEs innstilling og vurdere alle sider av saken, inkludert alternative løsninger i form av jord- og sjøkabel, arealbruk, samfunnsøkonomi, naturmangfold, landskap og friluftsliv.

SPØRSMÅL NR. 1644

Innlevert 12. mars 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 20. mars 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse hvilke saksbehandlingstider som brukes før det gis konsesjon i de forskjellige sakene?

BEGRUNNELSE:

NVE behandler søknader om konsesjon for bygging av nye kraftstasjoner, kraftlinjer, transformatorer og andre installasjoner i kraftforsyning. Mange saker er store og kompliserte, andre er av mindre omfang. Tilgang på kraft og utvikling av kraftnettet er avgjørende om Norge skal være i nærheten av å nå klimamålene i 2030. Ny industrietablering begrenses i dag på grunn av kapasitet i kraftnettet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å effektivisere konsesjonsbehandlingen for kraftforsyningsanlegg. I statsbudsjettet for 2023 fikk både Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Olje- og energidepartementet tilført økte ressurser for å håndtere en økende saksmengde og redusere saksbehandlingstiden. Bevilgningen til NVE er økt med om lag 60 mill. kroner til saksbehandling av konsesjoner, digitalisering av konsesjonsprosessen og kraftsystemutredninger. Dette er en betydelig økning og et tydelig taktskifte sammenlignet med tilsvarende bevilgninger under Solbergregjeringen.»

Det arbeides med å effektivisere prosessene gjennom bedre informasjonstilgang og økt bruk av digitale verktøy. NVE er i tildelingsbrevet for 2023 blitt bedt om å særskilt prioritere å øke saksbehandlingskapasiteten og effektivisere konsesjonsbehandlingen, blant annet i lys av anbefalingene fra Strømnettutvalget (NOU 2022: 6 Nett i tide

– om utvikling av strømmettet). Kraftproduksjonsanlegg som bidrar med betydelig produksjon eller fleksibilitet i kraftsystemet skal prioriteres.

Saksbehandlingstiden som kreves for vedtak i konsesjonssaker for kraftforsyningsanlegg vil variere mye fra sak til sak, fordi sakene er svært ulike i størrelse, kompleksitet og modenhet. For vindkraft ble det lagt opp til nye tidsfrister underveis i konsesjonsprosessen i forbindelse med Meld. St. 28 (2019-2020) Vindkraft på land - Endringer i konsesjonsbehandlingen.

For vannkraft varierer størrelsen og kompleksiteten på prosjektene betydelig. Fra en konsesjonssøknad om småkraft tas til behandling til konsesjonen er gitt, vil det etter opplysninger fra NVE ta om lag 1½ år. En slik behandlingstid forutsetter at tiltaket ikke endres underveis i prosessen. Saker om nye større vannkraftverk krever melding etter forskrift om konsekvensutredning og tar normalt om lag 3-5 år om prosjektet ikke endres underveis i prosessen. Endringer i et omsøkt prosjekt medfører nye runder med høringer og i tillegg krav om nye utredninger i større saker. Dette vil forlenge saksbehandlingstiden.

For nettanlegg opplyser NVE at søknader om mindre anlegg uten behov for høring normalt ferdigbehandles i løpet av 3-6 måneder. For større kraftledninger som krever melding etter forskrift om konsekvensutredninger er saksbehandlingstiden 2-4 år. Det er nå stor pågang av saker om nettoutvikling og økningen har vært betydelig på få år.

Jeg er opptatt av at konsesjonsbehandlingen skal gå raskere enn i dag, og regjeringens satsing på økte ressurser til saksbehandling og digitalisering er viktig for å bidra til det.

SPØRSMÅL NR. 1645**Innlevert 12. mars 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 16. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Er statsråden enig i helse- og omsorgsministerens tolkning av ILO-169 artikkel 34 i sitt svar på skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:855 (2022-2023)?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar til stortingsrepresentant Seher Aydar sitt skriftlige spørsmål besvart 09.01.2023 svarer helse- og omsorgsministeren følgende om ILO-169 og konvensjonens artikkel 34; «På denne bakgrunnen vurderer Helse- og omsorgsdepartementet at det er et relativt stort handlingsrom med hensyn til hvordan Norge gjennomfører de aktuelle forpliktelsene». Aydar viste på sin side til ILO-169 sin artikkel 25 der det står:

«Regjeringene skal sikre at tilfredsstillende helsetjenester blir gjort tilgjengelig for vedkommende folk, og skal skaffe dem ressurser som setter dem i stand til å utforme og tilby slike tjenester under deres eget ansvar og kontroll, slik at de kan nyte godt av en høyest mulig fysisk og mental helsemessig standard».

Hvis man legger helse- og omsorgsministeren sitt svar til grunn kan det tolkes som om det er regjeringens offisielle politikk at regjeringen selv kan velge hvilke rettigheter som gjelder for samene og hvilke som ikke gjelder. Det er i så fall svært urovekkende og det vil derfor være nyttig å få oppklart dette fra statsråden med ansvar for politikken overfor samer.

Svar:

Som minister med ansvar for samiske saker har eg ansvaret for å samordne statleg politikk i saker som gjeld samane i Noreg, og å arbeide for heilskap og samanheng i politikken, på tvers av sektorar og forvaltningsnivå. Samtidig har alle departement sjølv ansvaret for samiske spørsmål på sine fagområde, også fortolkinga og bruken av ILO-konvensjon 169. Det er helse- og omsorgsministeren som har sektoransvaret for å utforme og fremje samepolitiske mål innanfor helse- og omsorgssektoren i Noreg, og å tolke relevant regelverk på sitt område. Eg viser derfor til det svaret som helse- og omsorgsministeren har gitt som sektoransvarleg statsråd i denne saka.

SPØRSMÅL NR. 1646**Innlevert 12. mars 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 16. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Viser til svar på skriftlig spørsmål nr. 1569.

Kan det gis en konkret oversikt over hvordan de nye tiltakene i handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme fra 2020 er fulgt opp per dags dato?

BEGRUNNELSE:

Viser til begrunnelse på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1569 fra undertegnede til justis- og beredskapsministeren.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål 1569. Innsatsen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme er høyt prioritert av regjeringen. Til sammen ni departementer og mange direktorater er involvert i arbeidet på nasjonal plan.

Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme ble revidert i 2020 etter en bred prosess som omfattet bidrag fra frivillige organisasjoner, forskningsmiljøer og offentlige etater. Revisjonen førte til at åtte nye tiltak ble utarbeidet, og at flere tiltak ble videreutviklet eller justert. Enkelte tiltak er tatt ut, enten fordi de er gjennomført eller fordi de anses å inngå som del av ordinært

arbeid. Dette gjelder blant annet gjennomførte forskningsprosjekter og ferdigstilte forslag til lovendringer. En oversikt over gjeldende tiltak etter revisjonen i 2020 er inkludert i den reviderte handlingsplanen.

Et nytt tiltak i 2020 var etablering av en nasjonal veilednings- og ressursfunksjon ved RVTS Øst, og mer informasjon om dette arbeidet finnes her [Forside | Utveier](#). Justis- og beredskapsdepartementet planlegger å gjennomføre en ny rapportering på tiltakene i planen høsten 2023. Siste rapportering fant sted i 2021, og oversikten finnes her <https://www.regjeringen.no/contentassets/fded8339cb714bbfbc349676c97a353a/status-for-tiltak-per-juni-2021.pdf> Å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme er et langsiktig arbeid. Regjeringen vil fort-

sette å videreutvikle innsatsen. Det betyr å følge utviklingen tett og innrette innsatsen slik at vi har en best mulig verktøykasse for det forebyggende arbeidet. Jeg vil i denne sammenheng vise til den reviderte, nasjonale kontraterorstrategien fra november i fjor. Her er tiltak som retter seg mot voldelig ekstremisme og psykiatri, blant de viktigste prioriteringene. Vi trenger også mer kunnskap om hvordan ekstremisme oppstår, og hvilke tiltak som kan fungere for å forebygge og motvirke radikaliserings og ekstremisme. Derfor har regjeringen nedsatt ekstremismekommisjonen for å gå dypere inn i disse problemstillingene. Jeg ser fram til kommisjonens anbefalinger som skal foreligge innen utgangen av året.

SPØRSMÅL NR. 1647

Innlevert 12. mars 2023 av stortingsrepresentant Sofie Høgestøl

Besvart 21. mars 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å tette hullene i foreldrepengerregelverket som gjør at mor mister rett til foreldrepenger fordi hun tvinges ut i ulønnet permisjon når barn nummer én ikke får barnehageplass og så blir gravid med barn nummer to mens hun går hjemme uten lønn og med kontantstøtte?

BEGRUNNELSE:

Når barn er rundt ett år gamle, er det slutt på foreldrepengene. Barn har først rett på barnehageplass i august det året de fyller ett år, eventuelt året de fyller to, om barnet er født i desember. Når familier da står uten barnehageplass og uten foreldrepenger, har mange ingen andre muligheter enn å la én forelder gå hjemme i ulønnet permisjon fram til de får barnehageplass. Det er vanligvis mor som mister inntekt, sykepenger og pensjonsrettigheter disse månedene fordi hun i snitt tjener minst, og det økonomiske tapet for familien blir mindre på grunn av dette.

En uforutsett konsekvens av dette er at de som blir gravide på nytt mens de venter på barnehageplass ikke lenger vil kvalifisere til foreldrepenger. Å være tvunget til å ta ut kontantstøtte fordi man ikke får barnehageplass, regnes nemlig ikke som inntektsgivende arbeid. Mor blir da avspist med en engangsstønad på 90 300 kroner i stedet for foreldrepenger, som hadde erstattet mors inntekt.

Dagens ordning gir en dobbel straff til de som får barn på feil tid av året og ønsker seg et barn nummer to tett på det første. Først får de ikke barnehageplass, deretter mister de retten til foreldrepenger. Slik systemet er bygd opp, er det ikke rart at fødselstallene går ned, og at færre og færre får mer enn ett barn.

Regelverket må bli likere og mer rettferdig. Derfor har Venstre foreslått rett til barnehageplass med en gang retten til foreldrepengene går ut, uansett barnets alder. Det er fordi man bør kunne få barnehageplass når man trenger det, ikke når det passer for staten.

Frem til det er flertall for dette, må regelverket for foreldrepenger endres, slik at foreldre som tvinges ut i ulønnet permisjon grunnet mangel på barnehageplass ikke mister retten til foreldrepenger hvis de får et barn nummer to. Bare da får vi en forutsigbar og rettferdig behandling av barnefamilier.

Svar:

Foreldrepengereordninga skal kompensere foreldre for tapt arbeidsinntekt i tida rundt og etter fødsel, medan dei er heime med barnet. Vilkkåra for rett til ytinga er å ha hatt pensjonsgivande inntekt i seks av dei ti siste månadene før stønadsuttaket, og at inntekta minst er ein halv gong grunnbeløpet i folketrygda. Fleire ytingar gir opptening til foreldrepengar, til dømes vil foreldrepengane frå barn nummer én gi opptening til foreldrepengar til barn

nummer to. Likevel er det, slik representanten skisserer, nokre tilfelle kor foreldre ikkje vil opparbeide seg rett til foreldrepenget, til dømes om forelderen har ulønna permisjon. I slike tilfelle vil dei ha rett til eingongsstønad. Ein-

gongsstønad er ein minstegaranti som sikrar inntekt for mødrer utan opparbeidd rett til foreldrepenget. I 2023 var eingongsstønaden på 90 300 kroner. Det er om lag 55 000 kroner meir enn i 2013.

SPØRSMÅL NR. 1648

Innlevert 10. mars 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 16. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Når vil statsråden endre regelverket slik at personer som er i LAR-behandling eller andre rehabiliteringstiltak for rusavhengighet ikke må betale egenandel for behandlingen, og dermed i større grad møte opp og få hjelpen de trenger?

BEGRUNNELSE:

Tilgjengelige tilbud for personer som sliter med rusavhengighet er nødvendig for at de skal rehabiliteres og få muligheten til å leve et rusfritt liv. Etter at det ble innført en egenandel for pasientene fra helseforetakene har NRK skrevet om at flere nå uteblir fra behandling, eller avlyser timene sine. Særlig gjelder dette terapitimene, som fagfolk vurderer som viktige for å redusere risikoen for tilbakefall. Regjeringen har sagt at hvis egenandelene er medvirkende til at personer dropper ut og at regelverket er til hinder for at de kan slippe egenandel på man se på regelverket.

Svar:

Regjeringens mål er at mennesker med omfattende problemer med rus skal få den behandlingen og oppfølgingen de har behov for i den offentlige helsetjenesten.

Regelverket for når det kan kreves egenandel for poliklinisk helsehjelp er fastsatt i forskrift om betaling fra pasienter for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Utgangspunktet er at det kan kreves egenandel fra alle pasienter som er henvist til spesialisthelsetjenesten. Egenandelen inngår i opptjeningsgrunnlaget for frikort. Fra dette utgangspunktet er det gjort enkelte unntak, men det er ikke gjort unntak for poliklinisk helsehjelp innenfor LAR-området.

Det er imidlertid unntak for veiledning, innsetning eller fjerning av langtidsvirkende prevensjon for kvinner som får behandling i LAR. Enkelte former for oppfølging

av pasientene, f.eks. legemiddelutdeling, kan falle utenfor anledningen til å kunne kreve egenandel. For lavterskel LAR, som er et tilbud som ikke fordrer henvisning til spesialisthelsetjenesten, er det ikke anledning til å kreve egenandel. Det er etter regelverket altså anledning for alle sykehus til å kreve egenandel for poliklinisk helsehjelp i LAR. Vi vil vurdere å endre regelverket slik at LAR-pasienter kan få unntak fra å måtte betale egenandel når de får poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Vi ser nå på konsekvensene av en slik eventuell regelendring. Dette må vi gjøre før vi kan ta stilling til når en eventuell endring kan iverksettes.

SPØRSMÅL NR. 1649**Innlevert 13. mars 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 20. mars 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Hvilke forbedringsmuligheter ser statsråden i dagens filminsentivordning og er dette noe hun prioriterer?

BEGRUNNELSE:

Kulturministeren har akkurat mottatt en rapport fra SPI om filminsentivordningen som slår fast at filminsentivordningen fremstår uforutsigbar og vanskelig for søkere (produsenter) både å forholde seg til og planlegge etter.

Det er også nedgang i antall søkere på filminsentivordningen, fra 14 film- eller serieprosjekter i 2022 til kun 7 i 2023, som er det laveste antall søkere til insentivordningen de siste fem årene. Det kan tyde på at ordningen ikke er attraktiv nok i forhold til andre lands ordninger, og at produsenter heller velger andre land for sine prosjekter. Nevnte rapport legger til grunn at over 90 pst. av de som ikke får støtte heller vil velge et annet land. Kun 7,8 pst. vil uansett velge Norge.

I 2021 kom det prosjektsøknader til filminsentivordningen som med internasjonal kapital ville sikret en omsetning i Norge på over 1,7 milliarder kroner – i filmbransje, service- og leverandørnæringer, nasjonalt og regionalt.

Insentivordningen for film- og serieproduksjoner var en del av Solberg-regjeringens satsing for å få flere internasjonale film- og serieproduksjoner til Norge. I 2021 gjennomførte Oslo Economics en evaluering av ordningen som konkluderte med at insentivordningen har hatt god filmpolitisk måloppnåelse, og at ordningen dessuten bidrar til økt økonomisk aktivitet regionalt. Etter å ha fått

virke noen år er det naturlig å vurdere forbedringer, som en mer fleksibel søknadsprosess.

Kulturministeren har varslet en gjennomgang av filminsentivordningen med sikte på å målrette ordningen bedre. Analysen fra SPI anbefaler en rullerende søknadsprosess, automatisering av ordningen og opptrapping av ordningens ramme. Det bes besvart hvordan kulturministeren stiller seg til anbefalingen, og særlig i lys av hvordan filminsentivordningen på Island fungerer.

Svar:

Ja, dette er en prioritert sak. Mitt mål er en regelstyrt ordning som skal overføres til Nærings- og fiskeridepartementet.

1. mars 2023 mottok jeg en analyse av insentivordningen for film og serieproduksjoner. Rapporten gjør rede for økonomiske ringvirkninger og samfunnsøkonomisk lønnsomhet og inneholder en rekke vurderinger og forslag, som sikter mot å styrke og forbedre ordningen. Blant hovedforslagene i rapporten er å øke rammene for ordningen stegvis og deretter gjøre den regelstyrt. Rapporten anbefaler ikke å bruke insentivordningen som virkemiddel for å fremme grønn produksjon, produksjon i gitte regioner eller å tilgodese dramaserier spesielt.

Det er foreløpig tidlig å si hvordan forslagene i rapporten vil bli fulgt opp. Gjeldende forutsetninger er en videreføring av et prinsipp som ble introdusert av Solberg-regjeringen i statsbudsjettet for 2021. Flere av forslagene gjelder ordningens økonomiske rammer, som det vil være naturlig å komme tilbake til Stortinget med i tilknytning til statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 1650**Innlevert 13. mars 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 20. mars 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Har samferdselsministeren tenkt å foreta seg noe overfor Flyt sitt lovbrudd med sitt utidige ekstra bompengebrikke

gebyrer, som å kreve pengene tilbakebetalt til forbrukerne, og hva konsekvenser vil dette få for selskapet Flyt?

BEGRUNNELSE:

Tidligere i vinter kunne Motor fortelle at bompengebrikkeutstederen Flyt innførte en abonnementsgebyr på bompengebrikken.

Dette gebyret kommer på toppen av kostnadene for bompengepasseringen. abonnementene er i realiteten tvunget til å betale dette ekstra gebyret siden alle kundene til Flyt må ha et abonnement og brikke.

I et brev til konkluderer Vegdirektoratet med at abonnementet, eller brikkegebyret er ulovlig.

Det er ikke kjent om Flyt har tenkt å rette seg etter vegdirektoratet.

Ordningen med abonnement og brikke for betaling av bompengepasseringer, skulle senke og rasjonalisere utgiftene til forbruker, ikke øke.

Snikinnføring av ekstragebyr belaste bilbrukerne ytterligere som fra før har fått kraftig økninger i bompengetakstene.

Svar:

AutoPASS-brikken leveres av brikkeutstedere, slik som Flyt AS, og har vanligvis blitt levert mot betaling av et depositum. Jeg er kjent med at Flyt AS har varslet at de i stedet for et depositumsbeløp, vil gå over til en ordning der kunden belastes et månedlig gebyr knyttet til utstedelse og erstatning av elektronisk betalingsbrikke. Beløpet skal være basert på Flyt AS sine kostnader forbundet med utstedelse og erstatning av brikken.

Statens vegvesen er tilsynsmyndighet overfor bompengeselskap og brikkeutstedere, og arbeider nå med denne saken. Vegdirektoratet opplyser at de foreløpig ikke har konkludert endelig om lovmessigheten av dette gebyret fra Flyt AS, slik representanten Sve påstår. Jeg er kjent med at etaten har en løpende dialog med Flyt AS om saken, og vil vurdere hvordan denne skal følges opp. Eventuelle konsekvenser vil først bli tatt stilling til dersom det konstateres at det ikke er adgang til en slik ordning med et månedlig gebyr for betalingsbrikke.

